

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva

2020

Pregled po kmetijskih trgih

Pregled po kmetijskih trgih je sestavni del Poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2020, ki ga je Kmetijski inštitut Slovenije pripravil v okviru naloge Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji v letu 2021.

Uredil

Jure BREČKO

Avtorji

Barbara ZAGORC (rastlinski pridelki)

Ben MOLJK (živalski proizvodi)

Jure BREČKO (živalski proizvodi)

Ana HITI DVORŠAK (rastlinski pridelki)

Sara BELE (poraba kmetijskih pridelkov in stopnje samooskrbe, zunanja trgovina)

Fotografija na naslovnici

Tomaž Poje

Lastni arhiv KIS

Publikacija bo izšla v elektronski obliki in bo objavljena na spletni strani Kmetijskega inštituta Slovenije https://www.kis.si/Porocila_o_stanju_v_kmetijstvu_OEK/.

Kazalo vsebine

1	RASTLINSKI PRIDELKI	12
1.1	Žito	12
1.2	Oljnice	23
1.3	Krompir	26
1.4	Hmelj	33
1.5	Zelenjadnice	35
1.6	Krmne rastline	51
1.7	Sadje	59
1.8	Oljke in oljčno olje	70
1.9	Grozdje in vino	73
1.10	Suhe stročnice	91
1.11	Seme	92
2	ŽIVALSKI PROIZVODI.....	93
2.1	Meso govedí	93
2.2	Meso prašičev	105
2.3	Perutninsko meso	117
2.4	Ovčje in kozje meso.....	124
2.5	Mleko	130
2.6	Jajca.....	142
2.7	Konji	148
2.8	Med	149

Kazalo preglednic

Preglednica 1:	Pridelava žita; 2019 in 2020	13
Preglednica 2:	Izvoz in uvoz žita v obliki zrnja; 2016–2020	14
Preglednica 3:	Poraba žita na prebivalca in stopnja samooskrbe z žitom; 2016–2020	14
Preglednica 4:	Parametri kakovosti pšenice; 2016–2020	15
Preglednica 5:	Pridelava oljnic; 2019 in 2020	23
Preglednica 6:	Odkupne cene oljnic; 2016–2020	24
Preglednica 7:	Število kmetijskih gospodarstev ter osnovna in pridelovalna površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih; 2016 in 2019	35
Preglednica 8:	Pridelava zelenjadnic; 2019 in 2020	36
Preglednica 9:	Izvoz in uvoz zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave); 2016–2020	37
Preglednica 10:	Odkupne cene zelenjadnic; 2016–2020	38
Preglednica 11:	Pridelava krme na njivah; 2019 in 2020	51
Preglednica 12:	Pridelava krme na trajnem travinju; 2019 in 2020	52
Preglednica 13:	Pridelek sadja; 2019 in 2020	60
Preglednica 14:	Izvoz in uvoz svežega sadja; 2016–2020	60
Preglednica 15:	Pridelava oljk in oljčnega olja po podatkih RKG; 2015–2020	70
Preglednica 16:	Vinogradi po vinorodnih deželah; 2009, 2015 in 2020	73
Preglednica 17:	Pridelek grozdja in vina; 2019 in 2020	74
Preglednica 18:	Bilanca zunanje trgovine; 2016–2020	75
Preglednica 19:	Izvoz in uvoz vina; 2019 in 2020	75
Preglednica 20:	Cene vina s SGP v Sloveniji in na trgih EU; 2016–2020	76
Preglednica 21:	Uvoz in izvoz govedi (t; ekvivalent klavnih polovic); 2016–2020	96
Preglednica 22:	Uvoz in izvoz prašičev (t; ekvivalent klavnih polovic); 2016–2020	107
Preglednica 23:	Uvoz in izvoz perutnine (t; ekvivalent mesa); 2016–2020	118
Preglednica 24:	Uvoz in izvoz mleka in mlečnih izdelkov (000 t); 2016–2020	132

Kazalo slik

Slika 1: Površine in hektarski pridelki žita; 2008–2020	12
Slika 2: Pridelava in poraba žita skupaj (000 t; ekvivalent zrnja); 2008–2020	13
Slika 3: Pridelava in poraba pšenice in koruze (000 t; ekvivalent zrnja); 2008–2020	14
Slika 4: Odkupne cene pšenice in koruze; 2008–2020	15
Slika 5: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi pšenice (indeks; povprečje 2015–2019 = 100).....	16
Slika 6: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi koruze za zrnje (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	17
Slika 7: Površina in pridelek oljnic; 2008–2020	23
Slika 8: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	24
Slika 9: Pospravljena površina in povprečni hektarski pridelki krompirja; 2008–2020	26
Slika 10: Pridelava in poraba krompirja (000 t; ekvivalent svežega krompirja); 2008–2020	27
Slika 11: Odkupne cene jedilnega krompirja; 2008–2020	28
Slika 12: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi krompirja (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	29
Slika 13: Pridelava hmelja; 2008–2020	33
Slika 14: Površina in pridelek zelenjadnic; 2008–2020	36
Slika 15: Pridelava in poraba zelenjave (000 t; ekvivalent sveže zelenjave); 2008–2020	37
Slika 16: Površina in pridelek krmnih rastlin na njivah; 2008–2020.....	51
Slika 17: Pridelava sena s travnikov in pašnikov; 2008–2020	52
Slika 18: Površina in pridelek sadja; 2008–2020	59
Slika 19: Odkupne cene namiznega sadja; 2008–2020	61
Slika 20: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi jabolk (indeks; povprečje 2015–2019 = 100).....	62
Slika 21: Površina oljčnikov in pridelek oljk; 2008–2020	70
Slika 22: Število pridelovalcev in površina vinogradov po velikostnih razredih površine vinogradov; 2009, 2015 in 2020.....	73
Slika 23: Površina vinogradov in pridelek grozdja; 2008–2020	74
Slika 24: Pridelava in poraba vina (000 hl), vinsko leto; 2007/08–2019/20	75
Slika 25: Odkupne cene grozdja za predelavo in vina; 2008–2020.....	76
Slika 26: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi grozdja (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	77
Slika 27: Število in prirast govedi; 2008–2020	94
Slika 28: Prireja in poraba mesa govedi (000 t; ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020.....	94
Slika 29: Struktura uvoza in izvoza govedi (ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020	96
Slika 30: Odkupne cene klavne govedi v Sloveniji in primerjava tržnih cen bikov (A-R3) s povprečjem EU.....	97
Slika 31: Tržne cene bikov do 24 mesecev (A-R3) po državah EU; 2019 in 2020.....	98
Slika 32: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju govedi (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	98
Slika 33: Število in prirast prašičev; 2008–2020	105
Slika 34: Prireja in poraba mesa prašičev (000 t; ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020	106
Slika 35: Struktura uvoza in izvoza prašičev (ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020	107

Slika 36: Odkupne cene pitanih prašičev za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU.....	109
Slika 37: Tržne cene prašičev (razred E) po državah EU v letih 2019 in 2020	110
Slika 38: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju prašičev (indeks; povprečje 2015–2020 = 100).....	111
Slika 39: Prireja in poraba perutninskega mesa (000 t; ekvivalent klavne mase); 2008–2020	117
Slika 40: Struktura uvoza in izvoza perutnine (ekvivalent mesa); 2008–2020	118
Slika 41: Odkupne cene piščancev za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen piščancev s povprečjem EU.....	119
Slika 42: Tržne cene piščancev (65 %) po državah EU; 2019 in 2020.....	119
Slika 43: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju piščancev (indeks; povprečje 2015–2019 = 100) ...	120
Slika 44: Število drobnice in prirast; 2008–2020.....	124
Slika 45: Odkupne cene jagnjet za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen lahkih jagnjet s povprečjem v EU.....	125
Slika 46: Osnovni ekonomski kazalci pri reji jagnjet (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	126
Slika 47: Število molznih krav in povprečna mlečnost; 2008–2020.....	130
Slika 48: Proizvodnja in poraba mleka (000 t; ekvivalent surovega mleka); 2008–2020	131
Slika 49: Odkupne cene mleka v Sloveniji in primerjava s povprečjem EU	133
Slika 50: Odkupne cene mleka za rejce (dejanska kakovost) po državah EU; 2019 in 2020	133
Slika 51: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji mleka (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	134
Slika 52: Število kokoši in povprečna nesnost; 2008–2020.....	142
Slika 53: Proizvodnja in poraba jajc (000 t; ekvivalent svežih jajc); 2008–2020	143
Slika 54: Odkupne cene jajc v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU	144
Slika 55: Tržne cene jajc (L in M) po državah EU; 2019 in 2020.....	144
Slika 56: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji jajc (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)	145

Kazalo okvirjev

Okvir 1: Zunanja trgovina s sadjem in zelenjavo	38
---	----

Kazalo prilog

1	RASTLINSKI PRIDELKI	12
1.1	Žito	12
1.1.1	Površina in pridelek žita	18
1.1.2	Pridelava žita za seme	19
1.1.3	Odkup žita (t)	19
1.1.4	Bilanca proizvodnje in porabe žita (ekvivalent zrnja; 000 t)	20
1.1.5	Bilanca proizvodnje in porabe pšenice (ekvivalent zrnja; 000 t)	20
1.1.6	Bilanca proizvodnje in porabe koruze (ekvivalent zrnja; 000 t)	21
1.1.7	Bilanca proizvodnje in porabe ječmena (ekvivalent zrnja; 000 t)	21
1.1.8	Odkupne in institucionalne cene žita	22
1.2	Oljnice	23
1.2.1	Pridelava, odkup in odkupne cene oljnic	25
1.3	Krompir	26
1.3.1	Pridelava krompirja	30
1.3.2	Evidentirana prodaja krompirja (t)	31
1.3.3	Odkupne cene krompirja	31
1.3.4	Bilanca proizvodnje in porabe krompirja (ekvivalent svežega krompirja; 000 t)	32
1.4	Hmelj	33
1.4.1	Pridelava hmelja, zunanja trgovina in cene pri pridelavi hmelja	34
1.5	Zelenjadnice	35
1.5.1	Površina zelenjadnic skupaj	40
1.5.2	Hektarski pridelek zelenjadnic skupaj	41
1.5.3	Skupni pridelek zelenjadnic skupaj	42
1.5.4	Površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic	43
1.5.5	Hektarski pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic	44
1.5.6	Skupni pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic	45
1.5.7	Izvoz in uvoz sveže zelenjave	46
1.5.8	Bilanca proizvodnje in porabe zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave; 000 t)	47
1.5.9	Evidentirana prodaja zelenjadnic - odkup in dovoz na tržnice (t)	48
1.5.10	Evidentirana prodaja zelenjadnic - odkup (t)	49
1.5.11	Odkupne cene zelenjadnic	50
1.6	Krmne rastline	51
1.6.1	Pridelava zelene krme z njiv - površina	54
1.6.2	Pridelava zelene krme z njiv - pridelek	55
1.6.3	Pridelava zelene krme z njiv - hektarski pridelek	56
1.6.4	Pridelava krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin	57
1.6.5	Pridelava krme na trajnem travinju	58
1.7	Sadje	59
1.7.1	Pridelava sadja	64
1.7.2	Pridelava sadja v ekstenzivnih nasadih	64
1.7.3	Pridelava sadja v intenzivnih nasadih	65
1.7.4	Število kmetijskih gospodarstev, dreves ali grmov in bruto površina po sadnih vrstah v intenzivnih sadovnjakih	66
1.7.5	Evidentirana prodaja sadja (t)	67
1.7.6	Izvoz in uvoz svežega sadja	68
1.7.7	Bilanca proizvodnje in porabe sadja (ekvivalent svežega sadja, 000 t)	69
1.7.8	Odkupne cene sadja	69

1.8	Oljke in oljčno olje.....	70
1.8.1	Pridelava oljk in prodaja oljčnega olja	72
1.9	Grozdje in vino.....	73
1.9.1	Površina nasadov; 2009, 2015 in 2020	79
1.9.2	Vinogradi po velikostnih razredih površine; 2009, 2015 in 2020.....	79
1.9.3	Površina vinogradov po starostnih razredih; 2009, 2015 in 2020	80
1.9.4	Površina vinogradov glede na nagib na vertikali, glede na naklon pred terasiranjem in glede na zatravljenost tal; 2009, 2015 in 2020	81
1.9.5	Površina vinogradov glede na najpogostejše sorte; 2009, 2015 in 2020	82
1.9.6	Površina vinogradov ter pridelek grozdja in vina na kmetijskih gospodarstvih	83
1.9.7	Vinogradi po vinorodnih deželah – RPGV.....	84
1.9.8	Prijavljeni pridelek grozdja in vina po vinorodnih deželah – RPGV	84
1.9.9	Odkup grozdja za predelavo in prodaja vina	85
1.9.10	Izvoz in uvoz vina glede na kakovost in barvo	86
1.9.11	Bilanca proizvodnje in porabe vina, vinsko leto (000 hl)	87
1.9.12	Bilanca proizvodnje in porabe vina z zaščiteno označbo porekla, vinsko leto (000 hl)	88
1.9.13	Bilanca proizvodnje in porabe vina z zaščiteno geografsko označbo, vinsko leto (000 hl) ..	89
1.9.14	Odkupne cene grozdja za predelavo, vina in vina s SGP v Sloveniji in na trgih držav EU ...	90
1.10	Suhe stročnice	91
1.10.1	Pridelava suhih stročnic	91
1.10.2	Evidentirana prodaja suhih stročnic	91
1.11	Seme.....	92
1.11.1	Pridelava uradno potrjenega semena krmnih rastlin in vrtnin	92
2	ŽIVALSKI PROIZVODI.....	93
2.1	Meso govedi	93
2.1.1	Število govedi konec leta.....	100
2.1.2	Bilanca števila govedi.....	101
2.1.3	Prirast govedi in prireja mesa (000 t)	101
2.1.4	Bilanca proizvodnje in porabe mesa govedi (t, ekvivalent klavne mase).....	102
2.1.5	Zakol govedi v klavnicah po kategorijah	103
2.1.6	Cene govedi (EUR/t)	104
2.2	Meso prašičev.....	105
2.2.1	Število prašičev	112
2.2.2	Bilanca števila prašičev	112
2.2.3	Prirast prašičev in prireja mesa (000 t)	113
2.2.4	Bilanca proizvodnje in porabe mesa prašičev (t, ekvivalent klavne mase).....	114
2.2.5	Zakol prašičev v klavnicah po kategorijah.....	115
2.2.6	Cene prašičev (EUR/t)	116
2.3	Perutninsko meso.....	117
2.3.1	Prirast perutnine in prireja mesa (000 t).....	121
2.3.2	Bilanca proizvodnje in porabe mesa perutnine (t, klavna masa)	121
2.3.3	Zakol perutnine v klavnicah.....	122
2.3.4	Cene perutnine.....	123
2.4	Ovčje in kozje meso.....	124
2.4.1	Število drobnice	127
2.4.2	Prirast drobnice in prireja mesa (000 t).....	128
2.4.3	Bilanca proizvodnje in porabe mesa drobnice (t, klavna masa).....	129
2.4.4	Cene drobnice za zakol.....	129

2.5	Mleko	130
2.5.1	Proizvodnja kravjega mleka	136
2.5.2	Proizvodnja ovčjega in kozjega mleka	137
2.5.3	Skupna bilanca proizvodnje in porabe kravjega mleka (ekvivalent surovega mleka; 000 t)	138
2.5.4	Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov - sveže in trajno mleko, fermentirani izdelki (000 t)	139
2.5.5	Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov - smetana, sir in skuta, maslo (000 t)	140
2.5.6	Cene kravjega mleka in mlečnih izdelkov	141
2.6	Jajca.....	142
2.6.1	Proizvodnja in prodaja jajc (000)	146
2.6.2	Bilanca proizvodnje in porabe jajc (t)	146
2.6.3	Cene jajc.....	147
2.7	Konji.....	148
2.7.1	Zakol konj v klavnicah	148
2.7.2	Bilanca proizvodnje in porabe konjskega mesa (t, klavna masa)	148
2.7.3	Odkupne cene konj za zakol	148
2.8	Med.....	149
2.8.1	Pridelava in prodaja medu (t)	149
2.8.2	Bilanca pridelave in porabe medu (t).....	149
2.8.3	Cene medu	150

Okrajšave in simboli

% – odstotek

ARSKTRP – Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

B – beljakovine

CPZ – centralna podatkovna zbirka

CT – carinska tarifa

EU – Evropska unija

EUR – evro

FFS – fitofarmacevtska sredstva

FN – število padanja (Falling Number)

ha – hektar

kg – kilogram

KIS – Kmetijski inštitut Slovenije

KMG – kmetijsko gospodarstvo

l – liter

M – maščobe

mio – milijon

ml – mililiter

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PVP – proizvodno vezano plačilo

PRP – Program razvoja podeželja

RKG – Register kmetijskih gospodarstev

RPGV – Register pridelovalcev grozdja in vina

RS – Republika Slovenija

SGP – slovensko geografsko poreklo

SS – suha snov

SŠMO – skupno število mikroorganizmov

SURS – Statistični urad Republike Slovenije

t – tona

TIS – tržno informacijski sistem

UVHVVR – Uprava Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin

V – vlaga

ZGO – zaščitena geografska označba

ZOP – zaščitena označba porekla

Spremna beseda k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2020 - Pregled po kmetijskih trgih

Pregled po kmetijskih trgih je dodatek k splošni oceni stanja kmetijstva v letu 2020. Splošno poročilo obravnava kmetijstvo kot celoto, *pregled po kmetijskih trgih* pa tematiko zaokroža na ravni posameznega kmetijskega trga. Obe poročili obravnavata podobna vsebinska področja in vključujeta velik nabor podatkovnih prilog. V primerjavi s splošnim delom so tu podrobnejše informacije za posamezne trge zbrane na enem mestu. Nekatera področja se v obeh poročilih prekrivajo, za celovit vpogled v stanje kmetijstva pa je treba obravnavati oba dela skupaj.

Poročilo podrobno obravnava 15 pomembnejših kmetijskih trgov. V okviru vsakega trga so prikazani proizvodnja, zunanja trgovina, poraba (bilance proizvodnje in porabe za trge, kjer so te izdelane), cene, neposredni ukrepi kmetijske politike in spremembe ekonomskih rezultatov. Poudarek je na primerjavi leta 2020 s predhodnim letom. Spremembe v daljšem časovnem obdobju so večinoma prikazane grafično. Podatkovna priloga praviloma vsebuje podatke za obdobje zadnjih trinajstih let (2008–2020), poleg obravnavanih trgov pa tudi podatke za še nekatere druge proizvode (suhe stročnice, seme, konji in med), ki sicer niso posebej obdelani.

Poročilo je pripravljeno na podlagi podatkov Statističnega urada Republike Slovenije (SURS), podatkov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (ARSKTRP) ter drugih uradnih virov, ki so bili na voljo do 31. maja 2021, izjemoma tudi pozneje. V poročilu prikazani podatki so zaokroženi, zato je mogoče odstopanje od podatkov SURS in drugih podatkov. Bilance proizvodnje in porabe kmetijskih proizvodov ter nekateri preračuni so bili pripravljene na Kmetijskem inštitutu Slovenije (KIS). Podatki o zunanji trgovini, rastlinski pridelavi in živinorejski proizvodnji za leto 2020 še niso končni, kar pa zelo verjetno ne vpliva pomembno na glavne ugotovitve.

V letu 2020 je potekal Popis kmetijskih gospodarstev, katerega podrobni podatki bodo na voljo jeseni leta 2021 in bodo predvidoma vključeni v *Prvo oceno stanja kmetijstva v letu 2021*. *Pregled po kmetijskih trgih za leto 2020* večine podatkov iz preteklih strukturnih raziskovanj ne prikazuje, so pa ti podatki v *pregledih po kmetijskih trgih* iz preteklih let. Pri primerjavi podatkov z drugimi državami članicami EU, se v poročilu z letom 2020 naprej praviloma uporabljajo podatki EU-27 in ne več EU-28, saj je v začetku leta 2020 Združeno kraljestvo izstopilo iz Evropske unije.

Leta 2020 so strogi ukrepi za zajezitev širjenja epidemije covid-19 imeli negativne posledice tudi v slovenskem kmetijstvu. Omejitve gibanja ljudi, motnje v dobavi in proizvodnji, moteno delovanje vzdolž agro-živilske verige, omejitve na državnih mejah za prehod blaga in storitev s pomembnimi trgovskimi partnericami, zaostritve v turizmu in zaprtje gostinskih objektov in javnih zavodov je povzročilo zmanjšano blagovno menjavo in manjše povpraševanje po kmetijskih pridelkih. Vse to je povzročilo motnje pri delovanju nekaterih kmetijskih trgov. Najobsežnejše negativne posledice so bile predvsem v živinoreji, kjer je prilagajanje aktualnim stanjem na trgu veliko počasnejše. Tako je prihajalo do preraščanja živali ter do omejevanja ali celo prekinitve prodajnih poti za kmetijske proizvode. Med rastlinskimi sektorji je največje posledice utrpel predvsem sektor vina, ki se je zaradi zmanjšanja obsega prodaje soočil z velikim povečanjem zalog vina. Finančno nadomestilo v povezavi s covidom-19 so v letu 2020 prejeli sektorji govejega mesa, drobnice, prašičjega mesa in vina. Posamezne vrste pomoči sektorjem so podrobneje opisane v poročilu.

Viri, uporabljeni pri pripravi pregleda po kmetijskih trgih, so navedeni v splošnem delu Poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2020.

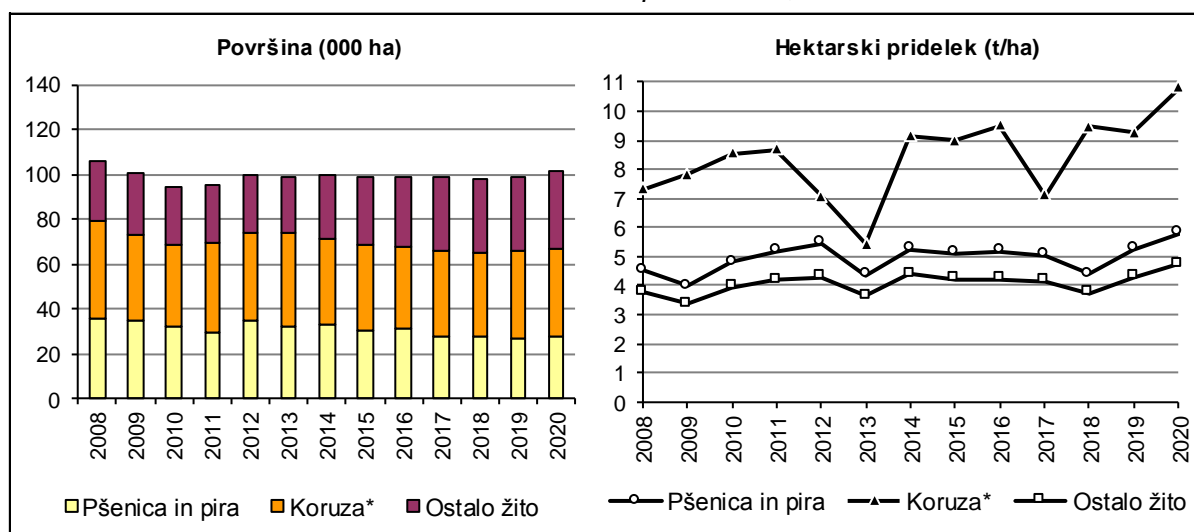
1 RASTLINSKI PRIDELKI

1.1 Žito

Delež žita v vrednosti kmetijske pridelave med leti niha. K vrednosti kmetijstva prispeva žito po letu 2008, od najmanj 5,2 % v letu 2009 do največ 9,5 % v letu 2012, njegov prispevek k vrednosti rastlinske pridelave pa je od 10,2 % do 18,3 %. Leta 2020 je žito k skupni vrednosti kmetijske proizvodnje prispevalo 7,1 %, kar je več kot v letu prej in več kot v povprečju zadnjih petih let (6,6 %). V vrednosti rastlinske pridelave pa je imelo 12,3 %, kar je več kot v letu 2019 in tudi več kot v povprečju zadnjih petih let (11,9 %).

Pridelovalna površina žita se je v letu 2020 povečala za slabe 3 % in je s 101 tisoč hektarji za prav toliko nad ravnijo povprečja zadnjih petih let (2015–2019). V teh letih je bilo z žitom v povprečju zasejanih približno 57 % njiv. V letu 2020 je bilo v primerjavi z letom prej na njivah več koruze za zrnje (+2 %), strnega žita (1 %) ter po zmanjšanju v letu 2019 tudi mnogo več ajde in prosa (+30 %). Pri strnem žitu sta se povečali površini posejani s pšenico (2 %) in ječmenom (5 %), zmanjšale pa površine rži (–30 %), ovsa (–33 %) in po večletni rasti tudi tritikale (–3 %).

Slika 1: Površine in hektarski pridelki žita; 2008–2020

* Koruza za zrnje.

Vir: SURS

Skupni pridelok žita je bil v letu 2020 rekorden, v primerjavi z letom 2019 se je povečal kar za 17 % in je za slabo četrtino presegel povprečje v zadnjem petletnem obdobju. K zelo dobremu pridelku žita so prispevali tako rekordni hektarski pridelki vseh pomembnejših vrst žita (koruza za zrnje, pšenice, ječmena) in tudi v povprečju nekoliko večje površine žita.

Preglednica 1: Pridelava žita; 2019 in 2020

	Površina (ha)		Indeks 2020/19	Pridelek (t/ha)		Indeks 2020/19	Skupni pridelek (t)		Indeks 2020/19
	2019	2020*		2019	2020*		2019	2020*	
Žito skupaj, od tega:	98.624	101.277	102,7	6,5	7,4	113,7	641.739	749.230	116,7
– pšenica in pira	26.727	27.281	102,1	5,2	5,8	110,8	139.811	158.131	113,1
– koruza za zrnje	38.883	39.836	102,5	9,3	10,8	116,5	360.357	429.925	119,3
– ječmen	21.139	22.212	105,1	4,8	5,5	113,5	102.480	122.214	119,3
– rž	1.178	827	70,2	3,8	4,1	108,5	4.479	3.412	76,2
– oves	1.207	809	67,0	3,3	3,4	100,5	4.033	2.718	67,4
– tritikala	5.804	5.616	96,8	4,6	5,1	109,1	26.892	28.386	105,6

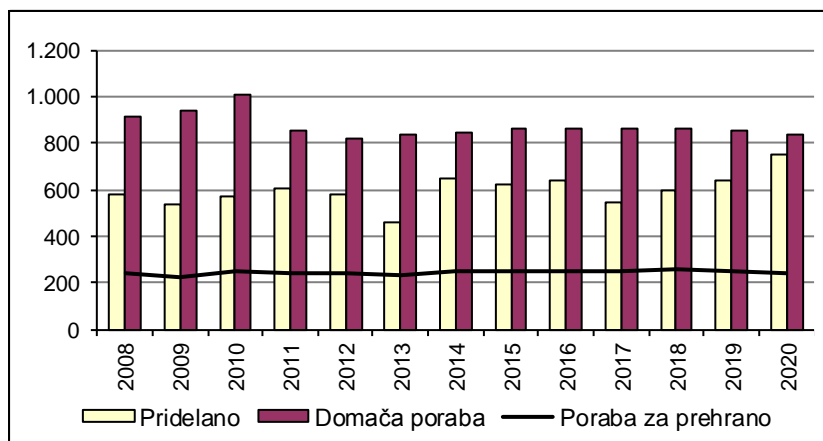
* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Po podatkih tržnega poročila ARSKTRP je bilo v času žetve skupaj odkupljenih 57,9 tisoč ton pšenice letine 2020¹, kar je za 27 % manj kot v letu 2019. Od tega je bilo prevzete 40,8 tisoč ton krušne pšenice. Delež krušne pšenice je bil s 70 % nekoliko večji kot v letu 2019 (64 %), vendar je bilo prevzeta količina pšenice v času žetve med najmanjšimi do zdaj.

V Sloveniji je pridelava žita manjša od domače porabe, ki je bila po letu 2008 med 0,8 in enim milijonom ton na leto. V zadnjih petih letih se je v povprečju 60 % žita porabilo za krmo, od tega je bilo največ koruze (63 %). Za prehrano se je v enakem obdobju v povprečju porabilo 29 % žita, v strukturi porabe za prehrano s 84 % prevladuje pšenica.

Slika 2: Pridelava in poraba žita skupaj (000 t; ekvivalent zrnja); 2008–2020

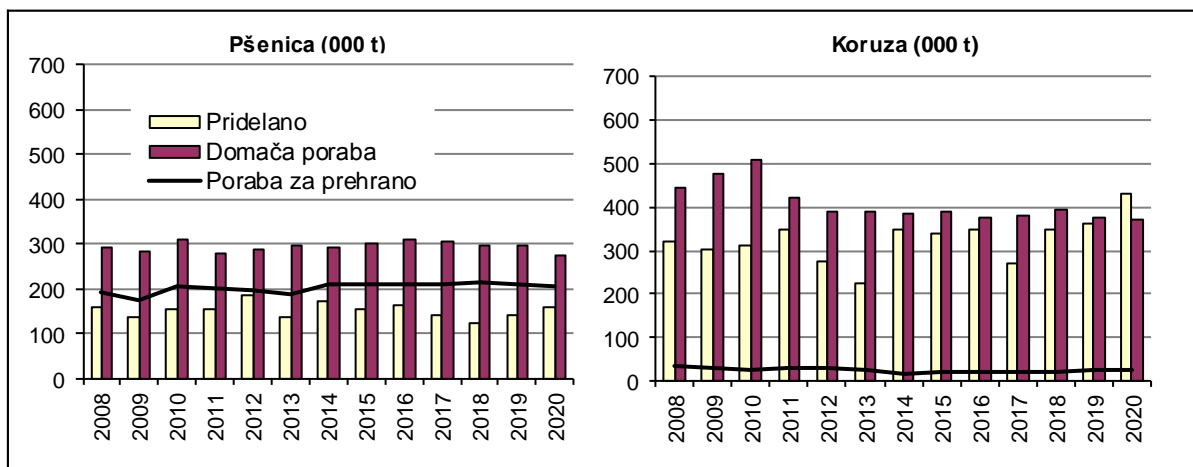

Vir: SURS, KIS

Po ocenah na podlagi začasnih podatkov je bila leta 2020 domača poraba žita 839 tisoč ton, kar je nekoliko pod ravnjo leta 2019 (–2 %) in povprečja zadnjih petih let. Zmanjšali sta se porabi pšenice (–7 %) in koruze (–2 %), medtem ko se je ječmena porabilo za 6 % več. Poraba žita za krmo je bila manjša za približno 3 %, za prav toliko pa se je zmanjšala tudi poraba žita za prehrano. Na nekoliko manjšo porabo žita za krmo je najbolj vplivala manjša poraba koruze in pšenice, medtem ko se je poraba ječmena ponovno povečala. Manjša poraba žita za krmo je verjetno posledica večje razpoložljivosti drugih vrst doma pridelane krme in rekordnega izvoza koruze, ki je bil že drugo leto zapored večji od uvoza te poljščine.

¹ Zajema le odkupovalce pšenice, ki so v preteklem letu prevzeli oziroma odkupili več kot 1.000 ton pšenice v času žetve.

Slika 3: Pridelava in poraba pšenice in koruze (000 t; ekvivalent zrnja); 2008–2020

Vir: SURS, KIS

Slovenija je v zadnjih petih letih v obliki zrnja, moke in predelanih proizvodov na leto uvozila v povprečju 533 tisoč ton žita, od tega približno 70 % v obliki zrnja. V letu 2020 je bilo po začasnih podatkih uvoženih 519 tisoč ton žita, od tega 213 tisoč ton pšenice, 242 tisoč ton koruze in 51 tisoč ton ječmena. Uvoz žita se je v letu 2020 zmanjšal že drugo leto zapored. V primerjavi z letom prej je bil manjši za 3 %, za prav toliko pa je bil tudi pod povprečjem zadnjih petih let. Izvoz žita, ki se zadnja leta povečuje, se je močno povečal tudi v letu 2020 (+29 %), povprečje zadnjih petih let pa je presegel za več kot polovico. Po začasnih podatkih je bilo v letu 2020 izvoženih 450 tisoč ton žita, od tega rekordna količina koruze (306 tisoč t; +27 %) in 120 tisoč ton pšenice (+24 %). Še več žita kot v preteklih letih (2015–2019: 83 %) se je v letu 2020 izvozilo v obliki zrnja (90 %), kar je predvsem posledica zelo velikega izvoza koruze za zrnje.

Preglednica 2: Izvoz in uvoz žita v obliki zrnja; 2016–2020

	Izvoz (t)					Uvoz (t)				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Žito skupaj z rižem, od tega:	189.099	252.812	260.312	299.217	406.863	346.602	411.661	425.499	373.162	366.348
– pšenica	62.152	87.196	84.591	59.402	85.364	166.754	171.897	173.786	176.285	123.542
– ječmen	5.566	23.008	13.222	8.240	18.595	22.142	31.493	25.052	16.917	15.684
– koruza	118.600	137.616	157.644	227.755	298.223	138.343	191.066	210.826	164.246	210.172
– riž	1.665	2.138	2.387	2.814	2.357	8.399	8.986	9.094	9.718	9.452

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Stopnja samooskrbe z žitom je bila leta 2020 z 89 % največja do zdaj, kar je po začasnih ocenah za 14 odstotnih točk več kot leto prej in močno nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja (za 19 odstotnih točk).

Preglednica 3: Poraba žita na prebivalca in stopnja samooskrbe z žitom; 2016–2020

	Poraba na prebivalca (kg)					Stopnja samooskrbe (%)				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Žito skupaj:	90,0	89,9	91,7	88,8	85,9	74,1	63,2	69,1	74,8	89,3
– pšenica	76,1	74,9	76,8	74,0	72,8	52,5	46,2	40,9	47,3	57,4
– koruza	8,0	8,0	7,9	9,2	8,0	92,0	71,6	89,2	95,6	116,0
– ječmen	0,6	0,5	0,7	0,7	0,7	74,1	74,4	68,2	73,7	82,6

* Začasni podatki.

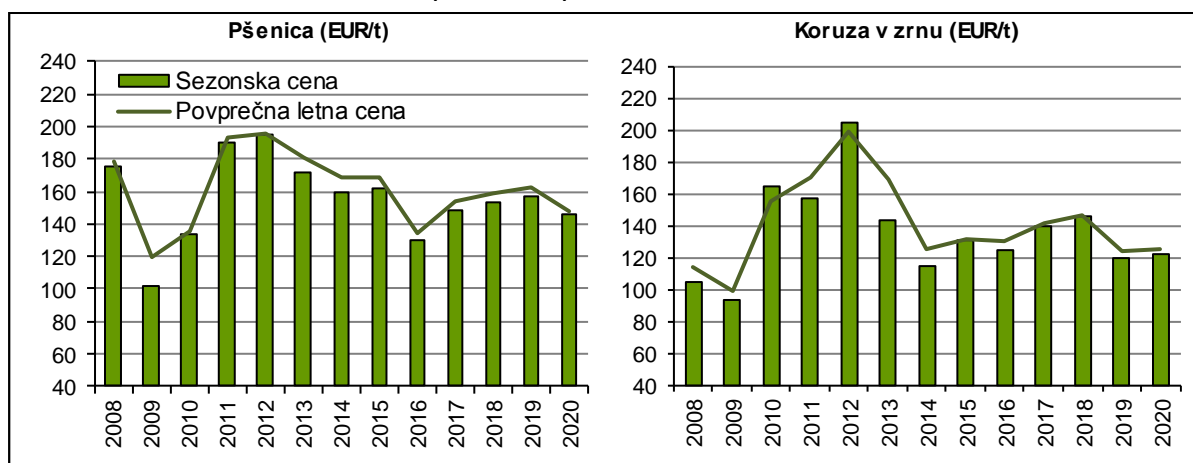
Vir: SURS, KIS

Na zvišanje stopnje samooskrbe z žitom sta najpomembneje vplivala rekordna pridelava koruze za zrnje in strnega žita ter manjši primanjkljaj v zunanji trgovini pri nekoliko manjši domači porabi. Stopnja samooskrbe s pšenico je bila za 10 odstotnih točk, s koruzo za 20 odstotnih točk in z ječmenom za 9 odstotnih točk višja v primerjavi z letom 2019. Pri koruzi za zrnje je bila po začasnih podatkih v letu 2020 stopnja samooskrbe prvič večja od 100, kar pomeni da je bila njena pridelava večja od domače porabe.

Poraba pšenice (v ekvivalentu moke) za prehrano na prebivalca je bila leta 2020 s 73 kg za slaba 2 % manjša kot v letu prej in za 4 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja (76 kg).

Gibanje cen žita na mednarodnih trgih se zaradi globalizacije večinoma zelo hitro odrazi v odkupnih cenah v Sloveniji. V povprečju so bile cene žita v Sloveniji leta 2019 nekoliko nižje kot v letu prej in tudi nižje od povprečja zadnjega petletnega obdobja (2015–2019), na kar so ključno vplivale pomembno nižje cene pšenice in ječmena.

Slika 4: Odkupne cene pšenice in koruze; 2008–2020

Vir: SURS, preračuni KIS

Po podatkih SURS je bila povprečna letna odkupna cena pšenice s 148,2 EUR/t za 9 % nižja kot leto prej in za 5 % pod povprečjem zadnjih petih let. V mesecih največjega odkupa (julij–september) letine 2020 pa je bila odkupna (sezonska) cena pšenice 146,1 EUR/t oziroma za 7 % nižja kot v enakem obdobju leta 2019. Nižja kot v letu prej je bila tudi odkupna cena ječmena (–9 %). Pridelovalci koruze so za zrnje leta 2020 v povprečju dobili 124,9 EUR/t, kar je za odstotek več kot v letu prej in za 7 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Odkupne cene koruze za zrnje v jesenskem času, ko je bila povprečna odkupna cena v povprečju 122,3 EUR/t, pa so bile za 2 % višje kot v enakih mesecih leta 2019.

Preglednica 4: Parametri kakovosti pšenice; 2016–2020

	Dejanska kakovost				
	2016	2017	2018	2019	2020
Surove beljakovine (%)	12,99	13,17	13,89	14,55	13,18
Hektolitrska masa (kg/100 l)	79,7	78,2	77,0	77,4	80,3
Število padanja (FN)	350,51	356,15	309,08	325,94	362,31
Sedimentacijska vrednost	46,0	44,0	51,0	51,0	42,0
Vlaga (%)	13,04	12,20	13,07	12,94	13,18
Primesi (%)	2,9	4,1	2,9	2,5	2,5

Vir: MKGP, ARSKTRP

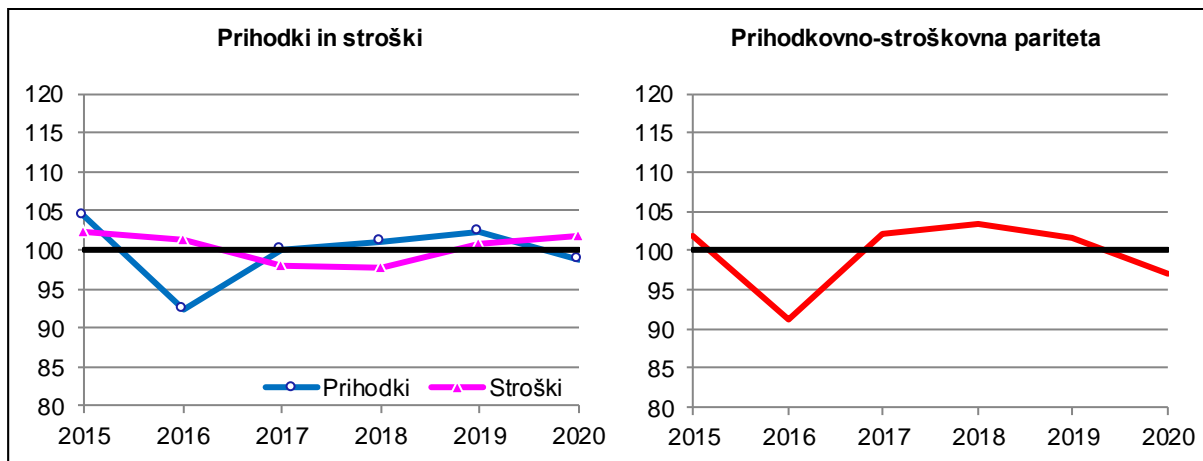
Kakovost pšenice požete med 28. in 33. tednom je bila med slabšimi v zadnjih letih, pridelek je imel podpovprečno vsebnost beljakovin in sedimentacijsko vrednost, medtem ko sta bila hektolitrska masa in število padanja nadpovprečna v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem.

V programskem obdobju 2014–2020 lahko pridelovalci žita na podlagi dodeljenih plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Pidelovalci strnega žita lahko uveljavljajo tudi pravico do proizvodno vezanega plačila (PVP). Višina proizvodno vezane podpore za strno žito je v posameznem letu odvisna od števila upravičenih hektarjev ter je izračunana kot količnik med letno ovojnico za proizvodno vezana plačila za strno žito in številom upravičenih hektarjev v posameznem letu. V letih 2015–2020 je bilo za to shemo namenjenih 5 % letne nacionalne ovojnice za neposredna plačila. Povprečno PVP se je v letu 2020 znižalo za približno 3 %, na 119 EUR/ha. Pidelovalci so od leta 2006 upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki je bilo v letih 2019 in 2020 50-odstotno (v letu 2018: 40-odstotno), uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (70 %).

V letu 2020 so bile ekonomske razmere pri pridelavi pomembnejših vrst žita različne. Pri pšenici in ječmenu so se zaradi znižanja odkupnih cen pri zmerni spremembi stroškov v povprečju poslabšale, pri koruzi za zrnje pa so ostale na podobni ravni kot v letu prej, saj je bila odkupna cena nekoliko višja, stroški pridelave pa so se za podoben odstotek znižali. Stroški pridelave letine 2020 so bili po ocenah na podlagi modelnih kalkulacij v primerjavi z letom 2019 pri strnem žitu višji za približno odstotek, pri koruzi za zrnje pa nižji za 2 %. Na razliko v rasti stroškov pri strnem žitu in koruzi za zrnje je najpomembneje vplivala dinamika gibanja cen mineralnih gnojil, ki so bila ob jesenski setvi ozimnega žita (jesen 2019) na pomembno višji ravni kot ob setvi letine 2018, v letu 2020 pa so se cene gnojil znižale. Zaradi nižjih cen goriva so se stroški domačih strojnih storitev znižali do 2 %. Pomembno višji pa so bili stroški domačega dela, ki so se zaradi rasti plač zvišali za 7 %. Blizu ravni leta prej pa so ostali stroški najetih storitev (setev, kombajniranje in sušenje), semena pri pšenici, FFS in stroški zavarovanja.

V času spravila letine 2020 sta bili v primerjavi z enakim obdobjem leta prej odkupni ceni pšenice in ječmena nižji za 7 % in 8 %. Predvidevamo, da se je ob predpostavki približno enake vrednosti neposrednih plačil (osnovno plačilo, plačilo za zeleno komponento in PVP) pri pšenici in ječmenu skupna vrednost pridelave (pri enakem pričakovanem pridelku v letih 2019 in 2020) v primerjavi z letom prej znižala za približno 4 %.

Slika 5: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi pšenice (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

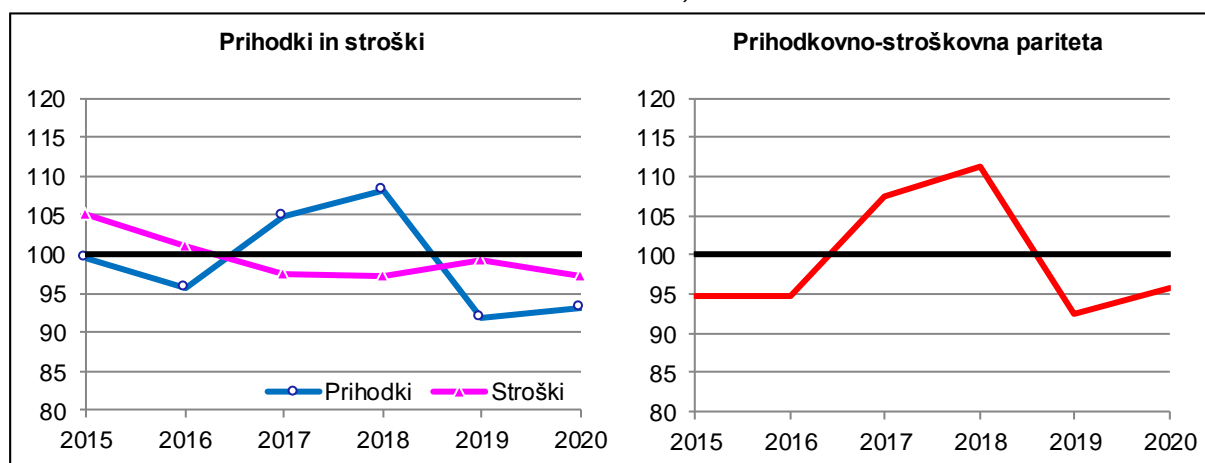
Vir: Modelne kalkulacije KIS

Predvsem zaradi nižjih odkupnih cen so se cenovno-stroškovna razmerja pri pšenici in ječmenu poslabšala. Kljub poslabšanju prihodkovno-stroškovnega razmerja v letu 2020 pa se je ekonomičnost pridelave strnega žita zaradi pomembno večjih pridelkov verjetno nekoliko izboljšala. Ocenjujemo, da ekonomski rezultati pri pšenici ostajajo pod povprečnem zadnjega petletnega obdobja, ki so ga zaznamovala velika nihanja v obsegu pridelave in v višini odkupnih cen. To se odraža tudi v dolgoletnem trendu zmanjševanja površine pšenice v zadnjih letih, ki izgublja konkurenčnost s pridelavo krmnega žita (ječmen in tritikala).

Ekonomski položaj tržnih pridelovalcev koruze v Sloveniji se je po močnem poslabšanju v letu 2019 z letino 2020 izboljšal, vendar ostajajo ekonomski rezultati na razmeroma nizki ravni.

Slika 6: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi koruze za zrnje (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Podatki SURS kažejo, da so bile odkupne cene koruze v času spravila letine 2020 za 2 % višje kot v enakem obdobju leta 2019, ko so se močno znižale (–18 %). Stroški pridelave koruze za zrnje ocenjeni na podlagi modelnih kalkulacij pa so bili v povprečju za 2 % nižji, na kar so v veliki meri vplivali nižji stroški gnojil (–6 %), domačih strojnih storitev (–2 %), najetih storitev (–4 %). Nižji so bili tudi stroški FFS (–1 %), približno na ravni iz leta prej so ostali stroški zavarovanja, zvišali pa so se stroški dela (+7 %) in semena (+3 %).

Cenovno-stroškovna pariteta (razmerje med košarico cen inputov in vrednostjo pridelave pri enakem pričakovanem pridelku) se je v letu 2020 po izrazitem padcu v letu 2019 nekoliko izboljšala. Ekonomski rezultati pridelovalcev koruze pa so se v letu 2020 izboljšali tudi zaradi rekordne letine.

1.1.1 Površina in pridelok žita

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)														
Osnovna površina	105.016	100.173	93.941	94.125	98.377	97.830	98.293	96.975	95.508	95.192	95.004	95.723	97.412	101,8
Pospravljena površina	105.564	100.866	94.760	94.979	99.733	98.972	99.884	98.955	98.355	98.460	98.246	98.624	101.277	102,7
Pšenica in pira	35.413	34.534	31.946	29.665	34.586	31.759	33.124	30.734	31.461	28.016	27.823	26.727	27.281	102,1
Rž	714	892	796	808	902	1.489	1.640	1.236	970	1.081	1.301	1.178	827	70,2
Ječmen	19.229	20.089	18.730	17.477	17.967	17.314	18.482	20.110	19.184	20.369	20.994	21.139	22.212	105,1
Oves	1.887	1.773	1.773	1.842	1.369	1.203	1.364	1.506	1.332	1.448	1.245	1.207	809	67,0
Koruza za zrnje	43.698	38.611	36.433	40.185	39.166	41.857	38.331	37.743	36.388	38.290	37.079	38.883	39.836	102,5
Tritikala	3.241	3.399	3.477	3.347	3.640	3.490	4.229	4.491	5.288	5.032	5.668	5.804	5.616	96,8
Proso	247	136	199	203	199	169	229	491	399	347	454	277	340	122,7
– glavni posevek	137	84	95	58	62	67	105	264	78	83	155	99	106	107,1
– strniščni posevek	110	52	104	145	137	102	124	227	321	264	299	178	234	131,5
Ajda	761	1.044	1.198	1.180	1.676	1.401	1.979	2.435	3.127	3.647	3.475	3.187	4.180	131,2
– glavni posevek	323	403	482	471	457	362	512	682	601	643	532	464	549	118,3
– strniščni posevek	438	641	716	709	1.219	1.039	1.467	1.753	2.526	3.004	2.943	2.723	3.631	133,3
Drugo žito	374	388	208	272	228	290	506	209	206	230	207	222	176	79,3
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)														
Žito skupaj	5,5	5,3	6,0	6,4	5,8	4,6	6,5	6,3	6,5	5,6	6,1	6,5	7,4	113,7
Pšenica in pira	4,5	4,0	4,8	5,2	5,4	4,4	5,2	5,1	5,2	5,0	4,4	5,2	5,8	110,8
Rž	2,9	2,6	3,4	3,5	3,8	3,4	4,1	3,8	4,1	4,1	3,5	3,8	4,1	108,5
Ječmen	4,0	3,5	4,3	4,5	4,7	4,0	4,9	4,6	4,8	4,8	4,2	4,8	5,5	113,5
Oves	2,6	2,4	2,9	3,2	3,2	2,6	3,3	3,3	3,2	3,2	2,7	3,3	3,4	100,5
Koruza za zrnje	7,3	7,8	8,5	8,7	7,1	5,4	9,1	9,0	9,5	7,1	9,5	9,3	10,8	116,5
Tritikala	4,1	4,0	4,0	4,4	4,4	3,6	4,7	4,7	4,7	4,6	4,2	4,6	5,1	109,1
Proso	1,3	1,2	1,5	1,4	1,2	1,1	1,8	1,7	1,3	1,1	1,3	1,3	1,4	107,5
– glavni posevek	1,3	1,1	1,2	1,6	1,6	1,2	2,3	2,3	1,8	1,4	1,7	1,9	1,9	99,4
– strniščni posevek	1,2	1,3	1,8	1,3	1,0	1,1	1,4	1,0	1,2	0,9	1,1	0,9	1,1	121,8
Ajda	1,0	1,0	1,1	1,1	0,8	0,8	0,8	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8	0,8	109,9
– glavni posevek	1,2	1,1	1,2	1,2	0,9	0,7	0,9	1,2	1,1	0,8	1,1	1,0	1,0	105,9
– strniščni posevek	0,8	0,8	1,1	1,0	0,8	0,8	0,7	0,9	0,9	0,8	0,9	0,7	0,8	111,2
Drugo žito	3,4	3,3	2,6	3,1	4,3	4,0	4,3	6,0	2,8	2,9	4,3	4,0	2,5	63,0
PRIDELEK (t)														
Žito skupaj	579.634	532.845	568.846	607.798	576.407	457.339	648.887	624.047	638.064	546.994	596.663	641.739	749.230	116,7
Pšenica in pira	160.297	136.905	153.481	153.575	188.065	138.235	173.245	157.058	163.165	140.961	121.900	139.811	158.131	113,1
Rž	2.080	2.318	2.676	2.843	3.422	5.012	6.737	4.658	3.978	4.415	4.542	4.479	3.412	76,2
Ječmen	76.788	70.793	80.120	79.386	84.727	69.303	89.700	93.174	91.653	97.929	88.057	102.480	122.214	119,3
Oves	4.987	4.260	5.168	5.818	4.351	3.107	4.448	5.023	4.327	4.641	3.397	4.033	2.718	67,4
Koruza za zrnje	319.902	302.600	311.117	349.030	277.358	226.634	350.583	338.712	346.211	272.177	350.489	360.357	429.925	119,3
Tritikala	13.260	13.532	14.067	14.767	15.917	12.641	20.068	20.934	24.719	22.923	23.572	26.892	28.386	105,6
Proso	315	159	302	285	237	189	412	835	532	368	584	354	467	131,9
– glavni posevek	182	90	113	91	100	78	238	597	138	119	259	186	198	106,5
– strniščni posevek	133	69	189	194	137	111	174	238	394	249	325	168	269	160,1
Ajda	732	994	1.370	1.245	1.341	1.052	1.523	2.399	2.899	2.909	3.225	2.456	3.539	144,1
– glavni posevek	395	458	565	571	404	238	466	830	657	540	577	450	564	125,3
– strniščni posevek	337	535	805	674	937	814	1.057	1.569	2.242	2.369	2.648	2.006	2.975	148,3
Drugo žito	1.273	1.284	545	849	989	1.166	2.171	1.254	580	671	897	877	438	49,9

* Začasni podatki; Vir: SURS, preračuni KIS

1.1.2 Pridelava žita za seme

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
POTRJENA POVRŠINA (ha)														
Žito skupaj	1.743	1.704	1.321	1.410	1.335	1.177	1.131	880	959	788	881	924	921	99,6
Pšenica	1.011	1.106	819	862	841	722	641	502	507	338	367	420	429	102,2
Rž	37	6	9	7	7	11	33	40	–	–	34	15	–	
Ječmen	491	353	394	326	369	329	303	205	245	220	265	307	311	101,5
Oves	24	28	38	18	16	17	17	7	26	37	35	44	34	76,7
Koruza	56	52	47	54	38	42	23	9	21	17	15	19	13	67,4
Tritikala	73	72	15	13	17	55	49	61	67	37	58	55	58	105,7
Proso	0	0	0	27	0	0	19	2	–	9	18	5	10	186,3
Ajda	50	86	0	102	48	:	47	55	93	130	90	60	66	111,0
POTRJEN PRIDELEK (t)														
Žito skupaj	8.870	7.455	7.055	7.203	7.801	6.409	6.501	5.224	5.826	4.084	4.396	5.655	5.929	104,8
Pšenica	5.442	5.189	4.554	5.133	5.385	4.225	3.902	3.161	3.116	2.115	2.072	2.768	2.963	107,1
Rž	120	14	29	31	28	41	185	177	–	–	146	54	–	
Ječmen	2.661	1.649	2.135	1.767	2.124	1.756	1.915	1.365	1.433	1.516	1.530	2.188	2.252	102,9
Oves	97	112	142	83	64	46	84	24	749	99	89	122	151	123,7
Koruza	187	123	129	:	70	40	71	31	63	25	81	76	34	45,0
Tritikala	332	316	66	67	89	301	280	392	392	234	337	385	458	119,1
Proso	0	0	0	35	0	0	26	5	–	18	42	12	25	213,7
Ajda	32	53	0	86	41	–	38	70	73	79	99	50	46	90,4

: ni podatka

– ni pojava

Vir: KIS (Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin) in UVHVVR (2016–2020)²

1.1.3 Odkup žita (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Pšenica, brez semenske	51.641	54.932	62.343	71.342	96.073	64.573	82.178	74.420	50.035	84.367	45.502	77.415	84.160	108,7
Ječmen, krmni	5.656	3.029	6.056	6.707	9.282	5.479	6.429	10.559	9.810	14.312	12.479	18.948	24.883	131,3
Koruza za zrnje, brez semenske	46.620	68.451	59.201	64.775	59.311	42.610	84.358	83.852	81.658	79.221	119.771	128.207	137.233	107,0

Vir: SURS

² <https://www.gov.si/teme/uradno-potrjevanje-in-naknadna-kontrola-semenskega-materiala/>

1.1.4 Bilanca proizvodnje in porabe žita (ekvivalent zrnja; 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Pridelano	579,6	532,8	568,8	607,8	576,4	457,3	648,6	624,0	638,1	547,0	596,7	641,7	749,2	116,7
Začetne zaloge	756,3	831,2	740,3	584,6	715,7	687,0	630,0	770,8	775,0	810,3	750,8	757,8	726,8	95,9
Uvoz	470,2	422,2	428,5	510,3	414,7	492,4	511,7	478,0	492,8	568,8	589,5	534,7	519,0	97,1
Izvoz	62,6	104,8	147,1	132,0	199,1	171,1	172,5	231,7	234,5	309,7	315,4	350,0	450,4	128,7
Končne zaloge	831,2	740,3	584,6	715,7	687,0	630,0	770,8	775,0	810,3	750,8	757,8	726,8	705,7	97,1
Domača poraba	912,3	941,1	1.005,9	855,0	820,8	835,6	847,2	866,1	861,0	865,7	863,7	857,4	838,9	97,8
– krma	582,9	643,4	678,9	525,2	502,9	529,3	497,8	516,8	516,3	534,2	520,3	515,5	498,3	96,7
– seme	19,1	19,0	17,8	17,0	18,7	17,8	18,7	18,6	18,8	18,3	18,5	18,2	18,7	103,1
– industrijski nameni	35,6	27,7	31,5	36,8	34,8	32,0	37,8	38,7	36,2	36,7	40,6	44,6	49,1	110,2
– izgube	33,5	29,0	29,6	33,8	27,0	25,3	46,9	42,6	39,1	26,5	29,1	27,6	28,9	104,5
– poraba za prehrano	241,2	222,1	248,1	242,3	237,4	231,2	245,9	249,4	250,6	249,9	255,2	251,6	243,9	97,0
Poraba za prehrano**	179,2	164,8	184,7	179,7	175,6	170,8	182,7	185,4	185,8	185,8	189,8	185,6	180,5	97,3
Poraba na prebivalca (kg)	88,6	80,7	90,1	87,6	85,4	83,0	88,6	89,9	90,0	89,9	91,7	88,8	85,9	96,8
Stopnja samooskrbe (%)	63,5	56,6	56,6	71,1	70,2	54,7	76,6	72,1	74,1	63,2	69,1	74,8	89,3	

* Začasni podatki.

** V ekvivalentu moke.

Vir: SURS, KIS

1.1.5 Bilanca proizvodnje in porabe pšenice (ekvivalent zrnja; 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Pridelano	160,3	136,9	153,5	153,6	188,1	138,2	173,2	157,1	163,2	141,0	121,9	139,8	158,1	113,1
Začetne zaloge	198,5	252,1	229,6	175,0	235,4	204,6	187,4	212,0	206,4	220,2	191,8	159,1	171,8	107,9
Uvoz	195,1	172,8	175,9	225,6	171,1	214,4	219,2	228,4	255,8	265,7	271,7	265,1	213,1	80,4
Izvoz	10,8	46,5	72,8	39,2	99,6	74,7	74,1	89,5	94,3	130,1	128,2	97,0	120,5	124,1
Končne zaloge	252,1	229,6	175,0	235,4	204,6	187,4	212,0	206,4	220,2	191,8	159,1	171,8	147,1	85,7
Domača poraba	291,0	285,7	311,2	279,5	290,3	295,2	293,8	301,5	310,9	304,9	298,1	295,3	275,4	93,3
– krma	79,0	92,1	88,3	60,5	76,4	87,7	64,8	71,4	79,8	79,8	67,7	68,7	53,5	77,9
– seme	10,6	10,4	9,6	8,9	10,4	9,5	9,9	9,2	9,4	8,4	8,3	8,0	8,2	102,1
– industrijski nameni	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	0,04	0,02	0,06	0,13	0,04	27,7
– izgube	10,0	7,6	7,6	9,7	7,6	7,5	8,8	8,0	9,1	7,3	7,1	8,3	6,6	79,5
– poraba za prehrano	191,4	175,7	205,8	200,4	195,9	190,4	210,3	212,8	212,6	209,4	214,9	210,2	207,1	98,5
Poraba za prehrano**	142,3	130,5	153,1	148,8	144,9	140,5	155,5	157,4	157,2	154,7	159,0	154,6	152,9	98,9
Poraba na prebivalca (kg)	70,3	63,9	74,7	72,5	70,5	68,2	75,4	76,3	76,1	74,9	76,8	74,0	72,8	98,4
Stopnja samooskrbe (%)	55,1	47,9	49,3	54,9	64,8	46,8	59,0	52,1	52,5	46,2	40,9	47,3	57,4	

* Začasni podatki. ** V ekvivalentu moke.

Vir: SURS, KIS

1.1.6 Bilanca proizvodnje in porabe koruze (ekvivalent zrnja; 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Pridelano	319,9	302,6	311,1	349,0	277,4	226,6	350,6	338,7	346,2	272,2	350,5	360,4	429,9	119,3
Začetne zaloge	406,3	423,9	371,4	290,0	341,6	328,3	295,3	383,5	384,3	397,2	367,6	403,9	355,3	88,0
Uvoz	188,1	178,0	182,3	210,4	186,6	221,7	214,0	181,3	175,3	229,3	247,6	208,7	242,1	116,0
Izvoz	47,9	55,3	68,7	84,4	89,6	90,1	91,2	129,4	132,3	151,2	168,9	240,8	305,9	127,0
Končne zaloge	423,9	371,4	290,0	341,6	328,3	295,3	383,5	384,3	397,2	367,6	403,9	355,3	350,9	98,7
Domača poraba	442,5	477,7	506,1	423,4	387,7	391,2	385,3	389,8	376,3	380,0	392,8	376,9	370,6	98,3
– krma	388,3	427,3	451,7	364,7	332,9	339,5	322,7	326,7	315,9	329,9	339,5	321,7	317,6	98,7
– seme	2,1	1,9	1,9	2,0	2,0	2,2	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	102,0
– industrijski nameni	0,6	0,7	8,2	8,5	9,1	8,6	9,4	10,8	10,6	10,8	11,2	12,2	10,7	87,9
– izgube	18,4	16,6	16,9	18,9	14,6	13,5	32,1	28,9	24,2	13,6	16,7	13,5	16,1	118,9
– poraba za prehrano	33,1	31,1	27,5	29,2	29,2	27,4	18,9	21,5	23,6	23,6	23,3	27,3	24,0	87,9
Poraba za prehrano**	23,2	21,8	19,3	20,5	20,4	19,2	13,2	15,0	16,5	16,5	16,3	19,1	16,8	87,9
Poraba na prebivalca (kg)	11,5	10,7	9,4	10,0	9,9	9,3	6,4	7,3	8,0	8,0	7,9	9,2	8,0	87,5
Stopnja samooskrbe (%)	72,3	63,3	61,5	82,4	71,5	57,9	91,0	86,9	92,0	71,6	89,2	95,6	116,0	

* Začasni podatki. ** V ekvivalentu moke.

Vir: SURS, KIS

1.1.7 Bilanca proizvodnje in porabe ječmena (ekvivalent zrnja; 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Pridelano	76,8	70,8	80,1	79,4	84,7	69,3	89,7	93,2	91,7	97,9	88,1	102,5	122,2	119,3
Začetne zaloge	121,7	126,0	110,4	93,0	107,4	121,4	117,2	139,1	148,9	157,4	156,9	157,4	161,9	102,8
Uvoz	65,3	50,2	55,1	59,1	41,8	43,5	62,1	54,7	46,7	57,5	55,3	50,1	51,3	102,5
Izvoz	3,5	2,6	5,1	7,4	8,4	5,2	5,8	11,1	6,1	24,2	13,8	9,0	19,5	217,4
Končne zaloge	126,0	110,4	93,0	107,4	121,4	117,2	139,1	148,9	157,4	156,9	157,4	161,9	168,1	103,8
Domača poraba	134,4	134,0	147,5	116,7	104,2	111,8	124,2	126,9	123,7	131,7	129,1	139,1	147,9	106,3
– krma	89,6	97,2	113,9	78,8	69,0	79,4	85,3	88,3	87,7	95,2	88,8	95,6	97,6	102,1
– seme	4,8	5,0	4,7	4,4	4,5	4,3	4,6	5,0	4,8	5,1	5,2	5,3	5,6	105,1
– industrijski nameni	35,0	26,9	23,3	28,2	25,7	23,4	28,4	27,9	25,5	25,9	29,4	32,2	38,4	119,0
– izgube	3,8	3,4	3,9	3,8	3,5	3,1	4,3	4,1	4,0	4,0	3,7	4,1	4,5	108,3
– poraba za prehrano	1,2	1,4	1,7	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5	1,7	1,5	1,9	1,9	1,9	102,8
Poraba za prehrano**	0,9	1,1	1,3	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,1	1,4	1,4	1,5	102,8
Poraba na prebivalca (kg)	0,4	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,7	102,3
Stopnja samooskrbe (%)	57,1	52,8	54,3	68,0	81,3	62,0	72,2	73,4	74,1	74,4	68,2	73,7	82,6	

* Začasni podatki. ** V ekvivalentu moke.

Vir: SURS, KIS

1.1.8 Odkupne in institucionalne cene žita

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Povprečna letna odkupna cena (EUR/t)														
Pšenica, brez semenske	178,4	119,3	135,7	193,1	195,6	181,0	169,1	168,3	133,8	154,0	159,4	163,2	148,2	90,8
Ječmen, krmni	159,4	104,6	108,4	180,8	179,6	177,3	153,3	133,8	133,0	128,8	142,4	137,2	125,4	91,4
Koruza v zrnu, brez semenske	114,3	98,8	155,1	170,3	199,8	169,2	125,3	131,8	130,6	141,3	146,9	123,7	124,9	101,0
Sezonska odkupna cena (EUR/t)														
Pšenica (SURS)*	174,9	101,7	134,2	190,5	194,6	172,1	159,7	161,4	129,6	149,0	153,2	156,5	146,1	93,3
Pšenica (ARSKTRP)**	185,3	112,6	126,7	196,0	194,3	184,3	164,1	167,5	138,9	152,2	161,4	168,4	153,7	91,3
Ječmen, krmni (SURS)*	160,2	101,9	114,0	179,9	179,4	171,3	153,3	132,7	131,5	126,6	141,3	135,2	124,6	92,2
Koruza v zrnju (SURS)***	104,5	93,6	164,6	157,3	205,3	144,1	114,5	131,3	124,9	140,1	145,6	119,5	122,3	102,3
Intervencijska cena (EUR/t)														
Pšenica	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3
Rž	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3
Ječmen, koruza	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3	101,3

* Tehtano povprečje odkupnih cen julij–september (SURS).

** Tehtano povprečje odkupnih cen pšenice, ki jih ARSKTRP posredujejo odkupovalci, ki so v preteklem letu odkupili/prevzeli več kot tisoč ton pšenice, podatki za čas žetve.

*** Tehtano povprečje odkupnih cen septembra, oktobra in novembra (SURS).

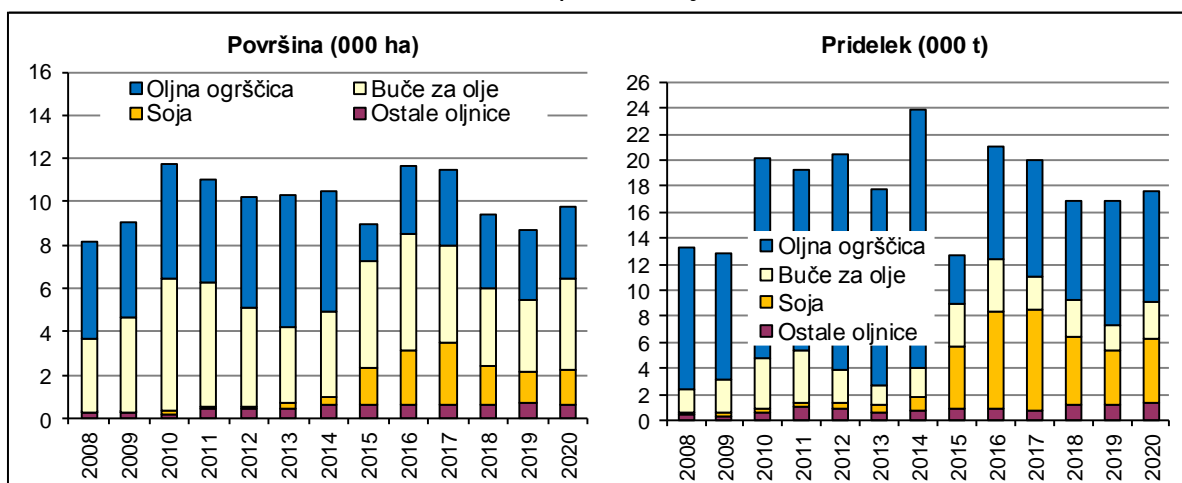
Vir: SURS, ARSKTRP (TIS), MKGP, preračuni KIS

1.2 Oljnice

Delež oljnic v vrednosti kmetijske pridelave, ki se je po letu 2008 gibal med 0,8 % in 1,5 %, se je leta 2020 povečal in je znašal 1,0 % skupne vrednosti kmetijstva oziroma 1,8 % vrednosti rastlinske pridelave.

Pridelovalna površina oljnic se je po treh letih zmanjševanja v letu 2020 opazno povečala (+ 12 %), k čemur so najpomembneje prispevale predvsem oljne buče in soja, nekoliko manj tudi oljna ogrščica in sončnice. Najbolj se je povečala pridelovalna površina oljnih buč (+27 %) in soje (+14 %), več je bilo na njivah tudi oljne ogrščice (+2 %) in sončnic (+7 %), manj je bilo le drugih oljnic (–33 %). V setveni strukturi so do leta 2015 prevladovali oljna ogrščica in oljne buče, ki so v obdobju 2010–2014 skupaj dosegale povprečno 94 % pospravljenih površin, po letu 2015 pa se je med najpomembnejšimi oljnicami ustalila tudi soja. V obdobju 2016–2020 je bilo na njivah v povprečju 41 % oljnih buč, 33 % oljne ogrščice in 20 % soje.

Slika 7: Površina in pridelok oljnic; 2008–2020

Vir: SURS

Po oceni SURS je bila letina oljnic 2020 v povprečju slabša od predhodne, občutno manjši kot v letu prej je bil le hektarski pridelok oljne ogrščice, letina ostalih oljnic pa je bila boljša. Hektarski pridelok oljne ogrščice je bil z 2,6 t/ha za 12 % manjši kot v predhodnem letu in na ravni povprečja zadnjega petletnega obdobja (2015–2019). Hektarski pridelki drugih oljnic so bili rekordni ali med boljšimi v zadnjem desetletju. V primerjavi z letom prej so bili hektarski pridelki oljnih buč večji za 11 %, soje za 3 % in sončnic za 20 %.

Skupni pridelok oljnic se je zaradi opazno večjih površin, kljub slabši letini 2020, povečal za 5 % in je ostal na ravni povprečja zadnjega petletnega obdobja.

Preglednica 5: Pridelava oljnic; 2019 in 2020

	Površina (ha)		Indeks 2020/19	Pridelek (t/ha)		Indeks 2020/19	Skupni pridelok (t)		Indeks 2020/19
	2019	2020*		2019	2020*		2019	2020*	
Oljnice skupaj, od tega:	8.709	9.761	112,1	1,9	1,8	93,4	16.823	17.614	104,7
– oljna ogrščica	3.245	3.320	102,3	2,9	2,6	88,3	9.452	8.543	90,4
– sončnice	334	358	107,2	2,4	2,9	120,4	798	1.030	129,1
– soja	1.433	1.639	114,4	3,0	3,1	103,4	4.244	5.017	118,2
– oljne buče	3.284	4.169	126,9	0,6	0,7	110,8	1.973	2.775	140,6

* Začasni podatki.

Vir: SURS

V letu 2020 so se zvišale povprečne odkupne cene vseh pomembnejših oljnic. Povprečna odkupna cena oljnih buč je bila višja za 1 %, oljne ogrščice za 2 % in soje za 9 %.

Preglednica 6: Odkupne cene oljnic; 2016–2020

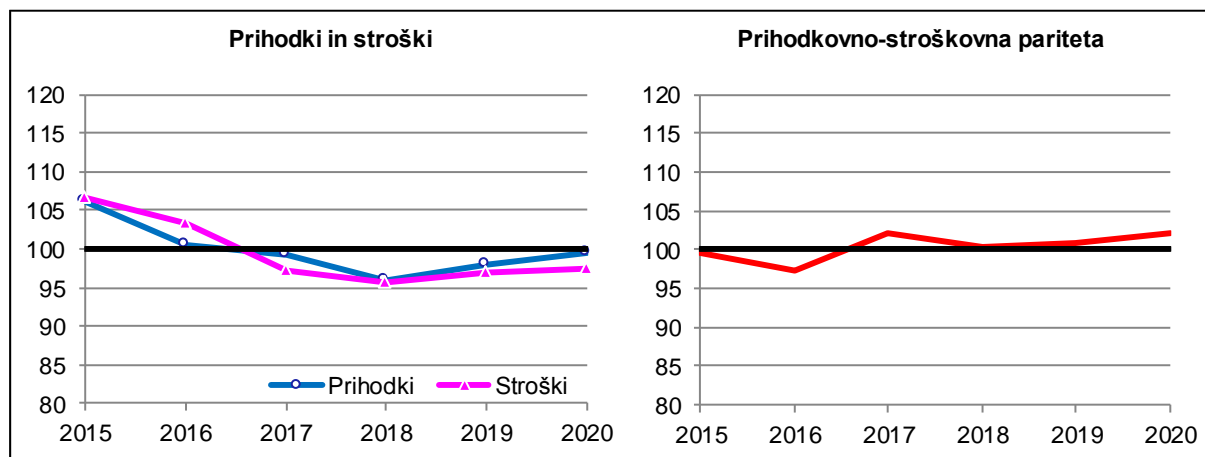
Odkupne cene (EUR/t)	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Oljna ogrščica	327	320	306	316	323	102,1
Oljne buče	2.956	2.430	1.991	2.746	2.782	101,3
Soja	315	319	311	294	322	109,4

Vir: SURS

V programskem obdobju 2014–2020 lahko pridelovalci oljnic na podlagi plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Soja je bila glede na shemo neposrednih plačil uvrščena med beljakovinske rastline, ki so bile v letih 2015 in 2016 upravičene do proizvodno vezanega plačila, ki pa je bilo leta 2017 ukinjeno. Od leta 2006 so pridelovalci upravičeni tudi do regresiranja zavarovanja pridelka, ki je bilo v letih 2019 in 2020 50-odstotno. Ob tem lahko uveljavljajo tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (70 %).

Gospodarske razmere na trgu z oljno ogrščico so se zaradi povišanja odkupnih cen rahlo izboljšale. Stroški pridelave v času spravila letine 2020 so se v primerjavi z letom prej zvišali za manj kot odstotek (+0,4 %), prihodki pa so bili ob predpostavki nespremenjenega obsega pridelave in nižjih neposrednih plačil (osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento ter vračilo trošarine) zaradi zvišanja odkupnih cen za 2 % višji kot v enakem obdobju leta 2019.

Slika 8: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi oljne ogrščice (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Spremembe cen proizvodnih sredstev so bile dvosmerne ter so vplivale na znižanje stroškov domačih strojnih storitev (–2 %) in zvišanje stroškov semena (+8 %) in domačega dela, ki so se zaradi rasti plač povišali za približno 7 %, stroški drugih inputov pa so ostali na ravni leta prej (stroški gnojil, sredstev za varstvo, najetih storitev in zavarovanja). Prihodkovno-stroškovna pariteta se je zaradi malce višjih odkupnih cen pri skoraj nespremenjenih stroških pridelave izboljšala in je nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Kljub temu ocenjujemo, da so zaradi pomembno slabše letine ekonomski rezultati pridelovalcev oljne ogrščice v povprečju verjetno slabši kot v predhodnem letu in ostajajo pod ravnjo dobrih let.

1.2.1 Pridelava, odkup in odkupne cene oljnic

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)*														
Oljnice skupaj	8.161	9.054	11.787	11.021	10.242	10.309	10.526	8.939	11.698	11.447	9.446	8.709	9.761	112,1
Oljna ogrščica	4.442	4.424	5.303	4.770	5.141	6.131	5.563	1.629	3.156	3.435	3.397	3.245	3.320	102,3
Sončnice	256	227	203	374	367	273	252	230	241	299	288	334	358	107,2
Soja	49	66	109	107	140	278	404	1.705	2.466	2.908	1.756	1.433	1.639	114,4
Buče za olje	3.414	4.324	6.141	5.718	4.512	3.433	3.943	4.939	5.410	4.500	3.650	3.284	4.169	126,9
Druge oljnice**	:	13	31	52	82	194	364	436	425	305	355	413	275	66,6
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)														
Oljnice skupaj	1,6	1,4	1,7	1,8	2,0	1,7	2,3	1,4	1,8	1,7	1,8	1,9	1,8	93,4
Oljna ogrščica	2,5	2,2	2,9	2,9	3,2	2,5	3,6	2,2	2,7	2,6	2,3	2,9	2,6	88,3
Sončnice	1,6	1,5	2,3	2,6	2,4	1,9	2,1	2,5	2,5	1,8	2,7	2,4	2,9	120,4
Soja	2,8	2,9	2,7	2,7	2,5	1,7	2,6	2,8	3,0	2,7	3,0	3,0	3,1	103,4
Buče za olje	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	0,8	0,6	0,8	0,6	0,7	110,8
PRIDELEK (t)*														
Oljnice skupaj	13.321	12.899	20.227	19.300	20.492	17.812	23.965	12.657	21.008	20.020	16.863	16.823	17.614	104,7
Oljna ogrščica	10.949	9.845	15.522	13.948	16.692	15.113	19.883	3.643	8.590	8.999	7.657	9.452	8.543	90,4
Sončnice	414	330	476	976	868	506	527	578	600	524	791	798	1.030	129,1
Soja	137	193	290	292	343	463	1.046	4.689	7.387	7.713	5.331	4.244	5.017	118,2
Buče za olje	1.821	2.532	3.888	3.985	2.542	1.588	2.269	3.410	4.117	2.517	2.745	1.973	2.775	140,6
Druge oljnice**	:	:	51	99	47	142	240	337	314	267	339	356	249	69,9
ODKUP (t)														
Oljnice skupaj	4.779	7.352	9.430	8.806	9.653	9.476	9.455	5.372	8.793	8.757	8.275	10.400	9.855	94,8
Oljna ogrščica	4.586	7.155	9.132	8.333	9.248	9.246	8.957	3.595	6.452	5.414	5.330	7.925	6.761	85,3
Buče za olje	147	197	283	358	318	116	97	192	321	346	394	88	210	239,4
Soja	:	:	:	:	:	103	324	1.459	1.893	2.878	2.385	2.333	2.879	123,4
ODKUPNE CENE (EUR/t)														
Oljna ogrščica	381	255	273	422	450	358	307	364	327	320	306	316	323	102,1
Buče za olje	2.389	2.610	3.112	2.998	2.938	2.834	3.378	3.775	2.956	2.430	1.991	2.746	2.782	101,3
Soja	:	:	:	:	:	382	322	293	315	319	311	294	322	109,4

: ni podatka

* Začasni podatki za leto 2020.

** Po ocenah prevladuje konoplja.

Vir: SURS, preračuni KIS

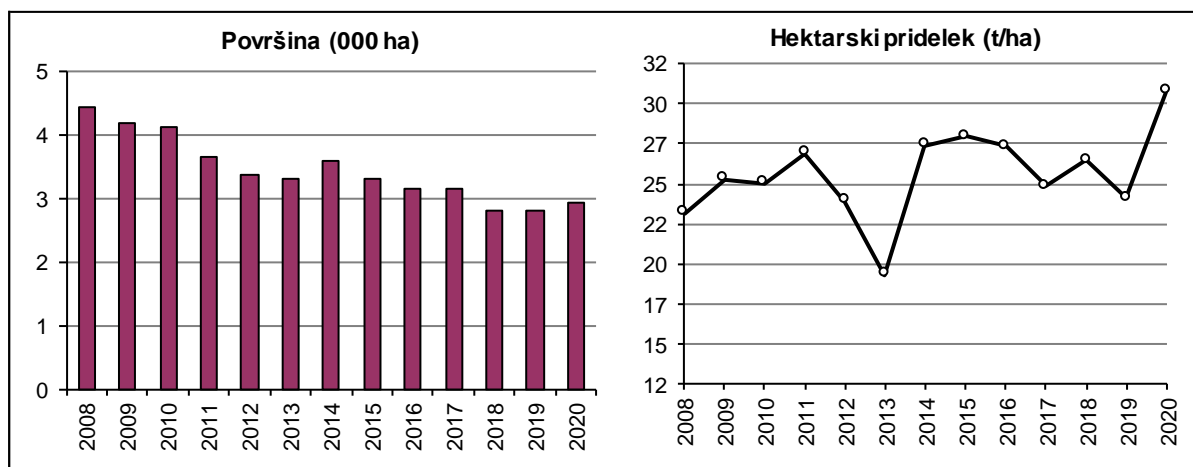
1.3 Krompir

Pridelava krompirja je po prvih ocenah v letu 2020 k vrednosti kmetijstva prispevala 2,1 %, kar je slabe 0,3 odstotne točke več kot v letu prej, prispevek krompirja k vrednosti rastlinske pridelave pa se je povečal s 3,4 % na 3,7 %. Gibanje deležev vrednosti krompirja je bilo v obdobju 2008–2019 med 1,3 % in 2,0 % vrednosti kmetijstva ter med 2,3 % in 4,0 % vrednosti rastlinske pridelave.

Trend zmanjševanja krompirja v setveni sestavi njiv, ki je v Sloveniji opazen že vse od leta 2000, se je v letih 2018–2020 ustavil. V letu 2020 je bil krompir prisoten na 1,7 % njiv, kar je 0,1 odstotne točke več kot v letu prej.

Površina, namenjena pridelavi krompirja, se je po dolgoletnem krčenju njiv s krompirjem v letu 2020 povečala. V tem letu je bilo pospravljenih približno 2,9 tisoč hektarjev oziroma 5 % površin več kot v letu prej, kar je še vedno nekoliko pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja (–4 %).

Slika 9: Pospravljena površina in povprečni hektarski pridelki krompirja; 2008–2020

Vir: SURS

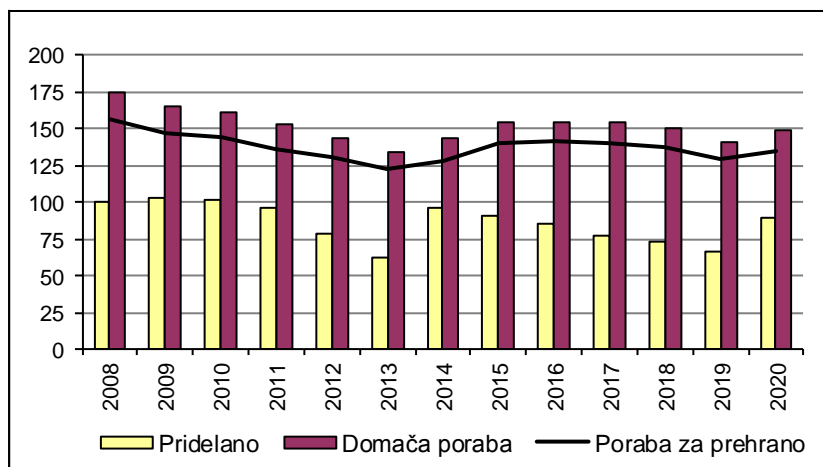
Po statističnih podatkih je bila letina krompirja v letu 2020 rekordna. Hektarski pridelok je bil s 30,3 t/ha za 28 % večji kot v letu prej in za 18 % nad povprečjem obdobja 2015–2019. Zaradi večjih površin in pomembno boljše letine je bilo v letu 2020 pridelanih okoli 89 tisoč ton krompirja, kar je za 35 % več kot v letu prej in največ po letu 2015.

Prek evidentiranih tržnih poti, ki jih spremlja SURS (odkup in dovoz na tržnice), je bilo v letu 2020 prodanih okoli 12,6 tisoč ton krompirja, kar je za približno tretjino več kot v letu prej. Prek odkupa in dovoza na tržnice se je v letu 2020 prodalo 14 %, v letu 2019 pa 15 % pridelanega krompirja.

Poraba krompirja v Sloveniji, ki je v obdobju 2008–2020 obsegala med 134 in 175 tisoč ton, je že ves čas večja od pridelave. Leta 2020 je bilo uvoženih 103 tisoč ton krompirja, od tega približno polovica v obliki predelanih proizvodov. Skupni uvoz krompirja se je v letu 2020 zmanjšal za desetino. Manj je bilo uvoženega jedilnega (–15 %) in predelane krompirja (–7 %), na ravni leta prej se je obdržal uvoz semenskega krompirja. Izvoz krompirja, ki se je po letu 2015 povečeval, se je v letu 2020 izrazito zmanjšal. Izvoženih je bilo približno 35 tisoč ton krompirja, kar je za 18 % manj kot v letu prej, vendar še vedno za 68 % nad povprečjem obdobja 2015–2019. Pomembno manjši je bil izvoz jedilnega krompirja (–28 %), povečal pa se je izvoz predelane krompirja (+7 %) in semenskega krompirja (+12 %). Negativna bilanca zunanje

trgovine (izvoz-uvoz) se je leta 2020 zmanjšala, na kar je vplivalo ugodnejše razmerje med izvozom in uvozom predelanega krompirja, medtem ko se je negativna zunanjetrgovinska bilanca pri svežem krompirju povečala.

Slika 10: Pridelava in poraba krompirja (000 t; ekvivalent svežega krompirja); 2008–2020

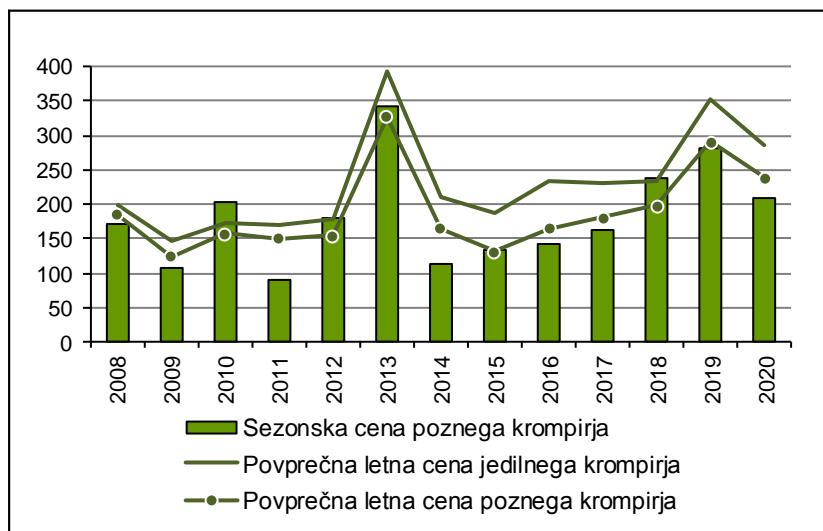
Vir: SURS, KIS

Večji obseg pridelave in manjši negativni saldo zunanje trgovine sta vplivala na to, da je bila v letu 2020 dosežena najvišja stopnja samooskrbe s krompirjem po letu 2014. Stopnja samooskrbe se je zvišala s 47 % na 60 % in je bila za 8 odstotnih točk nad ravno povprečja zadnjega petletnega obdobja. Stopnja samooskrbe s krompirjem med leti precej niha ter se je v obdobju 2008–2020 gibala med 46 % in 67 %. Podobno se je v letu 2020 zvišala tudi stopnja samooskrbe s svežim krompirjem, ki je bila 82-odstotna, kar je 13 odstotnih točk več kot leta 2019. Na višjo stopnjo samooskrbe krompirja (svežega in predelanega) sta vplivala večja pridelava in tudi zmanjšanje negativne zunanjetrgovinske bilance s krompirjem.

V preteklih letih je bilo opazno zmanjševanje porabe krompirja, ki pa se je v letu 2020 ustavilo. V primerjavi z začetkom tega stoletja (2001–2005) se je za prehrano v letih 2016–2020 porabilo v povprečju 11 % manj krompirja, poraba svežega krompirja je bila manjša za več kot četrtino (–27 %), medtem ko se je poraba predelanega krompirja povečala za 71 %. Prebivalec Slovenije je v letu 2020 v povprečju porabil 64 kg krompirja (+3 %), od tega 44 kg svežega (+10 %).

V zadnjih letih prihaja do velikih medletnih in sezonskih nihanj odkupnih cen krompirja, ki so večinoma odvisne od cen na evropskem trgu. Po podatkih SURS je bila na povprečni letni ravni leta 2020 odkupna cena jedilnega krompirja za skoraj petino nižja kot v povprečju leta 2019, ko so bile cene krompirja izredno visoke, vendar je bila še vedno za 16 % nad povprečjem zadnjih petih let. Povprečna letna cena poznega jedilnega krompirja, ki ima v odkupu približno 70-odstotni delež, se je na letni ravni znižala za 18 %. Še izraziteje kot na letni ravni so se znižale odkupne cene krompirja na sezonski ravni. Povprečna sezonska odkupna cena poznega krompirja (september-november), t. i. sezonska cena, se je v primerjavi z enakim obdobjem leta prej znižala za 26 %, vendar je bila še vedno za 9 % nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja.

Slika 11: Odkupne cene jedilnega krompirja; 2008–2020

Vir: SURS, preračuni KIS

Trg krompirja v EU, razen pridelave krompirja za predelavo v škrob, ni enotno urejen s tržnim redom. V programskem obdobju 2014–2020 lahko pridelovalci krompirja od leta 2015 na podlagi na novo dodeljenih plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Od leta 2006 lahko pridelovalci zavarujejo svoje pridelke po regresirani stopnji, ki je leta 2020 ostala enaka kot v letu 2019 (50-odstotna). Poleg tega imajo pridelovalci možnost pridobiti povračilo dela plačane trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki je od sredine leta 2009 70-odstotno (prej 50-odstotno).

Slovenskim pridelovalcem krompirja je bilo zaradi posledic epidemije covid-19, ki so se izrazile v izpadu dohodka pri pridelavi jedilnega krompirja kot posledica nezmožnosti prodaje, povečanih stroškov skladiščenja in padca cen v skladu s Sporočilom Komisije³ dodeljeno finančno nadomestilo v višini 1.200 EUR/ha prijavljenih površin jedilnega krompirja (izplačano v letu 2021)⁴.

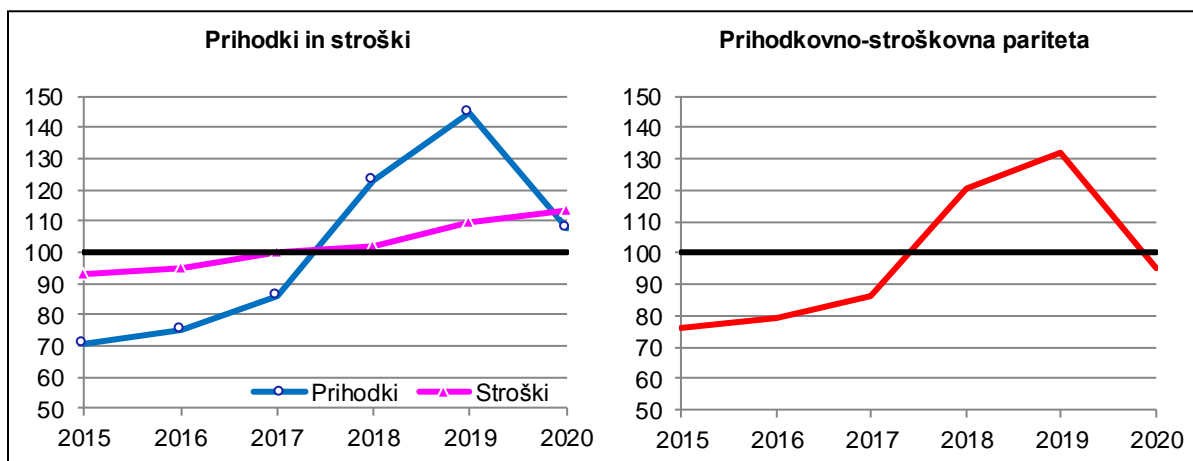
Tudi pri pridelavi krompirja ekonomske razmere med leti zelo nihajo. V letu 2020 je bila ponudba krompirja zaradi dobre letine v Sloveniji in drugod po Evropi velika in cene posledično zelo nizke. V jesenskih mesecih leta 2020 so bile odkupne cene sezonskega krompirja za več kot četrtno nižje kot v enakih mesecih leta 2019, ko so bile cene izrazito visoke. V letu 2020 se je pomembno povečal tako odkup zgodnjega (+33 %) kot tudi poznega krompirja (+33 %).

Na podlagi modelnih izračunov ocenjujemo (stroški v času spravila ne vključujejo stroškov skladiščenja), da je bila pridelava poznega krompirja letine 2020 za približno 4 % dražja.

³ Sporočilo Komisije Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu covid-19 (2020/C 91 I/01)

⁴ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pridelovalcem jedilnega krompirja zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. oktobra do 31. marca 2021

Slika 12: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi krompirja (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Stroške pridelave krompirja so v letu 2020 najpomembneje zaznamovali višji stroški semena (+7 %), ki imajo v strukturi skupnih stroškov dobrih 30 %, višji stroški sredstev za varstvo (+3 %) in domačega dela, ki so se zaradi rasti plač povišali za približno 7 %. V primerjavi s predhodno letino so se znižali stroški gnojil (-5 %), na ravni leta pa prej pa so ostali stroški domačih strojnih storitev in zavarovanja. Cenovno-stroškovno razmerje pri pridelavi poznega krompirja, ki je v zadnjih letih izredno spremenljivo, se je v letu 2020 zaradi pomembno nižjih odkupnih cen krompirja in zmerne rasti stroškov, poslabšalo in spustilo pod povprečje zadnjega petletnega obdobja. Ekonomski rezultati pridelovalcev so se zaradi velikega znižanja odkupnih cen poslabšali, vendar je dobra letina vsaj nekoliko omilila slabo ekonomiko pridelave krompirja v letu 2020.

1.3.1 Pridelava krompirja

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)														
Krompir skupaj	4.427	4.175	4.124	3.640	3.386	3.307	3.600	3.319	3.164	3.165	2.812	2.796	2.942	105,2
Krompir, brez semenskega	4.337	4.138	4.076	3.590	3.341	3.265	3.562	3.284	3.136	3.137	2.787	2.767	2.916	105,4
– zgodnji	564	540	579	510	481	551	597	551	521	521	463	460	215	46,7
– pozni	3.773	3.598	3.497	3.080	2.860	2.714	2.965	2.733	2.615	2.616	2.324	2.307	2.701	117,1
Krompir, semenski	90	37	48	50	45	42	38	35	28	28	25	29	26	89,7
– od tega potrjen	42	37	40	48	42	38	29	21	30	30	31	27	25	95,8
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)														
Krompir skupaj	22,7	24,8	24,5	26,4	23,4	18,8	26,9	27,4	26,8	24,4	25,9	23,6	30,3	128,4
Krompir, brez semenskega	22,7	24,8	24,6	26,5	23,5	18,8	27,0	27,4	26,9	24,4	26,0	23,6	30,3	128,3
– zgodnji	20,8	20,3	20,3	22,0	21,3	18,7	23,4	22,7	22,3	19,7	20,9	18,9	21,7	115,0
– pozni	23,0	25,5	25,3	27,3	23,8	18,8	27,7	28,4	27,8	25,3	27,0	24,6	31,0	126,1
Krompir, semenski	20,5	23,1	20,0	19,3	20,1	17,2	16,8	26,5	21,8	22,1	20,5	19,1	24,6	128,9
PRIDELEK (t)														
Krompir skupaj	100.319	103.425	101.208	96.179	79.253	62.155	96.819	91.036	84.907	77.075	72.917	65.958	89.078	135,1
Krompir, brez semenskega	98.475	102.570	100.249	95.213	78.348	61.434	96.181	90.110	84.296	76.457	72.404	65.404	88.438	135,2
– zgodnji	11.747	10.978	11.738	11.220	10.251	10.319	13.999	12.483	11.623	10.266	9.665	8.678	4.664	53,7
– pozni	86.728	91.592	88.511	83.993	68.097	51.115	82.182	77.627	72.673	66.191	62.739	56.726	83.774	147,7
Krompir, semenski	1.844	855	959	966	905	721	638	926	611	618	513	554	640	115,5
– od tega potrjen	897	856	902	1.217	1.107	869	655	476	712	714	767	524	717	136,7

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS, KIS (Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin) in UVHVVR (2016–2020)⁵⁵ <https://www.gov.si/teme/uradno-potrjevanje-in-naknadna-kontrola-semenskega-materiala/>

1.3.2 Evidentirana prodaja krompirja (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
ODKUP IN DOVOZ NA TRŽNICE	7.076	6.550	7.902	7.124	5.875	4.626	5.629	6.221	5.219	7.290	8.443	9.775	12.629	129,2
Odkup	6.078	5.671	7.100	6.365	5.220	4.122	z	z	z	z	z	z	z	
Krompir, brez semenskega	5.298	4.902	6.369	5.495	4.478	3.449	4.939	5.597	4.485	6.537	7.722	9.004	11.953	132,8
– zgodnji	773	750	947	1.100	1.142	1.063	1.807	1.678	1.207	2.235	1.847	2.490	3.320	133,3
– pozni	4.526	4.152	5.423	4.395	3.337	2.386	3.132	3.919	3.278	4.302	5.875	6.514	8.634	132,5
Krompir, semenski	780	769	731	870	742	673	z	z	z	z	z	z	z	
Dovoz na živilske trge	998	879	802	760	655	504	393	358	417	426	427	459	411	89,7

z – zaupno

Vir: SURS

1.3.3 Odkupne cene krompirja

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
EUR/t														
Krompir, brez semenskega	199,7	148,1	173,8	170,9	177,5	391,7	209,8	186,4	232,8	231,6	232,7	351,9	286,8	81,5
– zgodnji	285,2	281,8	270,6	251,2	242,8	537,7	288,3	315,7	418,7	330,9	343,5	510,0	410,2	80,4
– pozni	185,1	123,9	156,8	150,8	155,2	326,7	164,5	131,1	164,3	180,1	197,9	291,5	239,3	82,1
Sezonska cena*	172,2	107,8	202,5	90,0	181,4	342,5	113,8	133,1	142,1	163,6	237,7	282,1	208,3	73,8
Krompir, semenski	438,9	309,2	440,4	449,0	437,6	466,6	z	z	z	z	z	z	z	

z – zaupno

* Tehtano povprečje odkupnih cen jedilnega krompirja septembra, oktobra in novembra.

Vir: SURS, preračuni KIS

1.3.4 Bilanca proizvodnje in porabe krompirja (ekvivalent svežega krompirja; 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
KROMPIR SKUPAJ (brez škroba)														
Pridelano	100,3	103,4	101,2	96,2	79,3	62,2	96,8	91,0	84,9	77,1	72,9	66,0	89,1	135,1
Uvoz	65,3	65,2	63,9	69,9	66,8	74,3	69,5	70,6	78,7	90,2	99,5	114,5	102,7	89,7
Izvoz	2,9	2,5	5,6	14,9	8,1	8,2	10,0	9,4	11,0	16,5	23,9	42,2	34,7	82,1
Spremembe zalog	-11,9	1,4	-1,4	-1,6	-5,9	-6,0	12,8	-2,4	-1,9	-3,8	-2,0	-3,2	7,6	
Domača poraba	174,6	164,7	160,9	152,8	143,8	134,3	143,5	154,7	154,5	154,6	150,5	141,4	149,4	105,7
– krma	4,0	4,1	3,5	4,3	3,0	1,9	2,9	2,7	2,5	2,3	2,2	1,6	4,0	243,1
– seme	8,9	8,4	8,2	7,3	6,8	6,6	7,2	6,6	6,3	7,9	7,0	7,0	7,4	105,2
– izgube	5,0	5,2	5,1	4,8	4,0	3,1	4,8	4,6	4,2	3,9	3,6	3,3	4,5	135,1
– poraba za prehrano	156,7	147,0	144,1	136,3	130,1	122,7	128,6	140,8	141,4	140,5	137,6	129,5	133,6	103,2
Poraba na prebivalca (kg)	77,5	72,0	70,3	66,4	63,3	59,6	62,4	68,3	68,5	68,0	66,5	62,0	63,6	102,7
Stopnja samooskrbe (%)	57,4	62,8	62,9	63,0	55,1	46,3	67,5	58,8	54,9	49,9	48,4	46,6	59,6	
SVEŽ KROMPIR														
Pridelano	100,3	103,4	101,2	96,2	79,3	62,2	96,8	91,0	84,9	77,1	72,9	66,0	89,1	135,1
Uvoz	21,2	22,4	18,8	28,7	21,3	31,2	27,1	23,9	30,2	39,6	42,0	57,0	49,1	86,2
Izvoz	0,6	0,5	2,7	12,0	4,8	2,7	5,2	4,3	7,3	5,7	16,3	30,4	22,0	72,3
Spremembe zalog	-11,9	1,4	-1,4	-1,6	-5,9	-6,0	12,8	-2,4	-1,9	-3,8	-2,0	-3,2	7,6	
Domača poraba	132,8	123,9	118,7	114,5	101,7	96,6	105,9	113,1	109,8	114,7	100,6	95,8	108,6	113,4
– krma	4,0	4,1	3,5	4,3	3,0	1,9	2,9	2,7	2,5	2,3	2,2	1,6	4,0	243,1
– seme	8,9	8,4	8,2	7,3	6,8	6,6	7,2	6,6	6,3	7,9	7,0	7,0	7,4	105,2
– izgube	5,0	5,2	5,1	4,8	4,0	3,1	4,8	4,6	4,2	3,9	3,6	3,3	4,5	135,1
– poraba za prehrano	114,9	106,3	101,8	98,1	88,0	85,0	91,0	99,2	96,6	100,6	87,8	83,8	92,8	110,7
Poraba na prebivalca (kg)	56,8	52,0	49,7	47,8	42,8	41,3	44,1	48,1	46,8	48,7	42,4	40,1	44,2	110,1
Stopnja samooskrbe (%)	75,5	83,5	85,3	84,0	77,9	64,4	91,4	80,5	77,4	67,2	72,4	68,9	82,0	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

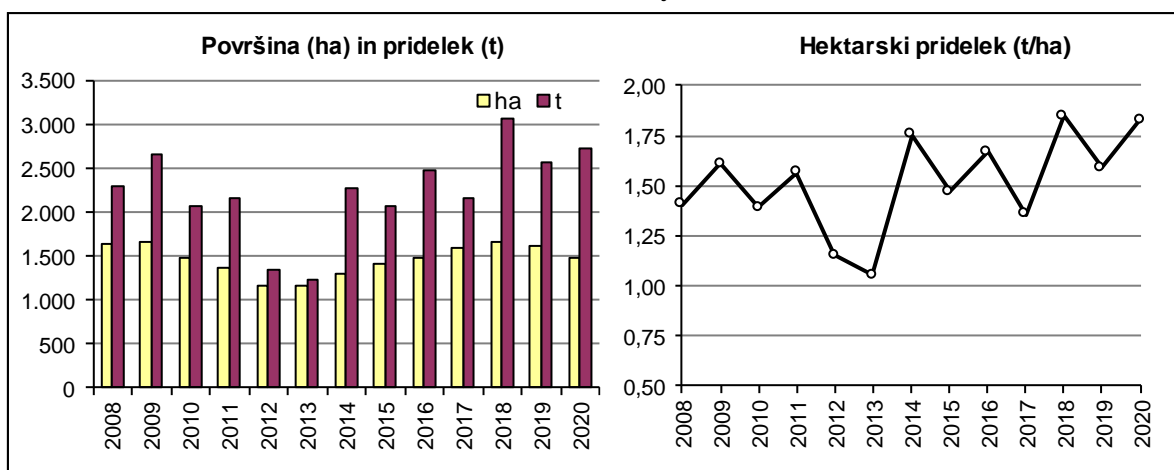

1.4 Hmelj

Pridelava hmelja od leta 2008 predstavlja od 0,4 % do 2,6 % skupne vrednosti kmetijske proizvodnje oziroma od 0,7 % do 5,2 % vrednosti rastlinske pridelave.

Pridelovalna površina hmelja se je v letu 2020 zmanjšala že drugo leto zapored in je obsegala 1.489 ha, kar je 8 % manj kot v letu prej in 5 % pod povprečjem površine pred začetkom velike krize v hmeljarskem sektorju (2005–2009). Obseg hmeljišč se je od leta 2013 povečeval, potem ko se je pridelovalna površina v letih 2010–2012 zaradi velikih ekonomskih težav v hmeljarstvu zmanjševala.

Slika 13: Pridelava hmelja; 2008–2020

Vir: SURS

Letina hmelja 2020 je bila z 1,8 t/ha za 15 % boljša kot v letu prej. Pridelanega je bilo 6 % hmelja več kot v letu 2019, pridelava je bila s približno 2.700 tonami hmelja za 6 % večja kot v povprečju zadnjih pet let (2015–2019). Hmeljarji imajo v zadnjih letih tudi mnogo težav z novo boleznijo, to je hudo viroidno zakrnelostjo hmelja. Povprečna odkupna cena hmelja se je po dveh letih rasti v letu 2020 za 4 % znižala, vendar ostaja za desetino nad ravno povprečja zadnjih petih let.

Tudi razmere na svetovnem trgu s hmeljem so bile po podatkih IHGC v letu 2020 pod vplivom ukrepov covid-19 (zaprtje gostinskih ponudb in omejevanje kulturno-športnih prireditev). Zaradi manjše porabe piva se je zmanjšalo povpraševanje pivovarov po hmelju, kar se je izrazilo tudi na slovenskem izvozu hmelja, ki je bil za 39 % manjši kot v letu 2019 in za 23 % pod povprečjem zadnjih petih let. Leta 2020 je zunanjetrgovinska bilanca (izvoz-uvoz) zaradi izrazito manjšega izvoza znašala le okoli 1.500 ton, kar je za skoraj polovico manj kot leta 2019.

V skladu s spremembo skupne kmetijske politike v programskem obdobju 2014–2020 lahko pridelovalci hmelja na podlagi dodeljenih plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Od leta 2006 so tudi pridelovalci hmelja upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki je bilo v letih 2019 in 2020 50-odstotno, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (70 % trošarine).

1.4.1 Pridelava hmelja, zunanja trgovina in cene pri pridelavi hmelja

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
PRIDELAVA														
Površina (ha)	1.638	1.660	1.488	1.376	1.159	1.166	1.296	1.405	1.485	1.591	1.667	1.616	1.489	92,1
Hektarski pridelek (t/ha)	1,4	1,6	1,4	1,6	1,2	1,1	1,8	1,5	1,7	1,4	1,8	1,6	1,8	114,9
Pridelek (t)	2.304	2.669	2.073	2.154	1.338	1.227	2.270	2.065	2.478	2.160	3.078	2.572	2.723	105,9
ZUNANJA TRGOVINA (t)														
Izvoz	1.474	1.628	2.642	1.632	1.262	1.403	1.831	1.826	2.152	2.566	2.948	3.205	1.952	60,9
Uvoz	141	115	241	40	37	63	36	53	143	126	160	245	429	175,1
ODKUPNE CENE														
Hmelj (EUR/kg)	13,24	5,31	3,38	2,60	3,24	3,38	4,62	5,62	6,61	6,20	6,85	7,54	7,21	95,6

* Zunanja trgovina in pridelava - začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5 Zelenjadnice

Pridelava zelenjadnic je v obdobju 2008–2019 k skupni vrednosti kmetijske proizvodnje prispevala od 3,8 % do 9,3 %, k vrednosti rastlinske pridelave pa od 7,1 % do 16,8 %. Leta 2020 so imele zelenjadnice v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje 9,7 %, v vrednosti rastlinske pridelave pa dobrih 16,8 %, kar je največ do zdaj.

Po podatkih popisa tržnega vrtnarstva, ki se v Sloveniji izvaja vsaka tri leta, sta se število KMG in površina s tržno pridelavo zelenjadnic v letu 2019 v primerjavi z letom 2016 močno povečala.

Preglednica 7: Število kmetijskih gospodarstev ter osnovna in pridelovalna površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih; 2016 in 2019

Zelenjadnice, tržno vrtnarstvo	Skupaj		Indeks 2019/16	Na prostem		Indeks 2019/16	V zaščitenem prostoru		Indeks 2019/16
	2016	2019		2016	2019		2016	2019	
Število kmetijskih gospodarstev	1.264	1.584	125,3	1.227	1.531	124,8	460	493	107,2
Osnovna površina (ha)	1.836	2.826	153,9	1.729	2.720	157,3	106	105	98,9
Pridelovalna površina (ha)	2.251	3.488	155,0	2.124	3.350	157,7	127	138	108,4
Osnovna površina/KMG (ha)	1,45	1,78	122,8	1,41	1,78	126,1	0,23	0,21	92,3
Pridelovalna površina/KMG (ha)	1,78	2,20	123,7	1,73	2,19	126,4	0,28	0,28	101,2

Vir: SURS (popisi tržnega vrtnarstva)

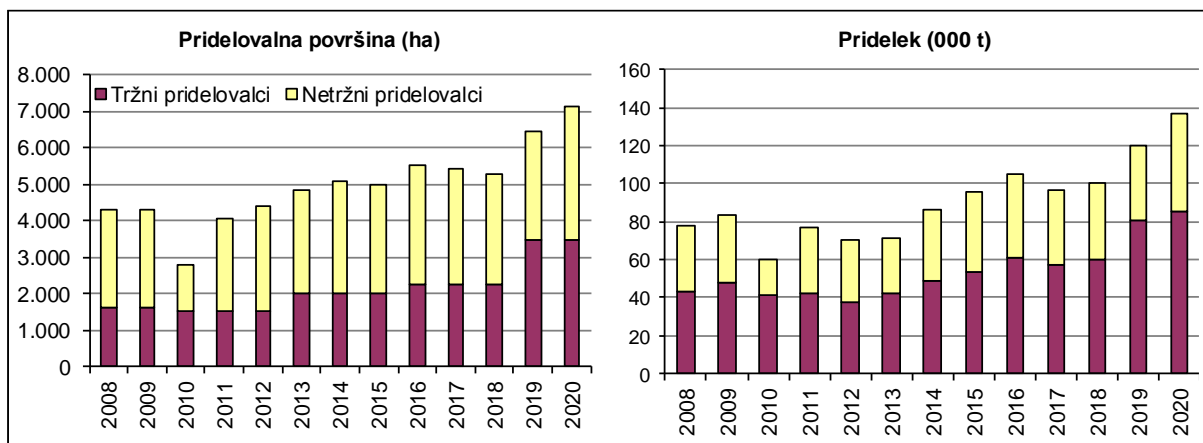
Kmetijskih gospodarstev s tržno pridelavo zelenjadnic je bilo leta 2019 1.584 (+25 %), pridelavi zelenjadnic za trg pa je bilo namenjenih dobro polovico več površin kot ob prejšnjem popisu.

Po letu 2010 so opazne pozitivne spremembe v strukturi pridelave zelenjadnic za prodajo, saj se je osnovna površina na posamezno KMG povečala z dobrega hektarja na skoraj 1,8 ha (+75 % glede na leto 2010). Še vedno pa pridelava zelenjadnic v Sloveniji večinoma poteka na prostem, saj je na prostem kar 96 % vseh površin za tržno pridelavo zelenjadnic. V povprečju so se v primerjavi z letom 2016 povečale površine vseh skupin zelenjadnic, še najizraziteje stročnice (+149 %) ter korenovke in gomoljnice (+131 %), pa tudi solatnice (+58 %) in plodovke (+40 %). Veliko povečanje je tudi med drugimi zelenjadnicami (+101 %), na kar je pomembno vplival večji obseg pridelave špargljev (s 50 na 164 ha). Analiza podatkov popisa iz leta 2019 žal kaže tudi, da gre del povečanja površin zelo verjetno na račun vrst, ki niso namenjene izključno za prehrano ljudi in prodajo ali pa se jih z njiv ne pospravi v celoti (npr. repa, redkev, bučke, grah, radič).

V strukturi rabe njiv in vrtov so osnovne površine zelenjadnic v letih 2019 in 2020 obsegale 3,0 % in 3,3 %, kar je več kot v povprečju let (2014–2018), ko so zavzele 2,5 %. Skupna pridelovalna površina zelenjadnic, ki je navadno za skoraj četrtno večja od osnovne površine, je leta 2020 obsegala 7,1 tisoč hektarjev njiv, kar je za 11 % več kot leto prej in približno 30 % več kot v obdobju 2015–2019. Na rekordno površino zelenjadnic v letu 2020 je vplivalo močno povečanje površin zelenjadnic na kmetijskih gospodarstvih, namenjenih za lastno porabo (+24 %). Veliko povečanje površin, namenjenih tržni pridelavi zelenjadnic, pa je bilo s popisom tržnega vrtnarstva ugotovljeno že v letu 2019 (+55 % v primerjavi s popisom 2016).

Spremenljive vremenske razmere so na pridelavo zelenjadnic v letu 2020 vplivale zelo različno, v povprečju je bila letina zelenjadnic nekoliko boljše (+3 %) kot v neugodnem letu prej, bila je tudi nekoliko nad povprečjem zadnjih petih let. Hektarski pridelki so bili pri nekaterih vrstah boljši (npr. zelje, korenček, kumare, čebula, šparglji), pri drugih slabši (npr. paprika, radič, česen, sveži grah, paradižnik), pri nekaterih pa so ostali blizu ravni leta prej (npr. solata, endivija, bučke, motovilec, stročji fižol). Nadpovprečni pridelek so od pomembnejših vrst zelenjadnic imeli na primer belo zelje, korenček, čebula.

Slika 14: Površina in pridelek zelenjadnic; 2008–2020

Vir: SURS

V Sloveniji smo v letu 2020 zaradi večjih površin in ugodne letine pridelali za 14 % več zelenjadnic kot leta 2019, količina pridelanih zelenjadnic pa je bila kar za tretjino večja od povprečja zadnjega petletnega obdobja. Vendar je količino pridelanih zelenjadnic v letih 2019 in 2020 treba jemati z določenim zadržkom, saj po naših ocenah na podlagi analize podatkov zadnjega tržnega popisa vrtnarstva verjetno vključuje tudi pridelek zelenjadnic, ki ni bil v celoti namenjen prehrani ljudi (npr. repa, redkev, grah, bučka).

Preglednica 8: Pridelava zelenjadnic; 2019 in 2020

	Površina (ha)		Indeks 2020/19	Pridelek (t/ha)		Indeks 2020/19	Skupni pridelek (t)		Indeks 2020/19
	2019	2020*		2019	2020*		2019	2020*	
Zelenjadnice skupaj, od tega:	6.425	7.116	110,8	18,7	19,3	103,1	120.120	137.227	114,2
– solata	821	957	116,6	15,9	15,8	99,2	13.052	15.101	115,7
– belo zelje	568	608	107,0	34,0	36,3	106,9	19.286	22.077	114,5
– radič in endivija	646	713	110,4	14,0	13,2	94,8	9.009	9.428	104,7
– čebula	453	494	109,1	22,3	24,4	109,3	10.101	12.042	119,2
– fižol za stročje	356	419	117,8	5,6	5,6	100,1	1.975	2.329	117,9
– bučka	261	282	108,0	25,7	25,9	100,5	6.718	7.292	108,5
– korenček	259	283	109,4	21,9	24,8	113,5	5.666	7.032	124,1
– paradižnik	223	264	118,5	40,5	39,5	97,5	9.013	10.415	115,6

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Količina odkupljenih in na tržnicah prodanih zelenjadnic se zadnja leta povečuje, v letu 2020 je bila večja za 10 % in je zajela 27 % pridelka tržnih pridelovalcev zelenjadnic, kar je približno toliko kot v letih 2015–2019 (27 %). V primerjavi z letom 2019 se je odkup zelenjadnic povečal za 11 % (na 20,6 tisoč t), prodaja na tržnicah pa za 5 % (na 2,6 tisoč t).

Leta 2020 je bilo v sveži in predelani obliki porabljenih 284 tisoč ton zelenjave, kar je za 2 % več kot leto prej in 12 % nad povprečjem zadnjih petih let. Slovenija je neto uvoznica zelenjave. Leta 2020 je bilo uvoženih 173 tisoč ton zelenjave, od tega 58 % sveže.

Preglednica 9: Izvoz in uvoz zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave); 2016–2020

	Izvoz (t)					Uvoz (t)				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Zelenjava** skupaj	16.726	15.360	21.053	20.029	25.826	164.156	169.424	166.321	177.943	172.600
Predelana zelenjava**	3.364	3.142	4.351	4.076	12.267	63.364	65.522	65.354	71.655	72.333
Sveža zelenjava**, od tega:	13.362	12.219	16.702	15.954	13.560	100.792	103.901	100.968	106.288	100.267
– solata	488	397	338	317	335	8.676	9.203	9.562	8.728	7.720
– zelje	582	468	546	578	498	3.656	4.508	4.493	5.106	4.416
– paradižnik	3.989	2.613	2.546	2.715	2.318	13.468	13.371	11.506	13.360	13.414
– paprika	2.351	2.411	3.058	3.304	2.301	11.154	11.736	11.824	11.908	11.005
– kumara	317	398	939	934	1.107	4.242	4.311	4.755	5.136	4.530
– bučka	321	281	471	555	963	3.245	2.805	3.324	3.789	3.932
– lubenica in melona	601	645	1.041	1.098	933	17.207	19.366	15.401	15.614	15.295
– čebula	2.182	2.299	5.476	3.487	2.082	13.480	13.320	13.820	14.968	12.199

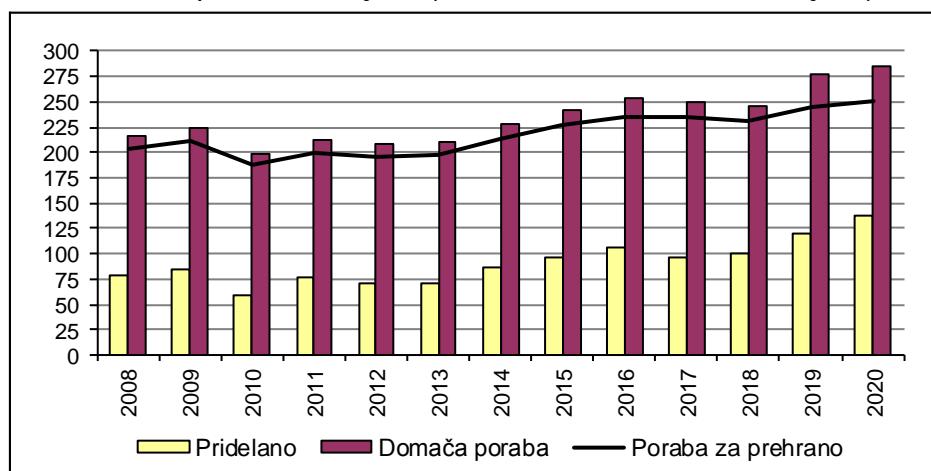
* Začasni podatki.

** Vključno z lubenico in melono.

Vir: SURS, preračuni KIS

Dolgoletni trend velikega povečevanja uvoza zelenjave se je v zadnjih letih nekoliko umiril. V letih 2018 in 2020 pa se je uvoz zelenjave na letni ravni celo nekoliko zmanjšal. Skupna količina uvožene zelenjave je bila manjša za 3 %, sveže zelenjave iz uvoza je bilo za 6 % manj, uvoz predelane zelenjave pa je bil za slab odstotek večji. Izvoz zelenjave se je v primerjavi z letom 2019 povečal za 29 %, kar je posledica večjega izvoza predelane zelenjave. V količinski strukturi zunanje trgovine sveže zelenjave so najpomembnejše zelenjadnice: paradižnik, čebula, paprika, solata, lubenica ter melona, kumara in zelje.

Slika 15: Pridelava in poraba zelenjave (000 t; ekvivalent sveže zelenjave); 2008–2020

Vir: SURS, KIS

Stopnja samooskrbe z zelenjavo se v zadnjih letih z občasnimi medletnimi nihaji povečuje. Prve ocene za leto 2020 kažejo, da se je stopnja samooskrbe z zelenjavo že drugo leto zapored opazno povečala in po prvih ocenah dosega 48 % (s svežo zelenjavo dobrih 61 %). Povečevanje stopnje samooskrbe v zadnjih dveh letih je posledica povečanja površin zelenjadnic in v letu 2020 tudi manjšega primanjkljaja v zunanji trgovini. Poraba zelenjave ima trend pospešene rasti, v primerjavi z začetkom stoletja (2001–2005) se je za prehrano v letih 2016–2020 porabilo v povprečju 45 % več zelenjave, poraba sveže zelenjave pa je bila v tem obdobju večja za približno 39 %. Leta 2020 je prebivalec Slovenije porabil največ zelenjave do zdaj, v povprečju jo je pojedel kar 119 kg, od tega skoraj 91 kg sveže.

Okvir 1: Zunanja trgovina s sadjem in zelenjavo

Podatki o zunanji trgovini z agroživilskimi proizvodi temeljijo na klasifikaciji proizvodov po kombinirani nomenklaturi (KN) carinske tarife. Splošne metodološke podlage o zunanji trgovini so navedene v splošnem delu poročila o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v Okviru 6.

V pregledu po kmetijskih trgih so:

- na trgu s sadjem prikazani podatki o zunanji trgovini s svežim sadjem (v dejanski masi), v bilanci sadja pa tudi podatki o uvozu in izvozu svežega sadja in sadja skupaj (v ekvivalentu svežega sadja) ter
- na trgu z zelenjadnicami prikazani podatki o zunanji trgovini sveže zelenjave (v dejanski masi), v bilanci zelenjave pa tudi podatki o uvozu in izvozu sveže zelenjave in zelenjave skupaj (v ekvivalentu sveže zelenjave).

Seznam sadnih vrst vključenih v pregled zunanje trgovine s sadjem je enak sadnim vrstam, vključenih v bilanco sadja. Seznam vključenih sadnih vrst temelji na metodologiji Eurostata (2009) in se letno osvežuje s spremembami carinskih tarif po KN. Skupina **sveže sadje** vključuje načeloma carinske tarife iz poglavja 08 KN, in sicer iz tarifnih skupin 0801–0810. Med sveže sadje iz skupin 0801–0810 ne uvrščamo melon in lubenic iz skupine 0807, suhih banan (vključno pisang) iz tarifnih števil 08031090 in 08039090, suhih fig iz tarifne številke 08042090 in suhega grozdja iz podskupine 080620. Med sveže sadje spadajo tudi oluščeni lupinarji (oreški) iz poglavja 08, pri katerih se v bilanci pri preračunu v ekvivalent svežega sadja upošteva koeficient (1,3 in 1,4). Med **predelano sadje** pa so vključeni proizvodi iz tarifnih skupin 0811–0814, suhe banane (vključno pisang) iz tarifnih števil 08031090 in 08039090, suhe fige iz tarifne številke 08042090 in suho grozdje iz podskupine 080620, podskupina 110630 (moka, zdrob in prah iz proizvodov iz poglavja 08) ter nekateri proizvodi iz poglavja 20.

Seznam zelenjadnic vključenih v pregled zunanje trgovine z zelenjavo je enak zelenjadnicam, vključenim v bilanco zelenjave. Seznam vključenih zelenjadnic temelji na metodologiji Eurostata (2001) in se letno osvežuje s spremembami carinskih tarif po KN. Skupina **sveža zelenjava** obsega načeloma carinske tarife iz poglavja 07 KN, in sicer iz skupin 0702–0709, tarifno številko 07149090 ter melone in lubenice iz skupine 0807. Med svežo zelenjavo iz skupin 0702–0709 ne spadajo tarifna številka 07031011 (čebula za saditev), del podskupine 070960 (plodovi iz rodu Capsicum ali Pimenta: 07096091 in 07096095) in podskupina 070992 (oljke). Med **predelano zelenjavo** so vključeni proizvodi iz skupin 0710–0712, razen krompirja (07101000), oljk (07108010 in 071120) in vrtnin iz tarifnih števil 07129005 ter 07129011, ter nekateri proizvodi iz poglavij 20 in 21.

Viri:

- Eurostat. 2001. Manual to compile supply balance sheets – Vegetables. Doc.ASA/PE/640, Luxembourg, September 2001
- Eurostat. 2009. Handbook for compiling supply balance sheets – Fruits, Doc.ASA/PE/641rev3WPM. September 2009, Eurostat, Luxembourg: 21 s.
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/1776 z dne 9. oktobra 2019 o spremembi Priloge I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi. 2019. Uradni list Evropske unije, L 280:1-1042
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R1776&from=SL>

Na povprečni letni ravni 2020 so se cene zelenjadnic znižale v povprečju za 4 %, nižje so bile odkupne cene skoraj večine vrst zelenjadnic. Od dostopnih odkupnih cen so se zvišale le odkupne cene bučke, pora, špargljev in kitajskega kapusa.

Preglednica 10: Odkupne cene zelenjadnic; 2016–2020

Odkupne cene (EUR/kg)	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Solata	0,74	0,76	0,92	1,05	1,02	96,9
Zelje	0,24	0,25	0,30	0,35	0,28	80,9
Paprika	0,76	0,77	0,82	0,90	0,87	97,2
Kumara solatna	0,44	0,41	0,50	0,58	0,56	96,1
Bučke	0,50	0,49	0,53	0,54	0,58	106,8
Radič vseh vrst	0,93	0,85	0,92	0,98	0,92	93,4
Čebula	0,41	0,43	0,52	0,41	0,36	87,4

Vir: SURS

V programskem obdobju 2014–2020 lahko pridelovalci zelenjadnic na podlagi plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Pridelovalci zelenjadnic so poleg tega lahko upravičeni tudi do PVP. Višina PVP za zelenjadnice je v posameznem letu odvisna od števila upravičenih hektarjev in višine ovojnice za to shemo. V letih 2015–2020 je bilo shemi za zelenjadnice namenjeno 1,5 % ovojnice za neposredna plačila, povprečno izplačano PVP je bilo v letih 2019 in 2020 nižje kot v letih pred tem ter je znašalo v letu 2019 699 EUR/ha in v letu 2020 662 EUR/ha (v letu 2018: 1.134 EUR/ha). Pri zavarovanju zelenjadnic je bilo v letu 2020 mogoče uveljaviti regres v vrednosti 50 % zavarovalne premije, ki je bil enak kot v letu 2019 (v letu 2018: 40 % in v letih 2015–2017: 20 %), pridelovalci pa so lahko uveljavljali tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (70 %).

1.5.1 Površina zelenjadnic skupaj

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
OSNOVNA POVRŠINA (ha)	3.421	3.406	2.276	3.288	3.843	3.881	4.051	4.008	4.519	4.451	4.299	5.207	5.766	110,7
PRIDELOVALNA POVRŠINA (ha)														
Zelenjadnice skupaj	4.294	4.275	2.803	4.048	4.371	4.845	5.057	5.001	5.517	5.434	5.251	6.425	7.116	110,8
Belo zelje	841	838	578	582	611	632	651	588	619	613	600	568	608	107,0
Ohrovt	65	64	37	33	34	42	43	44	45	44	43	41	46	111,7
Kitajski kapus	30	30	9	8	8	16	16	20	19	19	18	21	24	113,7
Cvetača in brokoli	95	95	54	81	87	102	105	103	91	90	87	118	136	115,1
Solata	463	461	298	542	591	639	671	732	752	738	707	821	957	116,6
Endivija	184	183	102	174	191	227	239	227	199	195	186	179	210	117,2
Radič	244	243	151	188	202	295	304	404	399	392	379	467	503	107,8
Špinača	28	28	23	16	16	20	20	35	31	31	30	33	37	113,8
Motovilec	:	:	:	117	129	136	144	100	87	85	81	118	140	119,0
Korenček	171	170	94	149	162	190	199	175	258	255	249	259	283	109,4
Rdeča pesa	153	153	86	112	120	117	122	118	165	163	159	206	229	111,3
Paradižnik	187	186	117	201	221	220	233	192	204	200	191	223	264	118,5
Paprika	183	182	117	139	146	145	150	152	150	149	144	177	203	114,6
Kumara	155	154	89	142	157	156	166	123	131	129	122	137	164	119,8
– solatna	65	65	42	73	80	79	84	62	60	59	56	76	91	119,9
– za vlaganje	90	89	47	69	77	77	82	61	71	70	67	61	73	119,7
Bučka	:	:	:	121	130	107	113	89	136	134	131	261	282	108,0
Čebula	273	272	193	295	319	356	371	330	449	444	433	453	494	109,1
Česen	48	48	38	61	67	125	129	146	183	181	176	182	201	110,2
Por	37	37	30	25	25	22	22	42	49	49	47	61	68	111,3
Fižol za stročje	666	661	360	563	628	643	686	512	534	522	495	356	419	117,8
– visok	436	432	234	395	442	439	469	278	294	287	271	162	194	120,1
– nizek	230	228	126	168	186	204	217	234	240	235	223	194	225	115,8
Grah, svež	73	73	41	51	57	56	59	60	68	66	63	117	127	109,0
Špargelj	:	:	:	30	30	66	66	70	54	54	54	176	178	101,4
Druge zelenjadnice	399	399	386	418	440	533	547	739	892	881	857	1.453	1.543	106,2

* Začasni podatki

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.2 Hektarski pridelek zelenjadnic skupaj

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Hektarski pridelek zelenjadnic (t/ha)														
Zelenjadnice skupaj	18,2	19,6	21,4	19,1	16,2	14,7	17,0	19,1	19,1	17,7	19,1	18,7	19,3	103,1
Belo zelje	32,0	33,9	35,0	35,9	28,4	25,6	32,0	34,3	35,1	31,9	34,8	34,0	36,3	106,9
Ohrovt	19,6	19,8	19,6	22,7	18,3	20,6	21,9	23,6	22,3	20,7	21,8	21,0	22,1	105,2
Kitajski kapus	24,9	25,3	25,4	24,9	23,3	20,5	23,6	21,2	22,1	19,5	22,7	19,3	21,3	110,4
Cvetača in brokoli	16,0	20,0	18,4	15,4	14,9	12,7	15,4	16,5	15,3	14,4	16,3	15,6	15,4	98,7
Solata	18,4	18,9	19,4	17,3	15,0	13,3	15,6	16,2	16,3	14,3	16,0	15,9	15,8	99,2
Endivija	17,0	17,0	18,0	16,4	14,5	14,4	16,2	16,3	15,5	13,5	15,1	15,4	15,2	98,6
Radič	13,6	14,2	15,2	15,1	12,7	11,9	13,9	14,4	13,1	12,3	13,3	13,4	12,4	92,6
Špinača	11,8	12,9	10,3	13,4	12,0	12,5	14,8	11,6	10,2	9,2	9,9	9,8	10,2	104,7
Motovilec	0,0	0,0	0,0	5,3	5,6	4,9	6,0	6,4	5,7	5,4	6,0	5,5	5,5	99,6
Korenček	19,2	22,9	21,7	20,0	16,7	16,5	17,7	19,5	21,7	21,3	21,0	21,9	24,8	113,5
Rdeča pesa	20,7	25,3	23,4	22,9	19,4	17,1	21,5	23,6	24,1	22,4	24,4	23,6	24,9	105,2
Paradižnik	25,2	23,4	32,2	27,4	33,1	31,3	28,4	45,3	42,4	41,9	43,9	40,5	39,5	97,5
Paprika	23,4	25,1	28,8	26,6	23,2	22,4	23,9	26,2	26,8	25,1	28,5	24,1	21,8	90,7
Kumara	16,7	21,9	26,0	21,9	16,9	16,5	19,7	21,8	20,3	18,9	20,1	17,6	18,8	107,0
– solatna	20,7	31,5	38,0	28,2	21,3	21,6	25,8	28,5	26,2	25,1	24,8	20,6	21,9	106,6
– za vlaganje	13,7	14,9	15,3	15,2	12,4	11,2	13,4	15,0	15,4	13,7	15,9	13,9	15,0	107,6
Bučka	0,0	0,0	0,0	24,6	19,3	17,9	19,8	23,9	26,2	28,0	26,5	25,7	25,9	100,5
Čebula	19,6	22,0	24,2	21,5	18,4	17,1	20,4	22,1	24,2	21,8	22,2	22,3	24,4	109,3
Česen	6,3	6,4	7,7	7,4	6,2	6,6	7,1	6,7	6,0	5,5	5,8	5,8	5,4	93,8
Por	21,6	24,1	20,3	20,1	20,0	16,6	18,4	18,3	18,9	17,4	18,8	18,6	19,3	103,6
Fižol za stročje	4,5	5,1	5,3	5,6	3,6	3,8	5,0	6,0	6,0	4,7	5,8	5,6	5,6	100,1
– visok	4,8	5,3	5,6	5,9	3,9	4,0	5,1	6,8	6,7	5,0	6,4	6,6	6,6	100,9
– nizek	4,0	4,7	4,8	4,8	2,8	3,5	4,7	5,0	5,0	4,3	5,0	4,7	4,6	98,5
Grah, svež	3,5	3,8	3,8	3,4	3,3	2,4	3,6	3,6	3,8	3,4	3,5	5,5	5,0	91,2
Špargelj	0,0	0,0	0,0	3,9	3,2	3,3	3,4	3,9	4,3	3,9	4,5	3,3	3,5	106,9
Druge zelenjadnice	11,9	12,7	16,8	16,2	13,6	12,3	14,8	18,3	16,3	15,4	17,1	18,1	19,4	107,0

* Začasni podatki.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.3 Skupni pridelek zelenjadnic skupaj

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Skupni pridelek zelenjadnic (t)														
Zelenjadnice skupaj	78.194	83.868	59.984	77.292	70.759	71.273	86.209	95.547	105.505	96.354	100.574	120.120	137.227	114,2
Belo zelje	26.897	28.390	20.241	20.870	17.362	16.207	20.851	20.175	21.698	19.575	20.866	19.286	22.077	114,5
Ohrovt	1.268	1.273	725	750	623	865	942	1.038	1.003	912	937	866	1.017	117,5
Kitajski kapus	746	749	229	199	186	328	377	424	420	371	412	408	512	125,6
Cvetača in brokoli	1.521	1.891	996	1.246	1.299	1.294	1.625	1.697	1.395	1.299	1.411	1.845	2.095	113,6
Solata	8.500	8.694	5.781	9.380	8.887	8.507	10.474	11.854	12.252	10.552	11.349	13.052	15.101	115,7
Endivija	3.119	3.121	1.836	2.849	2.762	3.280	3.868	3.705	3.093	2.629	2.807	2.755	3.182	115,5
Radič	3.313	3.445	2.302	2.836	2.562	3.517	4.230	5.815	5.231	4.833	5.043	6.254	6.246	99,9
Špinača	329	364	236	215	192	250	298	406	316	286	296	318	379	119,2
Motovilec	:	:	:	618	727	666	864	635	493	463	490	647	767	118,5
Korenček	3.280	3.897	2.039	2.974	2.709	3.132	3.518	3.406	5.590	5.437	5.217	5.666	7.032	124,1
Rdeča pesa	3.167	3.860	2.013	2.566	2.324	2.001	2.631	2.788	3.970	3.647	3.871	4.865	5.695	117,1
Paradižnik	4.704	4.344	3.766	5.512	7.313	6.892	6.607	8.704	8.652	8.396	8.392	9.013	10.415	115,6
Paprika	4.286	4.562	3.375	3.701	3.381	3.249	3.594	3.987	4.024	3.732	4.107	4.261	4.428	103,9
Kumara	2.581	3.367	2.313	3.104	2.656	2.567	3.273	2.679	2.662	2.425	2.442	2.410	3.089	128,2
– solatna	1.345	2.033	1.594	2.058	1.704	1.704	2.168	1.767	1.569	1.472	1.386	1.561	1.996	127,9
– za vlaganje	1.236	1.334	719	1.046	952	863	1.105	912	1.093	953	1.056	849	1.093	128,7
Bučka	:	:	:	2.972	2.506	1.913	2.240	2.127	3.557	3.746	3.455	6.718	7.292	108,5
Čebula	5.343	5.997	4.667	6.333	5.869	6.074	7.563	7.286	10.885	9.709	9.612	10.101	12.042	119,2
Česen	301	307	292	449	413	821	912	980	1.089	1.003	1.021	1.056	1.091	103,3
Por	799	882	608	503	500	366	407	768	925	853	889	1.136	1.310	115,3
Fižol za stročje	3.027	3.370	1.921	3.154	2.244	2.445	3.407	3.062	3.180	2.443	2.852	1.975	2.329	117,9
– visoki	2.100	2.292	1.314	2.341	1.725	1.741	2.392	1.886	1.981	1.441	1.735	1.058	1.282	121,2
– nizki	927	1.078	607	813	519	704	1.015	1.175	1.199	1.002	1.118	917	1.046	114,1
Grah, svež	255	280	156	174	186	135	216	213	259	226	221	639	635	99,4
Špargelj	:	:	:	117	95	218	224	270	233	211	242	576	624	108,3
Druge zelenjadnice	4.758	5.075	6.488	6.770	5.963	6.546	8.088	13.527	14.577	13.606	14.642	26.274	29.868	113,7

* Začasni podatki.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.4 Površina zelenjadnic pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2019/16
PRIDELOVALNA POVRŠINA - TRŽNI (ha)														
Zelenjadnice	1.630	1.630	1.496	1.496	1.496	1.982	1.982	1.982	2.251	2.251	2.251	3.487	3.487	154,9
Belo zelje	377	377	350	350	350	371	371	371	385	385	385	399	399	103,7
Ohrovt	25	25	17	17	17	25	25	25	23	23	23	21	21	91,7
Kitajski kapus	22	22	5	5	5	13	13	13	11	11	11	10	10	93,6
Cvetača in brokoli	62	62	38	38	38	53	53	53	37	37	37	44	44	118,4
Solata	186	186	163	162	162	213	213	213	191	191	191	240	240	125,7
Endivija	61	61	42	41	41	79	79	79	39	39	39	47	47	120,0
Radič	101	101	81	81	81	174	174	174	150	150	150	313	313	208,4
Špinača	14	14	16	16	16	20	20	20	15	15	15	16	16	103,3
Motovilec	:	:	:	25	25	33	33	33	15	15	15	24	24	156,7
Korenček	63	63	42	42	42	70	70	70	144	144	144	156	156	108,5
Rdeča pesa	70	70	45	45	45	42	43	43	84	84	84	107	107	126,8
Paradižnik	36	36	43	43	43	42	42	42	42	42	42	45	45	108,1
Paprika	105	105	79	80	80	80	80	80	73	73	73	67	67	92,3
Kumara	25	25	25	25	25	25	25	25	24	24	24	22	22	90,4
– solatna	15	15	17	17	17	17	17	17	10	10	10	11	11	111,0
– za vlaganje	11	11	8	8	8	8	8	8	14	14	14	11	11	75,7
Bučka	:	:	:	52	52	30	30	30	72	72	72	174	174	241,7
Čebula	104	104	110	109	109	147	147	147	252	252	252	277	277	109,9
Česen	3	3	16	10	10	67	67	67	97	97	97	102	102	104,8
Por	27	27	25	25	25	22	22	22	28	28	28	30	30	107,9
Fižol za stročje	32	32	50	51	51	67	68	68	53	53	53	85	85	160,8
– visoki	13	13	27	28	28	26	26	26	21	21	21	23	23	108,1
– nizki	19	19	23	23	23	41	41	41	32	32	32	62	62	195,3
Grah, svež	7	7	8	8	8	7	7	7	11	11	11	73	73	664,5
Špargelj	:	:	:	30	30	66	66	66	50	50	50	164	164	327,4
Druge zelenjadnice	310	310	343	242	242	335	335	335	456	456	456	1.072	1.072	235,3

* Začasni podatki.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.5 Hektarski pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
HEKTARSKI PRIDELEK - TRŽNI (t/ha)														
Zelenjadnice skupaj	26,5	29,4	27,6	28,4	25,1	21,1	24,5	26,9	27,1	25,5	26,5	23,0	24,5	106,1
Belo zelje	42,9	46,1	42,0	43,7	35,0	32,3	40,0	40,8	42,4	39,0	41,2	38,8	42,7	110,0
Ohrovt	25,8	25,4	23,8	29,5	21,6	26,1	26,2	28,9	27,9	25,9	25,8	26,2	29,4	112,3
Kitajski kapus	28,1	28,0	31,3	29,4	28,2	22,6	25,4	24,2	27,2	24,0	27,1	23,8	29,1	122,2
Cvetača in brokoli	18,1	24,0	20,8	19,2	19,7	15,8	18,9	20,6	19,8	19,9	21,4	21,3	21,7	102,2
Solata	23,4	24,6	22,6	22,7	20,5	16,7	19,8	22,0	23,0	20,4	22,2	21,6	22,0	101,6
Endivija	22,0	22,2	22,1	21,6	19,7	19,8	21,0	20,8	21,5	18,0	20,1	20,3	19,7	97,3
Radič	15,8	16,9	16,9	16,9	13,9	13,0	15,2	16,6	14,4	14,0	15,1	13,9	12,3	88,6
Špinača	15,1	18,0	11,1	13,4	12,0	12,4	14,8	13,7	12,3	11,0	11,9	12,4	14,1	113,5
Motovilec	:	:	:	8,0	7,1	7,0	8,2	7,7	7,0	6,9	8,0	8,0	7,6	95,4
Korenček	27,0	36,1	28,2	28,9	25,3	22,4	22,6	24,5	26,0	26,7	24,6	26,5	31,5	119,0
Rdeča pesa	24,2	34,2	26,9	29,2	23,4	20,5	27,0	30,6	29,0	27,5	29,3	29,3	31,0	105,7
Paradižnik	59,5	46,9	54,6	51,2	94,4	95,7	94,4	128,4	127,8	125,4	128,5	122,6	124,4	101,5
Paprika	31,2	33,2	34,8	34,2	30,7	30,8	32,2	34,6	38,4	35,2	40,5	37,2	32,1	86,3
Kumara	31,7	58,7	55,4	49,0	35,0	37,3	44,0	40,0	39,0	36,2	36,4	31,4	31,6	100,7
– solatna	40,7	85,7	70,6	62,2	42,9	47,2	56,6	51,2	63,2	62,6	54,7	41,2	21,3	51,6
– za vlaganje	19,3	21,9	22,3	21,0	18,0	17,7	19,4	18,0	21,0	16,6	22,8	21,1	42,5	201,0
Bučka	:	:	:	33,1	25,3	26,9	25,8	30,0	33,2	36,6	32,2	29,1	30,0	103,2
Čebula	26,1	31,6	29,4	27,3	23,5	21,5	25,6	26,9	28,9	26,3	25,8	25,9	29,3	113,4
Česen	10,2	8,8	15,8	9,0	6,2	7,3	7,7	7,1	6,0	5,6	5,8	5,9	5,4	90,9
Por	25,1	27,8	21,3	20,0	20,0	16,6	18,4	21,4	22,9	21,6	22,4	23,5	25,0	106,4
Fižol za stročje	4,9	7,3	5,7	5,6	4,4	5,0	6,9	7,2	7,6	5,2	6,6	5,9	5,2	88,1
– visoki	5,9	9,4	5,3	6,0	4,8	6,8	10,8	10,5	10,3	5,0	7,8	9,2	8,0	87,2
– nizki	4,2	5,8	6,1	5,1	3,8	3,8	4,4	5,1	5,7	5,4	5,8	4,7	4,1	88,7
Grah, svež	4,3	4,3	4,0	4,0	3,1	2,3	5,2	5,2	4,6	3,5	3,3	6,4	5,8	90,7
Špargelj	:	:	:	3,9	3,2	3,3	3,4	3,9	4,3	3,9	4,5	3,3	3,5	106,8
Druge zelenjadnice	12,8	13,6	17,4	21,0	17,2	14,7	18,2	22,7	18,4	17,5	19,3	19,8	21,6	108,9

* Začasni podatki.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.6 Skupni pridelek pri tržnih pridelovalcih zelenjadnic

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
SKUPNI PRIDELEK - TRŽNI (t)														
Zelenjadnice skupaj	43.218	47.828	41.382	42.536	37.590	41.813	48.567	53.391	60.943	57.328	59.763	80.359	85.275	106,1
Belo zelje	16.174	17.369	14.694	15.286	12.256	12.004	14.849	15.158	16.317	15.011	15.833	15.480	17.034	110,0
Ohrovt	645	631	410	508	368	643	644	712	650	604	601	553	621	112,3
Kitajski kapus	618	614	166	156	141	291	329	313	301	267	301	245	300	122,2
Cvetača in brokoli	1.123	1.494	791	729	747	841	1.005	1.092	734	739	795	931	951	102,2
Solata	4.358	4.565	3.664	3.679	3.321	3.543	4.205	4.671	4.393	3.891	4.245	5.197	5.278	101,6
Endivija	1.344	1.365	916	895	816	1.560	1.650	1.640	839	704	787	950	924	97,3
Radič	1.598	1.705	1.372	1.371	1.125	2.271	2.643	2.896	2.165	2.107	2.274	4.346	3.851	88,6
Špinača	211	252	180	215	192	250	298	275	186	167	180	192	218	113,5
Motovilec	:	:	:	199	178	229	270	252	103	101	117	188	179	95,4
Korenček	1.691	2.267	1.172	1.215	1.063	1.560	1.574	1.706	3.732	3.837	3.537	4.137	4.925	119,0
Rdeča pesa	1.691	2.378	1.223	1.314	1.055	872	1.147	1.301	2.436	2.312	2.460	3.125	3.303	105,7
Paradižnik	2.117	1.671	2.327	2.200	4.061	4.056	4.002	5.445	5.420	5.265	5.399	5.566	5.647	101,5
Paprika	3.264	3.474	2.784	2.735	2.453	2.457	2.566	2.755	2.789	2.561	2.943	2.506	2.163	86,3
Kumara	801	1.484	1.384	1.226	874	928	1.097	997	957	890	896	682	686	100,7
– solatna	594	1.250	1.208	1.058	730	779	933	845	660	657	575	458	236	51,6
– za vlaganje	207	234	176	168	144	149	164	152	297	233	321	224	450	201,0
Bučka	:	:	:	1.720	1.314	801	769	895	2.375	2.614	2.300	5.056	5.220	103,2
Čebula	2.719	3.283	3.221	2.978	2.564	3.158	3.760	3.955	7.272	6.613	6.488	7.171	8.129	113,4
Česen	35	31	153	90	62	493	515	478	580	549	565	604	549	90,9
Por	677	756	539	503	500	366	407	473	634	598	620	708	754	106,4
Fižol za stročje	157	235	284	286	222	337	468	490	402	278	348	501	441	88,1
– visoki	77	124	146	168	134	179	285	278	220	106	166	209	182	87,2
– nizki	80	111	138	118	88	158	183	212	182	172	183	292	259	88,7
Grah, svež	30	30	33	32	25	16	36	36	49	37	35	466	423	90,7
Špargelj	:	:	:	117	95	218	224	255	217	196	225	533	569	106,8
Druge zelenjadnice	3.965	4.225	6.069	5.082	4.158	4.920	6.110	7.597	8.391	7.987	8.814	21.224	23.109	108,9

* Začasni podatki.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.7 Izvoz in uvoz sveže zelenjave

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
IZVOZ (t)														
Sveža zelenjava**	9.868	6.442	9.456	9.029	9.706	9.967	12.304	14.576	13.362	12.219	16.702	15.954	13.560	85,0
Plodovke, od tega:	5.191	2.586	2.921	2.281	2.765	3.886	5.678	5.651	7.120	5.772	7.073	7.631	6.746	88,4
paprika	823	700	712	525	456	1.384	1.724	2.288	2.351	2.411	3.058	3.304	2.301	69,6
paradižnik	3.110	825	1.286	1.022	1.430	1.944	3.096	2.861	3.989	2.613	2.546	2.715	2.318	85,4
kumara	786	668	468	336	553	345	565	206	317	398	939	934	1.107	118,6
bučka	233	188	159	182	179	128	159	144	321	281	471	555	963	173
Čebulnice, od tega:	684	575	1.425	1.687	1.994	2.487	3.668	3.424	2.715	3.152	6.023	4.129	3.115	75,5
čebula	591	534	1.149	1.557	1.868	2.159	2.956	2.079	2.182	2.299	5.476	3.487	2.082	59,7
česen	35	18	233	99	81	252	646	1.307	443	834	520	610	981	160,9
Solatnice, od tega:	1.098	587	756	567	632	378	238	322	609	425	391	373	365	97,8
solata	850	385	590	393	439	276	179	246	488	397	338	317	335	105,8
radič	241	188	152	163	180	88	49	71	110	17	44	49	23	46,4
Kapusnice, od tega:	941	564	960	1.031	803	500	624	775	1.032	884	763	895	691	77,2
zelje	225	88	94	200	157	129	211	311	582	468	546	578	498	86,2
cvetača in brokoli	594	422	728	631	508	325	307	346	248	171	156	178	171	96,5
Korenovke	937	926	1.984	2.627	2.539	1.992	990	3.621	929	911	920	1.440	1.332	92,5
Stročnice, od tega:	66	79	70	36	21	8	7	38	16	14	4	16	37	232,0
fižol	64	74	61	29	18	8	7	37	16	10	4	14	34	242,3
Drugo, od tega:	949	1.126	1.340	801	952	715	1.099	745	941	1.061	1.528	1.470	1.273	86,6
lubenica in melona	599	888	856	561	509	428	713	480	601	645	1.041	1.098	933	84,9
gojene in nabrane gobe	224	148	292	147	355	221	332	189	264	309	340	257	230	89,4
UVOZ (t)														
Sveža zelenjava**	100.957	96.192	97.625	92.569	95.195	97.782	99.397	104.264	100.792	103.901	100.968	106.288	100.267	94,3
Plodovke, od tega:	35.696	33.615	33.450	30.717	30.429	29.852	32.201	32.159	32.965	32.953	32.151	34.883	33.446	95,9
paprika	8.966	10.050	9.341	8.764	9.576	9.079	10.181	10.848	11.154	11.736	11.824	11.908	11.005	92,4
paradižnik	18.515	15.725	16.035	14.970	13.213	13.717	13.861	13.599	13.468	13.371	11.506	13.360	13.414	100,4
kumara	5.129	4.873	4.767	3.576	4.223	3.656	4.344	3.870	4.242	4.311	4.755	5.136	4.530	88,2
bučka	2.147	2.007	2.215	2.436	2.550	2.624	2.974	2.927	3.245	2.805	3.324	3.789	3.932	103,8
Čebulnice, od tega:	16.221	15.859	16.220	15.449	15.486	16.943	17.680	16.892	16.051	16.015	16.503	17.760	15.429	86,9
čebula	13.565	13.227	13.348	12.973	13.139	14.506	14.907	14.270	13.480	13.320	13.820	14.968	12.199	81,5
česen	1.715	1.658	1.602	1.296	1.145	1.092	1.408	1.296	1.211	1.288	1.292	1.370	1.764	128,7
Solatnice, od tega:	13.727	13.816	14.262	13.274	12.999	13.035	12.392	11.770	11.737	11.977	12.613	11.755	10.480	89,2
solata	9.002	9.317	9.347	8.884	9.272	9.340	8.556	8.121	8.676	9.203	9.562	8.728	7.720	88,4
radič	3.807	3.780	4.181	3.854	3.078	2.890	2.927	2.736	2.335	2.025	2.077	1.947	1.737	89,2
Kapusnice, od tega:	8.837	8.403	8.064	8.129	7.943	9.790	7.959	8.523	8.022	9.416	9.331	9.954	8.878	89,2
zelje	4.233	4.185	3.589	3.706	3.523	5.559	3.522	3.887	3.656	4.508	4.493	5.106	4.416	86,5
cvetača in brokoli	3.207	2.960	3.248	2.911	2.751	2.524	2.608	2.791	2.622	2.487	2.535	2.491	2.433	97,7
Korenovke	9.139	8.807	8.868	9.822	10.314	9.895	10.530	12.409	8.690	9.661	10.226	11.219	9.035	80,5
Stročnice, od tega:	543	411	264	253	225	361	527	372	568	548	569	512	441	86,0
fižol	429	365	194	189	171	289	459	295	467	467	427	401	343	85,5
Drugo, od tega:	16.795	15.281	16.496	14.926	17.799	17.907	18.108	22.140	22.760	23.332	19.574	20.204	22.559	111,7
lubenica in melona	13.981	12.606	13.897	12.385	14.819	14.565	14.825	14.939	17.207	19.366	15.401	15.614	15.295	98,0
gojene in nabrane gobe	1.278	1.323	1.147	1.187	1.783	1.777	1.684	1.504	2.190	1.931	2.018	2.219	1.941	87,5

* Začasni podatki. ** Vključno z lubenico in melono ter gobami.

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.8 Bilanca proizvodnje in porabe zelenjave (ekvivalent sveže zelenjave; 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
ZELENJAVA** SKUPAJ														
Pridelano	78,2	83,9	60,0	77,3	70,8	71,3	86,2	95,5	105,5	96,4	100,6	120,1	137,2	114,2
Uvoz	152,4	150,6	152,1	147,1	149,6	153,2	157,7	163,7	164,2	169,4	166,3	177,9	172,6	97,0
Izvoz	13,5	10,4	13,0	12,8	12,4	13,9	16,0	17,7	16,7	15,4	21,1	20,0	25,8	128,9
Domača poraba	217,1	224,1	199,1	211,7	207,9	210,6	227,9	241,6	252,9	250,4	245,8	278,0	284,0	102,1
– izgube	12,9	13,2	10,9	12,4	11,8	12,0	13,6	14,8	18,8	14,8	15,1	32,3	33,5	103,5
– seme	0,03	0,03	0,02	0,04	0,04	0,08	0,08	0,09	0,11	0,11	0,11	0,11	0,12	110,2
– poraba za prehrano	204,2	210,9	188,2	199,3	196,0	198,5	214,2	226,7	234,1	235,5	230,6	245,6	250,4	102,0
Poraba na prebivalca (kg)	101,0	103,2	91,8	97,1	95,3	96,4	103,9	109,9	113,4	114,0	111,4	117,5	119,2	101,4
Stopnja samooskrbe (%)	36,0	37,4	30,1	36,5	34,0	33,8	37,8	39,6	41,7	38,5	40,9	43,2	48,3	
ZELENJAVA** SVEŽA														
Pridelano	78,2	83,9	60,0	77,3	70,8	71,3	86,2	95,5	105,5	96,4	100,6	120,1	137,2	114,2
Uvoz	101,0	96,2	97,6	92,6	95,2	97,8	99,4	104,3	100,8	103,9	101,0	106,3	100,3	94,3
Izvoz	9,9	6,4	9,5	9,0	9,7	10,0	12,3	14,6	13,4	12,2	16,7	16,0	13,6	85,0
Domača poraba	169,3	173,6	148,2	160,8	156,2	159,1	173,3	185,2	192,9	188,0	184,8	210,5	223,9	106,4
– izgube	12,9	13,2	10,9	12,4	11,8	12,0	13,6	14,8	18,8	14,8	15,1	32,3	33,5	103,5
– seme	0,03	0,03	0,02	0,04	0,04	0,08	0,08	0,09	0,11	0,11	0,11	0,11	0,12	110,2
– poraba za prehrano	156,4	160,4	137,3	148,4	144,4	147,0	159,6	170,4	174,1	173,1	169,6	178,0	190,4	106,9
Poraba na prebivalca (kg)	77,3	78,5	67,0	72,3	70,2	71,4	77,4	82,6	84,3	83,8	81,9	85,2	90,6	106,4
Stopnja samooskrbe (%)	46,2	48,3	40,5	48,1	45,3	44,8	49,7	51,6	54,7	51,2	54,4	57,1	61,3	

* Začasni podatki.

** Vključno z lubenico in melono ter gobami.

Vir: SURS, KIS

1.5.9 Evidentirana prodaja zelenjadnic - odkup in dovoz na tržnice (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
ODKUP IN DOVOZ NA TRŽNICE														
Zelenjadnice* skupaj	10.929	9.677	9.193	8.571	7.594	8.090	12.362	12.462	15.155	17.641	18.479	20.975	23.162	110,4
Belo zelje	2.430	2.092	2.294	1.960	1.467	1.127	1.704	1.662	2.098	2.415	2.176	2.697	2.972	110,2
Rdeče zelje	303	127	124	142	114	83	149	138	221	196	202	153	275	180,0
Ohrovt	235	203	222	178	173	182	200	207	247	z	z	z	242	
Kitajski kapus	60	148	61	47	100	59	71	75	96	148	111	132	195	147,7
Cvetača	274	138	124	136	144	154	145	159	180	z	358	z	z	
Solata	1.183	1.006	981	695	642	498	660	764	781	1.212	1.151	1.616	1.568	97,0
Endivija	375	260	279	356	321	198	277	353	318	471	440	489	321	65,7
Radič	412	298	274	261	265	275	352	393	450	528	451	507	531	104,7
Špinača	78	75	68	62	60	68	62	z	z	z	z	42	z	
Korenček	304	325	220	140	156	139	153	178	540	z	z	1.471	1.793	121,9
Rdeča pesa	373	657	694	460	797	632	1.052	968	934	z	z	942	1.669	177,2
Paradižnik	852	722	581	720	471	1.580	3.587	3.049	z	z	z	z	z	
Paprika	721	722	537	635	531	608	743	962	1.066	1.154	1.270	1.312	821	62,6
Kumara, solatna	519	500	399	547	340	203	653	654	851	888	967	831	766	92,2
Bučka	72	61	55	62	137	339	469	606	494	746	642	582	687	118,0
Čebula	949	509	603	629	569	428	583	551	561	853	544	1.796	3.092	172,2
Česen	100	84	84	66	84	157	100	112	130	125	z	z	316	
Por	251	209	178	159	151	131	151	142	182	172	176	158	190	119,7
Fižol za stročje	93	109	85	80	51	53	54	73	84	95	81	67	120	179,2
Druge zelenjadnice*, od tega:	1.282	1.319	1.309	1.217	1.000	1.027	1.173	1.235	1.687	1.846	1.583	1.514	1.750	115,6
– špargelj	:	:	:	11	15	15	23	18	23	29	46	47	44	92,8
– motovilec	36	39	38	36	35	23	50	62	78	z	z	z	z	

* Vključno z gojenimi gobami in lubenico

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.10 Evidentirana prodaja zelenjadnic - odkup (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
ODKUP														
Zelenjadnice* skupaj	7.664	6.953	6.545	6.268	5.496	5.999	10.300	10.194	12.616	15.055	16.121	18.495	20.568	111,2
Belo zelje	2.143	1.875	2.113	1.810	1.338	1.000	1.576	1.533	1.965	2.280	2.022	2.527	2.799	110,7
Rdeče zelje	303	127	124	105	84	45	109	93	169	148	177	123	225	183,5
Ohrovt	155	138	160	110	112	111	123	112	140	z	z	z	136	
Kitajski kapus	44	120	41	34	88	53	71	70	90	142	105	125	188	150,7
Cvetača	119	50	30	46	50	54	37	31	39	z	211	z	z	
Solata	436	464	476	388	335	191	376	489	463	890	848	1.310	1.268	96,8
Endivija	375	260	279	253	185	165	157	237	179	314	263	282	168	59,4
Radič	188	158	109	103	114	144	205	230	282	351	278	334	357	106,9
Špinača	3	3	1	3	7	3	4	z	z	z	z	8	z	
Korenček	111	161	55	24	44	24	40	39	399	z	z	1.313	1.653	125,9
Rdeča pesa	275	582	607	387	730	564	992	897	846	z	z	847	1.578	186,3
Paradižnik	653	497	406	583	354	1.452	3.450	2.899	z	z	z	z	z	
Paprika	592	589	411	528	441	511	656	852	962	1.060	1.200	1.239	719	58,0
Kumara, solatna	421	414	309	474	279	148	570	546	727	764	815	679	644	94,8
Bučka	:	:	:	:	92	281	411	547	418	667	581	523	609	116,4
Čebula	555	169	287	348	334	209	432	395	362	646	365	1.586	2.894	182,5
Česen	1	3	0	0	10	18	38	39	52	51	z	z	240	
Por	172	132	97	75	79	39	63	40	72	61	102	74	75	101,7
Fižol za stročje	21	25	13	13	15	15	14	19	24	35	45	29	50	172,7
Druge zelenjadnice*, od tega:	1.072	1.089	1.027	980	803	833	969	1.020	1.453	1.605	1.386	1.309	1.516	115,8
– špargelj	:	:	:	:	4	8	13	11	14	21	36	38	34	91,4
– motovilec	:	:	:	:	1	1	3	2	4	z	z	z	z	

* Vključno z gojenimi gobami in lubenico;

z – zaupno

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.5.11 Odkupne cene zelenjadnic

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
EUR/kg														
Belo zelje	0,23	0,20	0,22	0,24	0,24	0,31	0,24	0,25	0,24	0,25	0,30	0,35	0,28	80,9
Rdeče zelje	0,25	0,28	0,30	0,27	0,28	0,32	0,26	0,28	0,25	0,33	0,38	0,43	0,33	77,4
Ohrovt	0,45	0,51	0,50	0,46	0,56	0,53	0,50	0,53	0,53	z	z	z	0,54	
Kitajski kapus	0,58	0,34	0,63	0,55	0,51	0,62	0,52	0,53	0,49	0,50	0,54	0,54	0,59	108,1
Cvetača	0,59	0,64	0,71	0,62	0,70	0,75	0,79	0,84	0,95	z	1,01	z	z	
Solata	0,72	0,64	0,65	0,57	0,58	0,98	0,70	0,82	0,74	0,76	0,92	1,05	1,02	96,9
Endivija	0,74	0,55	0,67	0,56	0,80	0,76	0,80	0,76	0,71	0,79	0,83	0,84	0,78	93,6
Radič	0,69	0,63	0,67	0,81	0,89	0,82	0,90	1,12	0,93	0,85	0,92	0,98	0,92	93,4
Špinača	1,26	0,97	1,06	1,93	1,54	2,39	2,12	z	z	z	z	3,61	z	
Korenček	0,43	0,24	0,49	0,47	0,49	0,44	0,38	0,47	0,44	z	z	0,52	0,46	88,9
Rdeča pesa	0,17	0,13	0,13	0,15	0,15	0,14	0,13	0,13	0,13	z	z	0,15	0,12	80,0
Paradižnik	0,67	0,52	0,62	0,52	0,91	0,94	1,33	1,30	z	z	z	z	z	
Paprika	0,75	0,69	0,84	0,74	0,77	0,86	0,79	0,90	0,76	0,77	0,82	0,90	0,87	97,2
Kumara, solatna	0,36	0,43	0,45	0,34	0,46	0,56	0,47	0,46	0,44	0,41	0,50	0,58	0,56	96,1
Bučka	:	:	:	0,51	0,51	0,65	0,52	0,51	0,50	0,49	0,53	0,54	0,58	106,8
Čebula	0,28	0,41	0,41	0,32	0,43	0,54	0,37	0,32	0,41	0,43	0,52	0,41	0,36	87,4
Česen	1,87	0,92	3,41	5,58	5,59	5,53	3,67	3,38	4,18	4,74	z	z	6,62	
Por	0,66	0,69	0,69	0,56	0,65	0,85	0,64	0,84	0,91	0,93	1,00	0,98	1,05	107,6
Fižol za stročje	1,47	1,28	1,56	1,82	2,07	2,43	2,13	2,04	1,89	2,62	2,46	2,77	2,63	94,9
Druge zelenjadnice:														
– motovilec	:	:	:	6,63	6,63	5,64	4,92	5,31	4,79	z	z	z	z	
– špargelj	:	:	:	5,32	5,32	5,46	5,28	5,33	5,26	5,51	5,51	5,70	5,87	103,0

z – zaupno

: ni podatka

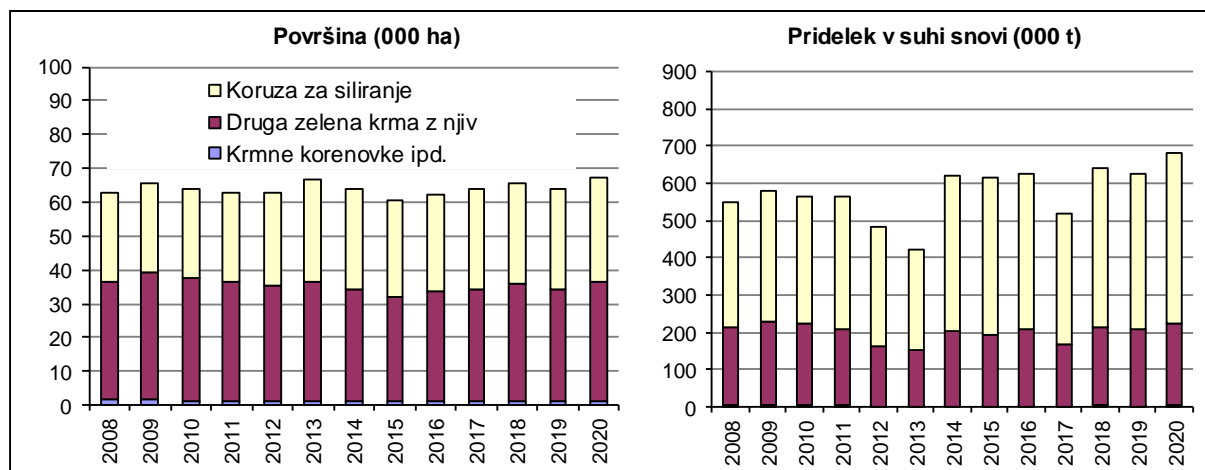
Vir: SURS, preračuni KIS

1.6 Krmne rastline

Pridelava krmnih rastlin na njivah se je od začetka stoletja, ko je obsegala četrtno njiv, povečevala in se je v zadnjih letih ustalila na približno tretjini njiv.

Leta 2020 so bile krmne rastline pospravljene s približno 67 tisoč hektarjev njiv, kar je za 5 % več kot leto prej in 6 % nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Med krmnimi rastlinami na njivah že mnogo let z več kot 98 % prevladuje zelena krma.

Slika 16: Površina in pridelek krmnih rastlin na njivah; 2008–2020

Vir: SURS

Med zeleno krmo prevladujejo koruzza za siliranje ter trave, travne, travno-deteljne in deteljno-travne mešanice (v nadaljevanju: trave in mešanice), manjši delež pa imajo čisti posevki detelj in lucerne. Setvena struktura zelene krme je predvsem zaradi PVP za beljakovinske rastline v letih 2015–2016 še vedno nekoliko drugačna kot pred letom 2015, čeprav se delež čistih posevkov detelj in lucerne ponovno zmanjšuje. V povprečju obdobja 2010–2014 je bilo v strukturi zelene krme 44 % silažne koruze, 45 % trave in mešanic ter 9 % čistih posevkov detelj in lucerne. V letu 2020 je bilo v strukturi površin zelene krme še vedno največ koruze za siliranje (46 %), delež trav in mešanic je bil 41-odstoten, čistih posevkov detelj in lucerne je bilo 12 %, ti pa so se v letu 2020 zmanjšali še za nadaljnji dve odstotni točki.

Po ocenah SURS je bila leta 2020 zelena krma pospravljena s 66 tisoč ha njiv, kar je za 4 % več kot leto prej.

Preglednica 11: Pridelava krme na njivah; 2019 in 2020

	Površina (ha)		Indeks 2020/19	Pridelek (t/ha)		Indeks 2020/19	Skupni pridelek (t)		Indeks 2020/19
	2019	2020*		2019	2020*		2019	2020*	
Krma z njiv	64.139	67.173	104,7	25,7	26,8	104,5	1.645.717	1.801.234	109,4
Zelena krma z njiv	63.218	65.956	104,3	25,8	27,0	104,6	1.631.087	1.780.215	109,1
Koruzza za siliranje	30.151	30.588	101,4	46,2	49,8	107,7	1.393.671	1.523.211	109,3
Trave, travne, travno-deteljne in deteljno-travne mešanice*	23.852	26.831	112,5	7,0	7,2	102,5	167.518	193.243	115,4
Detelje in lucerna**	8.521	7.821	91,8	7,0	6,9	98,6	59.789	54.115	90,5
Druga zelena krma z njiv	694	716	103,2	14,6	13,5	92,5	10.109	9.646	95,4
Krmne korenovke ipd.	921	1.217	132,1	15,9	17,3	108,7	14.630	21.019	143,7

* Začasni podatki.

** Izraženo v senu.

Vir: SURS, preračuni KIS

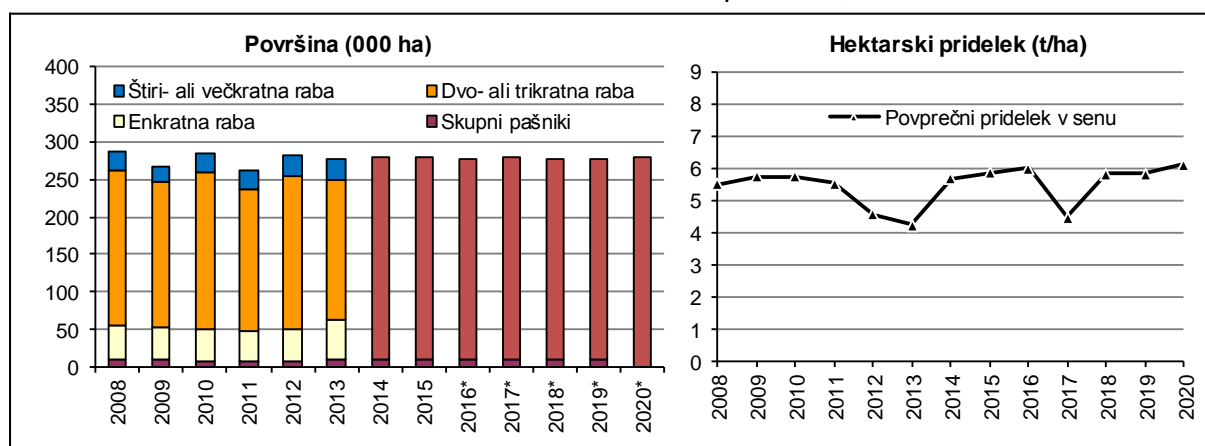
Koruzo za siliranje so pridelovali na slabih 31 tisoč hektarjih (+1 %), trave in mešanice na približno 27 tisoč hektarjih (+12 %) ter detelje in lucerno na 8 tisoč hektarjih (–8 %). Krmne korenovke in druge krmne rastline pa so v letu 2020 pridelovali na približno za tretjino večji površini njiv kot v letu 2019.

Leto 2020 je bilo pridelavi krmnih rastlin večinoma naklonjeno, čeprav so rast in spravilo krmnih koševin v maju in juniju ovirale za to obdobje neobičajno nizke temperature in pogoste padavine. Doseženi povprečni hektarski pridelki so bili pri pomembnejših skupinah krmnih rastlin že tretje leto zapored nadpovprečni. Med pomembnejšimi krmnimi rastlinami so bili leta 2020 hektarski pridelki večji pri travah in mešanicah (+3 %) in pri koruzi za siliranje (+8 %). Pri detelji in lucerni je bil hektarski pridelek manjši za približno odstotek, vendar še vedno nad ravnjo petletnega povprečja 2015–2019 (+2 %). Povprečni hektarski pridelek krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin je bil v povprečju večji za 9 %.

Po prvih podatkih Popisa kmetijskih gospodarstev leta 2020 je v Sloveniji 271.136 ha trajnih travnikov, njihova površina pa se je od leta 2010 zmanjšala za 2 %.

Travniki in pašniki v povprečju zadnjih let zavzemajo približno 58 % vse kmetijske zemlje v uporabi kmetijskih gospodarstev. Po statističnih podatkih površine trajnih travnikov in pašnikov (vključno s skupnimi pašniki) v zadnjih petih letih (2016–2020) obsegajo v povprečju 278 tisoč hektarjev, brez skupnih pašnikov pa 269 tisoč ha.

Slika 17: Pridelava sena s travnikov in pašnikov; 2008–2020

* Podatki glede na rabo niso na voljo.

Vir: SURS

Leta 2020 je bilo po ocenah SURS v rabi dobrih 279 tisoč hektarjev travnikov in pašnikov (271 tisoč ha brez skupnih pašnikov), površina travinja je bila blizu ravni leta prej. Za pridelavo krme na trajnem travinju so bile rastne razmere s pogostimi padavinami v rastni dobi že tretje leto zapored zelo ugodne. Tudi v primerjavi z zelo dobrim letom 2019 je bil hektarski pridelek za 5 % večji in je za desetino presegel povprečje zadnjih petih let. Po navedbah strokovnjakov in rezultatih analiz je bila krma s travinja zaradi pogostih padavin v rastni dobi tudi v letu 2020 slabše kakovosti.

Preglednica 12: Pridelava krme na trajnem travinju; 2019 in 2020

	Površina (ha)		Indeks	Pridelek (t/ha)		Indeks	Skupni pridelek (t)		Indeks
	2019	2020*	2020/19	2019	2020*	2020/19	2019	2020*	2020/19
Travniki in pašniki	277.755	279.298	100,6	5,8	6,1	105,1	1.620.189	1.713.033	105,7

* Začasni podatki.

Vir: SURS

V tem programskem obdobju lahko pridelovalci krme na njivah in na trajnem travinju na podlagi plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Pridelovalci krme na njivah so lahko v letih 2015 in 2016 iz shem proizvodno vezanih podpor pridobili tudi podporo za nekatere krmne rastline, če so te spadale med upravičene beljakovinske rastline (npr. detelje in lucerna), ki pa je bila leta 2017 ukinjena.

Podobno kot pri drugi rastlinski pridelavi imajo pridelovalci, če pridelek zavarujejo, možnost uveljavljati sofinanciranje zavarovalne premije, ki v letih 2019 in 2020 znaša 50 %, medtem ko je bilo sofinanciranje v letu 2018 40-odstotno in v letih 2015–2017 20-odstotno. Poleg tega lahko uveljavljajo tudi vračilo dela (do 70 %) plačane trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu.

1.6.1 Pridelava zelene krme z njiv - površina

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)														
Zelena krma z njiv - osnovna površina	54.404	54.007	54.374	52.992	52.709	55.761	55.650	53.894	54.213	54.973	55.780	56.691	55.745	98,3
Zelena krma z njiv - pospravljena površina	61.454	63.736	62.355	61.186	61.464	65.288	62.710	59.767	61.298	62.698	64.762	63.218	65.956	104,3
Zelena krma, enoletni posevki	27.529	27.252	26.851	26.885	28.499	30.867	30.147	29.396	29.513	29.965	30.600	30.845	31.304	101,5
Koruza za siliranje	26.543	26.125	25.868	25.970	27.438	30.011	29.485	28.735	28.689	29.194	29.820	30.151	30.588	101,4
Druga zelena krma, enoletni posevki, od tega:	986	1.127	983	915	1.061	856	662	661	824	771	780	694	716	103,2
<i>Druga zelena krma, enoletni, glavni posevki</i>	<i>587</i>	<i>527</i>	<i>444</i>	<i>426</i>	<i>388</i>	<i>245</i>	<i>374</i>	<i>321</i>	<i>533</i>	<i>406</i>	<i>538</i>	<i>459</i>	<i>318</i>	<i>69,3</i>
Krmna ogrščica in repica	107	137	92	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmno žito ter mešanice stročnic in žita	30	30	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmni sirek	450	360	352	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
<i>Druga zelena krma, enoletni, naknadni posevki</i>	<i>388</i>	<i>563</i>	<i>502</i>	<i>489</i>	<i>673</i>	<i>611</i>	<i>288</i>	<i>340</i>	<i>291</i>	<i>365</i>	<i>242</i>	<i>235</i>	<i>398</i>	<i>169,4</i>
Krmna ogrščica in repica	57	250	240	241	209	209	84	:	:	:	:	:	:	:
Krmno žito ter mešanice stročnic in žita	266	245	247	206	387	312	171	:	:	:	:	:	:	:
Pitnik	65	68	15	42	77	90	33	:	:	:	:	:	:	:
Zelena krma, večletni posevki	33.925	36.484	35.504	34.301	32.965	34.421	32.563	30.371	31.785	32.733	34.162	32.373	34.652	107,0
Detelje in lucerna	4.351	5.860	5.548	5.452	5.338	5.722	5.549	8.507	10.499	10.159	9.630	8.521	7.821	91,8
Detelje	2.073	3.415	2.566	2.504	2.184	2.340	2.128	4.075	4.863	4.795	4.367	3.838	3.519	91,7
Lucerna	2.278	2.445	2.982	2.948	3.154	3.382	3.421	4.432	5.636	5.364	5.263	4.683	4.302	91,9
Trave in travne mešanice	11.610	11.385	10.588	8.310	8.504	8.665	7.519	6.410	7.149	8.171	9.081	8.630	10.910	126,4
– glavni posevek	9.248	8.663	7.632	6.668	6.077	6.246	5.432	5.016	5.245	5.910	6.334	7.223	8.449	117,0
– naknadni posevek	2.362	2.722	2.956	1.642	2.427	2.419	2.086	1.394	1.904	2.261	2.747	1.407	2.461	174,9
Travno-deteljne in deteljno-travne mešanice	17.964	19.239	19.368	20.539	19.123	20.034	19.495	15.454	14.137	14.403	15.451	15.222	15.921	104,6
– glavni posevek	15.358	16.213	16.675	16.586	15.831	16.473	17.050	13.633	11.947	11.891	12.534	13.166	13.424	102,0
– naknadni posevek	2.606	3.026	2.693	3.953	3.292	3.561	2.445	1.821	2.190	2.512	2.917	2.056	2.497	121,4

* Začasni podatki.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.6.2 Pridelava zelene krme z njiv - pridelek

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
PRIDELEK (t)														
Zelena krma z njiv	1.374.488	1.433.188	1.389.256	1.427.351	1.245.105	1.066.651	1.626.587	1.622.649	1.635.467	1.355.101	1.673.134	1.631.087	1.780.215	109,1
Zelena krma, enoletni posevki	1.148.399	1.188.438	1.145.342	1.203.576	1.068.598	898.708	1.402.511	1.408.622	1.411.090	1.171.114	1.441.735	1.403.780	1.532.857	109,2
Koruzna za siliranje	1.133.259	1.173.053	1.132.813	1.189.013	1.057.298	889.991	1.390.295	1.398.512	1.398.014	1.162.804	1.427.941	1.393.671	1.523.211	109,3
Druga zelena krma, enoletni posevki, od tega:	15.140	15.385	12.529	14.563	11.300	8.717	12.216	10.110	13.076	8.310	13.794	10.109	9.646	95,4
<i>Druga zelena krma, enoletni, glavni posevki</i>	<i>11.096</i>	<i>7.105</i>	<i>7.013</i>	<i>8.748</i>	<i>4.985</i>	<i>3.195</i>	<i>9.249</i>	<i>6.610</i>	<i>10.306</i>	<i>5.177</i>	<i>11.298</i>	<i>7.449</i>	<i>5.940</i>	<i>79,7</i>
Krmna ogrščica in repica	1.430	1.372	1.387	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmno žito ter mešanice stročnic in žita	380	306	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmni sirek	9.286	5.427	5.626	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
<i>Druga zelena krma, enoletni, naknadni posevki</i>	<i>3.993</i>	<i>7.490</i>	<i>5.346</i>	<i>5.814</i>	<i>6.316</i>	<i>5.522</i>	<i>2.967</i>	<i>3.500</i>	<i>2.770</i>	<i>3.133</i>	<i>2.496</i>	<i>2.660</i>	<i>3.706</i>	<i>139,3</i>
Krmna ogrščica in repica	917	4.443	3.074	3.126	2.546	2.532	909	:	:	:	:	:	:	:
Krmno žito ter mešanice stročnic in žita	2.349	2.354	2.112	2.246	2.826	2.181	1.525	:	:	:	:	:	:	:
Pitnik	727	693	160	442	943	809	533	:	:	:	:	:	:	:
Zelena krma, večletni posevki**	226.089	244.750	243.914	223.775	176.507	167.943	224.076	214.027	224.377	183.987	231.399	227.307	247.358	108,8
Detelje in lucerna	29.461	34.543	38.687	35.460	30.157	29.612	38.675	58.540	75.507	59.222	66.783	59.789	54.115	90,5
Detelje	13.165	17.652	16.590	15.913	10.939	10.367	12.740	26.186	32.340	25.209	25.994	23.453	20.574	87,7
Lucerna	16.296	16.891	22.097	19.547	19.218	19.245	25.935	32.354	43.167	34.013	40.789	36.336	33.541	92,3
Trave in travne mešanice	74.771	74.251	69.439	53.180	42.687	39.477	47.432	42.508	48.253	42.802	57.121	60.144	75.141	124,9
– glavni posevek	59.998	57.921	55.358	47.079	33.921	31.678	38.217	37.152	40.117	34.454	47.003	54.930	66.232	120,6
– naknadni posevek	14.773	16.330	14.081	6.101	8.766	7.799	9.215	5.356	8.136	8.348	10.118	5.214	8.909	170,9
Travno-deteljne in deteljno-travne mešanice	121.857	135.956	135.788	135.135	103.663	98.854	137.969	112.979	100.617	81.963	107.495	107.374	118.102	110,0
– glavni posevek	111.004	123.383	124.804	121.549	92.559	88.373	127.602	104.731	91.291	73.286	95.443	100.355	108.632	108,2
– naknadni posevek	10.853	12.573	10.984	13.586	11.104	10.481	10.367	8.248	9.326	8.677	12.052	7.019	9.470	134,9

* Začasni podatki.

** Izraženo v senu.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.6.3 Pridelava zelene krme z njiv - hektarski pridelek

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)														
Zelena krma z njiv	22,4	22,5	22,3	23,3	20,3	16,3	25,9	27,1	26,7	21,6	25,8	25,8	27,0	104,6
Zelena krma, enoletni posevki	41,7	43,6	42,7	44,8	37,5	29,1	46,5	47,9	47,8	39,1	47,1	45,5	49,0	107,6
Koruza za siliranje	42,7	44,9	43,8	45,8	38,5	29,7	47,2	48,7	48,7	39,8	47,9	46,2	49,8	107,7
Druga zelena krma, enoletni posevki, od tega:	15,4	13,7	12,7	15,9	10,7	10,2	18,5	15,3	15,9	10,8	17,7	14,6	13,5	92,5
<i>Druga zelena krma, enoletni, glavni posevki</i>	<i>18,9</i>	<i>13,5</i>	<i>15,8</i>	<i>20,5</i>	<i>12,8</i>	<i>13,0</i>	<i>24,7</i>	<i>20,6</i>	<i>19,3</i>	<i>12,8</i>	<i>21,0</i>	<i>16,2</i>	<i>18,7</i>	<i>115,1</i>
Krmna ogrščica in repica	13,4	10,0	15,1	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmno žito ter mešanice stročnic in žita	12,7	10,2	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmni sirek	20,6	15,1	16,0	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
<i>Druga zelena krma, enoletni, naknadni posevki</i>	<i>10,3</i>	<i>13,3</i>	<i>10,6</i>	<i>11,9</i>	<i>9,4</i>	<i>9,0</i>	<i>10,3</i>	<i>10,3</i>	<i>9,5</i>	<i>8,6</i>	<i>10,3</i>	<i>11,3</i>	<i>9,3</i>	<i>82,3</i>
Krmna ogrščica in repica	16,1	17,8	12,8	13,0	12,2	12,1	10,8	:	:	:	:	:	:	:
Krmno žito ter mešanice stročnic in žita	8,8	9,6	8,6	10,9	7,3	7,0	8,9	:	:	:	:	:	:	:
Pitnik	11,2	10,2	10,7	10,5	12,2	9,0	16,2	:	:	:	:	:	:	:
Zelena krma, večletni posevki**														
Detelje in lucerna	6,8	5,9	7,0	6,5	5,6	5,2	7,0	6,9	7,2	5,8	6,9	7,0	6,9	98,6
Detelje	6,4	5,2	6,5	6,4	5,0	4,4	6,0	6,4	6,7	5,3	6,0	6,1	5,8	95,7
Lucerna	7,2	6,9	7,4	6,6	6,1	5,7	7,6	7,3	7,7	6,3	7,8	7,8	7,8	100,5
Trave in travne mešanice	6,4	6,5	6,6	6,4	5,0	4,6	6,3	6,6	6,7	5,2	6,3	7,0	6,9	98,8
– glavni posevek	6,5	6,7	7,3	7,1	5,6	5,1	7,0	7,4	7,6	5,8	7,4	7,6	7,8	103,1
– naknadni posevek	6,3	6,0	4,8	3,7	3,6	3,2	4,4	3,8	4,3	3,7	3,7	3,7	3,6	97,7
Travno-deteljne in deteljno-travne mešanice	6,8	7,1	7,0	6,6	5,4	4,9	7,1	7,3	7,1	5,7	7,0	7,1	7,4	105,2
– glavni posevek	7,2	7,6	7,5	7,3	5,8	5,4	7,5	7,7	7,6	6,2	7,6	7,6	8,1	106,2
– naknadni posevek	4,2	4,2	4,1	3,4	3,4	2,9	4,2	4,5	4,3	3,5	4,1	3,4	3,8	111,1

* Začasni podatki.

** Izraženo v senu.

: ni podatka

Vir: SURS, preračuni KIS

1.6.4 Pridelava krmnih korenovk in drugih krmnih rastlin

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)														
Krmne korenovke - osnovna površina	559	469	352	231	260	248	221	175	147	223	320	80	74	92,5
Krmne korenovke ipd. - pospravljena površina	1.564	1.911	1.314	1.381	1.350	1.266	1.195	921	891	971	915	921	1.217	132,1
Krmna pesa, koleraba, korenje	916	972	587	655	553	476	434	324	265	293	314	363	461	127,0
Krmna pesa	471	464	320	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Podzemna koleraba	387	433	224	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmno korenje	58	75	43	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Druge krmne korenovke ipd.	648	939	727	726	797	790	761	597	626	678	601	558	756	135,5
<i>Druge krmne korenovke ipd., glavni posevki</i>	<i>57</i>	<i>61</i>	<i>83</i>	<i>:</i>	<i>29</i>	<i>56</i>	<i>31</i>	<i>27</i>	<i>31</i>	<i>104</i>	<i>230</i>	<i>12</i>	<i>7</i>	<i>58,3</i>
Krmni ohrovt, glavni posevki	8	12	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	0
Buče za krmo	49	49	83	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	0
<i>Druge krmne korenovke ipd., naknadni posevki</i>	<i>591</i>	<i>878</i>	<i>644</i>	<i>726</i>	<i>768</i>	<i>734</i>	<i>730</i>	<i>570</i>	<i>595</i>	<i>574</i>	<i>371</i>	<i>546</i>	<i>749</i>	<i>137,2</i>
Krmni ohrovt, naknadni posevki	88	385	239	286	226	275	312	:	:	:	:	:	:	:
Krmna repa, naknadni posevki	503	493	405	440	542	459	418	:	:	:	:	:	:	:
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)														
Krmne korenovke ipd.	20,2	19,1	18,2	15,4	14,8	15,0	14,8	18,1	18,4	17,8	24,5	15,9	17,3	108,7
Krmna pesa, koleraba, korenje	20,6	19,8	20,3	17,7	16,9	17,6	16,9	19,9	19,4	16,1	17,9	14,4	15,9	110,9
Krmna pesa	26,4	24,8	24,9	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Podzemna koleraba	14,6	15,2	14,9	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmno korenje	13,4	15,5	14,0	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Druge krmne korenovke ipd.	19,7	18,3	16,4	13,3	13,4	13,5	13,6	17,1	18,0	18,6	27,9	16,9	18,1	107,2
<i>Druge krmne korenovke ipd., glavni posevki</i>	<i>20,2</i>	<i>23,4</i>	<i>27,8</i>	<i>:</i>	<i>44,2</i>	<i>45,1</i>	<i>45,0</i>	<i>44,4</i>	<i>44,5</i>	<i>44,6</i>	<i>44,5</i>	<i>45,5</i>	<i>47,4</i>	<i>104,2</i>
Krmni ohrovt, glavni posevki	7,6	15,8	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Buče za krmo	22,3	25,2	27,8	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
<i>Druge krmne korenovke ipd., naknadni posevki</i>	<i>19,6</i>	<i>18,0</i>	<i>15,0</i>	<i>13,3</i>	<i>12,3</i>	<i>11,1</i>	<i>12,2</i>	<i>15,8</i>	<i>16,6</i>	<i>13,8</i>	<i>17,6</i>	<i>16,2</i>	<i>17,8</i>	<i>109,7</i>
Krmni ohrovt, naknadni posevki	18,9	17,4	14,3	13,8	13,2	11,0	11,3	:	:	:	:	:	:	:
Krmna repa, naknadni posevki	19,8	18,4	15,3	13,0	11,9	11,1	12,9	:	:	:	:	:	:	:
PRIDELEK (t)														
Krmne korenovke ipd.	31.648	36.415	23.852	21.235	20.032	19.025	17.639	16.635	16.411	17.294	22.384	14.630	21.019	143,7
Krmna pesa, koleraba, korenje	18.886	19.212	11.911	11.564	9.327	8.366	7.319	6.439	5.135	4.717	5.621	5.218	7.346	140,8
Krmna pesa	12.449	11.485	7.963	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Podzemna koleraba	5.662	6.568	3.344	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Krmno korenje	775	1.159	604	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Druge krmne korenovke ipd.	12.762	17.203	11.941	9.671	10.705	10.659	10.320	10.196	11.276	12.577	16.763	9.412	13.673	145,3
<i>Druge krmne korenovke ipd., glavni posevki</i>	<i>1.153</i>	<i>1.425</i>	<i>2.310</i>	<i>:</i>	<i>1.281</i>	<i>2.524</i>	<i>1.412</i>	<i>1.199</i>	<i>1.378</i>	<i>4.638</i>	<i>10.231</i>	<i>546</i>	<i>332</i>	<i>60,8</i>
Krmni ohrovt, glavni posevki	61	189	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Buče za krmo	1.092	1.236	2.310	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
<i>Druge krmne korenovke ipd., naknadni posevki</i>	<i>11.609</i>	<i>15.778</i>	<i>9.631</i>	<i>9.671</i>	<i>9.424</i>	<i>8.135</i>	<i>8.908</i>	<i>8.997</i>	<i>9.898</i>	<i>7.939</i>	<i>6.532</i>	<i>8.866</i>	<i>13.341</i>	<i>150,5</i>
Krmni ohrovt, naknadni posevki	1.661	6.695	3.415	3.941	2.985	3.019	3.514	:	:	:	:	:	:	:
Krmna repa, naknadni posevki	9.948	9.083	6.216	5.730	6.439	5.116	5.394	:	:	:	:	:	:	:

* Začasni podatki; : ni podatka; Vir: SURS, preračuni KIS

1.6.5 Pridelava krme na trajnem travinju

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)														
Travniki in pašniki skupaj***	285.973	267.304	285.712	262.603	281.159	277.475	279.916	278.678	276.247	279.216	277.172	277.755	279.298	100,6
Enkratna raba	46.249	42.756	41.762	38.284	41.077	52.649	:	:	:	:	:	:	:	:
Dva- ali trikratna raba	207.558	193.902	208.371	191.018	204.951	186.756	:	:	:	:	:	:	:	:
Dvakratna raba	118.623	110.818	122.956	112.716	120.938	110.450	:	:	:	:	:	:	:	:
Trikratna raba	88.935	83.084	85.415	78.302	84.013	76.306	:	:	:	:	:	:	:	:
Štiri- ali večkratna raba	23.104	21.584	27.358	25.080	26.910	29.337	:	:	:	:	:	:	:	:
Skupni pašniki	9.062	9.062	8.221	8.221	8.221	8.733	8.733	8.733	8.808	8.808	8.808	8.808	8.162	92,7
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)**														
Travniki in pašniki skupaj***	5,5	5,8	5,7	5,5	4,6	4,2	5,7	5,9	6,0	4,5	5,8	5,8	6,1	105,1
Enkratna raba	3,3	3,4	3,5	3,3	2,8	3,1	:	:	:	:	:	:	:	:
Dva- ali trikratna raba	5,8	6,1	5,9	5,8	4,7	4,4	:	:	:	:	:	:	:	:
Dvakratna raba	5,1	5,3	5,2	5,1	4,1	4,1	:	:	:	:	:	:	:	:
Trikratna raba	6,7	7,0	7,0	6,7	5,5	4,9	:	:	:	:	:	:	:	:
Štiri- ali večkratna raba	8,2	8,6	8,4	7,9	6,7	5,6	:	:	:	:	:	:	:	:
Skupni pašniki	3,3	3,4	3,5	3,3	2,8	3,1	:	:	:	:	:	:	:	:
PRIDELEK (t)**														
Travniki in pašniki skupaj***	1.572.063	1.538.220	1.638.819	1.451.932	1.283.162	1.174.446	1.589.103	1.633.585	1.661.714	1.247.770	1.613.181	1.620.189	1.713.033	105,7
Enkratna raba	152.315	147.268	144.354	126.515	114.805	163.224	:	:	:	:	:	:	:	:
Dva- ali trikratna raba	1.200.462	1.175.203	1.236.938	1.099.110	964.151	819.740	:	:	:	:	:	:	:	:
Dvakratna raba	606.503	590.869	641.617	572.903	498.258	448.113	:	:	:	:	:	:	:	:
Trikratna raba	593.959	584.334	595.321	526.207	465.893	371.627	:	:	:	:	:	:	:	:
Štiri- ali večkratna raba	189.200	184.757	228.707	198.800	181.105	164.279	:	:	:	:	:	:	:	:
Skupni pašniki	30.086	30.992	28.820	27.507	23.101	27.203	:	:	:	:	:	:	:	:

* Začasni podatki.

** Izraženo v senu.

*** Vključeni skupni pašniki.

: ni podatka

Vir: SURS

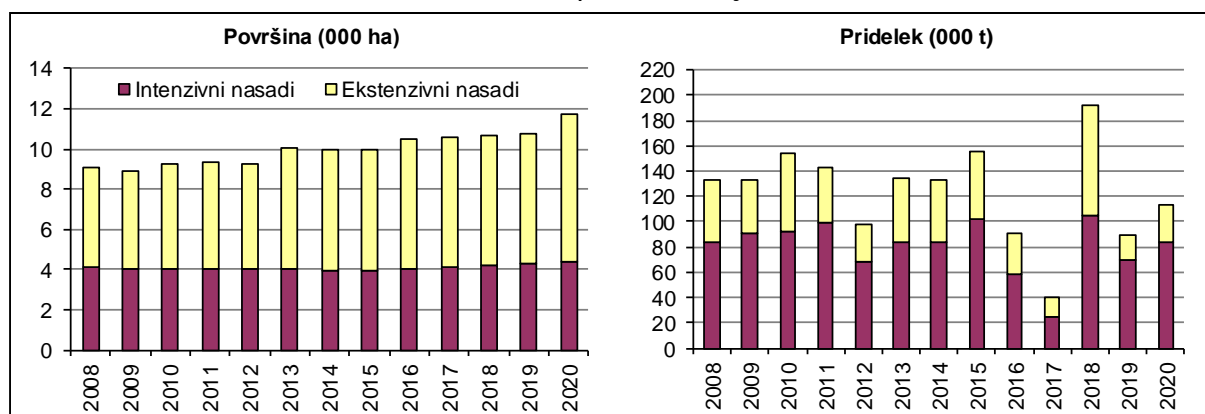
1.7 Sadje

V letih 2008–2019 je sadja v skupni vrednosti kmetijske proizvodnje od 4,5 % do 8,5 % ter v vrednosti rastlinske proizvodnje od 8,9 % do 16,3 %. Leta 2020 je bil delež sadja zaradi pomembno večjega obsega med največjimi do zdaj in je obsegal 8,7 % skupne vrednosti oziroma 15,1 % vrednosti rastlinske pridelave.

Po podatkih popisa tržnega vrtnarstva, ki vključuje tudi popis pridelave jagod za prodajo, se je v letu 2019 z jagodami v Sloveniji ukvarjalo 289 KMG, ki so jih pridelovali na 108 ha, od tega je bilo 78 ha pridelave jagod v zaščitelih prostorih. Večina pridelave tega jagodičja poteka v vzhodni Sloveniji (96 ha).

Površine ekstenzivnih kmečkih sadovnjakov, intenzivnih sadovnjakov in jagod (t. i. nasadi sadja), ki zavzemajo dobra 2 % kmetijske zemlje v uporabi, so v letu 2020 obsegale približno 11,8 tisoč hektarjev in so bile v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem (2015–2019) večje za 12 %. V strukturi površin, namenjenih pridelavi sadja, prevladujejo ekstenzivni kmečki nasadi (leta 2020: 63 %), katerih površina se je v obdobju 2001–2009 postopno zmanjševala, v zadnjih letih pa je opazno njeno povečevanje.

Slika 18: Površina in pridelek sadja; 2008–2020

Vir: SURS

Leta 2020 se je površina nasadov sadja v primerjavi z letom prej povečala in je obsegala 11.754 hektarjev, pri čemer sta se povečali tako površini ekstenzivnih in intenzivnih sadovnjakov kot tudi površina jagod. Površini ekstenzivnih in intenzivnih sadovnjakov sta se povečali za 14 % in 2 % ter sta obsegali približno 7 tisoč in 4 tisoč hektarjev, površina jagod pa se je povečala za četrtno in je obsegala 140 ha. Površine posameznih sadnih vrst v intenzivnih nasadih so se podobno kot v preteklih letih spremenile dvosmerno. V letu 2020 so se zmanjšali nasadi dveh do pred kratkim najpomembnejših sadnih vrst, nasadi jablan za 4 % in breskev za 2 %. Povečali pa so se nasadi drugih sadnih vrst, še najbolj orehov (+8 %, za 36 ha) in hrušk (+7 %, za 15 ha), nekoliko večji so bili tudi nasadi češpelj in sliv (+8 %, za 4 ha). Po površini so orehi od leta 2017 druga sadna vrsta v intenzivnih nasadih v Sloveniji. V zadnjih letih se močno povečujejo tudi intenzivni nasadi drugih sadnih vrst, in sicer drugih lupinarjev, sredozemskih sadnih vrst in drugega jagodičja, v letu 2020 so se ti nasadi povečali za 15 % oziroma 95 ha.

Letina sadja 2020 je bila tako v intenzivnih kot v ekstenzivnih nasadih kljub pomladanskim pozebam dobra ter je presegla povprečje zadnjega petletnega obdobja (2015–2019). V letu 2020 so večinoma vse sadne vrste dobro obrodile, zelo slabo so zaradi spomladanske pozebe obrodile le breskve, marelice in višnje. Skupna pridelava sadja je bila v letu 2020 za 27 % večja

kot v letu prej in za 15 % pod povprečjem obdobja 2011–2015 (zadnjih pet zaporednih let brez večjih ekstremnih vremenskih razmer). Leta 2020 so v intenzivnih sadovnjakih obrali 83 tisoč ton sadja (+20 %), v ekstenzivnih nasadih pa so pridelali slabih 30 tisoč ton sadja (+49 %) različnih sadnih vrst. Hektarski pridelek jablan v intenzivnih nasadih je bil s 30,5 t/ha za 28 % večji v primerjavi z letom 2019 in je za desetino presegel povprečje obdobja 2011–2015.

Preglednica 13: Pridelek sadja; 2019 in 2020

Pridelek (t)	Vsi nasadi			Intenzivni nasadi			Ekstenzivni nasadi		
	2019	2020*	Indeks 2020/19	2019	2020*	Indeks 2020/19	2019	2020*	Indeks 2020/19
Sadje skupaj	89.023	112.949	126,9	69.050	83.160	120,4	19.973	29.789	149,1
Jabolka	64.232	85.677	133,4	54.272	66.668	122,8	9.960	19.009	190,9
Hruške	5.317	7.885	148,3	2.940	3.884	132,1	2.377	4.001	168,3
Breskve in nektarine	4.779	2.429	50,8	3.788	2.031	53,6	991	398	40,2
Drugo sadje	14.695	16.958	115,4	8.050	10.577	131,4	6.645	6.381	96,0

* Začasni podatki.

Vir: SURS

Pridelek jabolk, ki so najpomembnejša sadna vrsta pri nas, se je glede na neugodno leto 2019 povečal za 33 % in je bil 12 % pod povprečjem obdobja 2011–2015. Prav tako so se povečali tudi skupni pridelki večine drugih sadnih vrst, za več kot polovico manj pa je bilo zaradi pozebe pridelanih breskev, marelic in višenj. Tudi v ekstenzivnih nasadih je bil pridelek jabolk z 19 tisoč tonami boljši kot v letu prej (+91 %), vendar še vedno za četrtno manjši kot v povprečju obdobja 2011–2015.

Prodaja sadja po evidentiranih tržnih poteh (odkup in tržnice) se je v letu 2020 že tretje leto zapored povečala (+4 %) in je znašala približno 27,5 tisoč ton. Če domnevamo, da se prek zabeleženega odkupa in prodaje na tržnicah trži le sadje iz intenzivnih nasadov, je evidentirana prodaja v letu 2020 zajela približno tretjino pridelanega sadja, kar je nekoliko manj kot v povprečju obdobja 2015–2019.

V strukturi zunanje trgovine s sadjem v povprečju zadnjih petih let citrusi, banane in drugo južno sadje zavzemajo 67 %, njihov delež v strukturi pa se povečuje. Med kontinentalnimi vrstami sadja so v uvozu in izvozu najpomembnejša jabolka, ki so v strukturi zunanje trgovine v letu 2020 zavzemala 13 %, kar je dve odstotni točki manj kot leto prej in najmanj do zdaj.

Preglednica 14: Izvoz in uvoz svežega sadja; 2016–2020

	Izvoz (t)					Uvoz (t)				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Sveže sadje**, od tega:	92.184	98.190	89.125	112.404	134.106	207.436	244.542	212.030	224.355	251.285
– jabolka	30.935	23.154	22.822	27.335	21.787	29.163	51.873	31.612	24.733	26.466
– hruške	794	1.431	985	682	286	5.855	6.051	5.496	4.852	4.402
– breskve	1.527	1.590	885	1.109	601	12.300	13.878	9.458	11.768	8.634
– pomaranče	4.054	5.254	5.597	7.544	7.867	19.721	20.961	20.250	20.349	21.148
– mandarine	3.863	2.875	2.786	3.292	5.175	19.357	15.707	15.769	16.242	16.701
– limone	4.112	4.758	4.094	5.029	5.413	12.674	14.226	13.109	13.611	14.683
– banane	37.906	50.043	41.877	56.880	77.876	73.483	82.660	78.772	91.759	116.494

* Začasni podatki.

** Zunanja trgovina skupin CT 0801–0810, brez suhih banan, suhih fig, suhega grozdja ter lubenic in melon (v dejanski masi).

Vir: SURS, preračuni KIS

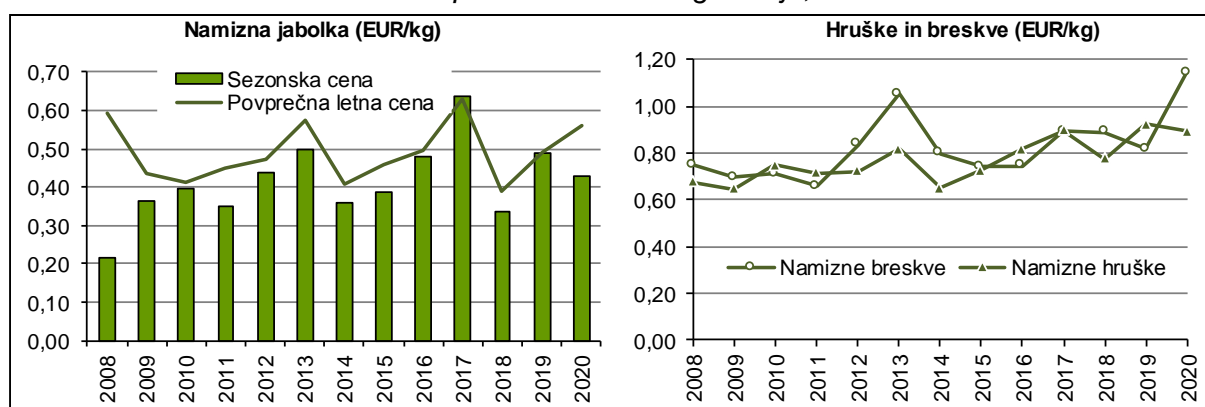
V obdobju 2016–2020 je zunanja trgovina s svežim sadjem⁶ obsegala od 300 do 385 tisoč ton oziroma vrednostno od 234 do 317 milijonov EUR na leto. Leta 2020 je bilo v zunanjetrgovinski menjavi prodanega vrednostno in količinsko največ sadja v tem obdobju. V primerjavi z letom prej se je ZT s svežim sadjem količinsko povečala za 14 % oziroma vrednostno za 19 %. Na povečano zunanjo trgovino s svežim sadjem je najpomembneje vplivala trgovina z bananami in citrusi, ki se je v letu 2020 količinsko povečala za okoli tretjino pri bananah in za 8 % pri citrusih. Uvoz svežega sadja je po začasnih podatkih v letu 2020 obsegal približno 251 tisoč ton in se je povečal za 12 %, od tega je bil uvoz jabolk kot najpomembnejše kontinentalne sadne vrste v Sloveniji večji za 7 %. Tudi izvoz svežega sadja se je v letu 2020 povečal in je bil s 134 tisoč tonami za 19 % večji kot leto prej, pri tem pa je bil izvoz jabolk manjši za 20 %. Zunanjetrgovinska bilanca z jabolki se je zaradi večjega uvoza in izrazito manjšega izvoza poslabšala in bila ponovno negativna.

Leta 2020 je bilo v sveži in predelani obliki (vključno s sokovi) porabljenih približno 313 tisoč ton sadja, kar je 5 % več kot leto prej in 2 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Uvoz sadja je obsegal 357 tisoč ton, od tega je bilo 71 % sadja svežega. Skupni uvoz sadja se je v primerjavi z letom 2019 povečal za 4 %, pri čemer je bil uvoz svežega sadja večji za 12 %. Izvoz sadja je v letu 2020 obsegal 157 tisoč ton (86 % od tega je svežega sadja), kar je 16 % več glede na leto 2019 in 27 % nad povprečjem obdobja 2015–2019.

Tako kot pri zelenjavi so tudi pri sadju opazna precejšnja medletna nihanja stopenj samooskrbe in porabe, ki so predvsem posledica bolj ali manj obilnih letin. V letu 2020 je bila stopnja samooskrbe s sadjem (sveže in predelano) 36-odstotna, kar je za 6 odstotnih točk več kot leto prej, prav tako je bila tudi stopnja samooskrbe s svežim sadjem z 49 % za 5 odstotnih točk višja od predhodnega leta. Leta 2020 je prebivalec Slovenije porabil 129 kg sadja v vseh oblikah oziroma je 84 kg sadja pojedel svežega.

V Sloveniji je bila v letu 2020 povprečna letna odkupna cena namiznih jabolk za 14 % nad odkupno ceno v letu prej in je znašala 0,56 EUR/kg, kar gre na račun cen jabolk letine 2019 v prvih osmih mesecih leta 2020. Nasprotno, pa se je znižala sezonska cena namiznih jabolk letine 2020 (september-november), ki je znašala 0,43 EUR/kg, kar je 13 % manj v primerjavi z letom 2019.

Slika 19: Odkupne cene namiznega sadja; 2008–2020

Vir: SURS, preračuni KIS

Tudi povprečne letne odkupne cene drugih sadnih vrst so se večinoma zvišale. Od pomembnejših sadnih vrst so se zvišale povprečne odkupne cene jabolk za predelavo

⁶ Zunanja trgovina skupin CT 0801–0810, brez suhih banan, suhih fig, suhega grozdja ter lubenic in melon (v dejanski masi).

(+34 %), namiznih breskev in nektarin (+40 %), sliv (+9 %), marelic (+29 %) in jagod (+21 %), nižje pa so bile cene namiznih hrušk (–3 %) in češenj (–10 %).

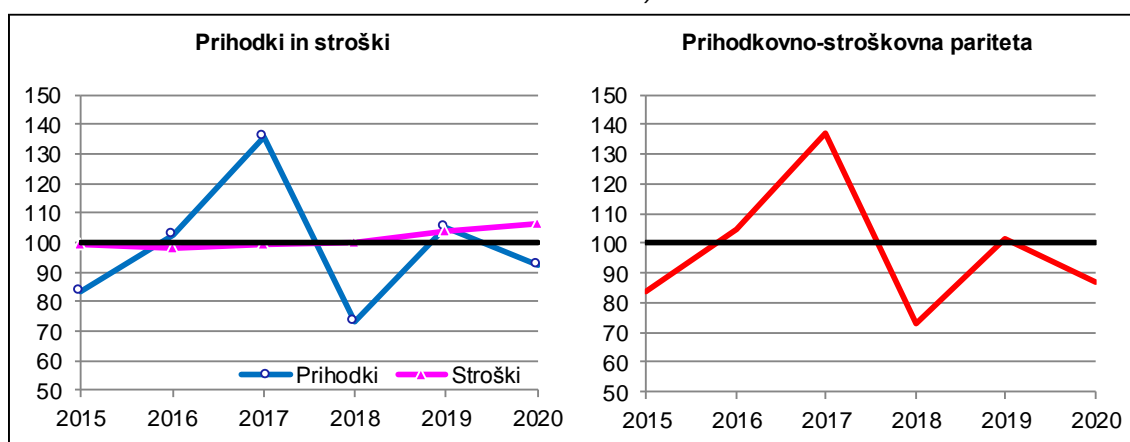
V programskem obdobju 2014–2020 lahko pridelovalci sadja na podlagi plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Od leta 2006 so tudi sadjarji upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki znaša v letih 2019–2020 50 % zavarovalne premije, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (od leta 2009 70 %).

Epidemija covid-19 je vplivala tudi na trg s sadjem. Slovenskim pridelovalcem jabolk je bilo zaradi izpada dohodka pri pridelavi namiznih jabolk kot posledica nezmožnosti prodaje zaloga jabolk, zmanjšanja prodaje in povečanih stroškov skladiščenja jabolk v skladu s Sporočilom Komisije⁷ dodeljeno finančno nadomestilo v višini 2.000 EUR/ha intenzivnega sadovnjaka jablane (izplačano v letu 2021)⁸.

Ocene na podlagi letine in modelnih kalkulacij kažejo, da so se leta 2020 ekonomske razmere za pridelavo jabolk in hrušk in posledično nižjih odkupnih cen na trgu poslabšale. Odkupne cene namiznih jabolk in namiznih hrušk so bile v času spravila nižje za 13 % oziroma 3 %, odkupne cene namiznih breskev pa so bile v času spravila sicer višje za 40 %, vendar povišanje cen ni izničilo velikega izpada pridelka.

Povprečni stroški omenjenih vrst sadja so se po ocenah na podlagi modelnih izračunov v primerjavi z letino prej (pri upoštevanju enakega pridelka v obeh letih) zvišali za približno 2 % pri jabolkih in hruškah ter za 3 % pri breskvah.

Slika 20: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi jabolk (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Na stroške pridelave sadja so leta 2020 najbolj vplivali višji stroški zavarovanja, ki so se povečali zaradi višjih premijskih stopenj (višji med 8 % in 11 %), stroški najetih storitev, ki vključujejo predvsem najeto delo pri obiranju (višji med 5 % in 6 %), in domačega dela, ki so se zaradi rasti plač povišali za približno 7 %. V primerjavi s predhodno letino so se znižali stroški sredstev za varstvo rastlin (nižji med 1 % in 10 %), domačih strojnih storitev (nižji med 2 % in 3 %) in stroški gnojil (nižji med 4 % in 5 %), ki imajo v strukturi stroškov le približno odstoten delež.

⁷ Sporočilo Komisije Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu covid-19 (2020/C 91 I/01)

⁸ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pridelovalcem jabolk zaradi epidemije covid-19

Cenovno-stroškovna pariteta, ki odraža le razmerje med spremembami odkupnih cen in subvencij ter spremembami cen inputov, je v zadnjih letih zelo spremenljiva. Gibanje stroškov pridelave omenjenih vrst sadja je v zadnjih letih manj intenzivno od gibanja odkupnih cen, še zlasti pri jabolkah.

Ekonomski rezultati pri pridelavi jabolk in hrušk so se leta 2020, tudi ob upoštevanju boljše letine, zaradi pomembno nižjih odkupnih cen in zmerne zvišanja stroškov pridelave, v primerjavi s prejšnjim letom poslabšali in so pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja. Prav tako ocenjujemo, da so se ekonomski rezultati pri pridelavi namiznih breskev zaradi izredno slabe letine, tudi ob upoštevanju višjih cen, precej poslabšali.

1.7.1 Pridelava sadja

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA skupaj (ha)	9.052	8.893	9.293	9.342	9.303	10.055	9.972	10.011	10.461	10.573	10.678	10.764	11.754	109,2
PRIDELEK (t)														
Skupaj	132.342	132.822	153.668	142.355	97.587	133.865	133.493	156.114	90.955	39.721	192.385	89.023	112.949	126,9
Jabolka	102.893	95.662	117.569	105.355	74.263	92.449	99.909	115.091	59.566	20.019	142.015	64.232	85.677	133,4
Hruške	9.299	11.459	10.889	11.425	6.509	11.138	10.208	11.068	8.280	3.623	15.897	5.317	7.885	148,3
Breskve in nektarine	6.780	9.950	7.962	8.603	6.203	6.998	5.459	6.938	5.556	2.996	5.982	4.779	2.429	50,8
Marelice	269	616	482	687	681	435	673	1.313	961	1.092	416	1.416	560	39,5
Češnje	2.639	3.933	2.958	4.235	2.786	5.390	5.264	5.580	4.080	2.776	6.576	2.844	3.494	122,9
Višnje	360	470	337	387	236	539	541	498	337	142	636	377	147	39,0
Češplje in slive	4.174	4.101	6.878	4.921	2.190	8.835	4.010	4.133	3.267	1.771	8.108	2.338	3.866	165,4
Orehi	2.844	2.956	2.952	2.911	1.644	4.013	3.676	4.985	2.626	1.725	4.665	1.858	1.973	106,2
Drugo sadje, brez jagodičja	1.108	1.514	1.722	1.661	1.330	1.627	1.863	3.755	3.708	3.062	4.632	2.783	3.042	109,3
Jagode	1.872	2.054	1.790	1.993	1.505	2.144	1.597	1.987	1.845	1.686	2.006	1.940	2.295	118,3
Drugo jagodičje, brez jagod	104	107	129	177	240	297	292	766	729	829	1.452	1.139	1.581	138,8

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

1.7.2 Pridelava sadja v ekstenzivnih nasadih

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)	4.906	4.890	5.290	5.291	5.290	6.032	6.031	6.049	6.432	6.450	6.467	6.493	7.388	113,8
PRIDELEK (t)														
Ekstenzivni nasadi skupaj	48.176	41.449	60.819	43.067	29.389	50.391	49.385	53.920	32.374	14.956	86.960	19.973	29.789	149,1
Jabolka	31.280	23.075	40.278	24.032	18.922	22.875	28.875	31.236	16.827	6.414	55.428	9.960	19.009	190,9
Hruške	6.163	6.726	7.116	6.831	4.099	8.448	6.676	7.346	5.105	2.456	11.402	2.377	4.001	168,3
Breskve in nektarine	1.005	1.072	1.036	970	656	1.425	1.286	1.384	862	539	1.525	991	398	40,2
Marelice	231	336	242	317	287	290	385	526	423	332	291	497	91	18,3
Češnje	2.367	3.076	2.315	3.137	1.826	4.504	4.284	4.136	3.133	1.581	5.364	2.161	1.607	74,4
Višnje	335	345	258	309	171	492	476	457	298	132	568	309	83	26,9
Češplje in slive	3.960	3.873	6.559	4.559	2.005	8.492	3.633	3.812	2.937	1.563	7.530	1.922	3.285	170,9
Orehi	2.458	2.577	2.640	2.516	1.206	3.372	3.194	4.200	2.069	1.380	3.922	1.282	999	77,9
Drugo sadje, brez jagodičja	377	369	375	396	217	493	576	823	720	559	930	474	316	66,7

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

1.7.3 Pridelava sadja v intenzivnih nasadih

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)	4.146	4.003	4.003	4.051	4.013	4.023	3.942	3.964	4.031	4.124	4.212	4.272	4.367	102,2
Jabolka	2.874	2.722	2.765	2.734	2.702	2.643	2.545	2.465	2.416	2.355	2.328	2.267	2.184	96,3
Hruške	221	214	209	207	213	216	207	199	198	203	210	212	227	107,1
Breskve in nektarine	513	509	442	468	408	393	358	317	300	282	263	251	247	98,4
Marelice	28	32	34	37	39	44	51	61	68	75	79	82	83	101,2
Češnje	92	110	114	124	136	148	158	166	176	186	195	203	206	101,5
Višnje	36	16	14	14	15	8	8	8	8	7	7	8	8	100,0
Češplje in slive	27	28	29	30	31	34	34	36	40	44	48	51	55	107,8
Orehi	92	105	115	142	171	180	195	234	273	339	378	435	471	108,3
Drugo sadje, brez jagodičja	108	124	143	154	167	185	196	230	267	294	329	374	410	109,6
Jagode	124	110	102	99	80	106	87	107	111	108	117	112	140	125,0
Drugo jagodičje, brez jagod	31	33	36	42	51	66	103	141	174	231	258	277	336	121,3
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)	20,3	22,8	23,2	24,5	17,0	20,7	21,3	25,8	14,5	6,0	25,0	16,2	19,0	117,8
Jabolka	24,9	26,7	28,0	29,7	20,5	26,3	27,9	34,0	17,7	5,8	37,2	23,9	30,5	127,5
Hruške	14,2	22,1	18,1	22,2	11,3	12,5	17,1	18,7	16,0	5,7	21,4	13,9	17,1	123,4
Breskve in nektarine	11,3	17,4	15,7	16,3	13,6	14,2	11,7	17,5	15,6	8,7	16,9	15,1	8,2	54,5
Marelice	1,4	8,8	7,1	10,0	10,1	3,3	5,6	12,9	7,9	10,1	1,6	11,2	5,7	50,4
Češnje	3,0	7,8	5,6	8,9	7,1	6,0	6,2	8,7	5,4	6,4	6,2	3,4	9,2	272,3
Višnje	0,7	7,8	5,6	5,6	4,3	5,9	8,7	5,5	5,2	1,4	9,7	8,5	8,0	94,1
Češplje in slive	7,9	8,1	11,0	12,1	6,0	10,1	11,0	8,9	8,3	4,7	12,0	8,2	10,6	129,5
Orehi	4,2	3,6	2,7	2,8	2,6	3,6	2,5	3,4	2,0	1,0	2,0	1,3	2,1	156,2
Drugo sadje, brez jagodičja	6,8	9,2	9,4	8,2	6,7	6,1	6,6	12,7	11,2	8,5	11,3	6,2	6,6	107,7
Jagode	15,1	18,7	17,5	20,1	18,8	20,2	18,4	18,6	16,6	15,6	17,1	17,3	16,4	94,6
Drugo jagodičje, brez jagod	3,4	3,2	3,6	4,2	4,7	4,5	2,8	5,4	4,2	3,6	5,6	4,1	4,7	114,4
PRIDELEK (t)	84.166	91.373	92.849	99.288	68.198	83.474	84.108	102.194	58.581	24.765	105.425	69.050	83.160	120,4
Jabolka	71.613	72.587	77.291	81.323	55.341	69.574	71.034	83.855	42.739	13.605	86.587	54.272	66.668	122,8
Hruške	3.136	4.733	3.773	4.594	2.410	2.690	3.532	3.722	3.175	1.167	4.495	2.940	3.884	132,1
Breskve in nektarine	5.775	8.878	6.926	7.633	5.547	5.573	4.173	5.554	4.694	2.457	4.457	3.788	2.031	53,6
Marelice	38	280	240	370	394	145	288	787	538	760	125	919	469	51,0
Češnje	272	857	643	1.098	960	886	980	1.444	947	1.195	1.212	683	1.887	276,3
Višnje	25	125	79	78	65	47	65	41	39	10	68	68	64	94,1
Češplje in slive	214	228	319	362	185	343	377	321	330	208	578	416	581	139,7
Orehi	386	379	312	395	438	641	482	785	557	345	743	576	974	169,1
Drugo sadje, brez jagodičja	731	1.145	1.347	1.265	1.113	1.134	1.287	2.932	2.988	2.503	3.702	2.309	2.726	118,1
Jagode	1.872	2.054	1.790	1.993	1.505	2.144	1.597	1.987	1.845	1.686	2.006	1.940	2.295	118,3
Drugo jagodičje, brez jagod	104	107	129	177	240	297	292	766	729	829	1.452	1.139	1.581	138,8

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

1.7.4 Število kmetijskih gospodarstev, dreves ali grmov in bruto površina po sadnih vrstah v intenzivnih sadovnjakih

	2002	2007	2012	2017	Indeks 2017/12	2002	2007	2012	2017	Indeks 2017/12	2002	2007	2012	2017	Indeks 2017/12
	Število kmetijskih gospodarstev					Bruto površina (ha)					Število dreves ali grmov (000 kos)				
Intenzivni sadovnjaki skupaj	:	1.706	2.013	2.951	146,6	:	4.017	3.933	4.061	103,2	:	:	8.593	8.627	100,4
Jablane	1.151	856	910	1.133	124,5	3.099	2.874	2.702	2.355	87,2	7.086	7.482	7.347	6.710	91,3
Hruške	357	161	211	443	210,0	284	221	213	203	95,7	466	450	465	447	96,0
Breskve	881	602	576	659	114,4	594	500	398	273	68,6	521	457	371	249	67,1
Nektarine	109	46	55	90	163,6	49	13	10	9	87,1	41	11	8	7	82,3
Marelice	178	80	126	330	261,9	31	28	39	75	190,6	14	16	22	43	194,2
Češnje	485	262	403	696	172,7	107	92	137	186	136,1	36	42	67	98	146,8
Višnje	50	18	23	73	317,4	58	36	15	7	49,3	32	21	9	6	64,5
Češplje in slive	258	80	110	335	304,5	41	27	31	44	142,6	18	16	19	27	139,5
Oreh	98	89	166	366	220,5	61	92	171	339	198,7	8	13	24	48	198,5
Leska	39	31	48	151	314,6	32	43	62	106	171,4	13	17	25	47	191,1
Mandelj	35	z	4	23	575,0	10	z	z	6		2	z	z	2	
Kostanj	19	9	22	67	304,5	11	5	11	21	193,4	1	1	2	4	198,3
Kaki	122	63	145	370	255,2	25	32	57	107	189,4	11	17	33	62	190,2
Aktinidija	32	17	36	80	222,2	9	9	13	20	162,4	5	6	9	15	162,9
Fige	104	15	28	138	492,9	7	3	6	14	241,1	2	1	2	6	275,9
Kutine	8	z	z	27		1	z	z	2		0	z	z	1	
Namizno grozdje	–	–	19	64	336,8	–	–	12	19	158,0	–	–	42	55	132,0
Jagodičje (brez jagod), skupaj	42	41	99	528	533,3	29	30	46	224	481,7	72	85	136	690	508,4
– od tega: ameriške borovnice	11	12	27	103	381,5	23	19	27	54	198,5	44	32	58	115	197,2
Drugo sadje	25	z	15	183		2	z	6	51		3	z	10	110	

: ni podatka

z – zaupno

– ni pojava

Vir: SURS (Popisi intenzivnih sadovnjakov)

1.7.5 Evidentirana prodaja sadja (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
ODKUP IN TRŽNICE SKUPAJ														
Sveže sadje	35.666	32.063	33.031	40.207	26.228	24.186	26.295	30.719	24.863	9.728	21.494	26.311	27.481	104,4
Jabolka, namizna	21.164	18.946	20.664	24.475	18.936	13.834	20.141	21.856	17.269	6.025	11.876	17.425	20.327	116,7
Jabolka za predelavo	10.327	7.491	8.002	11.416	4.527	8.105	3.990	6.576	5.247	1.884	7.033	6.985	5.260	75,3
Hruške, namizne	913	1.020	933	494	331	226	329	630	431	521	551	447	481	107,6
Breskve in nektarine, namizne	349	244	344	240	195	205	204	225	230	169	199	268	127	47,5
Marelice	41	63	86	47	33	z	27	32	z	45	41	41	37	90,5
Češnjje	85	106	81	80	47	42	98	156	134	148	121	96	152	158,2
Češplje in slive, sveže	39	78	87	56	58	48	52	41	41	36	52	37	37	98,7
Kaki	4	19	12	18	8	24	14	94	46	z	z	z	z	
Drugo sadje, brez jagodičja	121	119	135	159	155	125	215	178	238	217	228	214	233	108,8
Jagode	281	249	281	236	156	132	186	164	339	287	335	417	378	90,7
Drugo jagodičje, brez jagod	37	27	37	31	23	24	24	18	19	24	36	53	72	134,5
ODKUP														
Sveže sadje	34.180	30.797	31.766	39.271	25.394	23.357	25.573	29.965	24.004	8.904	20.720	25.563	26.569	103,9
Jabolka, namizna	20.358	18.275	20.119	24.094	18.525	13.435	19.904	21.612	17.006	5.801	11.673	17.222	20.054	116,4
Jabolka za predelavo	10.327	7.491	8.002	11.416	4.527	8.105	3.990	6.576	5.247	1.884	7.033	6.985	5.260	75,3
Hruške, namizne	775	916	815	408	267	145	258	534	316	417	464	368	357	96,9
Breskve in nektarine, namizne	202	138	213	147	118	126	141	157	165	103	131	198	61	30,9
Marelice	0	4	2	4	3	z	1	6	z	7	–	6	1	11,9
Češnjje	4	19	8	18	13	15	34	98	68	80	55	36	79	220,1
Češplje in slive, sveže	11	21	27	26	21	26	26	13	16	12	26	13	10	74,1
Kaki	4	19	12	18	8	24	14	94	46	z	z	z	z	
Drugo sadje, brez jagodičja	21	23	20	24	53	14	86	37	50	19	37	36	25	69,8
Jagode	171	190	178	160	98	78	103	85	255	201	257	334	291	87,1
Drugo jagodičje, brez jagod	1	1	1	1	1	1	2	2	2	7	21	39	55	140,8
DOVOZ NA TRŽNICE														
Sveže sadje	1.486	1.265	1.265	936	834	829	721	754	859	824	775	749	912	121,8
Jabolka	805	671	545	380	411	400	238	244	262	224	203	204	273	133,9
Hruške	137	104	118	86	64	81	71	96	116	104	87	79	124	157,4
Breskve in nektarine, namizne	147	106	131	94	77	79	62	68	65	66	68	71	66	93,7
Marelice	41	59	84	43	30	32	26	25	36	38	41	35	37	104,1
Češnjje	81	87	73	62	34	27	64	58	66	68	66	60	73	121,2
Višnje	5	10	11	7	2	1	1	2	1	1	2	2	1	62,3
Češplje in slive, sveže	29	57	60	30	37	22	27	28	25	23	26	24	27	111,9
Orehi, celi	14	19	18	19	21	15	24	18	15	14	15	14	15	106,5
Drugo sadje, brez jagodičja	80	66	85	109	79	95	103	121	172	183	174	163	192	118,0
– od tega kostanj	26	36	33	47	25	18	39	47	60	64	58	45	57	126,8
Jagode	109	59	103	76	58	54	83	79	84	86	78	83	87	105,2
Drugo jagodičje, brez jagod	36	27	36	30	22	23	22	16	17	17	15	15	17	117,6
– od tega gojene borovnice	25	18	20	16	9	11	10	6	7	7	6	5	6	125,3
Orehi, luščeni	42	42	44	41	49	62	46	57	57	52	36	33	57	173,0

z – zaupno, – ni pojava

Vir: SURS

1.7.6 Izvoz in uvoz svežega sadja

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
IZVOZ (t)														
Sveže sadje**, od tega:	87.097	88.487	86.045	95.691	59.006	65.018	94.681	128.122	92.184	98.190	89.125	112.404	134.106	119,3
Pečkarji, od tega:	29.766	25.912	36.269	40.985	33.433	35.596	44.477	63.251	31.729	24.584	23.807	28.016	22.073	78,8
jabolka	27.417	23.901	33.912	39.457	32.115	34.851	43.035	62.051	30.935	23.154	22.822	27.335	21.787	79,7
hruške	2.349	2.011	2.357	1.528	1.318	745	1.443	1.200	794	1.431	985	682	286	41,9
Koščičarji, od tega:	2.881	2.749	2.336	1.754	2.510	2.270	1.296	2.029	2.813	3.411	2.562	3.744	3.424	91,5
breskve	2.422	1.988	1.789	1.475	1.900	905	959	1.309	1.527	1.590	885	1.109	601	54,2
Jagodičje, od tega:	345	131	253	265	93	133	180	245	140	343	138	154	273	177,2
jagode	342	125	236	241	86	126	174	205	134	102	95	105	198	189,4
Lupinasto sadje	90	118	89	85	67	86	269	295	353	419	422	666	536	80,6
Citrusi, od tega:	15.484	11.766	13.937	10.950	7.055	6.222	12.607	12.597	14.223	14.013	13.682	17.296	20.048	115,9
pomaranče	4.825	2.091	3.865	1.988	1.857	1.566	4.025	4.080	4.054	5.254	5.597	7.544	7.867	104,3
mandarine	5.017	4.888	4.665	4.736	3.501	2.847	4.979	4.242	3.863	2.875	2.786	3.292	5.175	157,2
limone	4.251	1.892	1.221	821	1.434	1.494	1.786	2.445	4.112	4.758	4.094	5.029	5.413	107,6
Drugo južno sadje, od tega:	31.667	41.437	27.809	37.890	12.746	18.199	32.939	46.805	39.734	53.371	45.306	59.676	79.450	133,1
banane	30.978	40.715	26.871	36.894	12.172	17.598	31.393	44.901	37.906	50.043	41.877	56.880	77.876	136,9
ananas	566	593	790	468	428	472	487	257	401	1.404	1.610	1.398	739	52,9
UVOZ (t)														
Sveže sadje**, od tega:	175.577	185.739	170.846	176.923	154.641	167.720	198.055	229.891	207.436	244.542	212.030	224.355	251.285	112,0
Pečkarji, od tega:	22.177	23.068	25.668	24.655	32.295	34.956	49.267	64.232	35.018	57.924	37.108	29.585	30.869	104,3
jabolka	17.158	17.953	20.129	18.862	26.906	30.480	44.032	58.914	29.163	51.873	31.612	24.733	26.466	107,0
hruške	5.019	5.116	5.539	5.793	5.389	4.476	5.235	5.318	5.855	6.051	5.496	4.852	4.402	90,7
Koščičarji, od tega:	15.986	16.049	14.823	13.154	15.059	14.954	15.350	16.237	17.259	20.881	15.716	19.450	15.214	78,2
breskve	12.895	12.710	11.261	10.557	11.398	10.625	11.732	12.109	12.300	13.878	9.458	11.768	8.634	73,4
Jagodičje, od tega:	1.991	1.835	1.966	2.100	2.304	2.313	2.623	1.956	2.405	2.981	2.970	3.913	3.498	89,4
jagode	1.833	1.601	1.804	1.949	2.138	2.113	2.335	1.721	2.072	2.229	2.210	2.717	2.451	90,2
Lupinasto sadje	1.963	2.025	1.932	1.943	1.883	2.250	2.735	2.966	3.227	3.668	4.109	4.529	4.322	95,4
Citrusi, od tega:	52.072	51.624	52.242	49.871	46.204	49.019	51.372	52.716	55.065	54.291	52.274	53.616	56.416	105,2
pomaranče	19.813	17.766	20.119	18.664	16.192	19.764	20.650	20.057	19.721	20.961	20.250	20.349	21.148	103,9
mandarine	18.832	20.385	19.797	17.968	18.107	15.971	17.905	17.973	19.357	15.707	15.769	16.242	16.701	102,8
limone	10.243	8.315	7.512	8.035	7.935	8.843	9.263	11.097	12.674	14.226	13.109	13.611	14.683	107,9
Drugo južno sadje, od tega:	63.619	73.478	58.724	72.364	45.484	53.319	65.465	79.889	81.519	92.992	88.898	102.216	124.788	122,1
banane	59.170	69.250	53.940	67.456	39.464	46.734	58.072	72.146	73.483	82.660	78.772	91.759	116.494	127,0
ananas	3.542	3.341	3.711	3.584	3.262	3.009	2.995	2.509	2.730	4.314	4.655	4.507	2.940	65,2

* Začasni podatki.

** Zunanja trgovina skupin CT 0801–0810, brez suhih banan, suhih fig, suhega grozdja ter lubenic in melon (v dejanski masi).

Vir: SURS, preračuni KIS

1.7.7 Bilanca proizvodnje in porabe sadja (ekvivalent svežega sadja, 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
SADJE SKUPAJ														
Pridelano	132,3	132,8	153,7	142,4	97,6	133,9	133,5	156,1	91,0	39,7	192,4	89,0	112,9	126,9
Uvoz	324,4	318,0	279,0	274,8	240,1	259,3	295,8	325,3	304,5	349,4	324,1	344,6	357,2	103,7
od tega sveže	176,0	186,2	171,3	177,4	155,1	168,3	198,7	230,6	208,2	245,5	213,1	225,6	252,5	111,9
Izvoz	105,7	105,4	103,5	110,9	75,0	81,1	111,0	149,6	109,6	115,7	108,9	134,9	156,7	116,2
od tega sveže	87,1	88,5	86,1	95,7	59,0	65,0	94,7	128,2	92,3	98,3	89,3	112,6	134,3	119,2
Domača poraba	351,0	345,4	329,1	306,3	262,7	312,1	318,3	331,8	285,8	273,4	407,7	298,8	313,5	104,9
– izgube	31,0	30,5	35,7	31,5	24,2	31,7	36,7	42,4	26,5	18,9	68,5	24,6	32,5	132,0
– industrijski nameni	13,2	11,7	16,4	9,4	6,2	13,9	11,4	12,5	6,1	3,2	23,5	7,0	9,1	130,0
– poraba za prehrano	306,8	303,2	277,1	265,4	232,3	266,4	270,2	276,9	253,3	251,3	315,6	267,1	271,8	101,8
Poraba na prebivalca (kg)	151,7	148,5	135,2	129,3	113,0	129,4	131,1	134,2	122,7	121,6	152,5	127,9	129,4	101,2
Stopnja samooskrbe (%)	37,7	38,5	46,7	46,5	37,2	42,9	41,9	47,0	31,8	14,5	47,2	29,8	36,0	
SADJE SVEŽE														
Poraba na prebivalca (kg)	73,9	79,7	73,0	74,1	68,3	74,9	79,3	83,9	71,6	71,7	88,3	75,0	84,0	112,0
Stopnja samooskrbe (%)	59,8	57,6	64,3	63,5	50,4	56,5	56,2	60,4	44,0	21,3	60,8	44,1	48,9	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

1.7.8 Odkupne cene sadja

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
EUR/kg														
Jabolka, namizna	0,59	0,43	0,41	0,45	0,47	0,58	0,41	0,46	0,49	0,63	0,39	0,49	0,56	114,4
<i>Sezonska cena jabolka*</i>	<i>0,40</i>	<i>0,37</i>	<i>0,40</i>	<i>0,35</i>	<i>0,44</i>	<i>0,50</i>	<i>0,36</i>	<i>0,39</i>	<i>0,48</i>	<i>0,64</i>	<i>0,34</i>	<i>0,49</i>	<i>0,43</i>	87,2
Jabolka za predelavo	0,09	0,06	0,11	0,12	0,15	0,12	0,10	0,12	0,11	0,19	0,07	0,10	0,14	134,0
Hruške, namizne	0,67	0,65	0,75	0,71	0,72	0,82	0,65	0,73	0,82	0,90	0,78	0,92	0,89	96,7
Breskve, namizne	0,75	0,70	0,71	0,66	0,83	1,05	0,80	0,74	0,75	0,89	0,89	0,82	1,14	139,9
Marelice	1,50	1,03	1,41	1,37	1,62	z	2,02	1,42	z	1,44	–	1,77	2,28	128,8
Češnjje	3,69	2,81	3,37	2,66	3,55	3,84	2,97	2,53	2,98	2,68	2,91	3,00	2,69	89,7
Češplje in slive, sveže	0,78	0,58	0,71	0,77	1,42	0,76	0,66	0,98	0,94	0,80	0,85	0,78	0,85	109,3
Jagode	2,14	1,98	2,40	1,96	2,68	2,95	2,44	3,39	2,72	3,88	3,51	3,77	4,55	120,6
Kaki	1,11	0,81	1,06	1,09	1,51	1,16	1,35	0,92	1,10	z	z	z	z	

* Tehtano povprečje odkupnih cen v septembru, oktobru in novembru.

z – zaupno, – ni pojava

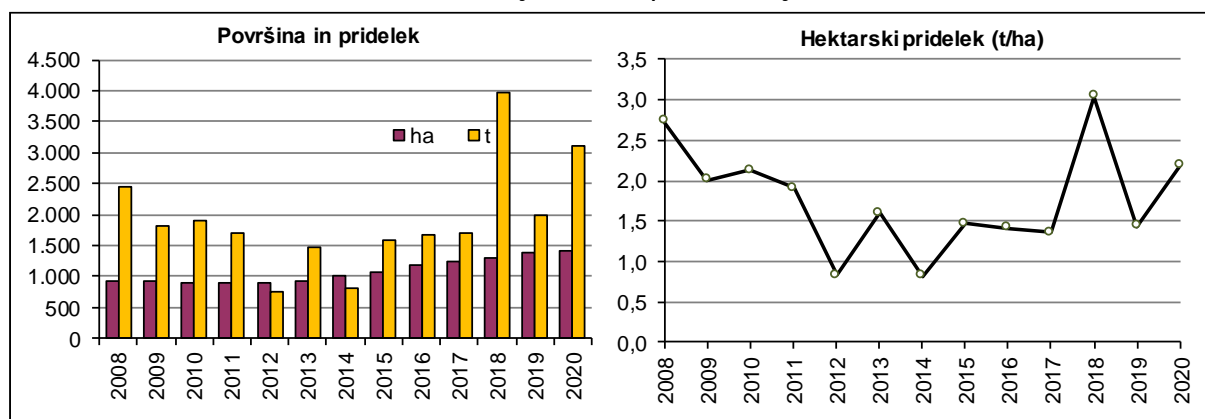
Vir: SURS, preračuni KIS

1.8 Oljke in oljčno olje

Od leta 2008 je oljčno olje k skupni vrednosti kmetijske pridelave prispevalo med 0,2 % in 0,7 %, k vrednosti rastlinske pridelave pa med 0,3 % in 1,2 %. Delež oljčnikov v kmetijski zemlji v uporabi se je v obdobju 2008–2020 povečal z 0,18 % na 0,29 %, obseg oljčnih nasadov pa se je v tem obdobju povečal z 910 ha na 1.417 ha.

Skupni pridelek oljk zaradi spremenljivih vremenskih razmer med leti zelo niha, površina oljčnikov pa raste. V slovenskih oljčnikih so po ocenah statistike v letu 2020 na 1.417 ha (+3 %) pridelali 3.098 ton oljk (+57 %), kar je pomembno več kot v letu prej. Hektarski pridelek oljk je bil z 2,19 t/ha za 52 % večji kot v prej in za četrtno nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja (2015–2019). V primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem je bil skupni pridelek oljk za 43 % nad povprečjem.

Slika 21: Površina oljčnikov in pridelek oljk; 2008–2020

Vir: SURS

Na podlagi Zakona o kmetijstvu⁹ in Pravilnika o registru kmetijskih gospodarstev¹⁰ se v registru kmetijskih gospodarstev (RKG) vodijo tudi podatki o pridelku oljk in oljčnega olja za kmetijska gospodarstva, ki imajo najmanj 0,1 ha oljčnikov. Ne glede na zakonske zahteve v RKG niso vpisani vsi oljčniki, tudi pridelka oljk in oljčnega olja ne prijavljajo vsi. V letu 2020 je bilo v RKG vpisanih 3.094 KMG, od tega jih je 38 % (1.168 KMG) pridelok prijavilo. Prijavljena površina oljčnikov in prijavljeni pridelek oljk za predelavo ter pridelek oljčnega olja vključuje podatke le tistih KMG, ki so pridelok oljk in oljčnega olja prijavili v register RKG. V letu 2020 so oljke pridelovali na 771 ha, kar je za skoraj desetino manj kot v letu prej. Prijavljeni pridelek oljčnega olja 2020 je bil z 243 t za 57 % večji kot leta 2019, slabša kot v letu prej pa je bila oljevitost pridelka oljk (–16 %).

Preglednica 15: Pridelava oljk in oljčnega olja po podatkih RKG; 2015–2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Število KMG, vpisanih v RKG	2.063	2.398	2.619	2.778	3.030	3.094
Število KMG, ki so prijavili pridelok	1.228	1.217	1.264	1.401	1.208	1.168
Prijavljena površina (ha)	808	807	844	930	843	771
Prijavljeni pridelek oljk za predelavo (t)	1.726	1.522	1.791	2.199	1.041	1.943
Prijavljeni pridelek oljčnega olja (t)	263	225	270	350	155	243
Izplen (%)*	15,3	14,9	15,3	16,0	14,9	12,5

* Upoštevan je samo prijavljeni pridelek oljk pri pridelovalcih, ki imajo tudi prijavljen pridelok oljčnega olja.

Vir: MKGP (RKG)

⁹ Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12, 26/14, 32/15, 27/17 in 22/18

¹⁰ Uradni list RS, št. 83/16, 23/17, 69/17, 72/18, 35/19 in 16/21

V programskem obdobju 2015–2020 lahko oljkarji na podlagi plačilnih pravic iz sheme neposrednih plačil pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Tudi oljkarji so od leta 2006 upravičeni do regresiranja zavarovanja, ki je bilo v letih 2019 in 2020 50-odstotno, uveljavljajo pa lahko tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (od leta 2009 70 %).

1.8.1 Pridelava oljk in prodaja oljčnega olja

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
PRIDELAVA**														
Površina nasadov oljk (ha)	910	910	892	892	892	925	996	1.076	1.173	1.243	1.302	1.374	1.417	103,1
Hektarski pridelek oljk (t/ha)	2,70	2,00	2,12	1,91	0,83	1,60	0,82	1,47	1,42	1,36	3,04	1,44	2,19	152,0
Pridelek oljk (t)	2.455	1.823	1.895	1.704	740	1.479	814	1.578	1.662	1.685	3.958	1.976	3.098	156,8
EVIDENTIRANA PRODAJA														
Oljčno olje														
– prodaja na tržnicah (l)	700	815	840	1.530	1.770	1.660	1.705	11.525	11.390	10.595	22.420	28.220	11.888	42,1
– cene na tržnicah (EUR/l)	10,17	11,17	12,00	12,39	13,36	13,28	13,77	14,55	13,66	15,07	13,75	14,00	13,91	99,3

* Začasni podatki.

** Od leta 2010 zajeti le intenzivni nasadi oljk.

Vir: SURS

1.9 Grozdje in vino

Od leta 2008 zajemata grozdje in vino skupaj od 9,2 % do 14,6 % vrednosti kmetijske proizvodnje, kar je največ med rastlinskimi pridelki, v vrednosti rastlinske pridelave pa je ta delež od 16,9 % do 25,1 %. K skupni vrednosti kmetijske proizvodnje je v letu 2020 prispevalo grozdje samo 1,1 %, vino pa le 8,6 %. Pri grozdju in pri vinu je ta delež med manjšimi do zdaj.

V letu 2020 je potekal Popis vinogradov, ki ga SURS¹¹ praviloma izvaja petletno. Po podatkih popisa se je v letu 2020 z vinogradništvom ukvarjalo 28.481 pridelovalcev, ki so obdelovali 15.261 ha vinogradov. Število pridelovalcev se je v zadnjih petih letih zmanjšalo za 6 %, površina vinogradov pa za 3 %. Regionalno je v povprečju 41 % površin vinogradov v podravski, 17 % v posavski in 42 % v primorski vinorodni deželi.

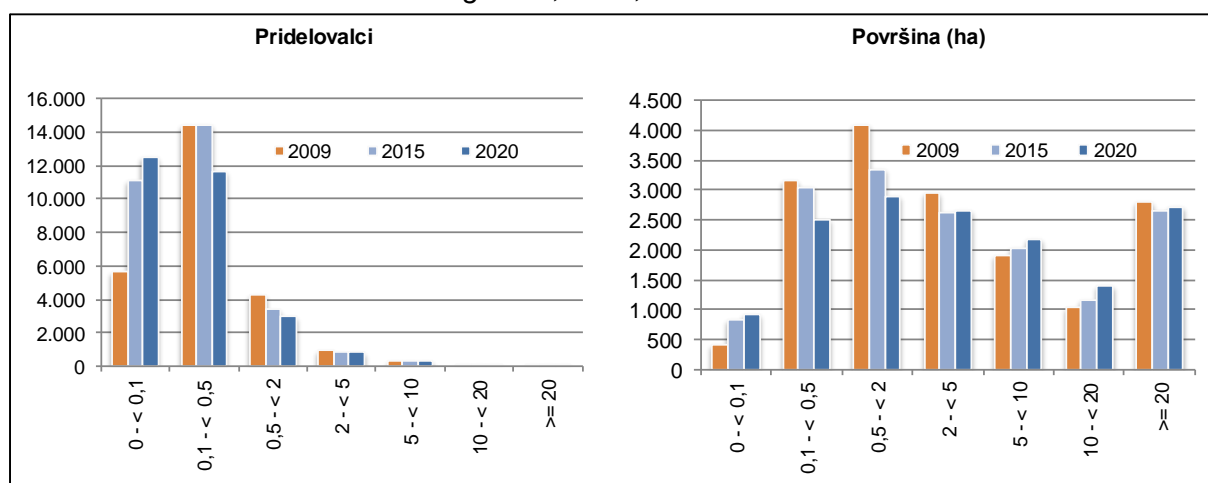
Preglednica 16: Vinogradi po vinorodnih deželah; 2009, 2015 in 2020

	Površina (ha)			Število vinogradov			Število trsov (000 kos)		
	2009	2015	2020	2009	2015	2020	2009	2015	2020
Vinogradi skupaj	16.354	15.688	15.261	42.970	49.473	47.324	58.914	57.743	58.043
Podravska vinorodna dežela	6.944	6.516	6.244	16.652	18.957	17.769	26.214	24.802	24.148
Posavska vinorodna dežela	2.746	2.755	2.552	14.040	16.186	15.292	11.263	11.186	10.590
Primorska vinorodna dežela	6.643	6.391	6.437	12.085	14.076	14.017	21.342	21.653	23.189
<i>Izven vinorodne dežele</i>	22	26	27	193	254	246	96	102	116

Vir: SURS (popisi vinogradov)

Vinogradnik je v letu 2020 obdeloval 0,54 ha vinogradov (2015: 0,52 ha), vinograd pa je enako kot v letu 2015 v povprečju obsegal 0,32 ha. Povprečna površina vinogradov na pridelovalca v zahodni statistični regiji (1,2 ha) je trikrat večja kot v vzhodni statistični regiji (0,38 ha), kar kaže mnogo večjo razdrobljenost vinogradništva v posavski in v podravski vinorodni deželi kot v primorski vinorodni deželi. Povprečna velikost vinograda v primorski vinorodni deželi je 0,46 ha, v podravski vinorodni deželi 0,35 ha, v posavski vinorodni deželi pa le 0,17 ha.

Slika 22: Število pridelovalcev in površina vinogradov po velikostnih razredih površine vinogradov; 2009, 2015 in 2020

Vir: SURS (popisi vinogradov)

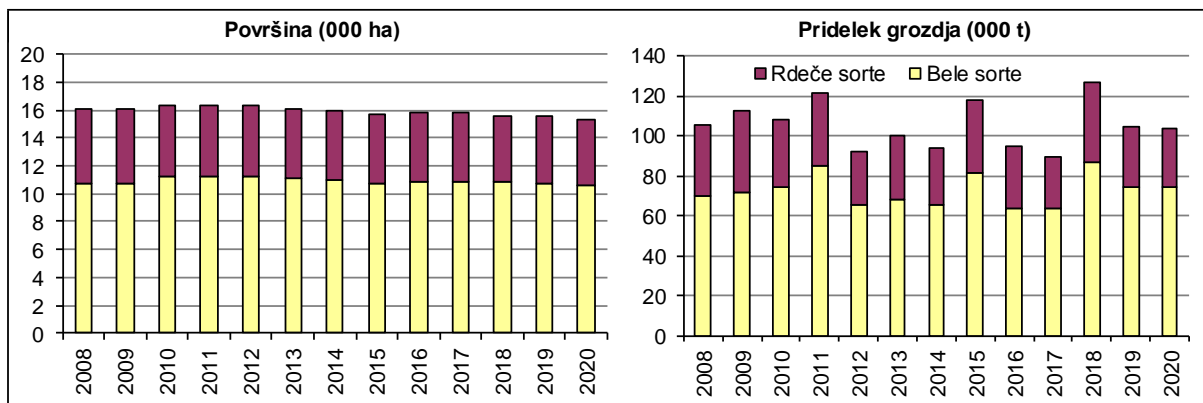
¹¹ Podatki za popis vinogradov so povzeti iz dveh administrativnih virov:

- iz Registra pridelovalcev grozdja in vina (RPGV), ki je del Registra kmetijskih gospodarstev pri MKGP;
- iz Evidence pridelave semenskega materiala kmetijskih rastlin pri UVHVVR.

Velikostna struktura pridelovalcev grozdja je zelo pestra. Strukturne spremembe v vinogradništvu, zelo opazne že pri popisu leta 2015, so se v tem popisnem obdobju nadaljevale. Zmanjšujeta se število vinogradnikov ter površina v velikostnih razredih med 0,1 in 2 ha, povečuje pa pri pridelovalcih, ki obdelujejo več kot 5 ha vinogradov. V velikostnem razredu med 2 in 5 ha pa število pridelovalcev in površina vinogradov ostajata približno na ravni leta 2015, ko sta se v primerjavi z letom 2009 zmanjšali za desetino. Podobno kot v obdobju 2009–2015, vendar z manjšo intenzivnostjo, se je tudi v zadnjih petih letih povečalo število pridelovalcev grozdja, ki obdelujejo manj kot 0,1 ha. Manj kot 2 % pridelovalcev prideluje grozdje na več kot 5 hektarjih vinogradov, skupaj pa obdelujejo več kot 40 % površin vinogradov v Sloveniji. V velikostnem razredu med 2 in 5 ha je slaba petina površin, ki jih obdelujejo trije odstotki vinogradnikov. V velikostnem razredu med 0,5 in 2 ha je približno petina površin, ki jo obdeluje 10 % vinogradnikov. Do 0,5 ha površin vinogradov obdeluje 85 % vinogradnikov, ki obdelujejo skupaj 22 % površin.

Letina grozdja je bila že drugo leto zapored zelo dobre kakovosti, vendar zaradi vremenskih neprilik količinsko na ravni povprečja 2015–2019; v letih 2019 in 2020 je bil hektarski pridelek (6,8 t/ha) v primerjavi z rekordno letino 2018 (8,1 t/ha) manjši za približno 17 %. V vinogradih je bilo v letu 2020 pridelanega približno 104 tisoč ton grozdja (–1 %), od tega 74 tisoč ton belih sort in 29 tisoč ton rdečih sort. V letu 2020 so bele sorte obrodile bolje od rdečih sort, pri katerih je bil pridelek podpovprečen.

Slika 23: Površina vinogradov in pridelek grozdja; 2008–2020

Vir: SURS

Preglednica 17: Pridelek grozdja in vina; 2019 in 2020

	Pridelek skupaj		Indeks 2020/19	Prijavljeni pridelek*		Indeks 2020/19
	2019	2020		2019	2020	
Grozdje (t)	105.035	103.637	98,7	82.394	77.085	93,6
Vino (000 l)				55.069	52.244	94,9

* RPGV.

Vir: SURS, MKGP (RPGV)

V register pridelovalcev grozdja in vina (RPGV)¹² je bilo v letu 2020 vpisanih 14.731 ha vinogradov, kar je 5 % manj kot v povprečju zadnjih petih let. V RPGV so vinogradniki prijavili manj grozdja in vina kot v letu prej; v register je bilo zabeleženega za 6 % manj grozdja oziroma 5 % manj vina. Po vinorodnih deželah je bilo prijavljenega v podravske vinorodne za 5 % grozdja in 3 % vina manj, v posavski vinorodni deželi za 30 % grozdja in 31 % vina manj, v primorski vinorodni deželi pa za 3 % grozdja in 5 % vina več kot v letu prej.

¹² Površine vinogradov, ki ležijo izven vinogradniških okolišev niso vključene.

Zaradi epidemije covid-19 je bila zunanja trgovina z vinom v letu 2020 precej drugačna kot v preteklih letih, ko se je po letu 2014 v vseh letih zmanjševala. V letu 2020 se je zaradi velikega izvoza (+79 %), ob manjšem uvozu (-10 %), zunanja trgovina z vinom povečala za 22 %. Na povečanje izvoza so najpomembneje vplivala v destilacijo namenjena vina, izvožena v Italijo in na Hrvaško. Predvsem zaradi zaprtja gostinske in turistične panoge se je močno zmanjšalo povpraševanje po vinu, kar se je verjetno odrazilo tudi v manjšem uvozu vina.

Preglednica 18: Bilanca zunanje trgovine; 2016–2020

	Bilanca (000 l)				
	2016	2017	2018	2019	2020*
Vino skupaj	-8.691	-5.982	-3.946	-4.219	953
Belo vino	-4.510	-2.354	-730	-1.390	3.317
Rdeče vino	-4.181	-3.628	-3.217	-2.828	-2.365

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Leta 2020 je po prvih statističnih ocenah izvoz vina obsegal 9,5 milijona litrov, uvoz vina pa 8,6 milijona litrov.

Preglednica 19: Izvoz in uvoz vina; 2019 in 2020

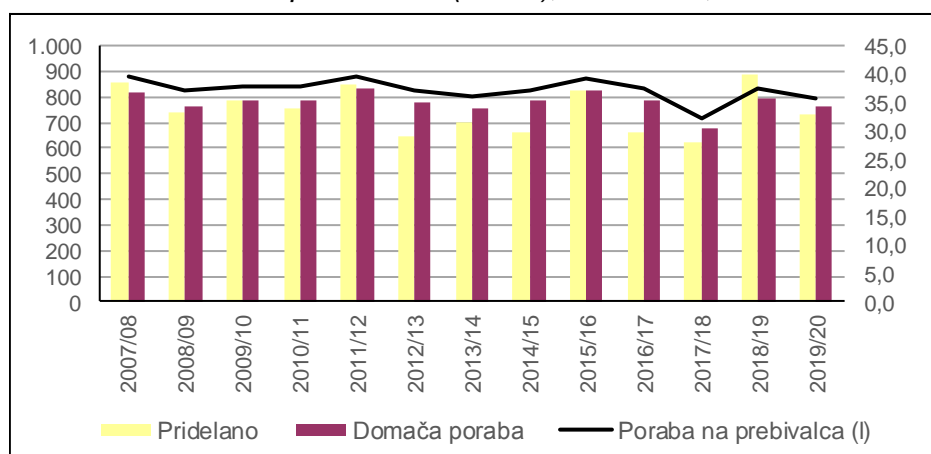
	Izvoz (000 l)		Indeks 2020/19	Uvoz (000 l)		Indeks 2020/19
	2019	2020*		2019	2020*	
Vino skupaj	5.329	9.533	178,9	9.548	8.580	89,9
Vino z ZOP	3.304	2.827	85,6	1.227	917	74,7
Vino z ZGO	1.112	5.295	476,3	1.393	1.499	107,6
Sortno vino brez ZOP/ZGO	502	611	121,7	2.710	3.249	119,9
Vino brez ZOP/ZGO	411	801	194,7	4.217	2.915	69,1

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Po letu 2007 se je v Sloveniji letno porabilo med 681 in 832 tisoč hektolitrov vina, od tega je bilo belega vina med 433 in 575 tisoč hektolitri oziroma v povprečju približno 65 %.

Slika 24: Pridelava in poraba vina (000 hl), vinsko leto; 2007/08–2019/20

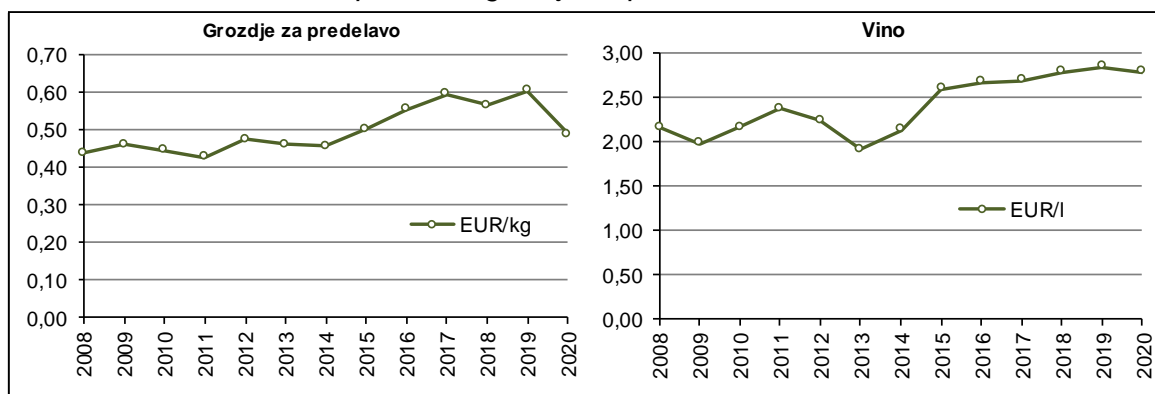
Vir: SURS, KIS

Poraba na prebivalca, ki ima trend zmanjševanja, je v obdobju 2007–2019 znašala med 32 in 40 litri. Stopnja samooskrbe z vinom je odvisna predvsem od obilnosti letin in je v običajnih letih blizu 100-odstotna. V vinskem letu 2019/2020 smo porabili 763 tisoč hektolitrov vina, od tega je bilo blizu 70 % vina z zaščiteno označbo porekla in zaščitnim geografskim poreklom.

V tem letu je prebivalec Slovenije v povprečju spil 36 l vina, stopnja samooskrbe z vinom pa je bila 96-odstotna.

Odkupne cene grozdja (SURS) so se leta 2020 zaradi posledic epidemije covid-19 pri 6 % manjšem odkupu znižale za 19 % in bile najnižje v obdobju po letu 2014. Pri pomembno manjšem odkupu (–13 %) so se po podatkih te evidence znižale tudi odkupne cene vina (–2 %).

Slika 25: Odkupne cene grozdja za predelavo in vina; 2008–2020

Vir: SURS, preračuni KIS

Po podatkih tržno informacijskega sistema ARSKTRP se je leta 2020 povprečna prodajna cena vina s slovenskim geografskim poreklom (SGP) na slovenskem trgu in trgih EU znižala za približno 26 % (iz 3,00 EUR/l na 2,22 EUR/l), prodanih pa je bilo, vključno s količinami, namenjenimi v destilacijo, 6 % več vina kot leta 2019. Cene vina so bile v Sloveniji pri 14-odstotno manjši prodaji nižje za 12 %, na trgih EU pa pri 2,4-kratno večji prodani količini nižje za 60 %. Cene kakovostnega in vrhunškega vina na slovenskem trgu so se pri 17 % manjši prodaji znižale za 9 %, na trgih EU pa pri odstotno manjši prodaji za 15 %.

Preglednica 20: Cene vina s SGP v Sloveniji in na trgih EU; 2016–2020

EUR/l	ARSKTRP*					Indeks 2020/19
	2016	2017	2018	2019	2020**	
Vino	2,67	2,59	2,79	3,00	2,22	73,9
Namizno in deželno	1,40	1,26	1,40	1,37	0,62	45,6
Belo, namizno in deželno	1,40	1,26	1,35	1,34	0,58	43,7
Rdeče, namizno in deželno	1,40	1,26	1,46	1,42	0,73	51,3
Kakovostno in vrhunsko	2,85	2,80	2,98	3,23	2,91	90,1
Belo, kakovostno in vrhunsko	2,90	2,73	2,94	3,21	2,89	90,0
Rdeče, kakovostno in vrhunsko	2,71	2,98	3,06	3,29	2,96	90,1

* Tržne cene vina s SGP na slovenskem trgu in trgih EU, ki jih ARSKTRP sporočajo pridelovalci vina, ki spadajo v reprezentativni trg (pridelajo več kot 500.000 litrov na leto), ter prejemniki podpore iz III. poglavja in podpore iz 33. člena Uredbe o ureditvi trga z vinom.

** Vključno z vinom namenjenim v destilacijo.

Vir: ARSKTRP, preračuni KIS

Skupna evropska tržna ureditev za vino daje vinogradnikom možnost uveljavljanja podpor za različne ukrepe kmetijske politike. Tudi v letu 2020 so se izvajali ukrep prestrukturiranja vinogradniških površin ter programi za trženje in promocijo vina, ki vključujejo promocijo na tretjih trgih in druge tržne dejavnosti. Evropska komisija je v letu 2020 za odpravo motenj na trgu v vinskem sektorju zaradi pandemije covid-19 uvedla nekatere dodatne ukrepe. Slovenija je dodelila podpore zeleni trgatvi (popolno uničenje grozdja še v zeleni fazi) za 126 ha v višini 250.993 EUR, kriznemu skladiščenju vina (začasen umik določenih količin vina s trga) v višini

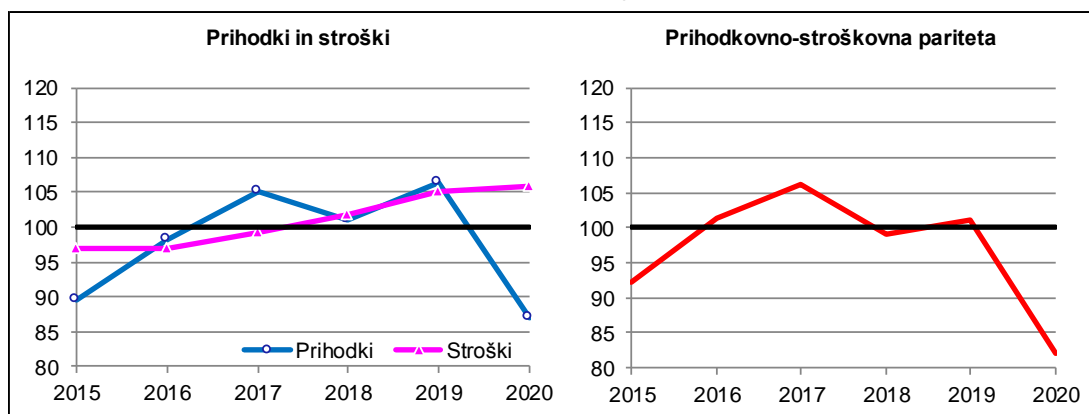
69.985 EUR (10 EUR/hl/leto) in krizni destilaciji vina (alkohol, proizveden z destilacijo tega vina, mora biti uporabljen za industrijske namene) za približno 6,87 milijona litrov v višini 5.492.296 EUR (0,8 EUR/l). Slovenskim vinarjem je bilo zaradi izpada dohodka v proizvodnji vina kot posledica nezmožnosti prodaje zalog in zmanjšanega obsega prodaje vina dodeljeno tudi finančno nadomestilo v višini 2.984.562 EUR.

S spremembo skupne kmetijske politike v programskem obdobju 2014–2020 so bili vinogradi vključeni v shemo neposrednih plačil, zato lahko upravičenci na podlagi v letu 2015 na novo dodeljenih plačilnih pravic pridobijo osnovno plačilo in plačilo za zeleno komponento. Podobno kot drugje v rastlinski pridelavi so tudi vinogradniki upravičeni do sofinanciranja premijske stopnje za zavarovanje pridelka, ki je bilo v letih 2018–2020 50-odstotno in vračila 70 % trošarine za porabljeno gorivo v kmetijske namene.

Ekonomske razmere za pridelavo grozdja so se v letu 2020 predvsem zaradi posledic epidemije covid-19, delno pa tudi zaradi velikih zalog vina preteklih letnikov (2018), močno zaostrele. Padec odkupnih cen grozdja (–19 %) pri skoraj nespremenjenih stroških pridelave je vplival na močno poslabšanje ekonomskih razmer, ki so pri pridelavi grozdja za prodajo z izjemo nekoliko ugodnejših let 2016 in 2017 že leta zelo slabe. Zaradi razmer na trgu z vinom v letu 2020 je verjetno vprašljiva tudi realizacija izplačila statistično zabeleženih nekoliko višjih odkupnih cenah grozdja letnika 2019.

Ocene na podlagi modelnih kalkulacij kažejo, da so bile spremembe pomembnejših skupin stroškov oboje smerne. Po modelnih ocenah so bili zaradi nujne zamenjave sredstev za varstvo rastlin nižji stroški FFS (med –8 % in –10 %), nižji so bili tudi stroški gnojil (–5 %) in domačih strojnih storitev (–3 %). V povprečju so bile za približno 2 % nižje cene materiala, storitev in dela za napravo nasadov. Zvišali pa so se stroški zavarovanja (višje premijske stopnje), najetega dela (minimalna plača, ki je podlaga za oceno stroškov najetega dela, se je zvišala za dobrih 6 %) in domačega dela, ki so se zaradi rasti plač povišali za približno 7 %.

Slika 26: Osnovni ekonomski kazalci pri pridelavi grozdja (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: KIS, SURS (preračuni KIS)

Znižanje odkupnih cen (–19 %) pri manj kot odstotnem zvišanju stroškov pridelave in približno enakih proračunskih podporah je vplivalo na močno poslabšanje ekonomskega položaja pridelovalcev grozdja za prodajo, ki je tako ali tako že leta zelo slab. Po podatkih RPGV se približno 70 % pridelanega grozdja predela na kmetijskih gospodarstvih in proda kot vino. Vinogradniki bi brez kombinacije prodaje grozdja in vina zelo težko vztrajali v tej panogi, saj odkupne cene grozdja navadno zadoščajo komaj za pokritje variabilnih stroškov in amortizacije. Ocene na podlagi modelnih kalkulacij kažejo, da naj bi bila neto dodana vrednost (tj. dohodek, namenjen pokritju stroškov domačega dela, prispevkov za socialno varnost in

pravic iz dela) pri pridelavi grozdja v letih 2015–2020 zelo nizka (med –3 in 7 EUR na uro vloženega dela).

1.9.1 Površina nasadov; 2009, 2015 in 2020

	Skupaj*				Podravje				Posavje				Primorje			
	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15
Vinogradi	16.354	15.688	15.261	97,3	6.944	6.516	6.244	95,8	2.746	2.755	2.552	92,6	6.643	6.391	6.437	100,7
Trsnice	80	82	64	77,8	20	12	28	224,2	z	-	z		28	30	28	91,7
Matičnjaki	41	36	39	106,9	13	8	9	113,3	3	2	z		21	22	23	106,4

- ni podatka, z – zaupno

* vključno s podatki izven vinorodnih območij

Vir: SURS (popisi vinogradov), preračuni KIS

1.9.2 Vinogradi po velikostnih razredih površine; 2009, 2015 in 2020

Velikostni razred površine (ha)	Pridelovalci				Površina (ha)				Število vinogradov				Število trsov (000 kos)			
	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15
Skupaj	25.582	30.210	28.481	94,3	16.354	15.688	15.261	97,3	42.970	49.473	47.324	95,7	58.914	57.743	58.044	100,5
0 - < 0,1	5.626	11.119	12.542	112,8	420	822	921	112,1	6.020	12.138	13.748	113,3	2.156	3.513	3.932	111,9
0,1 - < 0,5	14.386	14.375	11.690	81,3	3.176	3.053	2.499	81,9	19.360	20.135	16.485	81,9	12.818	11.402	9.360	82,1
0,5 - < 2	4.238	3.445	2.952	85,7	4.077	3.342	2.902	86,8	10.167	9.149	8.072	88,2	14.467	12.118	10.752	88,7
2 - < 5	945	855	849	99,3	2.941	2.626	2.650	100,9	4.178	4.120	4.386	106,5	10.331	9.780	10.188	104,2
5 - < 10	283	298	312	104,7	1.906	2.033	2.183	107,4	1.849	2.197	2.486	113,2	6.749	7.686	8.544	111,2
10 - < 20	78	88	104	118,2	1.031	1.149	1.388	120,8	664	917	1.184	129,1	3.542	4.192	5.375	128,2
>= 20	26	30	32	106,7	2.804	2.663	2.719	102,1	732	817	963	117,9	8.852	9.054	9.892	109,3
Struktura (%)	100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0	
0 - < 0,1	22,0	36,8	44,0		2,6	5,2	6,0		14,0	24,5	29,1		3,7	6,1	6,8	
0,1 - < 0,5	56,2	47,6	41,0		19,4	19,5	16,4		45,1	40,7	34,8		21,8	19,7	16,1	
0,5 - < 2	16,6	11,4	10,4		24,9	21,3	19,0		23,7	18,5	17,1		24,6	21,0	18,5	
2 - < 5	3,7	2,8	3,0		18,0	16,7	17,4		9,7	8,3	9,3		17,5	16,9	17,6	
5 - < 10	1,1	1,0	1,1		11,7	13,0	14,3		4,3	4,4	5,3		11,5	13,3	14,7	
10 - < 20	0,3	0,3	0,4		6,3	7,3	9,1		1,5	1,9	2,5		6,0	7,3	9,3	
>= 20	0,1	0,1	0,1		17,1	17,0	17,8		1,7	1,7	2,0		15,0	15,7	17,0	

Vir: SURS (popisi vinogradov), preračuni KIS

1.9.3 Površina vinogradov po starostnih razredih; 2009, 2015 in 2020

Velikostni razred starosti vinogradov	Skupaj*				Podravje				Posavje				Primorje			
	2009**	2015	2020	Indeks 2020/15	2009**	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15
Površina (ha)	16.354	15.688	15.261	97,3	6.944	6.516	6.244	95,8	2.746	2.755	2.552	92,6	6.643	6.391	6.437	100,7
do 1 leta	z	258	242	93,7	z	79	90	114,4	z	z	14		176	144	138	95,7
1 do 2 let	587	598	656	109,6	z	237	294	123,7	z	z	39		231	290	321	110,8
3 do 5 let	1.423	798	1.070	134,1	407	382	392	102,6	200	z	142		815	304	532	175,4
6 do 9 let	1.763	1.413	1.136	80,4	631	536	496	92,6	315	244	156	63,8	813	631	484	76,7
10 do 19 let	4.474	4.928	3.810	77,3	1.874	1.754	1.287	73,4	525	744	651	87,5	2.068	2.421	1.866	77,1
20 do 29 let	4.054	3.019	3.605	119,4	2.245	1.506	1.486	98,6	563	409	467	114,1	1.241	1.099	1.645	149,7
30 in več let	3.712	4.674	4.742	101,5	1.425	2.022	2.200	108,8	984	1.140	1.083	95,0	1.298	1.503	1.452	96,6
Struktura (%)	100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0		100,0	100,0	100,0	
do 1 leta	z	1,6	1,6		z	1,2	1,4		z	z	0,5		2,7	2,3	2,1	
1 do 2 let	3,6	3,8	4,3		z	3,6	4,7		z	z	1,5		3,5	4,5	5,0	
3 do 5 let	8,7	5,1	7,0		5,9	5,9	6,3		7,3	z	5,6		12,3	4,7	8,3	
6 do 9 let	10,8	9,0	7,4		9,1	8,2	7,9		11,5	8,9	6,1		12,2	9,9	7,5	
10 do 19 let	27,4	31,4	25,0		27,0	26,9	20,6		19,1	27,0	25,5		31,1	37,9	29,0	
20 do 29 let	24,8	19,2	23,6		32,3	23,1	23,8		20,5	14,8	18,3		18,7	17,2	25,6	
30 in več let	22,7	29,8	31,1		20,5	31,0	35,2		35,8	41,4	42,4		19,5	23,5	22,6	

z – zaupno

** Vključno s podatki izven vinorodnih območij.

** Del površin nedoločene starosti.

Vir: SURS (popisi vinogradov), preračuni KIS

1.9.4 Površina vinogradov glede na nagib na vertikalni, glede na naklon pred terasiranjem in glede na zatravljenost tal; 2009, 2015 in 2020

Velikostni razred nagiba/ naklona	Površina (ha)															
	Skupaj*				Podravje				Posavje				Primorje			
	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15
Skupaj	16.354	15.688	15.261	97,3	6.944	6.516	6.244	95,8	2.746	2.755	2.552	92,6	6.643	6.391	6.437	100,7
Vertikala	10.853	11.050	z		5.347	z	z		2.069	2.189	2.107	96,3	z	z	z	
0%	8	11	z		0	z	z		-	-	-		8	z	-	
nad 0% do 5%	1.084	876	1.070	122,1	15	z	z		12	5	4	88,0	1.057	z	1.053	
nad 5% do 15%	3.254	3.127	3.296	105,4	877	616	680	110,5	315	270	281	104,4	2.058	2.237	2.329	104,1
nad 15% do 30%	4.752	5.155	4.977	96,6	3.266	3.382	3.337	98,7	1.191	1.279	1.273	99,6	283	482	357	73,9
nad 30% do 45%	1.539	1.663	1.453	87,3	1.014	1.058	935	88,4	511	583	509	87,3	z	18	z	
nad 45%	216	219	z		175	z	132		41	52	39	74,1	z	z	z	
Terase	5.501	4.638	4.294	92,6	1.597	1.284	1.151	89,7	z	567	z		3.224	z	2.694	
nad 15% do 30%	3.563	2.950	2.713	92,0	759	575	439	76,3	309	245	184	75,2	2.494	2.129	2.089	98,1
nad 30% do 45%	1.682	1.450	1.376	94,9	671	558	575	102,9	318	271	214	78,7	690	618	586	94,9
nad 45% do 60%	249	229	198	86,8	162	145	133	91,7	z	47	z		39	z	19	
nad 60%	7	9	7	74,4	4	5	4	83,0	z	3	z		-	z	-	
Zatravljenost tal																
nezatravljeno	2.621	2.157	2.281	105,7	122	87	67	76,6	63	46	40	87,1	2.436	2.023	2.173	107,4
zatravljeno	13.733	13.531	12.980	95,9	6.822	6.429	6.178	96,1	2.683	2.710	2.512	92,7	4.207	4.368	4.264	97,6

- ni podatka, z – zaupno

* Vključno s podatki izven vinorodnih območij.

Vir: SURS (popisi vinogradov), preračuni KIS

1.9.5 Površina vinogradov glede na najpogostejše sorte; 2009, 2015 in 2020

Površina (ha)	Skupaj*				Podravje				Posavje				Primorje			
	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15	2009	2015	2020	Indeks 2020/15
Vinske sorte, od tega:	16.354	15.688	15.261	97,3	-	-	6.244		-	-	2.552		-	-	6.437	
Bele sorte, od tega:	11.247	10.792	10.597	98,2	-	-	5.781		-	-	1.098		-	-	3.701	
Laški rizling	2.360	1.941	1.773	91,3	1.780	1.408	1.266	89,9	367	355	338	95,2	211	174	165	94,7
Chardonnay	1.208	1.150	1.163	101,1	610	566	577	101,9	59	62	60	96,4	539	522	526	100,8
Sauvignon	1.061	1.118	1.154	103,2	603	684	729	106,6	65	65	63	97,1	393	368	361	98,0
Malvazija	740	884	970	109,7	z	z	z		1	1	1	76,9	738	883	969	109,8
Rumeni muškát	429	554	658	118,7	285	361	428	118,5	39	58	73	126,6	105	135	157	115,8
Rebula	743	613	613	99,9	z	z	z		z	z	z		z	z	613	
Renski rizling	676	619	554	89,5	641	581	519	89,4	33	36	32	90,2	2	2	2	85,0
Sivi pinot	501	494	511	103,5	234	222	235	106,0	z	21	20	96,6	248	251	256	102,0
Šipon	651	547	473	86,4	631	529	458	86,4	20	18	15	85,2	-	-	z	
Kraljevina	215	203	184	90,8	10	7	5	83,1	203	195	178	91,0	0	0	0	
Rdeče sorte, od tega:	4.934	4.885	4.652	95,2	z	z	457		z	z	1.450		z	z	2.731	
Refošk	1.292	1.321	1.331	100,8	z	z	z		z	0	z		1.292	1.321	1.331	100,8
Žametovka	913	857	774	90,3	72	56	47	84,7	836	z	723		z	z	0	
Merlot	997	816	682	83,6	z	z	1		z	0	z		z	814	680	83,5
Modra frankinja	680	693	652	94,2	166	166	160	96,4	511	523	489	93,5	z	0	1	150,0
Cabernet sauvignon	464	416	434	104,2	1	z	3		0	1	z		463	413	430	104,2
Modri pinot	182	210	232	110,4	114	z	139		z	22	20	88,2	49	60	73	121,5
Zweigelt	35	40	45	112,4	29	33	38	113,2	5	7	7	97,0	-	-	z	
Ni podatka o sorti	174	11	12	107,0	22	5	5	104,4	144	2	2	100,0	6	4	5	109,3

- ni podatka, z – zaupno

* Vključno s podatki izven vinorodnih območij.

Vir: SURS (popisi vinogradov), preračuni KIS

1.9.6 Površina vinogradov ter pridelek grozdja in vina na kmetijskih gospodarstvih

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Površina vinogradov (ha)	16.086	16.086	16.351	16.351	16.351	16.085	16.009	15.692	15.824	15.839	15.630	15.549	15.265	98,2
Bele sorte	10.715	10.715	11.246	11.246	11.246	11.086	11.033	10.794	10.889	10.895	10.827	10.777	10.599	98,3
Rdeče sorte	5.371	5.371	5.105	5.105	5.105	4.999	4.976	4.898	4.935	4.944	4.803	4.772	4.666	97,8
Hektarski pridelek grozdja (t/ha)	6,6	7,0	6,6	7,4	5,6	6,2	5,9	7,5	6,0	5,6	8,1	6,8	6,8	100,5
Belo	6,5	6,7	6,6	7,5	5,8	6,2	5,9	7,5	5,9	5,8	8,0	6,9	7,0	102,0
Rdeče	6,7	7,7	6,8	7,2	5,3	6,4	5,8	7,4	6,3	5,3	8,4	6,5	6,3	96,9
Pridelek grozdja (t)	105.719	112.855	108.541	121.396	92.323	100.177	94.209	117.586	94.780	89.416	126.958	105.035	103.637	98,7
Belo	69.823	71.273	74.062	84.850	65.182	68.378	65.122	81.268	63.765	63.272	86.569	74.114	74.349	100,3
Rdeče	35.896	41.582	34.479	36.546	27.141	31.799	29.087	36.318	31.015	26.144	40.389	30.921	29.288	94,7
Vino (000 l)**	74.003	78.999	75.979	84.977	64.626	70.124	65.946	82.310	66.346	62.591	88.871	73.525	72.546	98,7
Belo	48.876	49.891	51.843	59.395	45.627	47.865	45.585	56.888	44.636	44.290	60.598	51.880	52.044	100,3
Rdeče	25.127	29.107	24.135	25.582	18.999	22.259	20.361	25.423	21.711	18.301	28.272	21.645	20.502	94,7

* Začasni podatki.

** Za preračun iz grozdja v vino je upoštevan faktor 0,7.

Vir: SURS

1.9.7 Vinogradi po vinorodnih deželah – RPGV

	2019				2020			
	Št. vinogradnikov	Površina (ha)	Št. trsov (000)	Št. trsov / ha	Št. vinogradnikov	Površina (ha)	Št. trsov (000)	Št. trsov / ha
Vinogradi skupaj	27.866	15.075	59.114	3.921	27.041	14.731	57.951	3.934
Podravje	12.312	6.161	24.644	4.000	11.866	5.967	23.817	3.992
Štajerska Slovenija	9.839	5.687	22.347	3.929	9.475	5.509	21.595	3.920
Prekmurje	2.473	473	2.296	4.851	2.391	458	2.223	4.852
Posavje	10.432	2.487	10.826	4.353	10.163	2.411	10.538	4.371
Bela krajina	1.426	328	1.412	4.300	1.380	317	1.366	4.308
Dolenjska	7.058	1.420	6.442	4.537	6.879	1.383	6.301	4.558
Bizeljsko Sremič	1.948	739	2.972	4.023	1.904	712	2.871	4.035
Primorska	5.122	6.428	23.645	3.679	5.012	6.353	23.595	3.714
Goriška brda	690	1.830	7.105	3.883	681	1.826	7.160	3.921
Vipavska dolina	1.730	2.162	8.075	3.735	1.682	2.122	7.997	3.770
Kras	777	573	1.945	3.393	766	566	1.939	3.423
Slovenska Istra	1.925	1.863	6.520	3.500	1.883	1.839	6.499	3.534

Vir: MKGP (RPGV)

1.9.8 Prijavljeni pridelek grozdja in vina po vinorodnih deželah – RPGV

	Grozdje (000 kg)				Indeks	Grozdje (kg/ha)				Indeks	Vino (000 l)				Indeks	Vino (l/ha)				Indeks
	2018	2019	2020	2020/19		2018	2019	2020	2020/19		2018	2019	2020	2020/19		2018	2019	2020	2020/19	
Skupaj	100.579	82.394	77.085	93,6	6.557	5.466	5.233	95,7	67.260	55.069	52.244	94,9	4.385	3.653	3.547	97,1				
Podravje	36.963	34.580	32.789	94,8	5.807	5.613	5.495	97,9	24.472	23.340	22.597	96,8	3.845	3.789	3.787	100,0				
Štajerska Slovenija	33.910	31.721	30.131	95,0	5.772	5.578	5.470	98,1	22.453	21.435	20.796	97,0	3.822	3.769	3.775	100,2				
Prekmurje	3.053	2.859	2.658	93,0	6.229	6.039	5.804	96,1	2.019	1.905	1.802	94,6	4.119	4.024	3.934	97,8				
Posavje	19.597	15.034	10.569	70,3	7.550	6.045	4.384	72,5	13.929	10.593	7.359	69,5	5.367	4.259	3.052	71,7				
Bela krajina	2.398	1.755	1.499	85,4	7.010	5.344	4.728	88,5	1.669	1.210	1.034	85,4	4.879	3.686	3.261	88,5				
Dolenjska	11.813	9.289	6.112	65,8	8.041	6.541	4.421	67,6	8.746	6.842	4.456	65,1	5.953	4.818	3.223	66,9				
Bizeljsko Sremič	5.386	3.991	2.958	74,1	6.867	5.403	4.157	76,9	3.514	2.541	1.868	73,5	4.481	3.440	2.626	76,3				
Primorska	44.019	32.780	33.726	102,9	6.901	5.100	5.309	104,1	28.858	21.136	22.288	105,4	4.524	3.288	3.508	106,7				
Goriška brda	15.718	11.584	12.279	106,0	8.635	6.330	6.724	106,2	10.289	7.374	8.362	113,4	5.652	4.030	4.579	113,6				
Vipavska dolina	15.016	10.299	10.621	103,1	7.072	4.764	5.006	105,1	9.753	6.583	6.805	103,4	4.594	3.045	3.208	105,3				
Kras	3.581	2.684	2.314	86,2	6.207	4.682	4.085	87,2	2.579	1.953	1.634	83,7	4.471	3.408	2.885	84,7				
Slovenska Istra	9.704	8.214	8.513	103,6	5.221	4.410	4.629	105,0	6.237	5.226	5.487	105,0	3.356	2.805	2.984	106,3				

Vir: MKGP (RPGV)

1.9.9 Odkup grozdja za predelavo in prodaja vina

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Grozdje za predelavo (t)	27.415	25.150	20.486	20.813	15.615	15.233	14.394	15.288	12.310	17.005	24.553	16.981	15.918	93,7
Vino (000 l)*	26.167	26.352	27.242	24.350	23.511	27.102	22.765	21.181	20.894	21.178	19.956	20.442	21.672	106,0
Namizno in deželno	5.788	5.020	7.395	4.469	5.670	5.181	3.312	2.605	2.550	2.945	2.397	2.529	6.550	259,0
Kakovostno in vrhunsko	20.380	21.332	19.847	19.881	17.841	21.921	19.454	18.576	18.344	18.234	17.559	17.913	15.123	84,4
Belo vino	18.347	16.937	17.258	15.748	15.711	19.404	14.910	14.104	14.163	14.553	13.839	14.645	15.644	106,8
Belo, namizno in deželno	4.449	3.679	4.265	2.814	3.532	3.718	1.983	1.296	1.197	1.537	1.313	1.633	4.791	293,4
Belo, kakovostno in vrhunsko	13.898	13.258	12.992	12.934	12.179	15.686	12.927	12.808	12.965	13.016	12.526	13.012	10.852	83,4
Rdeče vino	7.821	9.415	9.984	8.602	7.800	7.698	7.855	7.077	6.731	6.625	6.118	5.797	6.029	104,0
Rdeče, namizno in deželno	1.339	1.341	3.129	1.655	2.137	1.463	1.329	1.309	1.353	1.408	1.084	896	1.759	196,2
Rdeče, kakovostno in vrhunsko	6.482	8.074	6.855	6.947	5.662	6.235	6.526	5.768	5.379	5.217	5.033	4.901	4.270	87,1

* ARSKTRP (vino s SGP, prodano v Sloveniji in na trgih EU).

Vir: SURS, ARSKTRP, preračuni KIS

1.9.10 Izvoz in uvoz vina glede na kakovost in barvo

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
IZVOZ (000 l)														
Vino skupaj	5.129	6.199	5.227	5.472	4.682	8.086	7.686	5.295	4.677	5.836	6.806	5.329	9.533	178,9
– belo	3.986	3.279	3.636	3.329	3.535	7.095	5.009	4.227	3.951	4.685	5.627	3.952	8.178	207,0
– rdeče	1.143	2.920	1.591	2.143	1.147	991	2.677	1.068	725	1.150	1.179	1.377	1.355	98,4
Vina z ZOP	:	:	3.015	3.530	2.793	2.814	3.861	3.940	3.157	2.969	3.640	3.304	2.827	85,6
Vina z ZGO	:	:	278	243	305	4.096	1.943	865	1.062	2.243	2.226	1.112	5.295	476,3
Sortna vina brez ZOP/ZGO	:	:	219	6	45	607	47	34	17	65	92	502	611	121,7
Vina brez ZOP/ZGO	:	:	1.715	1.693	1.538	569	1.835	456	441	558	848	411	801	194,7
UVOZ (000 l)														
Vino skupaj	6.757	6.415	7.116	9.868	8.685	9.426	12.923	13.927	13.368	11.818	10.752	9.548	8.580	89,9
– belo	2.991	3.163	3.881	6.192	4.631	5.221	6.941	8.149	8.461	7.040	6.356	5.342	4.861	91,0
– rdeče	3.766	3.253	3.234	3.676	4.054	4.204	5.982	5.778	4.906	4.778	4.396	4.206	3.719	88,4
Vina z ZOP	:	:	1.710	1.708	1.088	1.352	1.556	1.395	1.087	787	1.128	1.227	917	74,7
Vina z ZGO	:	:	3.165	2.017	1.345	1.018	1.043	1.920	1.742	1.895	2.638	1.393	1.499	107,6
Sortna vina brez ZOP/ZGO	:	:	69	67	106	273	468	556	1.595	1.764	2.570	2.710	3.249	119,9
Vina brez ZOP/ZGO	:	:	2.172	6.075	6.146	6.782	9.856	10.056	8.944	7.372	4.416	4.217	2.915	69,1

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

1.9.11 Bilanca proizvodnje in porabe vina, vinsko leto (000 hl)

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20*	Indeks 2019/20 2018/19
VINO SKUPAJ														
Pridelano	857,8	740,0	790,0	759,8	849,8	646,3	701,2	659,5	823,1	663,5	625,9	888,7	735,3	82,7
Začetne zaloge	362,0	421,0	410,0	429,0	424,0	490,0	375,0	355,0	312,0	395,9	343,9	339,3	492,7	145,2
Uvoz	66,2	56,6	75,2	84,4	107,4	83,8	118,5	134,2	134,4	128,7	123,2	110,7	93,6	84,5
Izvoz	48,6	43,1	57,7	60,4	59,1	68,3	83,2	53,3	46,2	54,1	73,2	54,0	69,3	128,3
Končne zaloge	421,0	410,0	429,0	424,0	490,0	375,0	355,0	312,0	395,9	343,9	339,3	492,7	489,1	99,3
Domača poraba	816,4	764,5	788,5	788,8	832,1	776,8	756,5	783,4	827,4	790,1	680,6	792,0	763,2	96,4
– izgube	17,2	14,8	15,8	15,2	17,0	12,9	14,0	16,5	16,5	13,3	12,5	17,8	14,7	82,7
– poraba za prehrano	799,2	749,7	772,7	773,6	815,1	763,9	742,5	766,9	811,0	776,8	668,1	774,2	748,5	96,7
Poraba na prebivalca (l)	39,6	37,1	37,8	37,7	39,7	37,1	36,1	37,2	39,3	37,6	32,3	37,4	35,8	95,8
Stopnja samooskrbe (%)	105,1	96,8	100,2	96,3	102,1	83,2	92,7	84,2	99,5	84,0	92,0	112,2	96,3	
VINO SKUPAJ, od tega belo														
Pridelano	576,5	488,8	498,9	518,4	594,0	456,3	478,6	455,9	568,9	446,4	426,8	581,9	500,1	86,0
Začetne zaloge	221,4	275,1	237,3	244,2	231,8	290,9	201,7	189,7	176,1	214,3	187,8	195,6	297,2	151,9
Uvoz	25,9	26,1	40,7	52,8	63,3	43,3	62,8	79,3	82,5	82,6	75,4	64,6	57,9	89,6
Izvoz	38,1	31,5	32,1	36,8	40,6	60,4	59,1	39,2	37,8	45,9	61,4	39,6	57,1	144,0
Končne zaloge	275,1	237,3	244,2	231,8	290,9	201,7	189,7	176,1	214,3	187,8	195,6	297,2	298,5	100,4
Domača poraba	510,5	521,2	500,6	546,8	557,6	528,4	494,3	509,5	575,4	509,5	433,0	505,3	499,7	98,9
– izgube	11,5	9,8	10,0	10,4	11,9	9,1	9,6	11,4	11,4	8,9	8,5	11,6	10,0	86,0
– poraba za prehrano	499,0	511,4	490,6	536,5	545,7	519,2	484,7	498,1	564,0	500,6	424,5	493,7	489,7	99,2
Poraba na prebivalca (l)	24,7	25,3	24,0	26,2	26,6	25,3	23,5	24,2	27,3	24,3	20,5	23,8	23,4	98,3
Stopnja samooskrbe (%)	112,9	93,8	99,7	94,8	106,5	86,4	96,8	89,5	98,9	87,6	98,6	115,1	100,1	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

1.9.12 Bilanca proizvodnje in porabe vina z zaščiteno označbo porekla, vinsko leto (000 hl)

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20*	Indeks 2019/20 2018/19
VINO ZOP (PDO)														
Pridelano	640,0	554,0	539,0	475,0	576,0	448,0	500,0	478,0	622,9	418,8	421,8	538,4	429,9	79,8
Začetne zaloge	283,6	329,7	329,1	360,3	361,5	431,6	338,4	303,8	254,7	324,7	279,7	269,7	391,5	145,2
Uvoz	15,1	11,6	17,5	17,8	14,4	11,4	17,0	13,3	11,7	10,1	9,0	11,5	10,7	92,6
Izvoz	36,7	34,2	29,4	38,1	28,1	30,5	38,3	34,4	35,0	32,1	33,6	34,2	29,7	86,6
Končne zaloge	329,7	329,1	360,3	361,5	431,6	338,4	303,8	254,7	324,7	279,7	269,7	391,5	402,9	102,9
Domača poraba	572,4	532,0	495,8	453,5	492,2	522,0	513,4	505,9	529,5	441,8	407,1	393,8	399,6	101,5
– izgube	12,8	11,1	10,8	9,5	11,5	9,0	10,0	12,0	12,5	8,4	8,4	10,8	8,6	79,8
– poraba za prehrano	559,6	520,9	485,1	444,0	480,7	513,0	503,4	494,0	517,0	433,4	398,7	383,1	391,0	102,1
Poraba na prebivalca (l)	27,7	25,8	23,7	21,7	23,4	25,0	24,4	24,0	25,1	21,0	19,3	18,5	18,7	101,1
Stopnja samooskrbe (%)	111,8	104,1	108,7	104,7	117,0	85,8	97,4	94,5	117,6	94,8	103,6	136,7	107,6	
VINO ZOP, od tega belo														
Pridelano	409,0	343,0	322,0	311,1	379,0	288,0	312,0	299,0	389,3	257,7	276,0	346,6	284,9	82,2
Začetne zaloge	177,5	223,9	195,7	204,2	194,6	255,1	180,4	158,3	145,5	177,4	154,0	152,7	234,9	153,8
Uvoz	8,0	7,7	9,4	8,2	6,1	4,9	6,1	4,1	6,7	4,6	4,3	7,7	6,2	80,4
Izvoz	32,8	28,0	21,5	26,5	21,0	25,7	31,2	25,9	28,8	26,5	29,2	29,1	24,4	83,7
Končne zaloge	223,9	195,7	204,2	194,6	255,1	180,4	158,3	145,5	177,4	154,0	152,7	234,9	247,1	105,2
Domača poraba	337,8	350,8	301,4	302,4	303,6	341,9	309,1	290,0	335,1	259,3	252,4	243,1	254,4	104,7
– izgube	8,2	6,9	6,4	6,2	7,6	5,8	6,2	7,5	7,8	5,2	5,5	6,9	5,7	82,2
– poraba za prehrano	329,7	343,9	294,9	296,2	296,0	336,2	302,8	282,5	327,3	254,1	246,9	236,1	248,8	105,3
Poraba na prebivalca (l)	16,3	17,0	14,4	14,5	14,4	16,3	14,7	13,7	15,9	12,3	11,9	11,4	11,9	104,4
Stopnja samooskrbe (%)	121,1	97,8	106,8	102,9	124,8	84,2	101,0	103,1	116,2	99,4	109,4	142,6	112,0	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

1.9.13 Bilanca proizvodnje in porabe vina z zaščiteno geografsko označbo, vinsko leto (000 hl)

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20*	Indeks 2019/20 2018/19
VINO ZGO (PGI)														
Pridelano	163,4	152,0	196,7	211,4	221,1	165,9	158,3	132,1	139,7	105,0	113,3	137,5	129,1	93,9
Začetne zaloge	58,8	74,6	63,4	51,0	50,4	48,9	29,5	38,4	41,1	54,2	44,2	43,0	68,5	159,2
Uvoz	36,1	38,3	20,3	21,9	17,2	12,4	8,1	15,4	18,8	18,3	25,7	16,5	15,4	93,0
Izvoz	11,9	8,9	1,1	2,5	2,8	28,4	27,3	12,2	6,0	17,6	31,8	8,3	27,7	332,6
Končne zaloge	74,6	63,4	51,0	50,4	48,9	29,5	38,4	41,1	54,2	44,2	43,0	68,5	61,4	89,7
Domača poraba	171,7	192,5	228,3	231,3	237,1	169,4	130,2	132,7	139,3	115,7	108,4	120,2	123,8	103,0
– izgube	3,3	3,0	3,9	4,2	4,4	3,3	3,2	3,3	2,8	2,1	2,3	2,8	2,6	93,9
– poraba za prehrano	168,5	189,5	224,4	227,1	232,6	166,0	127,0	129,3	136,5	113,6	106,2	117,5	121,3	103,2
Poraba na prebivalca (l)	8,3	9,4	11,0	11,1	11,3	8,1	6,2	6,3	6,6	5,5	5,1	5,7	5,8	102,3
Stopnja samooskrbe (%)	95,1	78,9	86,2	91,4	93,3	98,0	121,6	99,6	100,3	90,7	104,5	114,4	104,3	
VINO ZGO, od tega belo														
Pridelano	119,0	123,6	153,6	142,2	180,3	136,6	127,4	111,6	122,0	64,6	74,2	88,6	85,6	96,6
Začetne zaloge	31,1	43,4	36,1	27,4	31,2	28,6	15,3	21,0	19,6	27,5	22,2	24,7	42,3	171,7
Uvoz	17,1	17,9	12,0	10,5	8,6	6,3	3,8	7,2	9,8	10,5	18,6	11,7	12,5	107,3
Izvoz	5,3	3,5	1,1	2,4	2,5	27,8	26,3	11,6	5,5	17,0	30,4	7,9	27,4	347,5
Končne zaloge	43,4	36,1	27,4	31,2	28,6	15,3	21,0	19,6	27,5	22,2	24,7	42,3	35,3	83,3
Domača poraba	118,5	145,3	173,1	146,5	188,9	128,4	99,3	108,5	118,5	63,5	59,9	74,7	77,8	104,1
– izgube	2,4	2,5	3,1	2,8	3,6	2,7	2,5	2,8	2,4	1,3	1,5	1,8	1,7	96,6
– poraba za prehrano	116,1	142,8	170,1	143,7	185,3	125,6	96,7	105,7	116,0	62,2	58,4	72,9	76,0	104,3
Poraba na prebivalca (l)	5,8	7,1	8,3	7,0	9,0	6,1	4,7	5,1	5,6	3,0	2,8	3,5	3,6	103,4
Stopnja samooskrbe (%)	100,4	85,0	88,7	97,1	95,4	106,4	128,3	102,8	103,0	101,7	123,8	118,6	110,1	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

1.9.14 Odkupne cene grozdja za predelavo, vina in vina s SGP v Sloveniji in na trgih držav EU

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Grozdje za predelavo (EUR/kg)	0,44	0,46	0,45	0,43	0,47	0,46	0,46	0,50	0,55	0,60	0,57	0,60	0,49	80,7
Vino (EUR/ l)	2,16	1,99	2,16	2,37	2,24	1,91	2,14	2,60	2,67	2,70	2,79	2,85	2,79	97,9
Vino (EUR/ l)*	1,69	1,57	1,90	2,11	2,10	2,28	2,29	2,52	2,67	2,59	2,79	3,00	2,22	73,9
Namizno in deželno	0,86	0,83	0,83	1,03	1,04	1,11	1,30	1,48	1,40	1,26	1,40	1,37	0,62	45,6
Kakovostno in vrhunsko	1,92	1,74	2,30	2,36	2,44	2,56	2,46	2,67	2,85	2,80	2,98	3,23	2,91	90,1
Belo vino	1,59	1,55	1,91	2,12	2,05	2,12	2,29	2,51	2,78	2,57	2,79	3,00	2,18	72,7
Belo, namizno in deželno	0,79	0,77	0,85	1,02	0,94	1,01	1,17	1,33	1,40	1,26	1,35	1,34	0,58	43,7
Belo, kakovostno in vrhunsko	1,85	1,77	2,25	2,36	2,37	2,38	2,46	2,63	2,90	2,73	2,94	3,21	2,89	90,0
Rdeče vino	1,91	1,60	1,90	2,11	2,20	2,70	2,29	2,55	2,45	2,61	2,78	3,00	2,31	77,1
Rdeče, namizno in deželno	1,10	0,98	0,82	1,06	1,22	1,37	1,49	1,64	1,40	1,26	1,46	1,42	0,73	51,3
Rdeče, kakovostno in vrhunsko	2,07	1,70	2,39	2,36	2,58	3,01	2,45	2,76	2,71	2,98	3,06	3,29	2,96	90,1

* ARSKTRP (vino s SGP, prodano v Sloveniji in na trgih EU).

Vir: SURS, ARSKTRP, preračuni KIS

1.10 Suhe stročnice

1.10.1 Pridelava suhih stročnic

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
POVRŠINA (ha)														
Suhe stročnice skupaj (M), od tega:	1.578	1.030	886	1.134	748	686	691	847	1.258	1.306	1.077	1.029	978	95,0
– krmni grah	1.211	648	513	621	370	224	221	447	611	658	434	386	336	87,0
– fižol za zrnje	355	355	289	289	289	396	396	396	634	634	634	634	634	100,0
HEKTARSKI PRIDELEK (t/ha)														
Suhe stročnice skupaj, od tega:	2,69	2,03	2,17	2,89	2,04	1,34	2,20	2,24	2,29	2,06	2,32	2,45	2,33	95,0
– krmni grah	3,14	2,19	2,28	2,64	2,19	1,86	2,48	2,57	2,67	2,70	2,42	2,60	2,77	106,5
– fižol za zrnje	1,17	1,77	1,81	1,93	1,31	0,89	1,92	1,86	1,92	1,41	2,27	2,36	2,08	87,9
PRIDELEK (t)														
Suhe stročnice skupaj (M), od tega:	4.248	2.089	1.921	3.281	1.527	920	1.522	1.895	2.882	2.692	2.504	2.520	2.275	90,3
– krmni grah	3.800	1.420	1.171	1.639	812	416	548	1.151	1.633	1.774	1.051	1.005	932	92,7
– fižol za zrnje	414	627	522	558	380	354	761	736	1.220	896	1.437	1.499	1.318	87,9

* Začasni podatki.

M – manj zanesljivo

Vir: SURS

1.10.2 Evidentirana prodaja suhih stročnic

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
ODKUP IN PRODAJA NA TRŽNICAH (t)														
Fižol skupaj	78,5	138,1	90,1	65,8	71,4	46,7	65,9	81,3	81,5	z	76,8	65,6	129,4	196,8
– odkup	2,1	1,7	5,3	1,4	1,4	0,5	9,3	9,2	8,5	z	46,7	36,5	51,1	139,9
– prodaja na tržnicah	76,4	136,5	84,8	64,4	70,0	46,2	56,6	72,0	73,0	65,8	30,1	29,1	78,2	268,1

* Začasni podatki.

z – zaupno

Vir: SURS

1.11 Seme

1.11.1 Pridelava uradno potrjenega semena krmnih rastlin in vrtnin

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
POTRJENA POVRŠINA (ha)														
Detelje in lucerna	70	73	39	24	13	14	24	5	65	21	19	102	105	103,4
Trave	61	87	74	86	82	44	66	16	47	59	66	62	49	79,3
Druge krmne rastline	46	41	53	60	60	29	34	67	91	65	82	154	92	59,4
Vrtnine*	0,70	0,72	1,02	0,27	0,75	0,81	0,68	1,32	1,47	0,65	0,79	0,55	0,67	121,8
POTRJENI PRIDELEK (t)														
Detelje in lucerna	36,9	40,1	28,0	19,4	7,8	4,1	10,3	2,2	32,3	13,0	12,1	44,8	40,8	91,1
Trave	58,1	83,8	77,4	94,7	94,5	46,2	66,5	13,2	45,9	59,6	61,2	69,6	53,5	77,0
Druge krmne rastline	62,5	75,4	125,7	123,9	117,5	52,9	69,9	75,5	129,7	108,6	95,0	176,3	173,9	98,6
Vrtnine*	0,09	0,14	0,21	0,12	0,35	0,27	0,11	0,18	0,11	0,09	0,06	0,17	0,07	39,6

* Brez fižola, boba, graha, čebulčka in česna.

Vir: KIS (Služba za uradno potrjevanje semenskega in sadilnega materiala kmetijskih rastlin) in UVHVVR (2016–2020)¹³; v letu 2020 korigirani podatki za vrtnine v letih 2017–2019

¹³ <https://www.gov.si teme/uradno-potrjevanje-in-naknadna-kontrola-semenskega-materiala/>

2 ŽIVALSKI PROIZVODI

2.1 Meso govedi

Prireja mesa govedi je poleg prireje mleka najpomembnejša proizvodna usmeritev slovenskega kmetijstva. Prirast govedi prispeva v zadnjih letih k vrednosti kmetijske proizvodnje 11–13 % (leta 2020: 11,1 %), k vrednosti živinoreje pa 26–29 % (leta 2020: 27,1 %).

Skupno število govedi je v zadnjem desetletju razmeroma stabilno. Po statističnih podatkih so kmetijska gospodarstva konec leta 2020 redila nekaj manj kot 486 tisoč glav govedi, kar je nekoliko več kot leta 2019 (483 tisoč glav) in za slab odstotek nad ravno povprečja obdobja 2015–2019. Za dober odstotek se je povečalo število živali v kategoriji govedo do 1 leta ter v kategoriji govedo nad 2 leti, medtem ko se je število živali v letu 2020 v kategoriji govedo 1 do 2 zmanjšalo za slaba 2 %.

K povečanju števila živali kategorije mlado govedo do 1 leta je, potem ko je v letu 2019 upadlo za 28 %, prispevalo večje število telet za zakol (+36 %), medtem ko se je po statističnih podatkih v letu 2020 število telet za nadaljnjo rejo zmanjšalo za odstotek.

V kategoriji mlado govedo 1 do 2 leti se je povečalo število plemenskih telic (+5 %) in je v letu 2020 znašalo nekaj manj kot 48 tisoč živali. V tej kategoriji je število nebreh plemenskih telic ostalo na ravni leta 2019, medtem ko se je število brejih plemenskih telic povečalo za 11 %. V letu 2020 pa se je zmanjšalo število pitovnih živali in sicer telic za pitanje za 8 % ter število bikov in volov za 4 %.

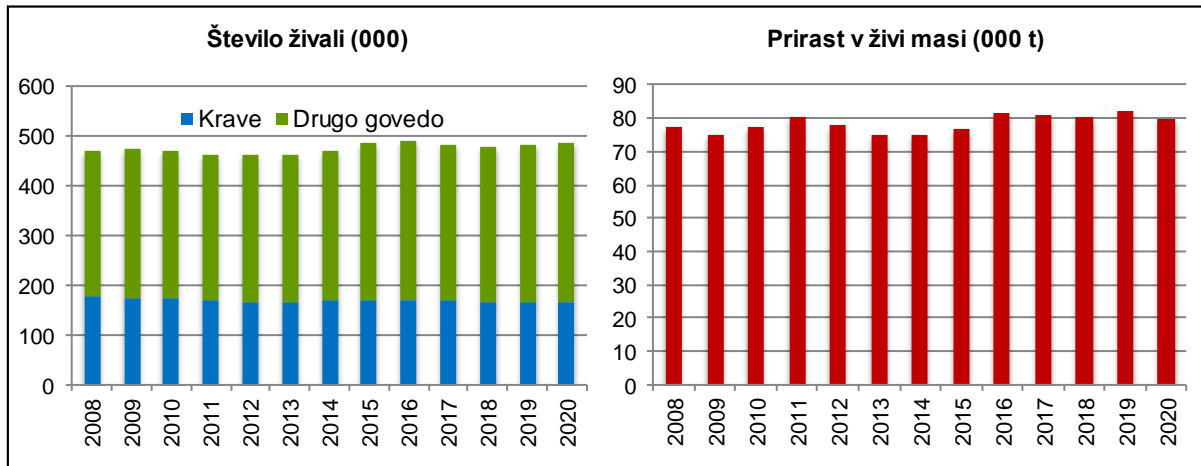
V kategoriji govedo nad 2 leti se je število živali povečalo za dober odstotek, pri tem najbolj pri kategorijah plemenske telice (+22 %) ter biki in voli za pitanje (+16 %). Število krav je bilo v letu 2020 za slab odstotek večje kot leto prej, se je pa znotraj te kategorije ponovno zmanjšalo število krav molznic (za slaba 2 %) in je ob koncu leta prvič padlo pod mejo 100 tisoč živali (99 tisoč). Se je pa zato povečalo število krav dojilj in sicer za dobre 4 % na 68 tisoč živali, kar je največ v zadnjem desetletju.

Na splošno velja, da se je število govedi za pitanje v letu 2020 zmanjšalo, povečalo pa se je število živali za nadaljnjo rejo oziroma število plemenskih živali, kar je obratno od gibanja števila živali v letu 2019.

V slovenskih klavnicah se največ govejega mesa pridobi od telic za pitanje in bikov, mlajših od dveh let, a se je delež v zadnjem desetletju z okoli 60 % zmanjšal in ustalil med 50 in 55 %. Potem, ko je leta 2018 ta delež znašal 55 %, se je v letu 2019 zmanjšal na 53 %, kjer je ostal tudi v letu 2020. V tem letu je zakol v primerjavi z letom 2019 večji za slaba 2 % in znaša 118 tisoč živali. K temu je prispeval večji zakol pri vseh kategorijah. Najbolj se je povečal zakol bikov do 24 mesecev in sicer za dobra 2 %, kar pomeni 38,4 tisoč živali. Za slaba 2 % pa je bil večji tudi zakol bikov nad 24 mesecev (23,2 tisoč živali).

Le nekoliko bolj kot skupno število zaklanega goveda se je v letu 2020 povečala pridobljena masa mesa govedi iz zakola v slovenskih klavnicah (na 36,5 tisoč t). To kaže na povečanje (že četrto leto zapored) mase klavnih trupov (v povprečju za odstotek) pri vseh kategorijah. Povprečna masa trupov govedi je tako v letu 2020 znašala 309 kg (leta 2019: 307 kg).

Slika 27: Število in prirast govedj; 2008–2020

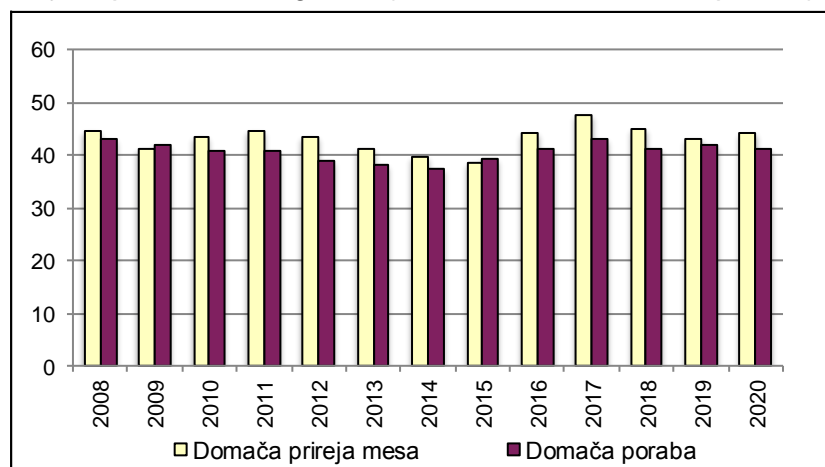

Vir: SURS

Po rekordnih 82,1 tisoč tonah v letu 2019 se je prirast govedj zmanjšal za skoraj 3 % in je v letu 2020 znašal 80 tisoč ton. Domača prireja mesa (v klavni masi) se je v letu 2020 povečala za 3 % (na 44,2 tisoč t). Večja domača prireja je posledica večjega obsega zakola goveda ter za 6 % večjega neto izvoza živih živali (v klavni masi). Izvoz klavno zrele živine (tj. težjih živali) pomembno prispeva k saldu zunanje trgovine z govejim mesom. Izvoz živih živali je bil v letu 2020 glede na leto prej večji za skoraj 6 %, medtem ko je bil uvoz (praviloma so to lažje živali za nadaljnje pitanje) večji za dobrih 6 %. To je pripomoglo k povečanju neto izvoza, ki se je v primerjavi z letom 2019 skoraj potrojil. Dodatno pa je k povečanju neto izvoza prispevalo tudi manj intenzivno zmanjšanje izvoza mesa in izdelkov (–7 %) od zmanjšanja uvoza mesa in izdelkov (–14 %).

Domača poraba se je v letu 2020 v primerjavi z letom prej nekoliko zmanjšala (–2 %) in je znašala 41,1 tisoč ton. Kljub temu je bila na ravni povprečja obdobja 2015–2019. V primerjavi z letom prej se je zmanjšala tudi poraba mesa govedj na prebivalca (19,6 kg; leta 2019: 20,1 kg), kar je 2 % pod ravno povprečja obdobja 2015–2019 (19,9 kg). Stopnja samooskrbe se je v letu 2020 povečala za 4,9 odstotne točke, na 107 %, kar pa je za 1,7 odstotne točke nad povprečjem obdobja 2015–2019.

Slika 28: Prireja in poraba mesa govedj (000 t; ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020

Vir: SURS, KIS

Po letu 2006 je bila Slovenija le v letih 2009 in 2015 neto uvoznica s primanjkljajem v zunanji trgovini, v drugih letih pa je bila zunanjetrgovinska bilanca z govedom pozitivna.

Trend rasti obsega zunanje trgovine z govedom se je leta 2019 zaustavil. Obseg zunanje trgovine je bil tako v letu 2020 za 4 % manjši kot leto pred tem in je znašal 39,3 tisoč ton. V primerjavi z letom prej se je le nekoliko povečal izvoz (+1 %), medtem ko se je uvoz govejega mesa v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal za 10 %.

Izvoz živih živali, ki je v strukturi celotnega izvoza najpomembnejša kategorija, se je leta 2019 opazno zmanjšal in je obsegal 57 % skupnega izvoza mesa govedi, z letom 2020 pa se je povečal in ponovno dosegel delež 60 %. Izvoz mesa se je v primerjavi z letom prej zmanjšal na 7,3 tisoč ton (−4 %), medtem ko se je izvoz izdelkov zmanjšal za 21 % na 1,1 tisoč ton. V strukturi celotnega izvoza se je tako delež mesa v izvozu zmanjšal s 36 % na 34 %, delež izdelkov v izvozu pa s slabih 7 % na 5 %. Skupni izvoz govedi (v ekvivalentu klavnih polovic) je tako v letu 2020 znašal 21,2 tisoč ton, kar je še vedno med največjimi izvoženimi količinami zadnjega desetletja.

Skupni uvoz mesa govedi se je leta 2020 zmanjšal za 10 %. Kljub temu je z 18 tisoč tonami med večjimi v zadnjem desetletju. Uvoz govejega mesa, ki v strukturi zadnja leta zajema približno 70 % (leta 2020: 64 %), se je glede na leto prej zmanjšal za 17 %. Uvoz živih živali, ta v strukturi v letu 2020 zajema 27 %, se je v primerjavi z letom 2019 povečal za 6 %, uvoz izdelkov pa za 3 %.

Razglasitev epidemije covid-19 in z njo povezane številne omejitve so v letu 2020 močno zaznamovale trg z govejim mesom. Najbolj se je to pokazalo pri zmanjšanju prodaje po nekaterih ustaljenih prodajnih poteh, kot so gostinstvo in turizem ter številne ustanove s ponudbo hrane, kar je pripeljalo do pritiska na druge prodajne poti ter skladiščenje, posledično pa do pomembno nižjih odkupnih cen.

Podrobnejši pregled začasnih podatkov o zunanji trgovini po mesecih za leto 2020 kaže, da je do manjšega izvoza živih živali kot v enakih mesecih leta 2019 prišlo le v aprilu in juliju, medtem ko je bil izvoz živali v preostalih mesecih večji kot v enakih mesecih predhodnega leta. V prvi polovici leta 2020 je bilo tako izvoženo za dobrih 8 %, v drugi polovici leta pa za 6 % več živali kot v enakem obdobju leta 2019. Uvoz telet za pitanje je bil v prvi polovici leta 2020 manjši (−6 %) kot v enakem obdobju leta 2019, število telet v prvem polletju pa še vedno močno presega število v enakih obdobjih let 2015–2018. Do manjšega uvoza telet je prišlo že v prvi četrtini leta, torej pred omejitvami za zajezitev pojava covida-19.

Po pregledu mesečnih podatkov uvoza in izvoza govejega mesa in izdelkov je razvidno, da sta bila izvoz in uvoz govejega mesa ter izdelkov večja v prvih dveh oziroma prvih treh mesecih leta 2020 kot v enakem obdobju leta 2019, z marcem oziroma aprilom pa sta bila uvoz in izvoz praviloma manjša kot v enakih mesecih leta 2019. Razlog za zmanjšanje je prav gotovo zapiranje ustanov s ponudbo hrane (šole, vrtci, sistem HoReCa itd.). Tako je bil uvoz govejega mesa v prvih treh mesecih leta 2020 celo za desetino večji kot v enakem obdobju leta pred tem, v drugi četrtini leta 2020 pa je bil v primerjavi z drugo četrtino leta 2019 manjši za okoli četrtino. Za okoli petino je bil v primerjavi z enakim obdobjem leta prej manjši tudi uvoz v zadnji četrtini leta 2020, ko so se po odprtju prek poletne sezone ponovno zaprle ustanove oziroma so te delovale v omejenem obsegu.

V obdobju januar–junij 2020 se je zmanjšal tudi izvoz govejega mesa in izdelkov (−9 %), kar je posledica manjšega izvoza (−15 %) v drugi četrtini leta 2020 glede na enako obdobje leta pred tem. Kljub temu skupna polletna količina izvoženega mesa močno presega količine v enakih obdobjih let 2015–2018.

Ob zmanjšanju količin izvoženega govejega mesa in izdelkov se je znižala tudi povprečna vrednost in sicer za 5 %, medtem ko se je povprečna cena uvoženega govejega mesa in izdelkov znižala le za odstotek.

Preglednica 21: Uvoz in izvoz goved (t; ekvivalent klavnih polovic); 2016–2020

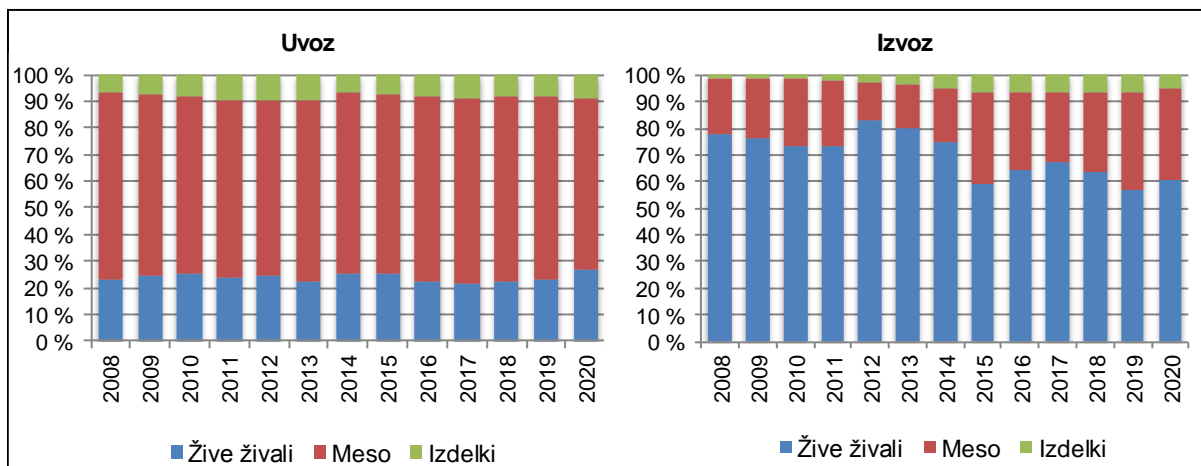
	Uvoz					Izvoz				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Žive živali	3.550	3.714	4.304	4.613	4.903	12.210	15.129	14.467	12.090	12.801
Meso	11.307	12.226	13.285	13.780	11.506	5.518	5.934	6.721	7.622	7.321
Izdelki	1.311	1.595	1.569	1.617	1.658	1.278	1.411	1.490	1.403	1.106
Govedo skupaj	16.167	17.535	19.159	20.010	18.068	19.007	22.474	22.678	21.116	21.227

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Po vstopu Slovenije v EU se je obseg zunanje trgovine z govedom močno povečal, ob tem so bile opazne tudi precejšnje spremembe v strukturi, zlasti pri izvozu. Izvoz se je preusmeril od izvoza mesa k neposrednemu izvozu živih živali, torej od izvoza proizvodov z višjo dodano vrednostjo k izvozu osnovnih proizvodov oziroma surovin. Čeprav je izvoz mesa in izdelkov zadnja leta približno trikrat tolikšen kot pred desetletjem, delež izvoza živih živali še vedno ostaja velik. Tudi uvoz govejega mesa se je v zadnjem desetletju opazno povečeval, pri čemer se je obseg uvoza živih živali in mesa skoraj podvojil.

Slika 29: Struktura uvoza in izvoza goved (ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020

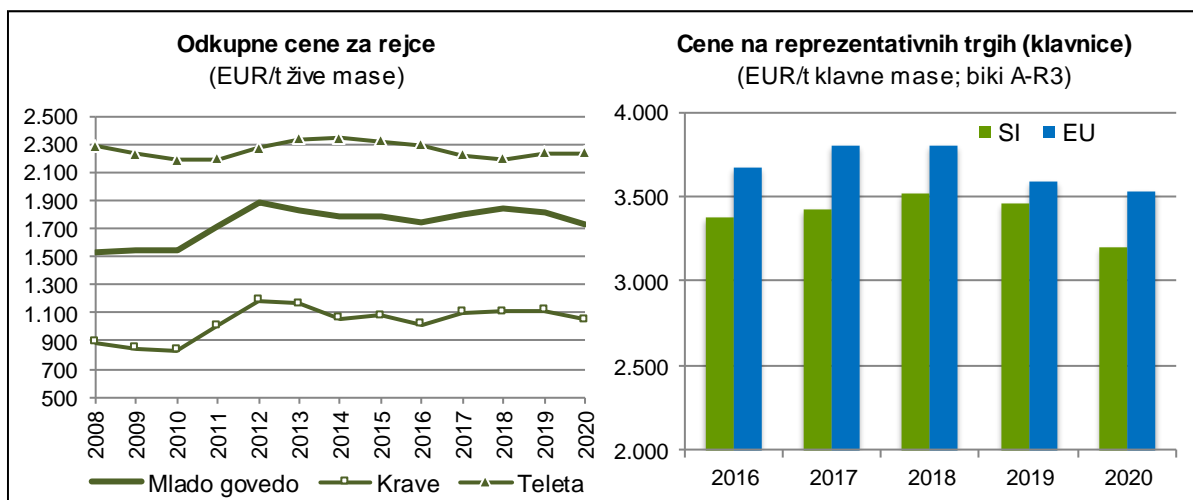

Vir: SURS, preračuni KIS

Odkupne cene goved za zakol pri nas na splošno sledijo gibanju cen na trgih EU. Cene odrasle pitane goved (v živi masi) so bile v primerjavi z letom 2019 za 5 % nižje, za približno 3 % pa so bile nižje tudi od ravni povprečja cen petletnega obdobja 2015–2019. Po podatkih tržno informacijskega sistema (ARSKTRP) se je povprečna cena v EU za klavne trupe bikov do 24 mesecev v letu 2020 znižala manj kot v Sloveniji, v povprečju za dober odstotek, medtem ko se je v Sloveniji znižala za skoraj 8 %.

Slika 30: Odkupne cene klavne govede v Sloveniji in primerjava tržnih cen bikov (A-R3) s povprečjem EU

Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Zaradi podobnega gibanja cen govede v Sloveniji in EU je v zadnjih letih tudi razmerje do povprečnih cen v EU razmeroma stabilno. Pri bikih do 24 mesecev, ki so najpomembnejša kategorija klavne govede pri nas, tržne cene za standardno kakovost (R3) v zadnjih letih dosegajo okoli 92 % povprečja EU, pri telicah pa okoli 87 %. Največje razlike pri cenah navzdol so še vedno pri kravah za zakol, pri čemer so leta 2019 te cene v Sloveniji dosegle 80 % povprečne cene v EU.

Po tržni ceni bikov, telic in krav se Slovenija v EU pravilom uvršča v sredino, v letu 2020 pa je zdrsnila in je bila v skupini držav članic z najnižjimi odkupnimi cenami. Nižjo odkupno ceno sta imeli od starih držav članic EU le Belgija in Nizozemska, od novih članic pa Češka, Poljska, Latvija in Litva. Opazno višjo ceno kot Slovenija sta imeli leta 2020 od novih članic Hrvaška ter Slovaška, le nekoliko pa tudi Romunija, v kateri pa padca cen glede na leto 2019 skoraj niso beležili. Nekoliko bolj kot v Sloveniji so se cene govejega mesa znižale na za nas pomembnem italijanskem trgu, kljub temu pa se je Italija po višini odkupnih cen za goveje meso postavila na mejo med srednjo in zgornjo tretjino držav članic.

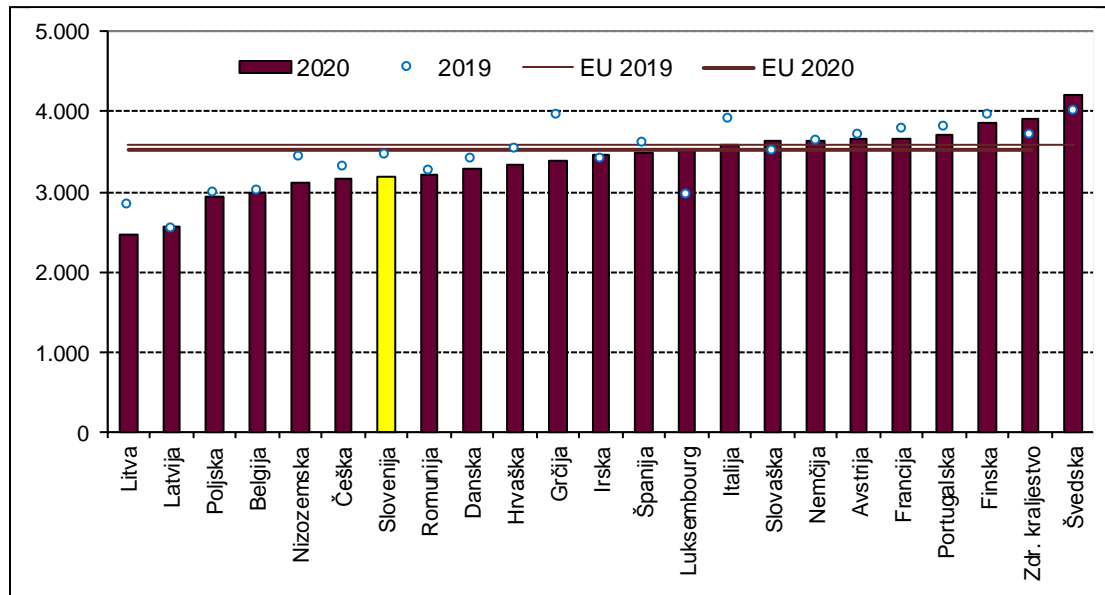
Mesečni pregled cen in zakola (SURS in TIS) je pokazal, da je pojav covid-19 pomembno vplival na znižanje odkupnih cen govede za zakol, občasno pa je pri posameznih kategorijah živali prihajalo do zastoja pri odkupu klavne živine s strani domačih klavnic (npr. teleta za zakol). Številne omejitve za preprečevanje širjenja covid-19 so v marcu 2020 povzročile padec cen mlade pitane govede. Tako je bila cena v maju 2020 za 9 % nižja kot v februarju in je na tej ravni ostala skoraj do konca leta.

Z uveljavitvijo reforme neposrednih plačil za obdobje 2014–2020 v letu 2015 so bila uvedena proizvodno vezana plačila za rejo govede (v preteklosti že pomemben ukrep za dopolnjevanje dohodkov rejcev govede), in sicer za bike in vole, starejše od devet mesecev. Višina podpore v posameznem letu, ki jo lahko rejci uveljavljajo enkrat v življenju živali, je odvisna od števila upravičenih živali ter je izračunana kot količnik med letno ovojnico za proizvodno vezana plačila za rejo govede in številom upravičenih živali v posameznem letu. Tudi leta 2020 so bili za to shemo namenjeni 3 % letne nacionalne ovojnice za neposredna plačila, povprečno plačilo pa je po zadnje dostopnih podatkih znašalo 52,3 EUR/glavo. Prek kmetijskih zemljišč lahko rejci govede podobno kot v preteklem programskem obdobju pridobijo tudi druga neposredna plačila. Poleg neposrednih plačil so bili v letu 2020 deležni tudi podpor na podlagi Uredbe o ukrepu dobrobit živali iz Programa razvoja podeželja (PRP). Rejci so od leta 2007

upravičeni tudi do regresa za zavarovanje živali za primer bolezni. Potem, ko se je stopnja sofinanciranja v letu 2019 ponovno zvišala s predhodnih 20 % na 30 %, je na tej stopnji ostala tudi v letu 2020. Rejci govedi lahko uveljavljajo tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki od sredine leta 2009 znaša 70 % (prej 50 %).

V letu 2020 so bili rejci govedi upravičeni tudi do pomoči za izpad dohodka, ki je nastal z omejitvami za preprečevanje širjenja covid-19.

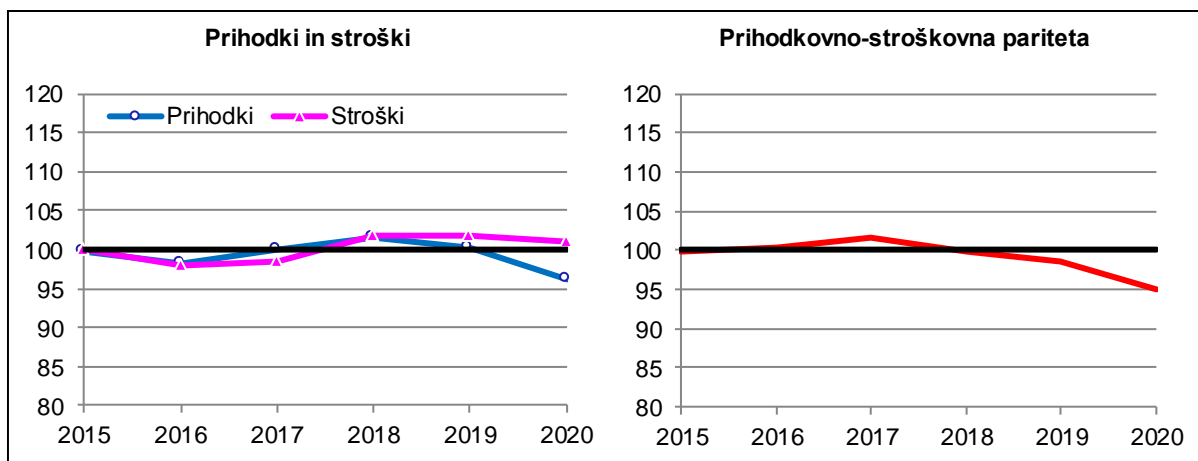
Slika 31: Tržne cene bikov do 24 mesecev (A-R3) po državah EU; 2019 in 2020

Vir: Evropska komisija

Ekonomske razmere za pitanje govedi so bile leta 2020 najslabše v zadnjih letih. Modelni izračuni kažejo, da so bili v letu 2020 stroški prireje v povprečju za slab odstotek nižji kot leto pred tem, medtem ko se je vrednost prireje, skupaj s subvencijami in stranskim proizvodom (gnojem) znižala za 4 %.

Slika 32: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju govedi (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Med stroški sta bila v letu 2020 nižja strošek telet in pa strošek krme (kljub porastu cen kupljene krme ob koncu leta). Vezano na nižji strošek živine (-2 %) je bil nižji tudi strošek zavarovanj. V primerjavi z letom prej sta se strošek amortizacije ter strošek dela in kapitala zvišala za 2 %,

v okviru tega strošek domačega dela kar za 7 %. Razlog za povišanje stroška dela rejca je v metodologiji obračunavanja primerljivega dohodka. Ta poleg korekcij vrednosti dela, ki so jih deležni vsi zaposleni, zajema v letu 2020 številne t. i. »covid dodatke«, ki pa jih rejci niso bili deležni, tako da je realen porast stroškov dela v resnici manjši.

Ob primerljivi vrednosti subvencij kot leta 2019 ter ob 5 % nižji prodajni ceni pitane govedi in nižji vrednosti gnoja (kot stranskega proizvoda; -8 %), je vrednost proizvodnje v letu 2020 za 4 % manjša kot leto prej. Zaradi rahlega znižanja stroškov reje in opaznega zmanjšanja vrednosti proizvodnje se je prihodkovno-stroškovno razmerje precej poslabšalo ter je občutno pod ravnjo petletnega povprečja obdobja 2015–2019.

2.1.1 Število govedi konec leta

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
GOVEDO skupaj	469.983	472.878	470.151	462.300	460.063	460.576	468.253	484.192	488.598	479.614	476.806	483.068	485.608	100,5
Mlado govedo do 1 leta	145.375	147.338	146.770	146.203	146.560	143.848	147.644	152.524	155.052	153.234	153.195	151.015	153.115	101,4
Teleta za zakol, skupaj	15.423	21.961	24.760	13.285	12.823	14.154	14.184	10.874	11.045	13.138	12.276	8.862	12.057	136,1
- bikci	9.561	14.129	16.446	8.530	7.887	7.816	8.531	6.839	7.486	8.380	7.752	5.612	6.782	120,8
- teličke	5.862	7.832	8.314	4.755	4.936	6.338	5.653	4.035	3.559	4.758	4.524	3.250	5.275	162,3
Teleta za nadaljnjo rejo, skupaj	129.952	125.377	122.010	132.918	133.737	129.694	133.460	141.650	144.007	140.096	140.919	142.153	141.058	99,2
- bikci	69.169	65.978	63.583	70.569	70.462	67.728	69.160	72.201	73.569	71.742	71.829	71.524	70.601	98,7
- teličke	60.783	59.399	58.427	62.349	63.275	61.966	64.300	69.449	70.438	68.354	69.090	70.629	70.457	99,8
Mlado govedo od 1 do 2 let	121.925	122.996	122.428	119.055	120.016	122.966	122.310	129.370	130.766	128.476	127.757	135.531	133.266	98,3
Plemenske telice, skupaj	48.551	50.319	48.778	48.202	46.364	47.144	48.998	49.718	49.898	50.195	45.324	45.753	47.911	104,7
- breje plemenske telice	20.930	21.787	21.005	20.899	20.372	18.885	22.216	19.947	19.544	21.480	19.262	18.571	20.644	111,2
- nebreje plemenske telice	27.621	28.532	27.773	27.303	25.992	28.259	26.782	29.771	30.354	28.715	26.062	27.182	27.267	100,3
Telice za pitanje	8.234	7.454	9.154	8.886	11.346	12.765	12.168	15.051	17.594	15.607	19.995	23.436	21.536	91,9
Biki, voli	65.140	65.223	64.496	61.967	62.306	63.057	61.144	64.601	63.274	62.674	62.438	66.342	63.819	96,2
Govedo nad 2 letoma	202.683	202.544	200.953	197.042	193.487	193.762	198.299	202.298	202.780	197.904	195.854	196.522	199.227	101,4
Plemenske telice, skupaj	18.965	19.915	20.231	20.147	17.020	18.717	20.695	21.171	19.995	18.330	18.603	18.032	22.017	122,1
- breje plemenske telice	15.565	14.950	15.662	15.090	13.155	14.281	15.952	16.675	15.443	13.169	14.417	13.881	16.395	118,1
- nebreje plemenske telice	3.400	4.965	4.569	5.057	3.865	4.436	4.743	4.496	4.552	5.161	4.186	4.151	5.622	135,4
Krave, skupaj	175.962	174.076	173.354	170.739	167.525	165.785	168.316	169.875	171.339	168.727	166.246	165.935	166.949	100,6
- krave molznice	113.400	113.103	109.467	109.068	111.022	109.571	107.841	112.838	107.841	108.825	102.711	100.839	99.213	98,4
- druge krave	62.562	60.973	63.887	61.671	56.503	56.214	60.475	57.037	63.498	59.902	63.535	65.096	67.736	104,1
Telice za pitanje	1.677	2.237	1.501	1.050	3.730	2.135	2.004	2.994	3.409	4.297	3.830	4.868	1.980	40,7
Biki in voli za pitanje	4.676	4.441	3.967	2.770	2.269	4.690	5.652	6.864	6.878	5.553	6.025	6.180	7.175	116,1
Plemenski biki	1.403	1.875	1.900	2.336	2.943	2.435	1.632	1.394	1.159	997	1.150	1.507	1.106	73,4

Vir: SURS

2.1.2 Bilanca števila govedi

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Število na začetku leta	479.581	469.983	472.878	470.151	462.300	460.063	460.576	468.253	484.192	488.598	479.614	476.806	483.068	101,3
Skoteno	167.637	165.523	165.885	165.092	163.924	159.418	159.013	162.382	165.723	165.415	161.500	158.757	158.498	99,8
Uvoz	19.347	24.561	23.187	22.976	23.033	18.702	22.680	25.582	24.515	25.417	29.506	32.177	33.415	103,8
Izvoz	32.780	29.978	34.970	38.065	40.823	38.205	36.159	30.712	38.656	48.286	45.125	37.978	40.418	106,4
Skupno število zaklane govedi	131.867	126.401	124.441	125.448	117.455	109.679	108.788	112.108	117.141	120.858	116.446	116.252	117.890	101,4
Pogin	31.935	30.810	32.388	32.406	30.916	29.723	29.069	29.205	30.035	30.672	32.243	30.443	31.065	102,0
Število na koncu leta	469.983	472.878	470.151	462.300	460.063	460.576	468.253	484.192	488.598	479.614	476.806	483.068	485.608	100,5

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.1.3 Prirast govedi in prireja mesa (000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
DOMAČA PRIREJA														
Prirast govedi (živa masa)	77,2	74,7	77,6	80,2	77,7	75,2	74,8	76,8	81,8	81,2	80,5	82,1	80,0	97,4
Domača prireja mesa (klavna masa)	44,5	41,0	43,2	44,7	43,4	41,1	39,6	38,6	44,4	47,4	45,0	43,1	44,2	102,6
SKUPNA PRIREJA														
Število zaklane govedi (000)	131,9	126,4	124,4	125,4	117,5	109,7	108,8	112,1	117,1	120,9	116,4	116,3	117,9	101,4
Povprečna klavna masa (kg/glavo)	282,1	281,6	286,9	285,4	285,2	290,8	289,6	297,9	304,8	297,9	298,9	306,2	307,9	100,5
Vse pridobljeno meso (klavna masa)	37,2	35,6	35,7	35,8	33,5	31,9	31,5	33,4	35,7	36,0	34,8	35,6	36,3	102,0
Zakol v klavnicah (klavna masa)	37,2	35,6	35,7	35,8	33,5	31,9	31,5	33,4	35,7	36,0	34,8	35,6	36,3	102,0
– delež od vsega pridobljenega mesa (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.1.4 Bilanca proizvodnje in porabe mesa govedi (t, ekvivalent klavne mase)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Domača prireja mesa	44.451	41.028	43.320	44.617	43.398	41.090	39.588	38.636	44.360	47.415	44.964	43.077	44.197	102,6
Uvoz živih živali (klavna masa)	2.487	2.979	2.988	2.829	2.746	2.594	3.202	4.198	3.550	3.714	4.304	4.613	4.903	106,3
Izvoz živih živali (klavna masa)	9.738	8.406	10.607	11.646	12.644	11.784	11.290	9.434	12.210	15.129	14.467	12.090	12.801	105,9
Vse pridobljeno meso	37.200	35.600	35.700	35.800	33.500	31.900	31.500	33.400	35.700	36.000	34.800	35.600	36.300	102,0
Začetne zaloge mesa in izdelkov	775	487	632	408	396	661	575	397	646	974	532	907	870	95,9
Uvoz mesa in izdelkov	8.437	9.043	8.765	9.129	8.286	9.174	9.397	12.614	12.617	13.821	14.855	15.397	13.164	85,5
– I. stopnja predelave (meso)	7.697	8.175	7.840	7.980	7.207	8.064	8.545	11.378	11.307	12.226	13.285	13.780	11.506	83,5
– II. stopnja predelave (izdelki)	740	868	925	1.149	1.079	1.110	852	1.236	1.311	1.595	1.569	1.617	1.658	102,6
Izvoz mesa in izdelkov	2.793	2.657	3.823	4.265	2.599	2.915	3.845	6.589	6.796	7.345	8.210	9.026	8.427	93,4
– I. stopnja predelave (meso)	2.657	2.510	3.642	3.916	2.212	2.420	3.041	5.501	5.518	5.934	6.721	7.622	7.321	96,0
– II. stopnja predelave (izdelki)	136	148	181	349	388	495	804	1.088	1.278	1.411	1.490	1.403	1.106	78,8
Končne zaloge mesa in izdelkov	487	632	408	396	661	575	397	646	974	532	907	870	770	88,6
Domača poraba	43.131	41.840	40.866	40.676	38.921	38.245	37.231	39.176	41.193	42.919	41.069	42.008	41.137	97,9
Poraba na prebivalca (kg)	21,3	20,5	19,9	19,8	18,9	18,6	18,1	19,0	20,0	20,8	19,8	20,1	19,6	97,4
Stopnja samooskrbe (%)	103,1	98,1	106,0	109,7	111,5	107,4	106,3	98,6	107,7	110,5	109,5	102,5	107,4	
Povprečje EU														
Poraba na prebivalca (kg)**	11,6	11,5	11,4	11,1	10,8	10,4	10,5	10,6	10,8	10,8	11,0	10,6	10,3	97,4
Stopnja samooskrbe (%)**	98,3	97,2	100,4	102,3	101,2	99,5	100,2	101,1	102,1	102,8	102,1	106,2	107,6	

* Začasni podatki. ** Z letom 2019 ni vključen podatek za Združeno kraljestvo.

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

2.1.5 Zakol govedi v klavnicah po kategorijah

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
ŠTEVILO														
Govedo skupaj	131.533	125.264	124.858	124.447	115.711	110.326	108.391	112.038	116.952	120.116	115.760	116.295	118.124	101,6
Teleta (vsa)	25.489	24.799	24.186	23.103	20.406	17.622	17.139	15.517	16.403	17.841	16.992	15.543	15.780	101,5
Telice	13.177	12.774	12.782	13.756	13.475	12.050	12.385	14.749	16.501	19.218	18.045	18.372	18.507	100,7
Biki do 24 mesecev	52.695	47.105	45.208	47.860	43.521	39.571	38.711	38.276	37.055	38.313	39.144	37.543	38.360	102,2
Biki nad 24 mesecev	20.076	20.020	21.881	17.749	16.280	20.233	22.071	24.326	27.129	24.090	20.809	22.818	23.224	101,8
Voli	649	546	673	774	615	535	500	470	505	562	469	425	435	102,4
Krave	19.447	20.020	20.128	21.205	21.414	20.315	17.585	18.700	19.359	20.092	20.301	21.594	21.818	101,0
MASA TRUPOV (t)														
Govedo skupaj	36.943	35.260	35.772	35.571	33.089	32.104	31.566	33.583	35.656	35.795	34.870	35.737	36.500	102,1
Teleta (vsa)	2.276	2.339	2.388	2.310	2.084	1.827	1.779	1.642	1.814	2.008	1.915	1.759	1.838	104,5
Telice	3.379	3.379	3.377	3.649	3.543	3.046	3.179	3.987	4.596	5.324	5.057	5.196	5.252	101,1
Biki do 24 mesecev	18.340	16.549	16.033	16.873	15.372	13.914	13.551	13.635	13.345	13.646	14.177	13.687	14.012	102,4
Biki nad 24 mesecev	7.347	7.217	8.060	6.482	5.919	7.523	8.020	8.925	10.248	9.035	7.803	8.722	8.836	101,3
Voli	204	167	214	251	193	169	157	151	158	176	146	133	137	103,2
Krave	5.398	5.610	5.700	6.005	5.979	5.626	4.880	5.243	5.495	5.606	5.772	6.241	6.423	102,9
POVPREČNA MASA (kg)														
Govedo skupaj	280,9	281,5	286,5	285,8	286,0	291,0	291,2	299,8	304,9	298,0	301,2	307,3	309,0	100,5
Teleta (vsa)	89,3	94,3	98,7	100,0	102,1	103,7	103,8	105,8	110,6	112,5	112,7	113,1	116,5	103,0
Telice	256,5	264,5	264,2	265,3	262,9	252,7	256,7	270,3	278,6	277,0	280,2	282,8	283,8	100,4
Biki do 24 mesecev	348,0	351,3	354,7	352,6	353,2	351,6	350,1	356,2	360,1	356,2	362,2	364,6	365,3	100,2
Biki nad 24 mesecev	365,9	360,5	368,3	365,2	363,6	371,8	363,4	366,9	377,8	375,1	375,0	382,2	380,5	99,5
Voli	313,8	305,8	317,9	324,5	313,0	315,1	314,0	321,5	312,7	312,8	310,8	312,4	315,1	100,9
Krave	277,6	280,2	283,2	283,2	279,2	276,9	277,5	280,4	283,9	279,0	284,3	289,0	294,4	101,9

Vir: SURS

2.1.6 Cene govedi (EUR/t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
GOVEDO ZA ZAKOL (žive živali)														
Teleta	2.282,3	2.229,3	2.182,3	2.193,6	2.268,5	2.334,7	2.340,2	2.321,5	2.294,4	2.224,5	2.190,3	2.236,7	2.232,7	99,8
Mlado pitano govedo (vse kategorije)	1.523,8	1.549,1	1.549,0	1.712,7	1.878,9	1.826,2	1.783,9	1.790,0	1.746,3	1.801,8	1.836,8	1.812,3	1.727,6	95,3
Biki do 24 mesecev	1.537,7	1.572,2	1.572,1	1.740,6	1.915,1	1.849,9	1.801,5	1.809,5	1.759,1	1.821,6	1.856,8	1.827,6	1.736,6	95,0
Biki nad 24 mesecev	1.489,9	1.502,0	1.469,2	1.654,2	1.851,2	1.767,0	1.709,9	1.741,1	1.676,4	1.710,1	1.777,9	1.744,7	1.600,8	91,8
Telice do 30 mesecev	1.360,3	1.352,4	1.362,3	1.491,9	1.648,4	1.698,9	1.690,2	1.693,0	1.691,9	1.726,7	1.767,7	1.766,5	1.703,0	96,4
Telice nad 30 mesecev	1.272,1	1.266,1	1.259,9	1.347,0	1.470,5	1.426,2	1.452,7	1.599,5	1.576,6	1.631,9	1.651,7	1.730,1	1.553,3	89,8
Kastrati (voli) do 30 mesecev	1.452,6	1.458,0	1.431,7	1.657,9	1.796,7	1.809,7	1.727,1	1.780,3	1.725,2	1.749,4	1.733,1	1.752,0	1.724,4	98,4
Kastrati (voli) nad 30 mesecev	1.100,5	1.394,3	1.437,0	1.537,8	1.494,5	1.365,5	1.612,3	1.297,7	1.353,1	z	z	1.381,4	1.204,1	87,2
Krave	886,1	844,4	830,2	1.010,0	1.189,7	1.165,2	1.061,6	1.077,9	1.019,6	1.101,2	1.112,1	1.112,3	1.049,4	94,3
GOVEDO ZA NADALJNJO REJO														
Teleta za pitanje (vse kategorije)	2.718,9	2.645,1	2.806,9	2.751,9	2.977,5	2.822,4	2.697,3	2.835,9	2.708,4	2.734,6	2.919,4	2.880,0	2.809,7	97,6
Teleta do 1 meseca	2.728,1	2.645,0	3.021,0	3.221,7	3.313,3	3.129,2	2.674,4	2.246,9	2.542,3	2.467,4	2.517,5	2.745,5	2.663,9	97,0
Teličke do 1 leta	2.660,8	2.418,8	2.501,0	2.457,1	2.737,4	2.392,6	2.530,9	2.546,1	2.347,9	z	2.693,7	2.730,7	z	100,6
Bikci, voli do 1 leta	2.737,8	2.721,0	2.801,8	2.710,3	2.980,9	2.853,3	2.736,6	3.026,3	2.923,2	2.893,9	z	3.031,3	2.942,2	97,1
GOVEDO ZA PLEME														
Breje plemenske telice, nad 2 letoma	2.045,9	1.968,9	1.885,0	2.032,9	2.072,7	2.106,1	2.268,5	2.390,8	2.090,9	z	z	2.369,2	2.291,8	96,7
CENE GOVEDI NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (klavna masa) - Slovenija														
Biki do 24 mesecev (A-R3)	3.032,6	3.007,0	2.987,8	3.360,7	3.689,7	3.557,8	3.430,9	3.497,4	3.371,3	3.425,7	3.520,8	3.459,0	3.196,6	92,4
Telice (E-R3)	2.705,5	2.660,9	2.722,2	3.059,1	3.277,2	3.293,5	3.319,1	3.392,4	3.295,9	3.313,4	3.361,3	3.337,9	1.591,9	47,7
Krave (D-O3)	1.847,5	1.703,7	1.662,0	2.091,9	2.503,7	2.438,1	2.227,9	2.270,8	2.126,4	2.278,7	2.364,3	2.300,5	1.078,6	46,9
CENE GOVEDI NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (klavna masa) - EU														
Biki do 24 mesecev (A-R3)	3.195,8	3.193,8	3.195,7	3.520,9	3.837,3	3.815,9	3.676,0	3.772,2	3.674,8	3.796,9	3.794,8	3.586,0	3.534,4	98,6
Telice (E-R3)	3.267,0	3.124,8	3.162,1	3.506,5	3.894,4	4.120,7	3.933,6	3.969,2	3.792,3	3.865,6	3.865,6	3.708,8	1.811,8	48,9
Krave (D-O3)	2.469,4	2.269,7	2.311,9	2.681,3	3.098,3	3.112,7	2.856,5	2.917,0	2.706,6	2.908,8	2.931,3	2.837,0	1.352,9	47,7
BAZNA CENA (EUR/t klavne mase)	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	2.224,0	

z – zaupno

Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

2.2 Meso prašičev

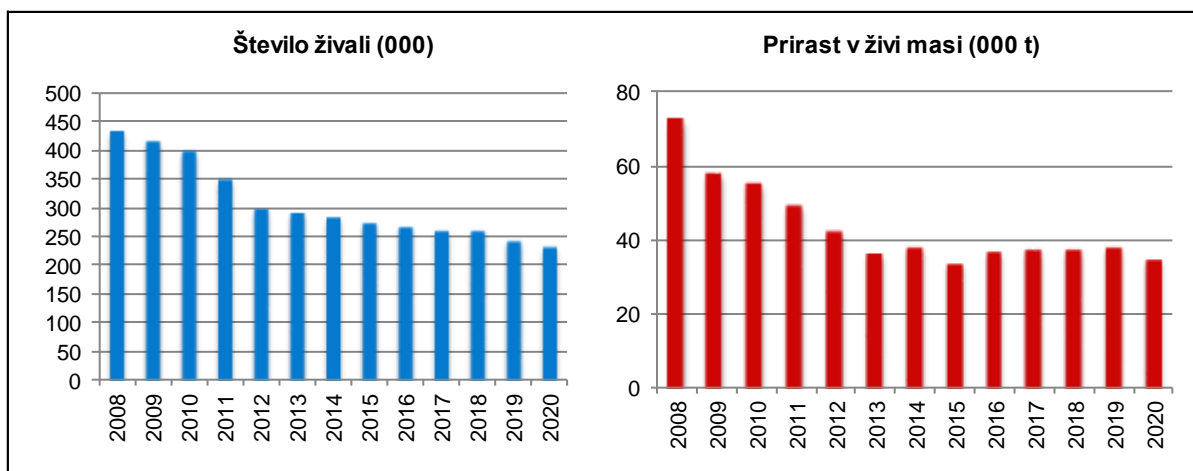
Prispevek prireje mesa prašičev k vrednosti kmetijske proizvodnje se je v zadnjem desetletju zmanjševal. V letu 2020 je znašal 4 %. K vrednosti živinoreje prašičereja od leta 2013 prispeva manj kot 10 %, v letu 2020 9,8 %. Oba deleža sta se od leta 2000 več kot razpolovila, kar na splošno kaže nazadovanje panoge v primerjavi z drugimi sektorji kmetijstva.

Stalež prašičev se je v letu 2020 ponovno zmanjšal. Po začasnih statističnih podatkih je bilo konec leta 2020 v hlevih nekaj manj kot 230 tisoč prašičev (leta 2019: 240 tisoč) oziroma 4 % manj kot v enakem obdobju leta prej, kar je najmanj do zdaj. V primerjavi z letom prej je bilo število živali manjše skoraj pri vseh kategorijah z izjemo pri prašičih pitanceh nad 110 kg (+3 %) in pri mladica (+8 %). Prašičev pitancev je bilo v primerjavi s koncem leta 2019 manj za 3 %. Manj je bilo tudi prašičev v kategorijah pujski do 20 kg (–2 %) in mladi prašiči 20 do 50 kg (–11 %), kar je v precejšnji meri povezano tudi z zmanjšanjem staleža ženskih plemenskih živali, v letu 2020 pa tudi z manjšo dobavo tekačev iz uvoza.

Plemenskih svinj skupaj je bilo leta 2020 ponovno manj, v primerjavi z letom prej za 9 %, kar kaže, da je stanje še naprej skrb vzbujajoče, saj se v reji še naprej zmanjšuje interes po zagotavljanju plemenskega materiala, kar je podlaga za dolgoročno stabilizacijo trga s prašičjim mesom.

Ob zmanjšanju števila prašičev se je v letu 2020 zmanjšal tudi prirast prašičev. V primerjavi z letom prej je manjši za 9 % in je znašal skromnih 35 tisoč ton.

Slika 33: Število in prirast prašičev; 2008–2020

Vir: SURS

Po povečanju števila zaklanih prašičev v letu 2019, se je celoten zakol v letu 2020 ponovno zmanjšal, za 5 %. V slovenskih klavnicah je bilo manj kot leto prej zaklanih pitovnih prašičev (–4 %), pujskov (–20 %) in plemenskih prašičev (–7 %). Skupna masa prašičev je bila v primerjavi z letom 2019 manjša za 4 % (22,8 tisoč t), medtem ko je bila povprečna masa klavnih trupov v letu 2020 večja za slaba 2 % (92,7 kg).

Do leta 2015 se je zakol prašičev zunaj klavnic zmanjševal (leta 2015: 6,9 tisoč t), kar je bila posledica upada števila predvsem manjših rej prašičev. V obdobju 2016–2018 je bila količina pridobljenega mesa zunaj klavnic znova večja, med 8,0 in 9,5 tisoč ton mesa prašičev. Trend zmanjševanja zakola izven klavnic v letu 2019 pa se je nadaljeval tudi v letu 2020. Tako je bilo izven klavnic pridobljeno 5,9 tisoč ton prašičjega mesa, kar je 30 % manj kot v letu prej (8,5 tisoč t). Raven tradicionalnega zakola izven klavnic za potrebe kolin ter prodajo mesa prašičev

in izdelkov na domu se je v zadnjih letih ustalila med 8 in 9 tisoč tonami. K izrazitemu zmanjšanju v letu 2020 pa so verjetno pripomogli precejšnje povečanje odkupnih cen tržnih prašičev in zato manjši interes komercialnih rej za prodajo lahkih prašičev za nadaljnje pitanje, nekoliko manjša dobava pujskov za pitanje in precejšen porast cen surovin za krmo ravno v času sezone kolin.

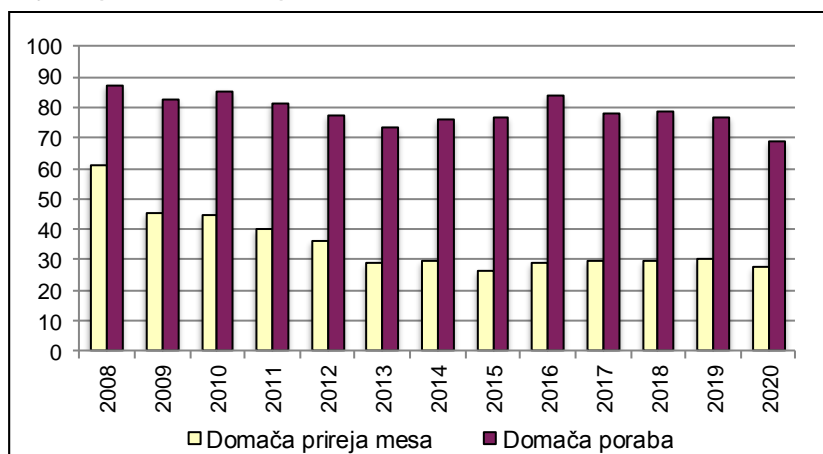
Ob zmanjšanju prirasta prašičev v letu 2020 se je v primerjavi z letom prej zmanjšala tudi domača prireja prašičjega mesa. Znašala je 27,4 tisoč ton (–10 %), k čemur je botrovalo predvsem precejšno zmanjšanje pridobljene mase iz zakola izven klavnic (–2,6 tisoč t) ter zmerno zmanjšanje pridobljene mase iz zakola v slovenskih klavnicah za 0,9 tisoč ton (–4 %).

Pričakovano z omejitvami pri zaježitvi pandemije covid-19 in s tem povezanimi prekinitvami prodajnih poti ter zaradi zmanjšanja povpraševanja po prašičjem mesu, se je domača poraba, tj. količina mesa, ki je na voljo za potrošnjo na slovenskem trgu, v letu 2020 zmanjšala za 10 % na 68,7 tisoč ton (leta 2019: 76,3 tisoč t). Zmanjšanje povpraševanja, predvsem s strani sistema HoReCa ter ustanov, ki pretežni del leta 2020 niso obratovali, je pripeljalo do zmanjšanja uvoza prašičjega mesa in izdelkov (–10 %). Tako se je primanjkljaj v zunanji trgovini s prašičjim mesom ponovno zmanjšal za 10 % z 45,6 na 41,3 tisoč ton. Poraba prašičjega mesa na prebivalca se je tako v letu 2020 zmanjšala in znašala 32,7 kg (leta 2019: 36,5 kg), kar je okoli 5 kg pod povprečjem obdobja 2015–2019 (37,9 kg).

Primerjava s podatki Evropske komisije, objavljenimi spomladi 2020, kaže, da je poraba prašičjega mesa na prebivalca v Sloveniji v obdobju 2014–2018 za okoli petino večja od povprečne porabe v EU. V letu 2019, ko v izračunu evropskega povprečja ni več upoštevano Združeno kraljestvo, je bila poraba prašičjega mesa za desetino večja od evropskega povprečja, v letu 2020 pa je bila po ocenah podobna.

Slovenija je tradicionalna neto uvoznica prašičjega mesa, saj je domača poraba stalno večja od domače prireje. Neto uvoz se je po vstopu Slovenije v EU ob vse manjši domači prireji precej povečal, s tem pa se je znižala stopnja samooskrbe s prašičjim mesom. Potem ko je bila leta 2016 najnižja v zgodovini Slovenije (34 %), se je v letih 2017 in 2018 samooskrba s prašičjim mesom povečala na okoli 38 %, v letih 2019 in 2020 pa na 40 %.

Slika 34: Prireja in poraba mesa prašičev (000 t; ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020

Vir: SURS, KIS

Uvoz prašičjega mesa je v letu 2020 znašal 60,2 tisoč ton, kar je 10 % manj glede na leto prej (leta 2019: 66,6 tisoč t). Uvoz mesa, ki v strukturi skupnega uvoza obsega največji delež (okoli 85 %), se je drugo leto zapored opazno zmanjšal, v letu 2020 za 9 %. Še bolj kot uvoz mesa pa se je zmanjšal uvoz izdelkov, in sicer za 16 % (ta v letu 2020 zajema 12-odstotni delež v

skupnem uvozu mesa prašičev). Manjši je bil tudi uvoz živih živali, predvsem so to pujski za nadaljnjo rejo, za 6 %.

Podrobnejši pregled zunanje trgovine s prašičjim mesom kaže na precejšno dinamiko uvoza in izvoza iz posameznih držav članic EU. Medtem, ko je bil uvoz živih živali v letih 2013–2015 skoncentriran na uvoz pujskov za nadaljnjo rejo iz Avstrije, pozneje pa predvsem iz Nemčije in Nizozemske, se največ prašičjega mesa in izdelkov v Slovenijo uvozi iz Avstrije (približno tretjina celotnega uvoza prašičjega mesa in izdelkov), Nemčije, Italije, Hrvaške, Madžarske, Španije, Belgije in Nizozemske.

Po podatkih zunanje trgovine je mogoče sklepati, da je uvoz prašičjega mesa iz nekaterih držav po vsej verjetnosti povezan tudi z lastniško strukturo trgovskih verig v Sloveniji in njihovo strategijo dobave (logistični centri). Znotraj uvoza mesa in izdelkov se iz Avstrije, Italije in Madžarske po večini uvažuje sveže meso. Obratno je v primeru Hrvaške, iz katere Slovenija uvozi več kot polovico mesa v obliki izdelkov, slaba polovica je svežega mesa.

Izvoz prašičev (v ekvivalentu klavnih polovic) je v letu 2020 znašal 19,0 tisoč ton (–10 % glede na leto prej), kar je približno trikrat manj od uvoza. Povečevanje izvoza, ki se je začelo po letu 2013, je v letu 2019 doseglo rekordno vrednost (21,0 tisoč t).

Preglednica 22: Uvoz in izvoz prašičev (t; ekvivalent klavnih polovic); 2016–2020

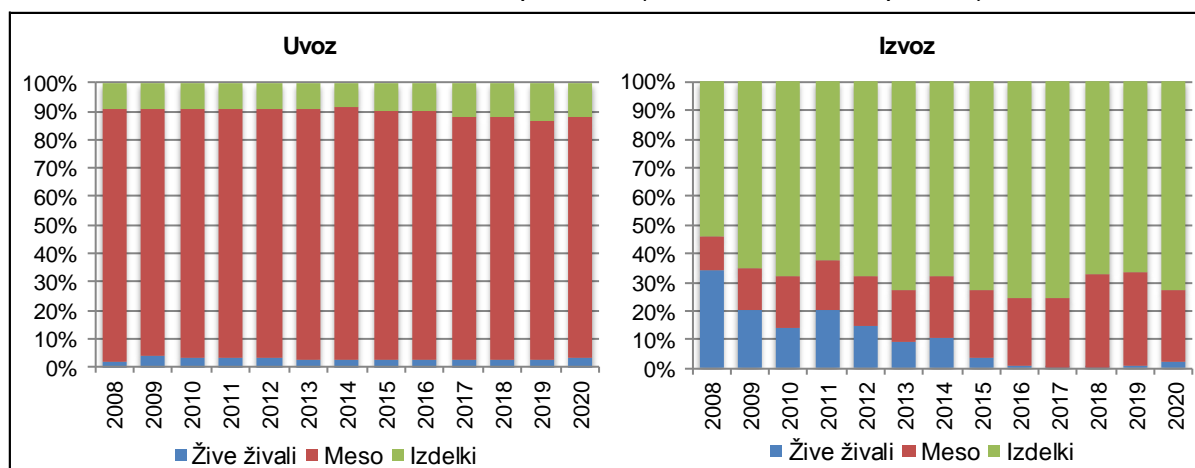
	Uvoz					Izvoz				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Žive živali	1.969	1.866	1.868	1.862	1.749	171	2	42	203	464
Meso	62.233	56.738	59.827	55.866	51.032	3.772	4.458	6.855	6.842	4.758
Izdelki	7.260	7.789	8.695	8.864	7.424	12.158	13.567	13.907	13.954	13.728
Skupaj (t)	71.462	66.393	70.390	66.592	60.205	16.100	18.026	20.803	20.999	18.950

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

V strukturi izvoza ima izvoz izdelkov iz prašičjega mesa največji delež. Po letu 2008, ko je dosegel najnižjo vrednost v samostojni Sloveniji (54 %), se je ob letnih nihanjih povečeval in znašal že preko 70 % skupnega izvoza (v letu 2020 72 %, v letih 2016 in 2017 pa celo okoli 75 %). V okviru izvoza prašičjega mesa in izdelkov je znašala količina izdelkov okoli 14 tisoč ton, kar je za slaba dva odstotka manj kot leta 2019. Izvoz živih živali je v letu 2020 znašal 500 ton, kar predstavlja 2,5-odstotni delež skupnega izvoza.

Slika 35: Struktura uvoza in izvoza prašičev (ekvivalent klavnih polovic); 2008–2020

Vir: SURS, preračuni KIS

Slovenija je v obdobju 2014–2019 največ prašičjega mesa prek izdelkov izvozila na Balkan (več kot dve tretjini celotnega izvoza), od tega največ na Hrvaško (v povprečju 23 % celotnega izvoza izdelkov), Kosovo, Makedonijo, Srbijo in Romunijo. Slovenija največ svežega prašičjega mesa izvozi na Hrvaško (39 %), Italijo (17 %), Srbijo (10 %), Slovaško (6 %) in v Avstrijo (4 %), kar v nekaterih primerih kaže na izvoz svežega mesa tudi za potrebe predelave in ponovnega uvoza v obliki izdelkov.

Razglasitev epidemije covid-19 v marcu 2020 je vplivala tudi na zunanjo trgovino s prašiči in prašičjim mesom, vendar ugotovitev velja bolj za trg z mesom in izdelki, manj pa za trg z živimi živalmi. V prvem polletju 2020 se je uvoz pujskov za pitanje v primerjavi z enakim obdobjem leta 2019 zmanjšal za okoli 5 %, letna primerjava pa kaže na zmanjšanje za dobrih 6 %. Mesečna primerjava podatkov zadnjih treh let kaže na običajnost nihanj med meseci, tako da nihanja ni mogoče pripisati omejitvam za preprečitev širjenja covid-19. Do manjšega uvoza pujskov za nadaljnje pitanje je prišlo že v drugi polovici leta 2019, kar je pomenilo v primerjavi z letom 2018 manjši uvoz za 3 %. Razlogi za to so predvsem v visoki ceni prašičjega mesa na svetovnem trgu in posledično temu manjša ponudba pujskov za trgovanje med članicami ter njihova visoka cena.

Primerjava podatkov zunanje trgovine s prašičjim mesom in izdelki let 2018–2020 kaže na zmanjšanje uvoza že v letu 2019, trend pa se je, tudi zaradi epidemije covid-19, nadaljeval v letu 2020. Intenzivnosti izvoza in uvoza po četrtletjih leta 2020 sovpadajo s pojavom omejitev pri trgovanju, hkrati pa je razvidno precejšnje sovpadanje med uvozom in izvozom mesa, kar pomeni da se velik delež mesa uvozi, predela in izvozi v obliki izdelkov.

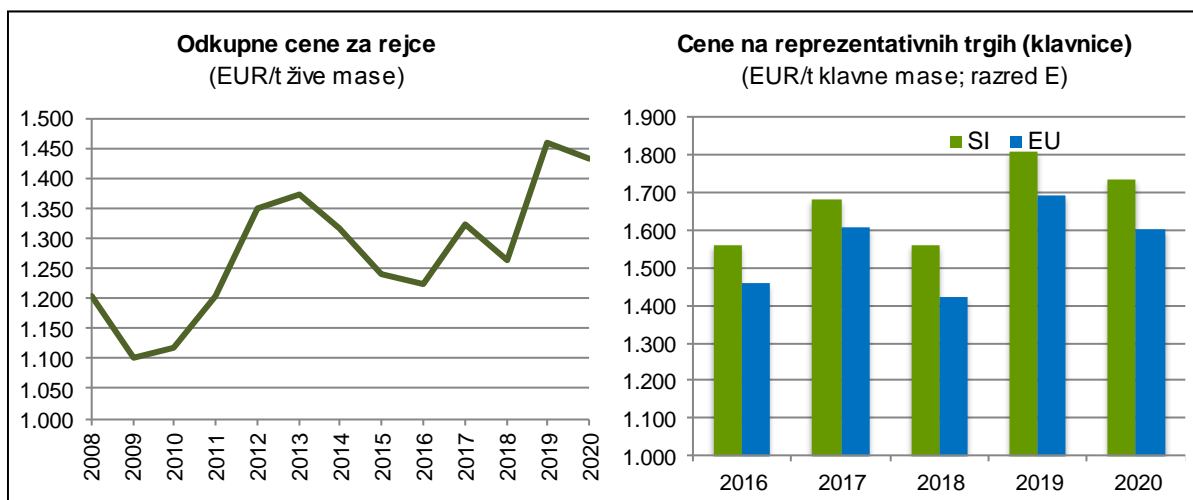
Manj intenzivno kot v primeru govejega mesa in izdelkov, še vedno pa opazno, je pojav epidemije vplival tudi na vrednost uvoženega ter izvoženega mesa in izdelkov. Vrednost uvoženega mesa in izdelkov je bila v letu 2020 manjša, a so bile nižje tudi odkupne cene prašičev na evropskem trgu. Bolj je zmanjšala vrednost uvoženega mesa in izdelkov, bolj se je zmanjšala vrednost izvoza, kar pa lahko pripišemo zastoju pri prodaji zaradi epidemije. Ta vpliv se kaže tudi kot padec vrednosti izvoza v drugi polovici leta 2020.

Cene prašičev se v Sloveniji oblikujejo pod močnim vplivom cen na evropskem trgu, ki med leti ciklično zelo nihajo. Po precejšnjem porastu cen v letu 2019 so se po podatkih SURS cene klavnih prašičev (brez plemenskih) v letu 2020 v povprečju znižale za 2 %, še vedno pa so ostale 10 % nad povprečjem obdobja 2015–2019. Za 2 % so se v primerjavi z letom prej znižale tudi cene pri najpomembnejši kategoriji, to je pitanih prašičih (25–150 kg). Tudi pri kategoriji težki prašiči nad 150 kg so se cene znižale in sicer za 3 %.

Izrazito povišanje odkupnih cen prašičev v drugi polovici leta 2019, ki ga je povzročilo širjenje afriške prašičje kuge (posledično je prihajalo do zapiranja trgov, omejevanja obsega prireje ter trgovanja s prašiči in prašičjim mesom), se je nadaljevalo do marca 2020. Z marcem 2020 se je začel trend padanja odkupnih cen prašičev za zakol v EU. Ta je bil najprej v aprilu in maju, ko so v državi veljale številne omejitve za zajezitev širjenja covid-19, intenziven, nato pa do jesenskih mesecev zmeren. Za krajši čas je na padec cen prašičev v EU dodatno vplivala tudi prepoved Kitajske na uvoz mesa iz nekaterih pomembnih držav izvoznic prašičjega mesa, razlog pa je bil pojav prašičje kuge v bližini izvoznic na kitajski trg.

Nasprotno od cen pitanih prašičev so se gibale cene tekačev. Tako so se cene pujskov za nadaljnjo rejo v letu 2020, že drugo leto zapored, zvišale in so bile v primerjavi z letom prej višje za dobre 4 %. Gibanje cen pitanih prašičev je pogosto odvisno predvsem od gibanja cen krme in/ali cen pujskov. Vendar pa je bilo za leti 2019 in 2020 značilno, da je izrazil dvig cen posledica pomanjkanja svinjine na azijskih trgih (pojav afriške prašičje kuge), kar je povzročilo precejšen razkorak med ponudbo in povpraševanjem na svetovnem trgu s prašičjim mesom.

Slika 36: Odkupne cene pitanih prašičev za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU

Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

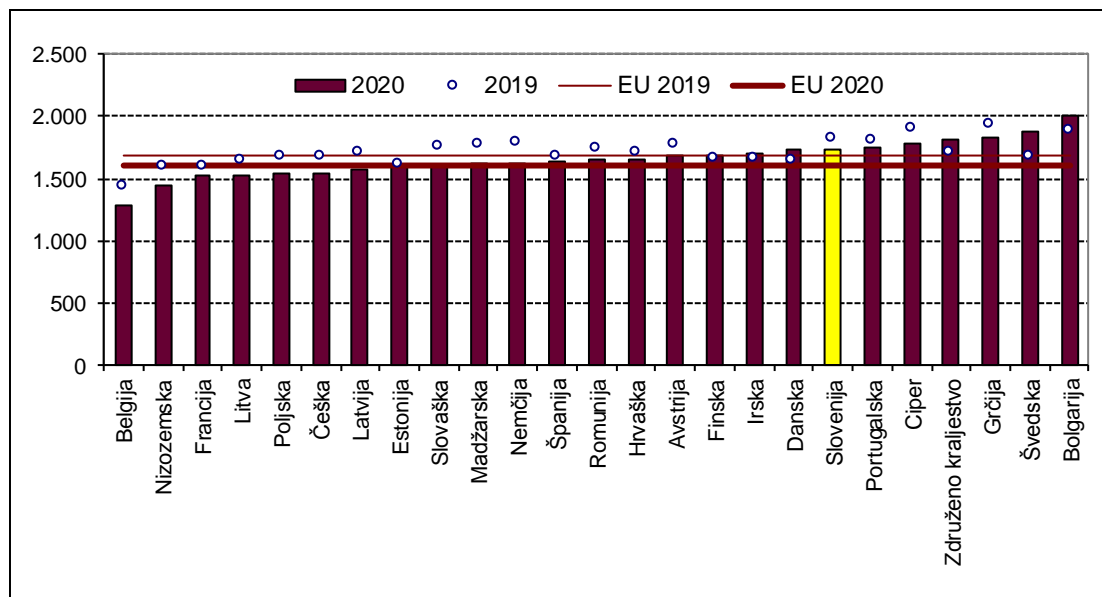
Zelo podobno kot statistični podatki kažejo tudi podatki tržno informacijskega sistema (ARSKTRP). Po podatkih o povprečni ceni v reprezentativnih klavnica za kakovostni razred E (v klavni masi) se je povprečna cena pitanih prašičev leta 2020 v primerjavi s predhodnim letom znižala za 4 %. Podobno, le nekoliko bolj kot na slovenskem trgu, pa so se v povprečju znižale tudi cene prašičjega mesa v EU (–5 %).

V Sloveniji je delež prašičjega mesa kakovostnega razreda E do leta 2018 znašal v povprečju okoli 30 %. Z letom 2018 se je delež močno zmanjšal ter bil v letih 2019 in 2020 manjši od četrte. V enakem obdobju se je zmanjšal tudi delež kakovostnih razredov, ki po lestvici spadajo nižje. Skupno je bilo v teh razredih v letih 2019 in 2020 manj kot 3 % mesa. Nasprotno pa se je močno povečal delež mesa kakovostnega razreda S (najboljši razred), in sicer iz približno dveh tretjin na skoraj tri četrtine. To kaže, da so reje v zaostrenih razmerah na trgu s prašičjim mesom morale ohranjati konkurenčnost tudi z zagotavljanjem primerne kakovosti in tako z višjo ravno doseženih cen. Pregled podatkov TIS kaže, da so cene prašičjega mesa kakovostnega razreda S v povprečju za 7–8 % višje od cen za meso kakovostnega razreda E.

Slovenija se je po vstopu v EU postopoma premaknila iz skupine držav z visokimi cenami prašičev v skupino držav članic z najnižjimi cenami. Po letu 2014 se je znova premaknila v zgornjo polovico, kar je bila posledica manjšega znižanja cen na domačem trgu kot v EU. Tako se Slovenija že nekaj let zapored uvršča v prvo tretjino držav z najvišjo odkupno ceno. Ta je bila pri nas v letu 2020 za okoli 8 % nad povprečjem EU (leta 2019: 7 %).

Slovenski odkupovalci prašičjega mesa se za določanje odkupnih cen prašičev že vrsto let orientirajo glede na gibanje cen na sosednjem avstrijskem trgu. Do leta 2014 so bile povprečne cene prašičev kakovostnega razreda E v Sloveniji nižje kot v Avstriji, od leta 2014 pa so višje. Za 3 % so bile višje v letu 2019, za 4 % pa v letu 2020, kar pomeni, da se je cena prašičev leta 2020 v Avstriji znižala nekoliko bolj (–5 %) kot v Sloveniji (–4 %). Kljub znižanju je povprečna cena za prašičje meso razreda E v letu 2020 med višjimi v zadnjem desetletju in je za 6 % višja od povprečja obdobja 2015–2019.

Slika 37: Tržne cene prašičev (razred E) po državah EU v letih 2019 in 2020

Vir: Evropska komisija

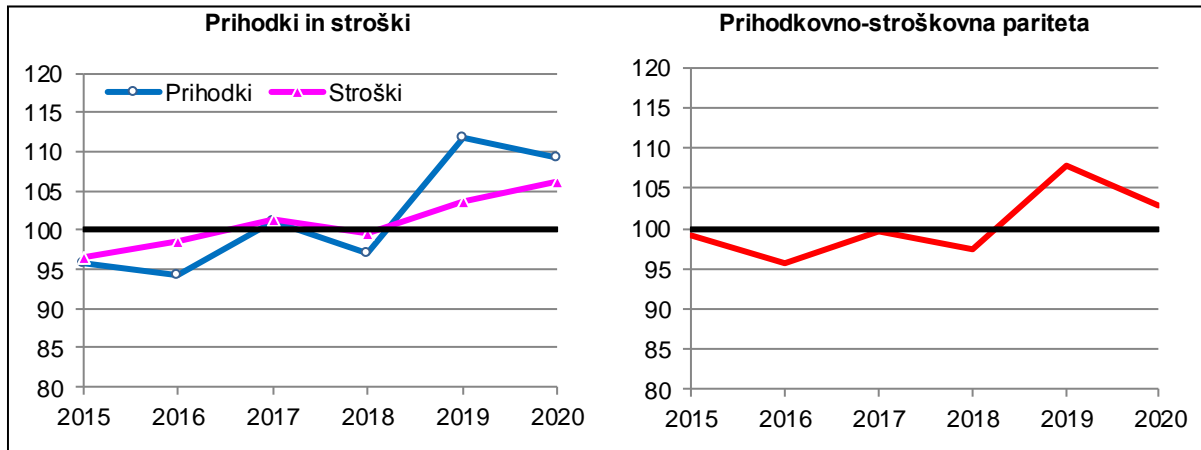
Kmetijska politika za trg prašičjega mesa ne predvideva proizvodno vezanih neposrednih plačil. Ukrepi neposrednih podpor rejcem so bili tudi v preteklosti uporabljeni le izjemoma za blažitev poslabšanja ekonomskega položaja. Prek kmetijskih zemljišč lahko rejci v programskem obdobju 2014–2020 podobno kot v preteklem programskem obdobju pridobijo druga plačila iz sheme neposrednih plačil. Poleg neposrednih plačil so bili leta 2020 deležni tudi podpor na podlagi Uredbe o ukrepu dobrobit živali iz PRP.

Od leta 2007 so rejci upravičeni tudi do sofinanciranja zavarovanja živali za primer bolezni. Leta 2015 se je sofinanciranje znižalo s 30 % na 20 % zavarovalne premije, leta 2019 pa se je ponovno dvignilo na 30 %, kjer je ostalo tudi v letu 2020. Rejci prašičev lahko uveljavljajo tudi vračilo dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu (70 %).

V letu 2020 so bili rejci prašičev upravičeni tudi do pomoči za izpad dohodka, ki je nastal z omejitvami za preprečevanje širjenja bolezni covid-19.

Po več kot desetletju splošno slabega ekonomskega položaja prašičerejcev so bile razmere v letu 2019 nadvse ugodne, kljub nekoliko nižji odkupni ceni in porastu stroškov pa so bile nadpovprečne tudi v letu 2020. Dohodki so se po močnem znižanju od leta 2006, ko so bili med najnižjimi v sklopu kmetijskih proizvodnih usmeritev, v letih 2019 in 2020 povečali.

Slika 38: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju prašičev (indeks; povprečje 2015–2020 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Stroški reje prašičev so se leta 2020 pri kombiniranem načinu reje glede na leto 2019 zvišali za slabe 3 %, za 2 % pa so bili višji tudi v rejah, kjer prašiče pitajo s kupljeno krmo. Višji stroški reje so posledica za okoli 5 % višje cene pujskov, krma, ki je najpomembnejši strošek pri pitanju prašičev pa je v povprečju ostala na ravni leta 2019. Višji kot leta 2019 je tudi strošek amortizacije (+2 %), najbolj pa se je zvišal strošek dela in kapitala (+4 %). V okviru tega se je strošek domačega dela zvišal za 7 %. Razlog za povišanje stroška dela rejca je v metodologiji obračunavanja primerljivega dohodka. Ta poleg korekcij vrednosti dela, ki so jih deležni vsi zaposleni, zajema v letu 2020 številne t. i. »covid dodatke«, ki pa jih rejci niso bili deležni in je realen porast stroškov dela v resnici manjši.

V primerjavi z letom 2019 je bila vrednost gnoja kot stranskega proizvoda v letu 2020 za 8 % nižja, kar je dodatno prispevalo k zmanjšanju vrednosti proizvodnje. Ta se je zmanjšala za 2 %, kar je ob 2-odstotni rasti stroškov povzročilo poslabšanje prihodkovno-stroškovne paritete. Kljub temu je bila ta leta 2020 pri obeh načinih reje 3 % nad ravnjo povprečja obdobja 2015–2019.

2.2.1 Število prašičev

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
PRAŠIČI skupaj	432.011	415.230	395.593	347.310	296.097	288.350	281.319	271.385	265.744	257.241	259.125	240.138	229.483	95,6
Pujski do 20 kg	121.686	108.620	99.043	81.593	65.975	67.488	63.590	59.498	57.534	58.657	58.006	51.334	50.446	98,3
Mladi prašiči 20–50 kg	81.322	81.377	82.250	69.713	58.927	63.254	55.835	52.006	50.757	46.854	52.984	49.417	43.956	88,9
Prašiči v pitanju nad 50 kg	185.879	185.823	179.305	166.160	146.806	133.828	140.226	138.727	137.328	130.419	128.788	122.089	118.733	97,3
– 50–80 kg	61.497	57.234	58.818	47.350	50.326	41.221	42.454	39.247	35.723	33.733	36.251	30.814	30.767	99,8
– 80–110 kg	56.998	54.174	52.080	48.624	36.732	35.682	35.687	36.572	39.751	37.863	37.147	37.992	32.976	86,8
– 110 kg in več	67.384	74.415	68.407	70.186	59.748	56.925	62.085	62.908	61.854	58.823	55.390	53.283	54.990	103,2
Plemenski prašiči nad 50 kg	43.124	39.410	34.995	29.844	24.389	23.780	21.668	21.154	20.125	21.311	19.347	17.298	16.348	94,5
– Merjasci	1.261	1.373	1.385	1.131	954	863	868	855	891	842	694	748	699	93,4
– Nebreje mladice	5.537	4.436	3.982	3.204	3.175	2.769	2.243	2.153	2.079	2.294	2.164	1.955	1.924	98,4
– Breje mladice	4.826	4.460	3.576	3.206	2.694	2.808	2.147	2.260	2.009	2.347	2.108	1.687	2.018	119,6
– Plemenske svinje, od tega:	31.500	29.141	26.052	22.303	17.566	17.340	16.410	15.886	15.146	15.828	14.381	12.908	11.707	90,7
<i>nebreje plemenske svinje</i>	12.160	11.787	10.223	8.739	7.278	7.084	6.872	6.430	6.084	6.010	5.886	5.258	4.361	82,9
<i>breje plemenske svinje</i>	19.340	17.354	15.829	13.564	10.288	10.256	9.538	9.456	9.062	9.818	8.495	7.650	7.346	96,0

Vir: SURS

2.2.2 Bilanca števila prašičev

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Število na začetku leta	542.591	432.011	415.230	395.593	347.310	296.097	288.350	281.318	271.385	265.744	257.241	259.124	240.137	92,7
Skoteno	670.285	528.766	494.588	415.457	336.465	312.796	312.382	277.855	282.162	278.553	286.618	275.673	254.896	92,5
Uvoz	28.885	66.620	63.038	63.636	71.012	69.671	76.089	65.827	84.981	81.280	86.236	83.224	77.820	93,5
Izvoz	91.363	45.461	26.693	36.692	22.886	19.621	25.400	12.427	1.952	80	506	2.440	5.571	228,3
Skupno število zaklanih prašičev	599.231	475.478	469.941	420.074	382.876	323.026	323.008	298.739	327.148	325.944	325.495	331.537	295.789	89,2
Pogin	119.156	91.228	80.629	70.610	52.928	47.567	47.095	42.449	43.684	42.312	44.970	43.907	42.010	95,7
Število na koncu leta	432.011	415.230	395.593	347.310	296.097	288.350	281.318	271.385	265.744	257.241	259.124	240.137	229.483	95,6

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.2.3 Prirast prašičev in prireja mesa (000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
DOMAČA PRIREJA														
Prirast prašičev (živa masa)	72,2	57,8	55,3	49,2	42,3	36,1	38,1	33,6	36,8	37,2	37,3	38,1	34,5	90,6
Domača prireja mesa (klavna masa)	61,3	45,3	44,5	40,2	36,0	29,0	29,6	26,4	28,9	29,6	29,5	30,5	27,4	89,8
SKUPNA PRIREJA														
Število zaklanih prašičev (000)	599,2	475,5	469,9	420,1	382,9	323,0	323,0	298,7	327,1	325,9	325,5	331,5	295,8	89,2
Povprečna klavna masa (kg/glavo)	91,1	92,7	94,1	92,8	93,0	91,0	91,9	91,4	93,8	96,3	96,2	97,1	97,0	99,9
Vse pridobljeno meso (klavna masa)	54,6	44,1	44,2	39,0	35,6	29,4	29,7	27,3	30,7	31,4	31,3	32,2	28,7	89,1
Zakol v klavnicah (klavna masa)	31,4	24,1	24,9	23,0	21,0	19,0	20,2	20,4	22,7	21,9	22,3	23,7	22,8	96,0
– delež od vsega pridobljenega mesa (%)	57,5	54,7	56,3	58,9	59,1	64,5	68,0	74,6	73,9	69,7	71,3	73,6	79,3	107,7
Zakol izven klavnic (klavna masa)	23,2	20,0	19,3	16,0	14,6	10,4	9,5	6,9	8,0	9,5	9,0	8,5	5,9	69,9

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.2.4 Bilanca proizvodnje in porabe mesa prašičev (t, ekvivalent klavne mase)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Domača prireja mesa	61.299	45.349	44.499	40.188	36.012	28.999	29.567	26.394	28.902	29.535	29.474	30.541	27.415	89,8
Uvoz živih živali (klavna masa)	918	2.116	1.742	1.766	1.674	1.520	1.666	1.500	1.969	1.866	1.868	1.862	1.749	93,9
Izvoz živih živali (klavna masa)	7.617	3.365	2.041	2.954	2.086	1.120	1.533	594	171	2	42	203	464	229,0
Vse pridobljeno meso	54.600	44.100	44.200	39.000	35.600	29.400	29.700	27.300	30.700	31.400	31.300	32.200	28.700	89,1
Začetne zaloge mesa in izdelkov	1.297	1.050	671	875	611	1.325	1.500	1.806	2.129	2.384	2.558	3.263	3.057	93,7
Uvoz mesa in izdelkov	46.956	51.404	53.650	53.612	54.735	55.239	59.465	64.886	69.493	64.527	68.521	64.730	58.455	90,3
– I. stopnja predelave (meso)	42.554	46.406	48.563	48.408	49.570	49.988	54.162	58.204	62.233	56.738	59.827	55.866	51.032	91,3
– II. stopnja predelave (izdelki)	4.401	4.998	5.087	5.204	5.165	5.252	5.303	6.682	7.260	7.789	8.695	8.864	7.424	83,7
Izvoz mesa in izdelkov	14.518	13.140	12.496	11.690	12.144	11.283	12.956	15.494	15.929	18.024	20.761	20.796	18.486	88,9
– I. stopnja predelave (meso)	2.569	2.387	2.622	2.539	2.470	2.288	3.083	3.818	3.772	4.458	6.855	6.842	4.758	69,5
– II. stopnja predelave (izdelki)	11.949	10.753	9.874	9.151	9.675	8.995	9.873	11.676	12.158	13.567	13.907	13.954	13.728	98,4
Končne zaloge mesa in izdelkov	1.050	671	875	611	1.325	1.500	1.806	2.129	2.384	2.558	3.263	3.057	2.992	97,9
Domača poraba	87.284	82.743	85.150	81.186	77.477	73.181	75.903	76.369	84.008	77.729	78.355	76.340	68.735	90,0
Poraba na prebivalca (kg)	43,2	40,5	41,6	39,6	37,7	35,5	36,8	37,0	40,7	37,6	37,9	36,5	32,7	89,6
Stopnja samooskrbe (%)	70,2	54,8	52,3	49,5	46,5	39,6	39,0	34,6	34,4	38,0	37,6	40,0	39,9	
Povprečje EU														
Poraba na prebivalca (kg)**	32,9	31,9	32,3	32,5	31,8	31,3	32,0	32,5	32,2	32,1	32,6	33,1	32,2	97,4
Stopnja samooskrbe (%)**	108,4	107,6	108,9	110,6	110,7	111,1	109,5	110,0	113,0	112,0	112,0	121,4	125,9	

* Začasni podatki. ** Z letom 2019 ni vključen podatek za Združeno kraljestvo.

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

2.2.5 Zakol prašičev v klavnica po kategorijah

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
ŠTEVILO														
Prašiči skupaj	380.703	291.588	289.303	273.904	252.512	227.856	238.871	239.309	257.747	245.377	249.816	259.759	245.502	94,5
Prašički	22.024	21.023	21.224	20.876	21.248	19.332	19.110	18.071	19.962	20.198	22.006	21.760	17.442	80,2
Pitani prašiči	356.154	267.981	265.038	251.101	229.457	207.003	218.150	218.649	234.624	221.527	224.738	234.606	224.868	95,8
Plemenski prašiči	2.027	2.230	2.798	1.613	1.513	1.115	1.273	2.314	2.876	3.324	2.821	3.135	2.919	93,1
Mladi pitani merjasci	498	354	243	314	294	406	338	275	285	328	251	258	273	105,8
MASA TRUPOV (t)														
Prašiči skupaj	31.406	24.113	24.903	22.954	21.033	18.953	20.208	20.371	22.686	21.885	22.310	23.705	22.766	96,0
Prašički	366	359	363	363	386	356	350	335	369	366	403	407	327	80,5
Pitani prašiči	30.773	23.433	24.129	22.361	20.446	18.433	19.667	19.690	21.867	20.997	21.464	22.839	22.031	96,5
Plemenski prašiči	230	297	393	208	180	135	167	326	430	498	426	441	388	87,9
Mladi pitani merjasci	36	25	17	22	21	29	24	20	20	23	18	18	20	106,1
POVPREČNA MASA (kg)														
Prašiči skupaj	82,5	82,7	86,1	83,8	83,3	83,2	84,6	85,1	88,0	89,2	89,3	91,3	92,7	101,6
Prašički	16,6	17,1	17,1	17,4	18,2	18,4	18,3	18,6	18,5	18,1	18,3	18,7	18,8	100,5
Pitani prašiči	86,4	87,4	91,0	89,1	89,1	89,0	90,2	90,1	93,2	94,8	95,5	97,4	98,0	100,6
Plemenski prašiči	113,4	133,1	140,6	129,0	119,1	121,1	131,3	140,7	149,5	149,9	150,9	140,7	132,9	94,4
Mladi pitani merjasci	72,5	71,5	71,6	71,6	71,1	71,8	70,9	71,0	70,4	69,7	70,7	71,3	71,5	100,2

Vir: SURS

2.2.6 Cene prašičev (EUR/t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
PRAŠIČI ZA ZAKOL (živa masa)														
Prašički do 25 kg	1.680,5	1.685,4	1.518,2	1.670,9	1.996,2	1.965,4	1.977,4	1.890,1	1.963,0	1.759,4	1.789,2	1.833,7	1.914,1	104,4
Pitani prašiči 25–150 kg	1.204,6	1.102,8	1.117,3	1.204,2	1.348,4	1.372,2	1.317,2	1.240,2	1.223,4	1.321,8	1.265,0	1.460,4	1.431,0	98,0
Lahki pitani prašiči 25–50 kg	1.820,5	1.778,5	1.654,2	1.782,5	2.067,4	2.060,1	1.945,8	1.855,7	1.677,5	2.122,0	2.104,8	1.937,4	1.867,6	96,4
Pitani prašiči 50–150 kg	1.201,8	1.100,0	1.115,0	1.199,5	1.337,5	1.365,2	1.311,5	1.234,2	1.217,9	1.317,2	1.259,7	1.456,3	1.427,7	98,0
Težki prašiči nad 150 kg	699,1	817,5	713,6	772,2	804,6	923,2	890,5	913,3	861,3	935,0	1.062,2	983,7	952,4	96,8
PRAŠIČI ZA NADALJNJO REJO														
Prašički in pujski za pitanje	1.779,8	1.846,1	1.889,9	1.949,2	2.301,6	2.472,2	2.368,3	2.212,0	2.298,0	2.470,0	2.328,9	2.486,6	2.616,4	105,2
GENE KLAVNIH PRAŠIČEV NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (klavna masa; razred E)														
Slovenija	1.501,6	1.377,8	1.368,5	1.510,3	1.683,8	1.696,2	1.634,3	1.548,8	1.562,3	1.680,2	1.560,0	1.808,1	1.737,0	96,1
EU	1.532,4	1.422,2	1.402,4	1.531,9	1.705,2	1.754,8	1.566,0	1.395,8	1.459,6	1.607,1	1.420,4	1.690,7	1.601,4	94,7

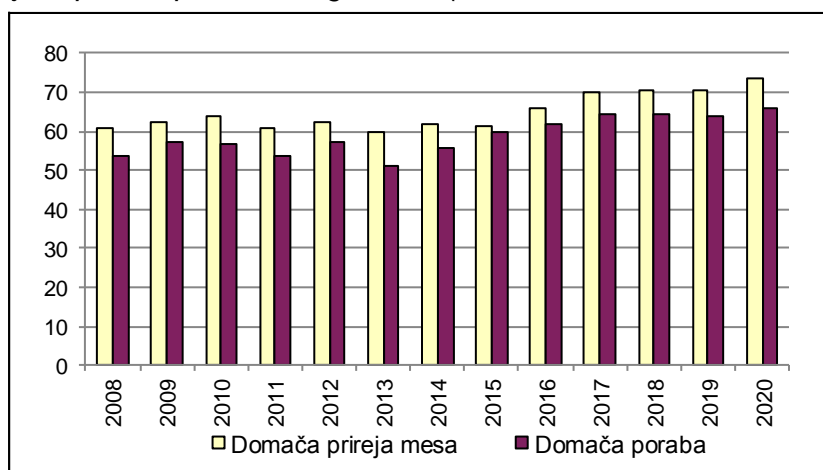
Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

2.3 Perutninsko meso

Prireja perutninskega mesa v Sloveniji je v zadnjem desetletju dosegala okoli 8 % skupne vrednosti kmetijstva, v okviru živinorejske proizvodnje pa okoli 18 %.

Trend naraščanja prirasta perutnine v živi masi se je po do zdaj znanih statističnih podatkih nadaljeval in ponovno dosegel rekordno raven. V primerjavi z letom 2019 se je povečal za 4 % in presegel mejo 100 tisoč ton (102 tisoč t). Od povprečja obdobja 2015–2019 (93 tisoč t) je večji za kar 10 %. Prav tako se je povečala tudi domača prireja perutninskega mesa, ki je v letu 2020 v klavni masi 73,3 tisoč ton. V strukturi zakola v klavnicah pitani piščanci že od leta 2012 k skupni masi prispevajo več kot 90 %, v letu 2020 91 %. V tem obdobju se je delež puranov v skupni masi ustalil med 7 in 8 odstotki (leta 2020 je znašal 8,1 %). Zakola druge perutnine (predvsem kokoši) pa od leta 2008 v slovenskih klavnicah ni bilo več, kar je posledica izvoza starih kokoši (prodaja klavnicam v tujini).

Slika 39: Prireja in poraba perutninskega mesa (000 t; ekvivalent klavne mase); 2008–2020

Vir: SURS, KIS

V zadnjem desetletju se je domača poraba perutninskega mesa kljub občasnim nihanjem stalno povečevala in je leta 2020 dosegla rekordnih 66,2 tisoč ton. Poraba perutninskega mesa na prebivalca je v letu 2020 znašala 31,5 kg, kar je 0,3 kg več od pred tem rekordne vrednosti v letu 2018. Za dober kilogram je večja tudi od povprečne porabe v obdobju 2015–2019 (30,4 kg). Stopnja samooskrbe s perutninskim mesom se je povišala za 0,3 odstotne točke. Tako v letu 2020 znaša skoraj 111 %, kar pa je za 3 odstotne točke nad ravno povprečja obdobja 2015–2019.

Slovenija ostaja neto izvoznica perutnine. Po močnem zmanjšanju leta 2015 (s 6,3 tisoč t na 2,1 tisoč t) se je presežek zunanje trgovine s perutninskim mesom znova povečeval. V letu 2020 je znašal 6,4 tisoč ton. Več letni trend naraščanja blagovne menjave se je v letu 2019 umiril, v letu 2020 pa ustavil.

Uvoz in izvoz perutnine sta se v letu 2020 zmanjšala za približno 7 %, izvoz pa je bil po do zdaj znanih podatkih 26 % nad uvozom.

Preglednica 23: Uvoz in izvoz perutnine (t; ekvivalent mesa); 2016–2020

	Uvoz					Izvoz				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Žive živali	1.346	1.738	1.029	990	1.293	2.703	2.666	2.103	1.131	1.058
Meso	20.117	20.418	22.678	22.853	20.499	20.668	23.098	25.475	26.001	24.161
Izdelki	2.843	2.803	3.412	3.065	3.183	5.076	5.246	5.906	6.577	6.189
Skupaj	24.306	24.958	27.119	26.908	24.975	28.448	31.010	33.485	33.709	31.407

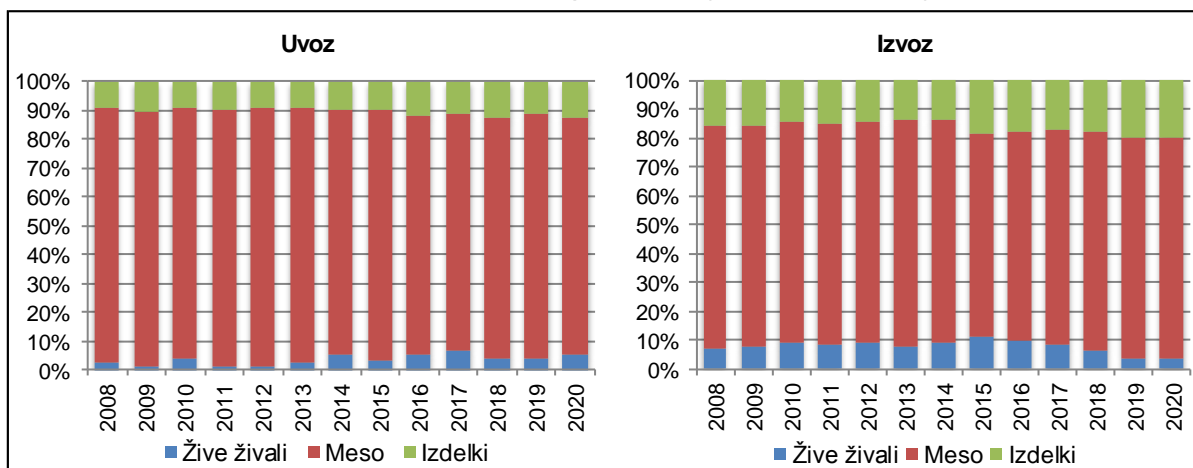
* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Na manjši izvoz perutnine v letu 2020 je vplival manjši izvoz vseh treh segmentov izvoza: žive živali in meso –7 % ter izdelki –6 %. V izvozu perutnine še naprej prednjači izvoz mesa (leta 2020: 77 %), ki v zadnjih letih v strukturi skupnega izvoza dosega okoli 75 %, izvoz izdelkov pa je imel v letu 2020 20-odstotni delež skupnega izvoza.

K zmanjšanju uvoza perutnine v letu 2020 je prispeval manjši uvoz mesa (–10 %), medtem sta se uvoz izdelkov in živih živali povečala (+4 % in +31 %), pri čemer zadnji zaradi majhnega deleža v skupnem uvozu nima pomembnega vpliva. Tudi pri uvozu je daleč najpomembnejša kategorija uvoz mesa, ki v strukturi uvoza v zadnjih letih dosega med 80 % in 90 % (leta 2020: 82 %).

Slika 40: Struktura uvoza in izvoza perutnine (ekvivalent mesa); 2008–2020

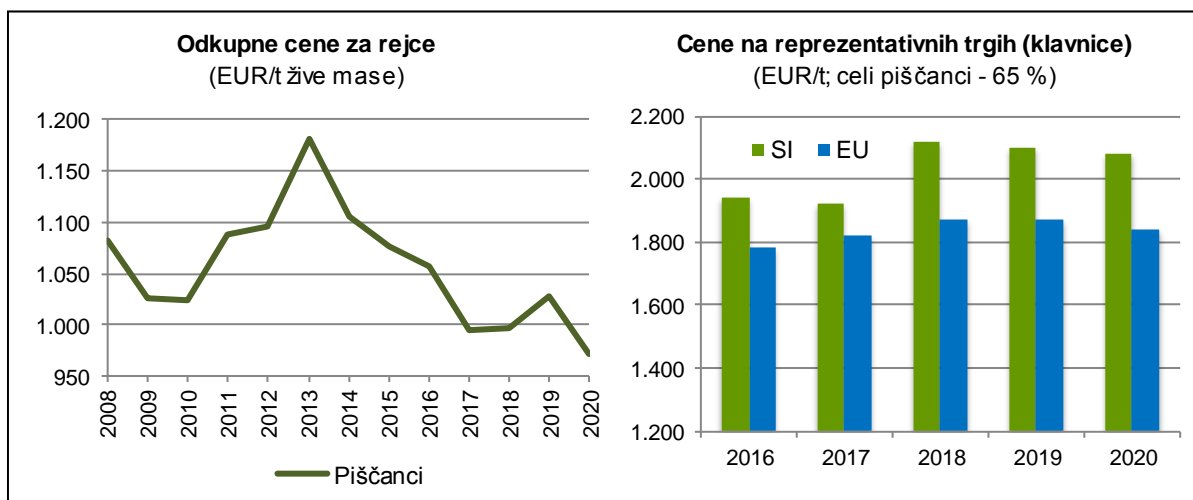
Vir: SURS, preračuni KIS

Pojav epidemije covid-19 je imel v letu 2020 vpliv tudi na izvozna gibanja pri perutninskem mesu. Izvoz se je najbolj zmanjšal ob pojavu prvega vala epidemije, tj. v drugi četrtini leta. Podobno intenzivno kot izvoz se je zmanjšal tudi uvoz (najbolj pa prav tako v drugem četrtletju), pri tem je dodatno opazno tudi precejšnje znižanje vrednosti proizvodov.

Zaradi vpetosti na mednarodni trg, velikega obsega zunanje trgovine in odvisnosti od nabave večine surovin na tujih trgih se odkupne cene perutnine pri nas gibajo podobno kot v EU.

Leta 2020 so se po statističnih podatkih odkupne cene perutnine za zakol za rejce agregatno znižale za 5 %, pri čemer so cene pitanih puranov v kategoriji perutnina za zakol (žive živali) ostale na ravni iz leta 2019. V kategoriji perutnina za nadaljnjo rejo so cene enodnevnih piščancev za nesnice ostale na podobni ravni kot leta 2019, medtem ko so se cene enodnevnih piščancev za pitanje in jarkic zvišale za dober odstotek. Če se je po statističnih podatkih cena pitovnih piščancev v letu 2020 znižala za dobrih 5 %, se je po podatkih reprezentativnih klavnic tržna cena zaklanih piščancev (tj. 65 % piščancev) znižala za odstotek. Tudi povprečna cena EU se je v letu 2020 znižala in sicer za 2 %.

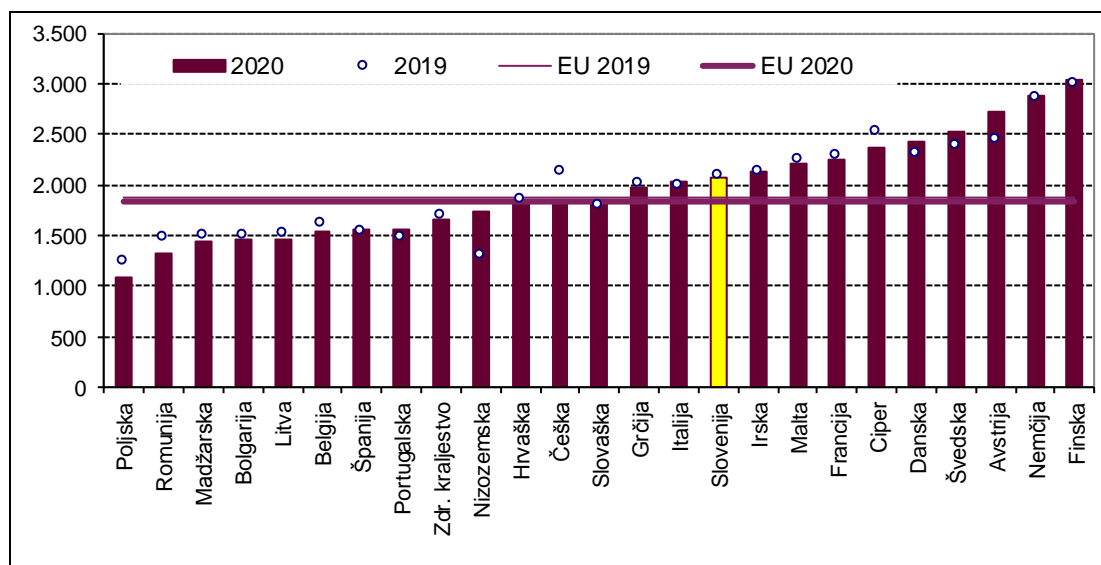
Slika 41: Odkupne cene piščancev za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen piščancev s povprečjem EU

Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Slovenija je glede na raven cen piščancev vse od leta 2014 (razen v letu 2016) v sredini držav članic EU. V letu 2020 je po razpoložljivih podatkih Evropske komisije višjo tržno ceno celih piščancev kot Slovenija imelo devet držav članic EU.

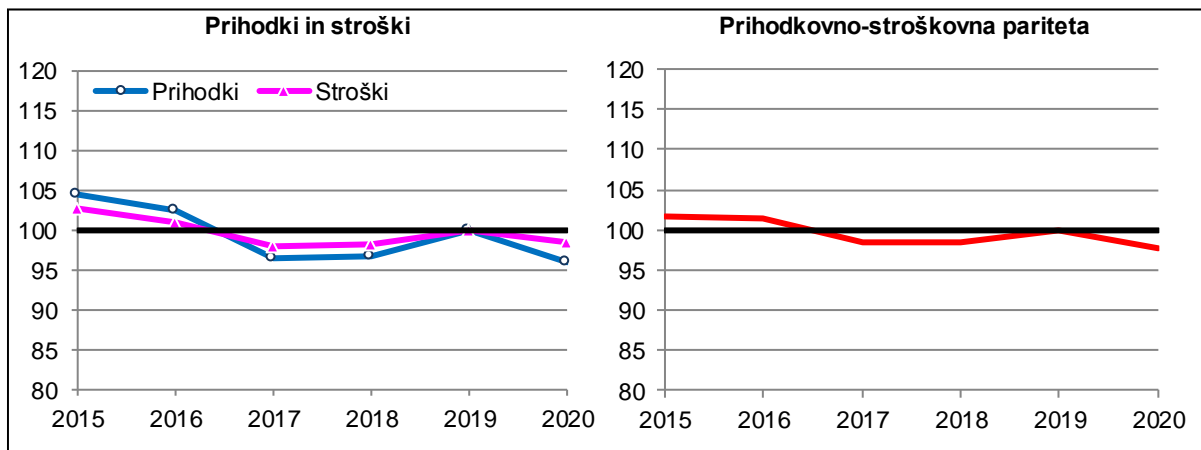
Slika 42: Tržne cene piščancev (65 %) po državah EU; 2019 in 2020

Vir: Evropska komisija

Zaradi industrijskega tipa proizvodnje in velikega deleža, ki ga ima v strukturi stroškov krma, spremembe odkupnih cen perutnine praviloma sledijo spremembam cen krme. V povprečju je strošek krme za piščance po modelnih ocenah za pitane piščance v letu 2020 ostal na ravni leta prej. V letu 2020 je odkupna cena sledila znižanju skupnih stroškov (-2 %), ki so predvsem posledica nižjih cen enodnevnih piščancev (-5 %). Višji kot leto prej je bil strošek dela (+4 %).

Slika 43: Osnovni ekonomski kazalci pri pitanju piščancev (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Zaradi nižjih odkupnih cen in nižje vrednosti gnoja se je skupna vrednost proizvodnje nižala za 4 %, kar je dvakrat toliko od znižanja skupnih stroškov prireje. To pomeni, da se je prihodkovno-stroškovno razmerje nekoliko poslabšalo in je 2 % pod ravnjo povprečja zadnjega petletnega obdobja (2015–2019).

2.3.1 Prirast perutnine in prireja mesa (000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Prirast perutnine (živa masa)	83,2	85,3	86,4	82,2	83,7	80,8	84,0	82,5	89,9	96,2	96,9	98,1	102,2	104,2
Domača prireja mesa (klavna masa)	60,9	62,5	63,6	60,9	62,2	59,7	61,8	61,3	66,0	70,0	70,7	70,8	73,3	103,5
Vse pridobljeno meso (klavna masa)	59,9	61,4	62,2	59,2	60,3	58,2	60,5	59,4	64,7	69,3	69,7	70,6	73,6	104,2
Zakol v klavnicah (klavna masa)	58,7	59,5	61,4	58,3	58,7	57,1	59,8	58,8	64,0	68,7	69,2	70,0	72,9	104,2
– delež od vsega pridobljenega mesa (%)	98,0	97,0	98,8	98,5	97,3	98,1	98,8	98,9	98,9	99,1	99,2	99,2	99,1	100,0
Zakol zunaj klavnic	1,2	1,9	0,8	0,9	1,6	1,1	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,7	110,3

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.3.2 Bilanca proizvodnje in porabe mesa perutnine (t, klavna masa)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Domača prireja mesa	60.872	62.546	63.721	60.977	62.338	59.832	61.961	61.409	66.058	70.228	70.774	70.741	73.365	103,7
Uvoz živih živali (klavna masa)	307	179	613	194	189	499	1.078	747	1.346	1.738	1.029	990	1.293	130,6
Izvoz živih živali (klavna masa)	1.279	1.325	2.135	1.970	2.227	2.131	2.539	2.756	2.703	2.666	2.103	1.131	1.058	93,5
Vse pridobljeno meso	59.900	61.400	62.200	59.200	60.300	58.200	60.500	59.400	64.700	69.300	69.700	70.600	73.600	104,2
Začetne zaloge mesa in izdelkov	1.703	1.586	1.948	1.291	1.401	1.034	1.369	1.401	1.125	1.138	1.099	869	814	93,7
Uvoz mesa in izdelkov	11.795	12.908	15.446	16.858	18.920	18.823	19.776	22.384	22.960	23.220	26.091	25.918	23.682	91,4
I. stopnja predelave (meso)	10.693	11.572	14.014	15.234	17.212	17.011	17.698	20.061	20.117	20.418	22.678	22.853	20.499	89,7
II. stopnja predelave (izdelki)	1.102	1.336	1.432	1.624	1.708	1.811	2.078	2.323	2.843	2.803	3.412	3.065	3.183	103,8
Izvoz mesa in izdelkov	17.903	16.636	21.503	22.142	22.542	25.703	24.603	22.484	25.745	28.344	31.382	32.577	30.350	93,2
I. stopnja predelave (meso)	14.851	13.824	18.100	18.484	19.043	21.907	20.854	17.813	20.668	23.098	25.475	26.001	24.161	92,9
II. stopnja predelave (izdelki)	3.052	2.813	3.402	3.658	3.499	3.796	3.749	4.671	5.076	5.246	5.906	6.577	6.189	94,1
Končne zaloge mesa in izdelkov	1.586	1.948	1.291	1.401	1.034	1.369	1.401	1.125	1.138	1.099	869	814	1.567	192,4
Domača poraba	53.908	57.309	56.800	53.806	57.045	50.985	55.641	59.576	61.903	64.215	64.639	63.995	66.180	103,4
Poraba na prebivalca (kg)	26,7	28,1	27,7	26,2	27,7	24,8	27,0	28,9	30,0	31,1	31,2	30,6	31,5	102,9
Stopnja samooskrbe (%)	112,9	109,1	112,2	113,3	109,3	117,4	111,4	103,1	106,7	109,4	109,5	110,5	110,9	
Povprečje EU														
Poraba na prebivalca (kg)**	19,9	20,3	20,6	20,8	21,3	21,4	22,1	22,9	23,8	23,8	24,8	23,4	23,7	101,3
Stopnja samooskrbe (%)**	100,3	100,7	103,1	103,9	104,0	104,3	104,3	104,1	104,9	105,4	105,5	113,9	113,5	

* Začasni podatki. ** Z letom 2019 ni vključen podatek za Združeno kraljestvo.

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

2.3.3 Zakol perutnine v klavnicah

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
ŠTEVILO (tisoč)														
Perutnina skupaj	33.893	33.188	32.678	31.843	32.041	32.316	33.594	33.322	35.986	38.500	38.238	38.841	40.137	103,3
Pitani piščanci	33.086	32.400	31.887	31.016	31.377	31.579	32.949	32.662	35.275	37.811	37.579	37.987	39.348	103,6
Odrasle kokoši	290	327	320	333	260	348	265	243	297	254	201	338	280	83,0
Purani	516	460	472	495	404	388	380	417	415	435	458	516	509	98,5
Druga perutnina	0	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
MASA TRUPOV (t)														
Perutnina skupaj	58.692	59.543	61.431	58.284	58.661	57.088	59.798	58.761	64.006	68.663	69.168	70.004	72.943	104,2
Pitani piščanci	51.073	52.183	53.478	51.816	53.224	51.794	54.933	53.618	58.572	63.046	63.479	63.444	66.359	104,6
Odrasle kokoši	970	1.130	1.147	1.087	731	985	706	637	785	729	536	789	685	86,8
Purani	6.648	6.231	6.806	5.382	4.706	4.310	4.160	4.506	4.649	4.888	5.153	5.772	5.899	102,2
Druga perutnina	0	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
POVPREČNA MASA (kg)														
Perutnina skupaj	1,7	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	101,1
Pitani piščanci	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,7	1,6	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	101,2
Odrasle kokoši	3,3	3,5	3,6	3,3	2,8	2,8	2,7	2,6	2,7	2,9	2,7	2,3	2,5	104,7
Purani	12,9	13,5	14,4	10,9	11,7	11,1	11,0	10,8	11,2	11,2	11,3	11,2	11,6	103,8
Druga perutnina	35,0	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Vir: SURS

2.3.4 Cene perutnine

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
PERUTNINA ZA ZAKOL (EUR/t žive mase)														
Pitani piščanci	1.083,0	1.025,9	1.024,0	1.089,2	1.096,5	1.180,9	1.105,8	1.076,5	1.057,0	994,5	996,7	1.028,0	972,5	94,6
PERUTNINA ZA NADALJNJO REJO (EUR/000)														
Enodnevni piščanci (vsi)	539,1	527,4	494,1	500,7	512,3	504,0	498,0	499,0	457,0	z	z	z	z	
Enodnevni piščanci za pitanje	537,9	525,9	492,3	499,0	511,0	501,3	494,9	496,1	z	z	z	z	z	
Enodnevni piščanci za nesnice	595,8	614,4	609,3	599,2	597,4	683,6	675,5	639,8	z	z	z	z	z	
Jarkice (EUR/kg)	2.746,0	2.649,6	2.607,5	3.053,4	3.111,8	3.292,3	3.282,2	3.321,8	z	3.358,1	3.238,7	3.330,9	z	
GENE PIŠČANCEV NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (EUR/t klavne mase; 65 % piščanci)														
Slovenija	1.961,4	1.877,3	1.925,6	2.003,2	2.023,4	2.080,1	2.004,4	1.990,6	1.938,7	1.924,4	2.119,5	2.100,4	2.079,3	99,0
EU	1.803,0	1.696,7	1.701,0	1.870,4	1.919,3	1.949,4	1.910,5	1.868,7	1.782,5	1.822,8	1.870,5	1.872,8	1.841,1	98,3

z – zaupno

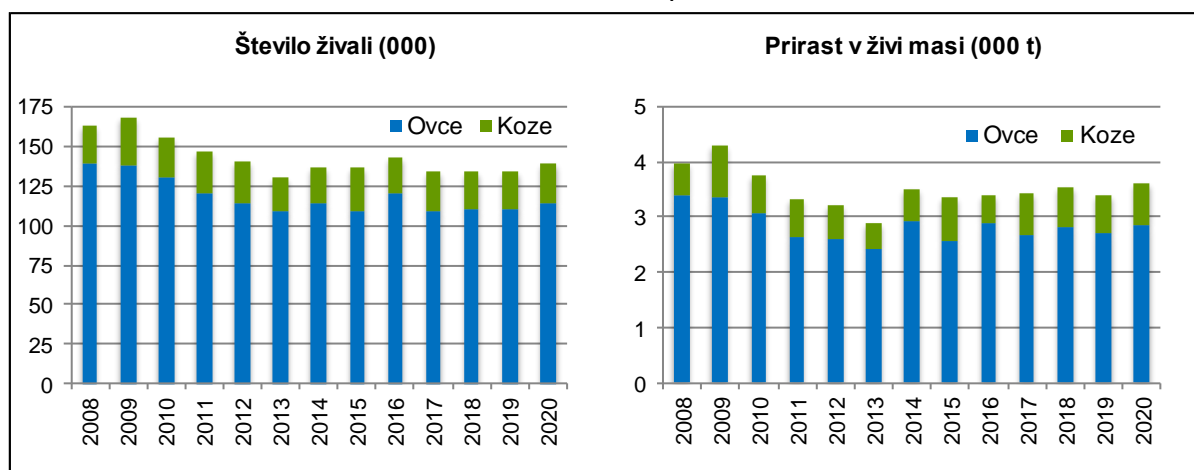
Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

2.4 Ovčje in kozje meso

Prireja mesa drobnice k vrednosti kmetijske proizvodnje prispeva malo manj kot odstotek (leta 2020: 0,7 %), k vrednosti živinorejske proizvodnje pa dober odstotek (leta 2020: 1,6 %).

Podatki rednih letnih statističnih raziskav o številu živali kažejo, da je bilo ob koncu leta 2020 število drobnice za slabe 4 % več kot v letu 2019 ter za dobra 2 % odstotka več od povprečja obdobja 2015–2019. Leta 2020 je bilo v reji 139,4 tisoč živali, od tega 113,7 tisoč ovac in 25,7 tisoč koz. Medtem ko je bilo število ovac v primerjavi z enakim obdobjem leta 2019 večje za 3 %, je bilo koz več za dobrih 5 %.

Slika 44: Število drobnice in prirast; 2008–2020

Vir: SURS

Prirast drobnice v živi masi se je v letu 2020 v primerjavi z letom prej povečal za dobrih 6 % na približno 3,6 tisoč ton, kar je 5 % nad ravno povprečja zadnjih petih let. K povečanju prirasta drobnice sta prispevala tako prirast ovac (+6 %) kot tudi prirast koz (+9 %). V strukturi skupnega prirasta drobnice prispevajo ovce okoli 80 %. Sicer se je prirast drobnice v letu 2019 opazno zmanjšal. Razlog za zmanjšanje prirasta je bil pri ovcah v pomladitvi tropov, pri kozah pa opazno preusmerjanje v mlečno rejo. To se je odrazilo tudi v letu 2020, ko je bilo plemenskih ovac več za 2 %, plemenskih koz pa za 3 %. Če je bilo leta 2020 število mlečnih ovac podobno kot leto prej, pa se je število mlečnih koz ponovno povečalo, in sicer za dobrih 5 %.

Domača prireja mesa drobnice se je v letu 2020 povečala na 1,75 tisoč ton (+3 %). Od leta 2013 se je zakol drobnice v klavnicah povečeval, a v zadnjih letih stagnira na okoli 8 %. Tako se še vedno največ mesa drobnice pridobi iz zakola zunaj klavnic (povprečje obdobja 2016–2020 je okoli 91 %).

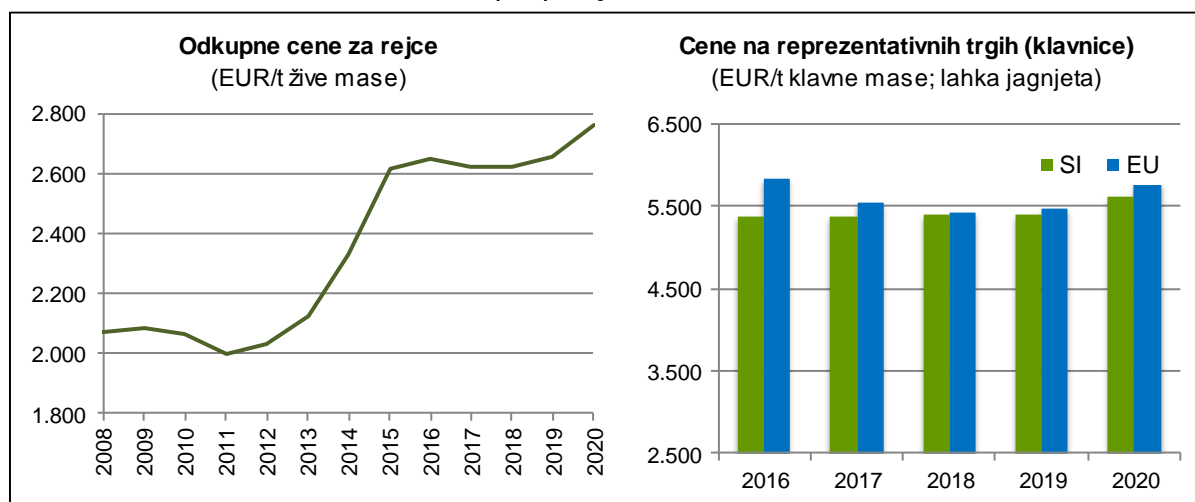
Kljub večji domači prireji mesa drobnice je v letu 2020 domača poraba mesa drobnice ostala na ravni leta pred tem, in sicer na 1,83 tisoč ton. Po letu 2016, ko je domača poraba z dobrimi 2 tisoč tonami mesa pomenila porabo skoraj 1 kg mesa drobnice na prebivalca, je bila v letu 2020 poraba 0,87 kg, kar je med najnižjimi vrednostmi porabe v zadnjem desetletju. Poraba je za približno polovico manjša od povprečne porabe mesa drobnice v EU.

Obseg zunanje trgovine z drobnico je v primerjavi z drugimi živalskimi proizvodi skromen. Po precejšnjem zmanjšanju zunanjetrgovinskega obsega leta 2011 se je ta z leti močno povečeval vse do leta 2016, ko je znašal že skoraj 441 ton. V obdobju 2017–2020 se je obseg zmanjšal s 235 ton, kolikor je znašal leta 2017, na 95 ton v letu 2020. Izrazito zmanjšanje obsega zunanje trgovine je predvsem posledica zmanjševanja uvoza mesa in izdelkov drobnice, ki v

obsegu zunanje trgovine z drobnico tudi prevladuje. Tako se je tudi uvoz mesa in izdelkov v obdobju 2017–2020 zmanjšal z 209 ton, kolikor je znašal leta 2017, na 87 ton v letu 2020. Po ustavitvi večletnega zniževanja stopnje samooskrbe z mesom drobnice v letu 2017 se je stopnja samooskrbe v zadnjih letih polagoma zviševala. V letu 2020 je dosegala 96 %, kar je za 7 odstotnih točk nad povprečjem obdobja 2015–2019.

Po trendu zviševanja odkupnih cen jagnjet v obdobju 2011–2016 so bile cene do leta 2019 dokaj stabilne, z letom 2020 pa so se ponovno zvišale. Po statističnih podatkih so se odkupne cene jagnjet (žive živali) zvišale za 4 % glede na leto 2019. Podobno zvišanje kažejo tudi podatki o tržnih cenah jagnjet na reprezentativnem trgu (v klavni masi), ki so neposredno primerljive s cenami lahkih jagnjet v drugih državah članicah EU.

Slika 45: Odkupne cene jagnjet za zakol v Sloveniji in primerjava tržnih cen lahkih jagnjet s povprečjem v EU

Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Cene drobnice se v Sloveniji oblikujejo precej lokalno in na njihovo gibanje razmere na trgih EU nimajo pomembnega vpliva. Cene na domačem trgu se v primerjavi z evropskimi po navadi gibajo različno intenzivno in v različnih smereh.

Povprečne cene lahkih jagnjet v EU, za katere so reprezentativni predvsem trgi sredozemskih držav ter Vzhodne Evrope in Balkana, so se v letu 2020 zvišale za 4 %. Razlika med povprečno ceno EU za lahka jagnjeta in ceno lahkih jagnjet v Sloveniji se je v zadnjem desetletju, še zlasti pa v zadnjih petih letih, zmanjševala, v letu 2020 pa ponovno nekoliko povečala. Še leta 2013 je znašala 41 %, v zadnjih nekaj letih pa so bile povprečne cene EU za lahka jagnjeta od slovenskih v povprečju višje le še za okoli 2 %.

V zadnjih letih se cena lahkih jagnjet v Sloveniji giblje med sredino in spodnjo tretjino držav članic EU. Leta 2020 je od držav, v katerih se tržijo lahka jagnjeta, nižjo ceno od Slovenije imela le Grčija. Najvišje cene po uradnih podatkih pripadajo Hrvaški, Franciji in Portugalski.

Rejci drobnice lahko v programskem obdobju 2014–2020 prek kmetijskih zemljišč, podobno kot v preteklem programskem obdobju, pridobijo druga plačila iz sheme neposrednih plačil. Poleg neposrednih plačil so bili v letu 2020 deležni tudi podpor na podlagi Uredbe o ukrepu dobrobit živali iz PRP.

Rejci drobnice so od leta 2007 upravičeni tudi do regresa za zavarovanje živali za primer bolezni. Stopnja sofinanciranja, ki je bila v obdobju 2015–2018 20 % zavarovalne premije, se je v letu 2019 ponovno zvišala na 30 %, kjer je ostala tudi v letu 2020. Rejci lahko uveljavljajo

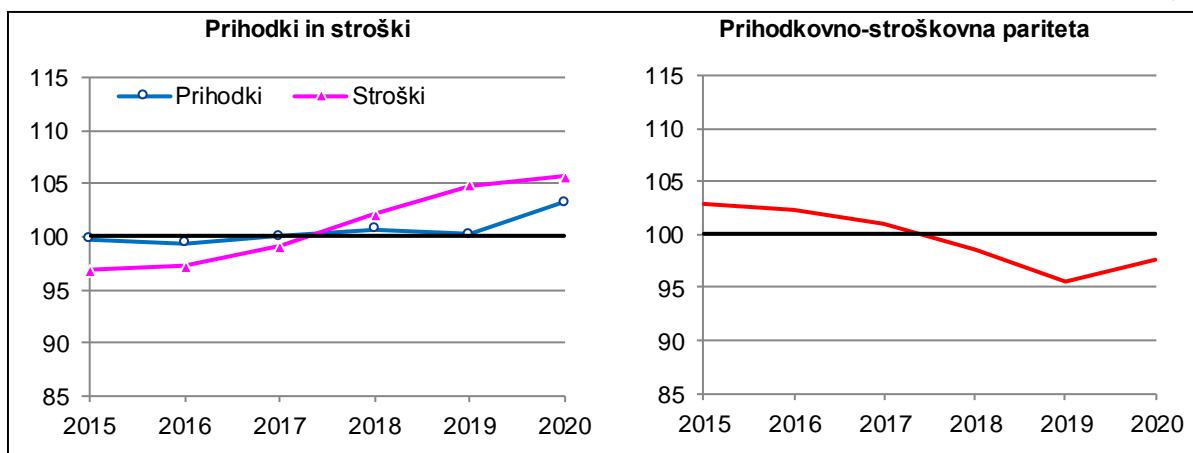
tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki od sredine leta 2009 znaša 70 %.

V letu 2020 so bili rejci drobnice upravičeni tudi do pomoči za izpad dohodka, ki je nastal z omejitvami za preprečevanje širjenja covid-19. V primerjavi s trgi govejega, prašičjega in perutninskega mesa omejitve za preprečevanje širjenja covid-19 na sektor priraje mesa drobnice niso vplivale tako močno. To izhaja predvsem iz razlik v prodajnih poteh in majhne vpetosti v zunanje trgovinske tokove. Glavnina mesa drobnice se proda od velike noči do izteka turistične sezone, manj pa še ob praznikih konec leta. Pojav omejitev s prvim valom covid-19 je v letu 2020 sovpadal s prodajo jagnjet v času velike noči, medtem ko je glavnina prodajne sezone potekala med poletno sezono, ko pa omejitev ni bilo. Slednje pa so bile ponovno konec leta, takrat pa se po ocenah na podlagi odkupa (SURS) proda manj kot 10 % jagnjet.

Prihodkovno-stroškovno razmerje pri reji jagnjet se je v obdobju 2015–2019 slabšalo, trend slabšanja pa se je v letu 2020 ustavil. K temu je ob podobni ravni stroškov reje kot v letu 2019 prispevala za 2 % višja vrednosti skupne proizvodnje. Višja vrednost proizvodnje je posledica povišanja prodajnih cen (+4 %), medtem ko se je vrednost stranskih proizvodov (izločene ovce in gnoj) znižala za 4 %.

Med stroški so se leta 2020 znižali stroški krme (za odstotek), višja pa sta bila strošek plemenskih živali (+5 %) in pa strošek dela (+4 %).

Slika 46: Osnovni ekonomski kazalci pri reji jagnjet (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Kljub izboljšanju prihodkovno-stroškovnega razmerja leta 2020 je to nekoliko pod ravnjo petletnega povprečja 2015–2019. Ob tem je treba poudariti, da je bilo obdobje 2015–2016 nadpovprečno, zaradi česar se na prvi pogled razmere v ostalih letih izkazujejo kot zelo slabe, vendar pa so leta 2013, 2014 ter 2019 in 2020 primerljiva.

2.4.1 Število drobnice

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
DROBNICA skupaj	163.186	168.004	155.985	146.621	140.503	130.019	135.931	136.365	142.250	133.978	134.542	134.617	139.414	103,6
Plemenske ovce in koze	111.825	117.127	110.287	100.610	94.099	88.093	93.150	93.649	96.132	95.970	94.303	93.750	95.652	102,0
– mlečna plemenska drobnica	9.934	12.015	9.636	9.599	9.119	8.212	9.566	9.813	8.740	10.216	10.885	11.377	11.696	102,8
– druga plemenska drobnica	101.891	105.112	100.651	91.011	84.980	79.881	83.584	83.836	87.392	85.754	83.418	82.373	83.956	101,9
Jagnjeta, kozlički, mlade ovce in koze	42.245	40.765	36.944	37.303	37.659	34.305	35.187	34.797	36.907	30.446	31.550	32.328	36.955	114,3
Jalove ovce in koze*	2.330	2.378	2.078	1.825	2.296	2.070	1.503	1.809	2.218	1.002	2.074	1.835		
Ovni in kozli	6.786	7.734	6.676	6.883	6.452	5.551	6.091	6.110	6.993	6.560	6.615	6.704	6.807	101,5
OVCE skupaj	138.958	138.108	129.788	119.976	114.152	108.779	113.648	109.406	119.845	108.761	109.832	110.259	113.734	103,2
Plemenske ovce	94.988	95.245	90.851	81.525	77.288	73.424	77.970	75.204	81.470	77.903	76.493	75.859	77.276	101,9
– mlečne ovce	4.930	5.283	4.378	5.021	4.763	4.035	4.641	3.927	4.610	5.322	5.006	4.987	4.964	99,5
– druge ovce	90.058	89.962	86.473	76.504	72.525	69.389	73.329	71.277	76.860	72.581	71.487	70.872	72.312	102,0
Jagnjeta in mlade ovce	37.264	35.514	32.535	32.380	30.901	29.806	30.239	28.745	31.469	25.855	27.359	28.731	31.748	110,5
Jalove ovce	1.722	1.734	1.482	1.233	1.495	1.536	953	1.141	1.646	686	1.357	1.127		
Ovni	4.984	5.615	4.920	4.838	4.470	4.013	4.486	4.316	5.260	4.317	4.623	4.542	4.710	103,7
KOZE skupaj	24.228	29.896	26.197	26.645	26.351	21.240	22.283	26.959	22.405	25.217	24.710	24.358	25.680	105,4
Plemenske koze	16.837	21.882	19.436	19.085	16.811	14.669	15.180	18.445	14.662	18.067	17.810	17.891	18.376	102,7
– mlečne koze	5.004	6.732	5.258	4.578	4.356	4.177	4.925	5.886	4.130	4.894	5.879	6.390	6.732	105,4
– druge koze	11.833	15.150	14.178	14.507	12.455	10.492	10.255	12.559	10.532	13.173	11.931	11.501	11.644	101,2
Kozlički in mlade koze	4.981	5.251	4.409	4.923	6.758	4.499	4.948	6.052	5.438	4.591	4.191	3.597	5.207	144,8
Jalove koze	608	644	596	592	801	534	550	668	572	316	717	708	*	
Kozli	1.802	2.119	1.756	2.045	1.982	1.538	1.605	1.794	1.733	2.243	1.992	2.162	2.097	97,0

* Z letom 2020 so jalove živali upoštevane znotraj posameznih kategorij plemenskih živali.

Vir: SURS

2.4.2 Prirast drobnice in prireja mesa (000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
DROBNICA skupaj														
Prirast drobnice (živa masa)	3,96	4,31	3,74	3,33	3,21	2,90	3,51	3,36	3,40	3,43	3,54	3,38	3,59	106,3
Domača prireja mesa (klavna masa)	1,94	1,99	2,03	1,89	1,76	1,61	1,62	1,67	1,64	1,72	1,81	1,70	1,75	102,8
Vse pridobljeno meso (klavna masa)	1,93	1,98	2,03	1,89	1,75	1,60	1,62	1,66	1,64	1,72	1,81	1,70	1,75	102,8
Zakol v klavnicah (klavna masa)	0,13	0,12	0,12	0,12	0,12	0,09	0,11	0,12	0,13	0,15	0,17	0,17	0,13	79,0
– delež od vsega pridobljenega mesa (%)	6,5	6,0	5,7	6,3	6,6	5,8	7,1	7,2	8,0	8,8	9,3	9,9	7,6	76,9
OVCE														
Prirast ovc (živa masa)	3,41	3,35	3,06	2,65	2,62	2,42	2,91	2,57	2,91	2,68	2,81	2,71	2,86	105,7
Domača prireja mesa (klavna masa)	1,61	1,67	1,64	1,54	1,41	1,31	1,33	1,36	1,31	1,42	1,44	1,37	1,40	102,0
Vse pridobljeno meso (klavna masa)	1,60	1,66	1,63	1,54	1,41	1,31	1,34	1,36	1,31	1,42	1,44	1,37	1,40	102,0
KOZE														
Prirast koz (živa masa)	0,55	0,96	0,68	0,68	0,59	0,48	0,60	0,78	0,49	0,76	0,72	0,68	0,73	108,6
Domača prireja mesa (klavna masa)	0,33	0,32	0,40	0,35	0,35	0,30	0,29	0,31	0,33	0,30	0,37	0,34	0,36	105,7
Vse pridobljeno meso (klavna masa)	0,33	0,32	0,40	0,35	0,35	0,29	0,29	0,31	0,33	0,30	0,37	0,34	0,36	105,7

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.4.3 Bilanca proizvodnje in porabe mesa drobnice (t, klavna masa)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Domača prireja mesa	1.939	1.981	2.053	1.890	1.762	1.608	1.622	1.666	1.640	1.720	1.811	1.703	1.750	102,8
Uvoz živih živali (klavna masa)	0	0	3	0	0	0	6	0	0	0	0	0	0	
Izvoz živih živali (klavna masa)	11	3	29	2	10	4	4	2	0	0	2	0	0	
Vse pridobljeno meso	1.928	1.978	2.027	1.888	1.752	1.604	1.624	1.664	1.640	1.720	1.809	1.703	1.750	102,8
Začetne zaloge mesa in izdelkov	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	
Uvoz mesa in izdelkov	53	61	49	31	40	88	240	296	404	209	165	137,8	87,0	63,3
Izvoz mesa in izdelkov	13	6	3	8	13	7	8	9	37	26	14	9	8	80,5
Končne zaloge mesa in izdelkov	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	
Domača poraba	1.968	2.034	2.073	1.911	1.778	1.686	1.856	1.951	2.007	1.902	1.960	1.831	1.829	99,9
Poraba na prebivalca (kg)	0,97	1,00	1,01	0,93	0,86	0,82	0,90	0,95	0,97	0,92	0,95	0,88	0,87	99,4
Stopnja samooskrbe (%)	98,6	97,4	99,0	98,9	99,0	95,4	87,4	85,4	81,7	90,4	92,4	93,0	95,7	
Povprečje EU														
Poraba na prebivalca (kg)**	2,3	2,2	2,0	2,0	1,8	1,8	1,77	1,82	1,80	1,74	1,73	1,37	1,37	100,5
Stopnja samooskrbe (%)**	79,6	79,0	81,1	83,6	86,7	87,4	88,2	86,2	87,4	91,5	90,6	93,6	95,0	

* Začasni podatki. ** Z letom 2019 ni vključen podatek za Združeno kraljestvo.

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

2.4.4 Cene drobnice za zakol

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
EUR/t žive mase														
Jagnjeta (vsa)	2.069,4	2.088,1	2.063,3	1.997,7	2.033,7	2.127,4	2.332,9	2.612,7	2.646,3	2.625,2	2.622,5	2.652,2	2.759,1	104,0
Sesna jagnjeta	1.982,2	1.988,8	2.043,2	1.983,0	2.142,9	2.209,2	2.320,0	2.656,1	z	z	z	z	z	
Pitana jagnjeta	2.098,4	2.122,9	2.071,3	2.005,0	1.994,4	2.085,8	2.335,3	2.610,7	2.645,8	z	z	z	z	
Ovce	866,2	877,9	779,7	753,4	792,0	720,5	822,1	1.139,1	1.055,1	1.109,9	1.117,0	1.005,2	1.081,3	107,6
CENE LAHKIH JAGNJET NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (EUR/t klavne mase)														
Slovenija	4.216,5	4.146,5	4.073,7	4.027,5	4.040,2	4.173,2	4.817,5	5.467,7	5.373,7	5.364,9	5.389,3	5.403,0	5.610,8	103,8
EU	6.073,3	6.376,9	5.843,0	5.905,2	5.998,8	5.896,6	5.890,1	6.169,2	5.838,2	5.552,6	5.420,7	5.477,4	5.794,6	105,8

z – zaupno

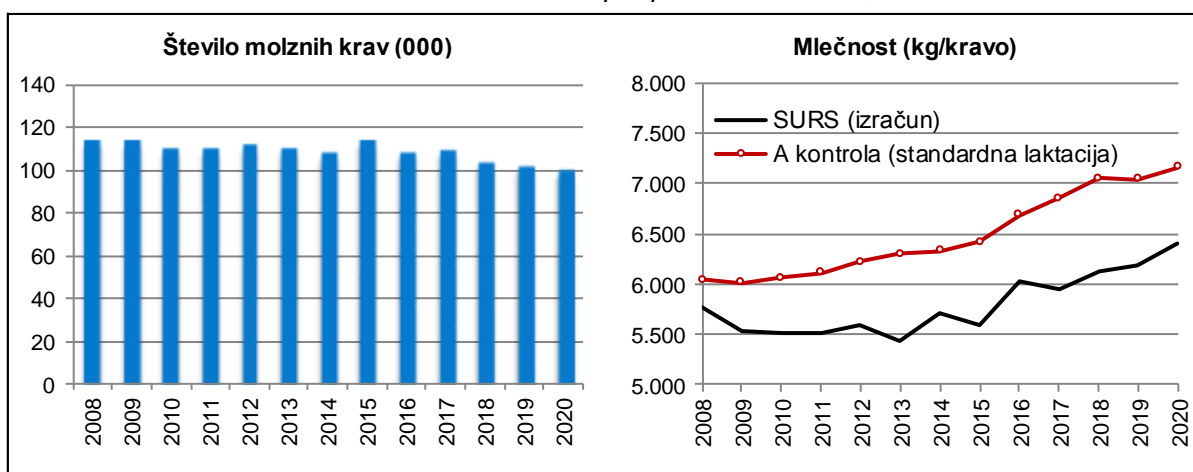
Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

2.5 Mleko

Proizvodnja kravjega mleka še naprej ostaja najpomembnejša usmeritev slovenskega kmetijstva. K skupni vrednosti kmetijske proizvodnje v zadnjih letih prispeva okoli 14 % (leta 2020: 13,7 %), k vrednosti živinoreje pa približno 33 % (leta 2020: 33,2 %).

Podatki rednih letnih statističnih raziskav o številu živali kažejo nadaljevanje trenda zmanjševanja števila krav molznic. Tako je bilo ob koncu leta 2020 prvič v reji manj kot 100 tisoč molznic (99 tisoč). To je za skoraj 2 % manj kot v enakem obdobju leta 2019 in za 9 % manj kot leta 2017 (109 tisoč molznic). V primerjavi z letom 2019 se je povprečna mlečnost povečala (+4 %) in je po statističnih podatkih znašala 6,4 tisoč kg mleka na molznico. Podobno kažejo tudi podatki centralne podatkovne zbirke (CPZ) Govedo (KIS), po katerih pa je leta 2019 povprečna mlečnost v standardni laktaciji znašala nekaj več kot 7.160 kg/kravo molznico in v celotni laktaciji 8.260 kg.

Slika 47: Število molznic in povprečna mlečnost; 2008–2020

Vir: SURS, KIS (CPZ Govedo)

Po statističnih podatkih se je upad skupne količine namolzenega mleka iz leta 2018 in 2019 ustavil, saj je bilo v letu 2020 po začasnih podatkih namolzenih okoli 635 tisoč ton mleka, kar je za 2 % več kot leto prej (623 tisoč t) in na ravni povprečja obdobja 2015–2019.

Mlekarne so leta 2020 odkupile več mleka kot leto prej (+3 %). Količinsko je odkup mleka znašal približno 580 tisoč ton, kar je približno 91 % celotne količine namolzenega mleka. Zmanjšanje razkoraka med namolzeno in odkupljeno količino mleka kaže na pretežno zmanjšanje molznic z nižjo intenzivnostjo oziroma zmanjšanje števila nespecializiranih rej. Ker so bile razmere za pridelavo krme stabilne in odkupne cene na splošno primerne, lahko zmanjšanje pripisujemo nadaljevanju strukturnih sprememb v govedoreji.

V okviru organiziranega odkupa mleka so domače mlekarne glede na leto 2019 odkupile dobre 3 % več mleka. Več mleka so, po precejšnjem upadu odkupa v letu 2019, odkupile tudi tuje mlekarne in sicer za 2 %. Odkup mleka domačih mlekar je v letu 2020 znašal 418 tisoč ton, tujih pa 162 tisoč ton.

Povprečna vsebnost maščobe v odkupljenem mleku je v letu 2020 znašala 4,13 %, vsebnost beljakovin pa 3,43 %, kar je v primeru mlečne maščobe nekaj manj, pri mlečnih beljakovinah pa malce več kot leto prej.

Delež mleka ekstra in 1. kakovostnega razreda se po v letu 2015 spremenjeni metodologiji spremljanja in poročanja izračunava iz razlike med celotno odkupljeno količino mleka ter

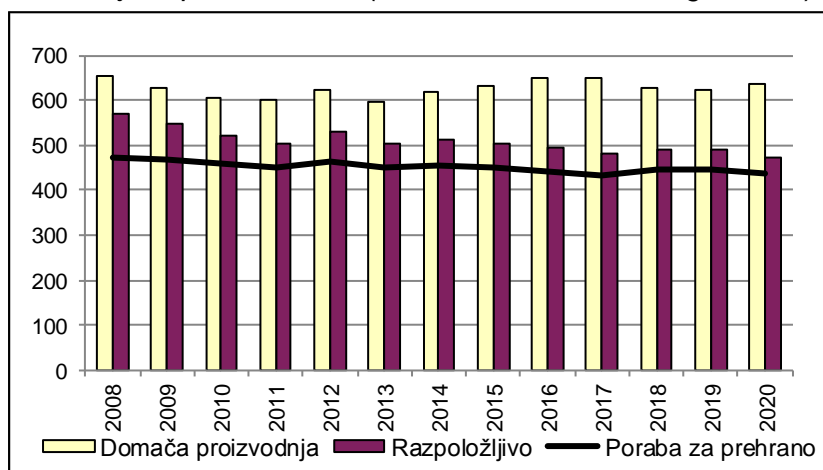
količino mleka 2., 3. in 4. kakovostnega razreda (tj. mleko s SŠMO nad 100.000 mo/ml). Delež mleka, ki po kakovosti ne spada v ekstra in 1. bakteriološki razred, med leti precej niha. V zadnjem desetletju se je gibal med 4,3 % in 11,6 %. Leta 2020 se je delež mleka, ki ne spada v ekstra in 1. kakovostni razred, v primerjavi z letom prej opazno zmanjšal in je znašal 5,8 %.

Že dobro desetletje del mleka neposredno odkupijo tudi tuje mlekarnе (večinoma italijanske, v zadnjih letih pa tudi avstrijske in hrvaške). Ta prodaja se je opazno povečevala do leta 2015, ko je dosegla 214 tisoč ton oziroma 39 % celotnega odkupa. V zadnjih letih se je odkup tujih mlekarn zmanjševal, manjšal pa se je tudi delež v celotnem odkupu. Ta je bil v letu 2020 z 28 % podoben kot že v letu prej. Razlog za zmanjševanje deleža je vse večji odkup domačih mlekarn, tako zaradi izvoza mleka v okviru lastniških sinergij in izvoza mleka za uslužnostno predelavo, kot tudi zaradi preprodaje mleka. Podatki domače predelave ne kažejo na povečevanje potreb po mleku za predelavo znotraj Slovenije.

Proizvodnja mleka v Sloveniji konstantno presega domačo porabo. Po začasnih statističnih podatkih je bila poraba mleka v letu 2020 v primerjavi z letom prej za 3 % manjša in je v ekvivalentu surovega mleka znašala 474 tisoč ton (leta 2019: 489 tisoč t). Poraba se je zmanjšala predvsem zaradi 20 % manjše porabe mleka za krmo. Podobno zmanjšanje porabe mleka za krmo se je po začasnih podatkih prikazovalo tudi za leto 2019, dokončni podatki za to leto pa so pokazali, da do zmanjšanja ni prišlo. Po vsej verjetnosti bo po objavi dokončnih podatkov za leto 2020 količina mleka za krmo večja, s tem pa tudi skupna domača poraba.

Poraba za prehrano je leta 2020 manjša za 2 % kot leto pred tem. Ta po začasnih podatkih znaša 437 tisoč ton. Tako je bila v letu 2020 tudi poraba mleka na prebivalca manjša kot leto prej, in sicer 208 kg (leta 2019: 214 kg), kar je tudi za skoraj 3 % manj od povprečne porabe obdobja 2015–2019 (214,3 kg).

Slika 48: Proizvodnja in poraba mleka (000 t; ekvivalent surovega mleka); 2008–2020

Vir: SURS, KIS

Po dveh zaporednih zmanjšanjih se je stopnja samooskrbe v letu 2020 povečala in sicer na 134 %, kar je v primerjavi z letom 2019 za 6,5 odstotne točke več, za 4,5 odstotne točke pa je tudi nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja.

V zadnjih nekaj letih je obseg zunanje trgovine z mlekom nekoliko nihal, a se večal. Leta 2020 je obsegal rekordnih 647 tisoč ton (v ekvivalentu surovega mleka), kar je malo manj kot v rekordnem letu 2018. V primerjavi z letom prej je uvoz mleka ter mlečnih izdelkov ostal na podobni ravni, medtem ko se je izvoz povečal za 7 %.

Po zmanjšanju presežka izvoza nad uvozom v letu 2019 se je ta leta 2020 povečal za 19 % in je znašal 160 tisoč ton. V strukturi skupnega izvoza je do leta 2019 mnogo let prevladoval izvoz surovega mleka. Po letih 2013 do 2015, ko je znašal 60 % in več, se delež izvoza surovega mleka zmanjšuje in je leta 2020 znašal 40 %. Ponovno se je povečal delež izvoženih mlečnih izdelkov, ki ima leta 2020 v strukturi izvoza s 45 % največji del (leta 2019: 42 %).

V strukturi skupnega uvoza prevladujejo mlečni izdelki (v letu 2020 94 %). V primerjavi z letom prej se struktura v skupnem uvozu ni spremenila.

Preglednica 24: Uvoz in izvoz mleka in mlečnih izdelkov (000 t); 2016–2020

	Uvoz					Izvoz				
	2016	2017	2018	2019	2020*	2016	2017	2018	2019	2020*
Mleko skupaj (ekvivalent surovega mleka)	238,3	235,6	252,8	243,5	243,8	396,4	396,3	395,9	377,2	403,5
– od tega surovo mleko	6,7	16,0	16,9	13,7	14,0	210,8	185,5	176,4	159,3	162,3
Mlečni izdelki										
Sveže konzumno mleko**	41,6	39,4	44,3	36,2	39,7	107,4	126,9	130,3	131,2	139,5
Fermentirani izdelki	13,3	13,1	12,9	13,7	14,3	10,3	16,5	16,0	16,6	17,3
Smetana	4,6	5,0	5,0	4,4	4,1	1,4	0,8	0,9	0,7	1,2
Sir in skuta	23,3	24,9	26,9	26,7	27,3	8,1	10,0	10,3	9,3	9,4
Maslo	2,3	2,0	2,3	2,3	2,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2

* Začasni podatki.

** Skupaj z uvozom mleka za predelavo.

Vir: SURS, preračuni KIS

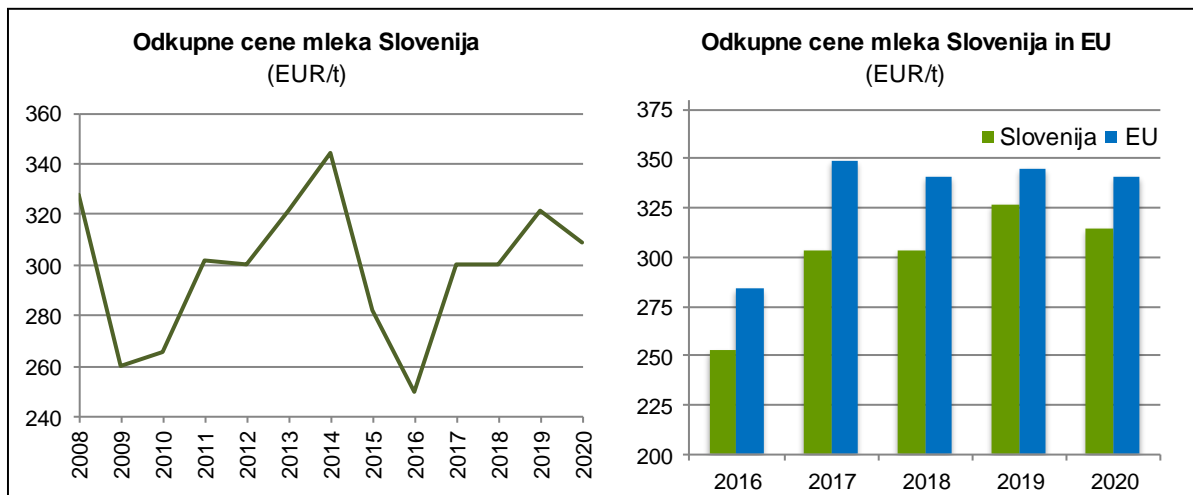
Pri izvozu mlečnih izdelkov se je leta 2020 v primerjavi z letom prej povečal izvoz pri vseh kategorijah. Najpomembnejši ostaja izvoz svežega trajnega mleka, katerega izvoz se je leta 2020 povečal za 6 %. Izvoz fermentiranih izdelkov, ki jih uvrščamo med pomembnejše izvozne mlečne izdelke, se je povečal za slabih 5 %, izvoz sirov in skute pa za 2 %. Precej več kot leto pred tem se je povečal izvoz smetane (+62 %) in masla (+30 %), vendar ti dve kategoriji ne spadata med pomembnejše izvozne artikle mlečnih izdelkov.

Z izjemo uvoza smetane (–8 %) se je v letu 2020 povečal tudi uvoz mlečnih izdelkov. Uvoz svežega mleka je bil v primerjavi z letom 2019 večji za 14 %, fermentiranih izdelkov in masla za 4 %, uvoz sirov in skute pa je bil večji za 2 %.

S spremembami v lastništvu mlekarn so se spremenili tudi zunanjetrgovinski tokovi za posamezne kategorije mlečnih izdelkov. To se v zadnjih nekaj letih kaže na primer v izrazitem povečanju izvoza svežega konzumnega mleka, kjer je zajeto tudi mleko za predelavo, ki se nato znova prikazuje predvsem kot večji uvoz sirov in skute. Spodbudni so tudi podatki izvoza fermentiranih izdelkov, kar kaže na konkurenčnost in stabilnost mlečno-predelovalnega sektorja.

Tudi za spremembe odkupnih cen mleka za rejce velja, da te večinoma sledijo spremembam na evropskem trgu. V zadnjem desetletju so cene mleka na evropski ravni in v Sloveniji precej nihale. Po občutnem znižanju cen v letih 2015 in 2016 (250 EUR/t v letu 2016) se je cena mleka v letu 2017 zvišala na okoli 300 EUR/t in na tej ravni ostala tudi v letu 2018, v letu 2019 pa se je zvišala na 321 EUR/t. V letu 2020 se je znižala za 4 %, a je bila še vedno 6 % nad povprečjem obdobja 2015–2019. Podoben padec povprečne odkupne cene mleka kaže tudi tržno informacijski sistem (–3 %).

Slika 49: Odkupne cene mleka v Sloveniji in primerjava s povprečjem EU

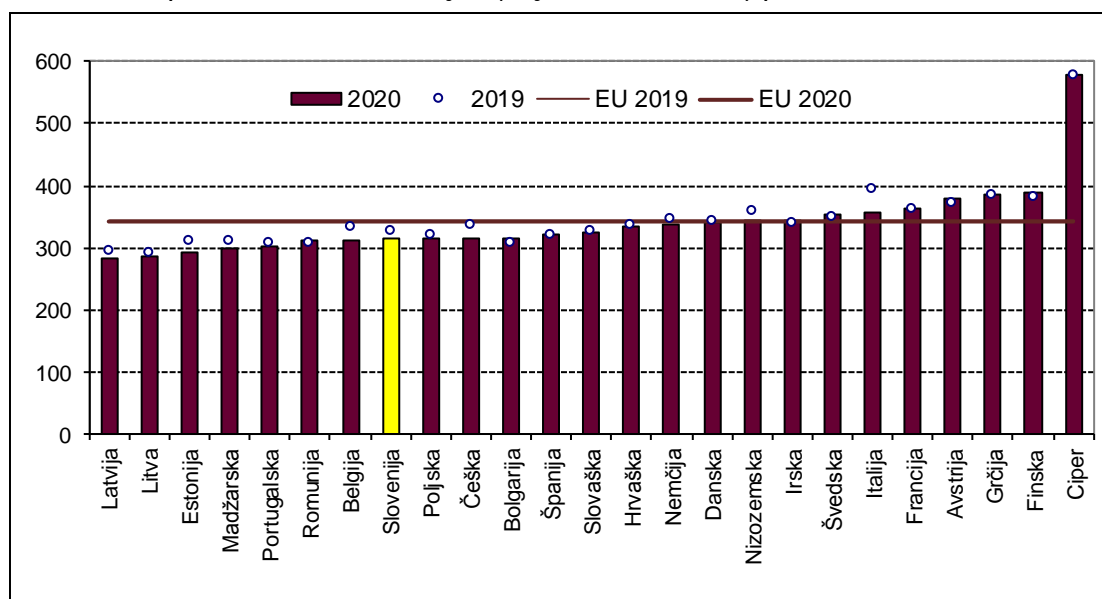

Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Leta 2020 so se odkupne cene surovega mleka znižale v slabi polovici (13) držav članic EU. Na avstrijskem trgu se je odkupna cena mleka v primerjavi z letom 2019 zvišala za 2 %, na hrvaškem trgu pa je ostala na enaki ravni. Na nam najzanimivejšem (italijanskem trgu) se je odkupna cena mleka v letu 2020 v povprečju znižala za 9 %.

Potem, ko se je Slovenija po ceni surovega mleka v letu 2019 iz skupine držav članic EU z nizko ceno pomaknila proti sredini teh držav, se je v letu 2020 ponovno vrnila v spodnjo tretjino držav. Nižje cene kot v Sloveniji so bile le v sedmih državah članicah. Na hrvaškem trgu, ki je zadnja leta vse bolj zanimiv za izvoz slovenskega surovega mleka, je bila odkupna cena mleka za 6 % višja kot v Sloveniji. Na pogosto primerjanem avstrijskem trgu je odkupna cena mleka v letu 2020 višja za 20 % kot v Sloveniji, treba pa je vedeti, da razlika izhaja tudi iz odkupnih cen mleka različnih shem kakovosti. V Italiji, kamor Slovenija izvažata največ surovega mleka, je bila cena po podatkih Evropske komisije, kljub intenzivnejšemu znižanju kot v Sloveniji, v povprečju višja za 14 %.

Slika 50: Odkupne cene mleka za rejce (dejanska kakovost) po državah EU; 2019 in 2020

Vir: Evropska komisija

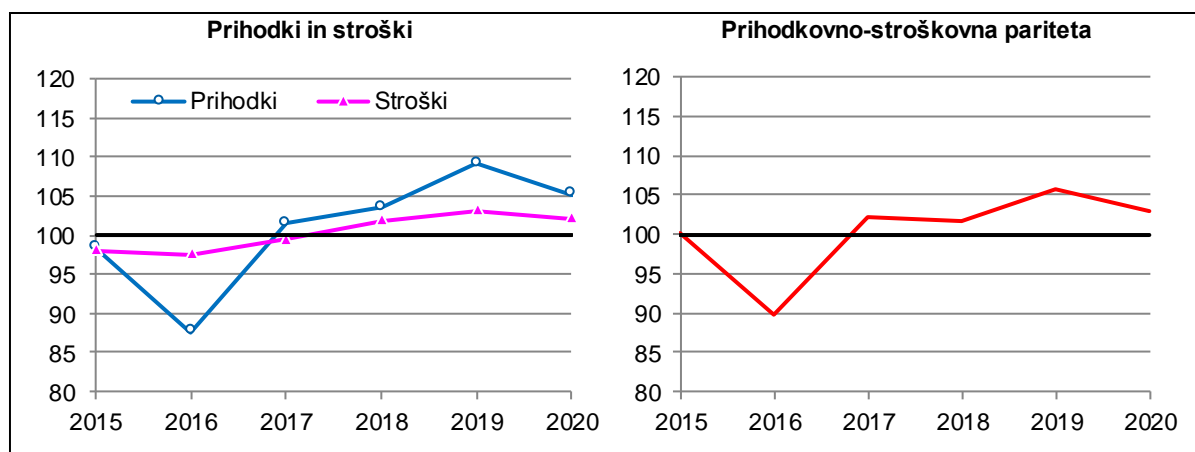
Razmere s pojavom covid-19 kljub nekaj težavam pri odkupu in izvozu mleka ob pojavu prvega vala bolezni, tj. druga četrtina leta, v sektorju priraje mleka niso povzročile obsežnejših težav.

V okviru skupne ureditve kmetijskih trgov je leta 2015 prenehal veljati sistem mlečnih kvot, uveden v obdobju prevelike ponudbe mleka leta 1984, kar je med drugim vplivalo na povečano nestabilnost razmer v sektorju. Z uveljavitvijo reforme neposrednih plačil za obdobje 2014–2020 v letu 2015 se je ohranilo le proizvodno vezano plačilo za priraje mleka v gorskih območjih (podpora v obliki plačila na glavo ženskih govedi). Do proizvodno vezane podpore za mleko so upravičena kmetijska gospodarstva, razvrščena na gorska območja, ki so v kvotnem obdobju 2014–2015 oddala in prodala več kot 5.167 kg mleka in v posameznem letu redijo eno ali več ženskih govedi. Višina proizvodno vezane podpore za mleko na gorskih območjih je v posameznem letu odvisna od števila upravičenih živali ter je izračunana kot količnik med letno ovojnico za proizvodno vezana plačila za mleko na gorskih območjih in številom upravičenih ženskih govedi v posameznem letu. Tudi v letu 2020 je bilo za to shemo namenjenih 3,5 % letne nacionalne ovojnice za neposredna plačila, povprečno plačilo pa je bilo 124,8 EUR/glavo, kar je nekoliko manj kot leto prej (127,7 EUR/glavo). Prek kmetijskih zemljišč lahko rejci podobno kot v preteklem programskem obdobju pridobijo tudi druga plačila iz sheme neposrednih plačil.

Podobno kot v drugih živinorejskih dejavnostih so rejci od leta 2007 upravičeni do regresa za zavarovanje živali za primer bolezni, ki se je leta 2015 znižal s 30 % na 20 % zavarovalne premije, v letu 2019 pa se je ponovno zvišal na 30 % in na tej ravni ostal tudi v letu 2020. Rejci lahko uveljavljajo tudi pravico do vračila dela trošarine za gorivo, porabljeno v kmetijstvu, ki od sredine leta 2009 znaša 70 %.

Z ekonomskega vidika so bile razmere za proizvodnjo mleka leta 2020 kljub nekoliko slabšim razmeram kot leto prej stabilne. Precej ugodnejše so bile tudi od neugodnih let 2015 in 2016 ter na ravni razmer v letih 2017 in 2018. Ob opaznem znižanju povprečne odkupne cene mleka so se po ocenah na podlagi modelnih kalkulacij v povprečju za odstotek znižali tudi stroški priraje mleka.

Slika 51: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji mleka (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

V okviru stroškov materiala in storitev, ti so v primerjavi z letom 2019 nižji za dobra 2 %, se je najbolj znižal strošek plemenske živine –5 %, posledično z njim pa tudi strošek zavarovanja (–4 %). Strošek krme je bil v primerjavi z letom prej nižji za 2 %. Za okoli 2 % pa sta se zvišala

strošek najetih storitev ter strošek domačega dela in kapitala. V okviru slednjih se je strošek dela zvišal za približno 4 %. Razlog za porast stroška dela rejca je v metodologiji obračunavanja primerljivega dohodka. Ta poleg korekcij vrednosti dela, ki so jih deležni vsi zaposleni, zajema v letu 2020 številne ti. »covid dodatke«, ki pa jih rejci niso bili deležni in je realen porast stroškov dela v resnici manjši.

Zaradi nižjih odkupnih cen in nižje vrednosti stranskih proizvodov se je vrednost skupne proizvodnje v letu 2020 znižala za 4 %. Ker upad vrednosti proizvodnje presega upad stroškov priraje mleka, je v letu 2020 prihodkovno-stroškovna pariteta priraje mleka nižja kot leto prej, še vedno pa nad povprečjem obdobja 2015–2019.

2.5.1 Proizvodnja kravjega mleka

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Proizvodnja mleka														
Število molznic	113.400	113.103	109.467	109.068	111.022	109.571	107.841	112.838	107.841	108.825	102.711	100.839	99.213	98,4
Povprečna mlečnost (kg/kravo)**	5.764	5.531	5.517	5.516	5.593	5.435	5.718	5.598	6.024	5.954	6.123	6.178	6.399	103,6
Namolzeno mleko (t)	653.682	625.521	603.930	601.591	620.943	595.496	616.581	631.671	649.675	647.986	628.928	623.016	634.826	101,9
Odkupljeno mleko (t)	524.311	516.792	519.500	525.592	535.057	516.971	531.694	553.678	574.714	578.852	570.636	563.971	580.110	102,9
– domače mlekarne (t)	361.122	355.789	363.863	364.606	356.372	328.886	332.360	339.364	363.934	393.365	394.239	404.623	417.857	103,3
– tuje mlekarne (t)	163.189	161.003	155.637	160.986	178.685	188.085	199.334	214.314	210.780	185.487	176.397	159.348	162.253	101,8
Delež tujih mlekar v odkupu (%)	31,1	31,2	30,0	30,6	33,4	36,4	37,5	38,7	36,7	32,0	30,9	28,3	28,0	99,0
Delež mleka v odkupu (%)	80,2	82,6	86,0	87,4	86,2	86,8	86,2	87,7	88,5	89,3	90,7	90,5	91,4	100,9
Kakovost mleka														
Vsebnost mlečne masti (%)	4,13	4,12	4,14	4,15	4,17	4,20	4,17	4,12	4,12	4,14	4,15	4,14	4,13	99,7
Vsebnost beljakovin (%)	3,35	3,35	3,37	3,36	3,37	3,37	3,36	3,36	3,38	3,36	3,37	3,39	3,43	101,1
Bakteriološki razred ekstra (%)	79,65	73,89	75,44	80,78	78,42	76,77	66,71	:	:	:	:	:	:	
Bakteriološki razred 1 (%)	16,58	16,60	18,52	14,89	16,66	17,66	21,65	:	:	:	:	:	:	
Bakteriološki razred ekstra in 1 (%)***	96,23	90,49	93,96	95,67	95,08	94,43	88,36	92,10	94,65	93,24	91,13	91,57	94,24	102,9
Rezultati A-kontrole														
Število krav v kontroli mlečnosti	82.875	83.019	83.172	82.856	82.132	79.329	80.708	81.995	81.772	80.305	79.156	79.134	79.040	99,9
– delež od vseh krav molznic (%)	73,1	73,4	76,0	76,0	74,0	72,4	74,8	72,7	75,8	73,8	77,1	78,5	79,7	101,5
Mlečnost v standardni laktaciji (kg/kravo)	6.043	6.012	6.062	6.110	6.224	6.303	6.328	6.424	6.690	6.858	7.052	7.043	7.160	101,7
Mlečnost v celi laktaciji (kg/kravo)	6.826	6.789	6.877	6.942	7.086	7.210	7.210	7.350	7.680	7.851	8.120	8.131	8.264	101,6
Vsebnost mlečne masti - cela laktacija (%)	4,10	4,06	4,03	4,05	4,06	4,07	4,08	4,07	4,08	4,07	4,00	4,00	4,01	100,3
Vsebnost beljakovin - cela laktacija (%)	3,33	3,37	3,37	3,39	3,39	3,39	3,38	3,39	3,40	3,39	3,32	3,33	3,37	101,2

* Začasni podatki.

** Namolzeno mleko, deljeno s številom krav.

*** Preračun KIS kot razlika med skupno količino odkupljenega mleka in količino mleka z več kot 100.000 mikroorganizmi/ml (združeni kakovostni razredi 2, 3 in 4); od leta 2015 ni več spremljanja podatkov o kakovosti mleka za ekstra in prvi kakovostni razred.

Vir: SURS, KIS (CPZ Govedo), ARSKRTP

2.5.2 Proizvodnja ovčjega in kozjega mleka

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
OVCE														
Število mlečnih ovc**	2.904	3.139	3.511	3.753	3.035	2.648	3.501	2.977	2.679	3.192	3.810	3.655	3.597	98,4
Povprečna mlečnost (kg/ovco)***	170	184	172	174	126	131	190	133	150	186	193	151	133	88,5
Namolzeno mleko (t)	470	534	541	612	473	397	504	467	447	498	617	574	487	84,9
KOZE														
Število mlečnih koz** (konec leta)	3.947	4.958	4.333	3.180	3.192	3.188	3.992	4.468	3.388	3.812	4.806	5.118	5.417	105,8
Povprečna mlečnost (kg/kozy)***	403	446	267	259	374	318	452	422	285	435	440	426	403	94,7
Namolzeno mleko (t)	1.539	1.760	1.326	1.123	1.188	1.017	1.441	1.684	1.274	1.475	1.677	2.047	2.064	100,9
MLEČNA DROBNICA skupaj														
Število mlečne drobnice** (konec leta)	6.851	8.097	7.844	6.933	6.227	5.836	7.493	7.445	6.067	7.004	8.616	8.773	9.014	102,7
Namolzeno mleko (t)	2.009	2.294	1.867	1.735	1.661	1.413	1.945	2.151	1.721	1.973	2.294	2.620	2.551	97,4

* Začasni podatki.

** Samo živali, ki so že kotile.

*** Preračuni KIS (namolzeno mleko/število živali ob koncu predhodnega leta).

Vir: SURS

2.5.3 Skupna bilanca proizvodnje in porabe kravjega mleka (ekvivalent surovega mleka; 000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Namolzeno mleko	653,7	625,5	603,9	601,6	620,9	595,5	616,6	631,7	649,7	648,0	628,9	623,0	634,8	101,9
Začetne zaloge	12,4	19,1	16,5	21,4	25,3	14,1	13,0	14,3	17,6	16,1	20,9	18,1	18,6	102,9
Uvoz	198,9	188,5	231,9	217,9	223,1	220,7	211,4	231,6	238,3	235,6	252,8	243,5	243,8	100,1
– uvoz za predelavo	39,9	21,9	41,9	37,5	34,7	27,8	13,8	8,7	6,7	16,0	16,9	13,7	14,0	101,9
– uvoz izdelkov	159,0	166,6	190,0	180,4	188,3	192,9	197,6	222,9	231,6	219,6	235,9	229,8	229,7	100,0
Izvoz	275,3	267,0	311,9	313,3	326,4	313,5	313,9	355,0	396,4	396,3	395,9	377,2	403,5	107,0
– izvoz surovega mleka	163,2	161,0	155,6	161,0	178,7	188,1	199,3	214,3	210,8	185,5	176,4	159,3	162,3	101,8
– izvoz mleka za predelavo	15,1	18,7	22,6	21,5	26,9	17,9	8,5	31,0	46,6	47,7	53,9	59,4	60,5	101,9
– izvoz izdelkov	97,0	87,3	133,6	130,8	120,8	107,6	106,1	109,7	139,0	163,1	165,6	158,5	180,8	114,1
Končne zaloge	19,1	16,5	21,4	25,3	14,1	13,0	14,3	17,6	16,1	20,9	18,1	18,6	19,8	106,3
Razpoložljivo za porabo	570,6	549,6	519,1	502,4	528,8	503,8	512,7	505,0	493,1	482,5	488,7	488,8	473,9	97,0
– izgube	17,1	16,3	16,1	16,1	21,7	15,5	15,8	16,1	16,7	17,1	16,7	16,6	17,0	102,2
– poraba za krmo	80,1	63,7	44,4	37,0	42,6	38,2	43,7	37,7	36,2	31,8	25,8	25,1	20,1	80,2
– poraba za prehrano	473,3	469,7	458,5	449,3	464,4	450,1	453,3	451,2	440,2	433,7	446,2	447,1	436,8	97,7
Poraba na prebivalca (kg)	234,0	230,0	223,7	218,9	225,9	218,6	219,9	218,7	213,2	209,9	215,5	214,0	208,0	97,2
Stopnja samooskrbe (%)	114,6	113,8	116,4	119,7	117,4	118,2	120,3	125,1	131,7	134,3	128,7	127,5	134,0	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

2.5.4 Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov - sveže in trajno mleko, fermentirani izdelki (000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
SVEŽE IN TRAJNO MLEKO**														
Proizvodnja iz domačega mleka	115,7	120,7	121,5	118,2	116,9	125,2	140,7	146,6	150,5	161,0	151,2	150,7	144,0	95,5
Uvoz mleka za predelavo	39,9	21,9	41,9	37,5	34,7	27,8	13,8	8,7	6,7	16,0	16,9	13,7	14,1	102,9
Proizvodnja skupaj	155,6	142,6	163,4	155,7	151,6	153,0	154,6	155,3	157,2	177,1	168,0	164,4	157,9	96,1
Začetne zaloge	3,3	5,2	4,9	5,3	5,6	5,8	5,7	7,2	8,4	7,0	9,4	8,1	9,4	116,4
Uvoz	24,0	33,0	42,2	44,9	50,8	44,9	40,8	41,4	34,9	23,4	27,5	22,5	25,7	114,1
Izvoz	60,3	61,5	95,7	90,7	95,6	83,8	72,4	89,9	107,4	126,9	130,3	131,2	139,5	106,4
Končne zaloge	5,2	4,9	5,3	5,6	5,8	5,7	7,2	8,4	7,0	9,4	8,1	9,4	8,4	88,9
Domača poraba	117,4	114,4	109,6	109,5	106,7	114,2	121,4	105,5	86,0	71,2	66,5	54,4	45,1	82,9
Poraba na prebivalca (kg)	58,0	56,0	53,5	53,4	51,9	55,5	58,9	51,1	41,7	34,5	32,1	26,0	21,5	82,5
Stopnja samooskrbe (%)	98,6	105,5	110,8	107,9	109,6	109,7	115,9	139,0	175,0	226,2	227,3	277,0	319,0	
FERMENTIRANI IZDELKI**														
Proizvodnja	33,2	32,1	31,6	33,7	33,9	34,9	30,8	29,7	34,3	42,1	43,8	45,0	46,2	102,6
Začetne zaloge	1,0	1,4	1,4	1,5	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8	103,0
Uvoz	13,8	16,3	17,0	15,5	16,1	14,9	14,4	14,1	13,3	13,1	12,9	13,7	14,3	104,4
Izvoz	10,7	9,6	8,8	9,9	10,7	12,0	8,3	7,0	10,3	16,5	16,0	16,6	17,3	104,6
Končne zaloge	1,4	1,4	1,5	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	100,2
Domača poraba	36,0	38,8	39,8	40,1	39,3	37,8	36,9	36,8	37,1	38,7	40,8	42,1	43,1	102,5
Poraba na prebivalca (kg)	17,8	19,0	19,4	19,5	19,1	18,3	17,9	17,9	17,9	18,7	19,7	20,2	20,5	101,9
Stopnja samooskrbe (%)	92,1	82,8	79,5	83,9	86,3	92,5	83,6	80,7	92,5	108,7	107,3	106,9	107,1	

* Začasni podatki.

** Brez predelave in prodaje na gospodarstvih.

Vir: SURS, KIS

2.5.5 Tržna bilanca proizvodnje in porabe mlečnih izdelkov - smetana, sir in skuta, maslo (000 t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
SMETANA**														
Proizvodnja	15,9	14,9	14,7	14,2	13,3	12,8	12,1	12,1	12,1	12,2	12,1	12,2	11,9	98,1
Začetne zaloge	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	112,3
Uvoz	3,7	2,8	1,2	1,8	1,2	1,7	1,7	2,4	4,6	5,0	5,0	4,4	4,1	91,7
Izvoz	2,4	2,1	3,0	2,3	1,9	1,3	1,0	1,0	1,4	0,8	0,9	0,7	1,2	162,3
Končne zaloge	0,5	0,5	0,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	80,7
Domača poraba	17,2	15,5	12,8	13,9	12,6	13,2	12,8	13,5	15,3	16,4	16,2	15,8	14,8	93,8
Poraba na prebivalca (kg)	8,5	7,6	6,2	6,8	6,1	6,4	6,2	6,6	7,4	8,0	7,8	7,6	7,1	93,4
Stopnja samooskrbe (%)	92,6	95,9	114,5	101,9	106,1	97,0	94,3	89,8	79,1	74,2	75,0	76,8	80,3	
SIR IN SKUTA**														
Proizvodnja	19,5	18,5	18,7	18,7	18,0	16,3	17,0	15,5	15,6	16,9	16,5	16,1	15,8	98,1
Začetne zaloge	1,0	1,6	1,1	1,2	1,4	1,3	1,1	1,3	1,1	0,8	1,3	0,7	0,5	67,9
Uvoz	14,4	14,9	15,0	14,8	15,1	17,0	17,6	21,4	23,3	24,9	26,9	26,7	27,3	102,0
Izvoz	3,1	3,9	4,3	4,0	3,0	3,6	3,6	5,3	8,1	10,0	10,3	9,3	9,4	101,8
Končne zaloge	1,6	1,1	1,2	1,4	1,3	1,1	1,3	1,1	0,8	1,3	0,7	0,5	0,6	112,4
Domača poraba	30,3	30,0	29,3	29,3	30,1	29,9	30,6	31,9	31,1	31,3	33,7	33,8	33,6	99,3
Poraba na prebivalca (kg)	15,0	14,7	14,3	14,3	14,6	14,5	14,9	15,5	15,1	15,1	16,3	16,2	16,0	98,8
Stopnja samooskrbe (%)	64,5	61,5	63,7	63,6	59,8	54,6	55,4	48,6	50,0	54,1	49,1	47,6	47,1	
MASLO**														
Proizvodnja	2,3	2,3	2,6	2,7	2,6	2,3	2,3	2,3	2,4	2,7	2,6	2,5	2,6	103,7
Začetne zaloge	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	136,3
Uvoz	0,7	1,1	1,2	0,9	1,2	1,4	1,7	2,1	2,3	2,0	2,3	2,3	2,4	103,6
Izvoz	0,6	0,7	0,9	0,6	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	
Končne zaloge	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	103,9
Domača poraba	2,5	2,6	2,9	3,0	3,4	3,6	3,8	4,2	4,5	4,6	4,8	4,7	4,8	103,8
Poraba na prebivalca (kg)	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,8	1,9	2,0	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	103,3
Stopnja samooskrbe (%)	92,9	86,7	89,7	89,0	76,7	63,5	60,4	53,6	52,2	59,8	54,9	54,5	54,4	

* Začasni podatki.

** Brez predelave in prodaje na gospodarstvih.

Vir: SURS, KIS

2.5.6 Cene kravjega mleka in mlečnih izdelkov

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Povprečna odkupna cena za rejce (EUR/t)	327,9	259,9	265,5	302,2	300,3	321,5	344,6	282,5	250,0	300,5	300,0	321,2	308,8	96,1
Cena surovega mleka na vratih mlekarne (EUR/t)	347,7	285,0	287,2	323,0	322,7	341,1	368,7	306,3	275,7	325,3	327,7	348,5	336,7	96,6
Intervencijska cena (EUR/t)														
– maslo	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	2.463,9	
– posneto mleko v prahu	1.746,9	1.746,9	1.746,9	1.746,9	1.698,0	1.698,0	1.698,0	1.698,0	1.698,0	1.698,0	1.698,0	1.698,0	1.698,0	
Cene izdelkov na vratih mlekarne (EUR/t)														
– maslo ('maslo I. vrste', > 82 % M in < 16 % V, 25 kg)	3.587,3	3.429,4	3.619,7	3.476,5	3.553,9	3.597,6	4.377,1	3.856,3	3.665,9	4.466,5	5.304,9	5.258,6	4.361,1	82,9
– posneto mleko v prahu (> 31,4 % B v SS, < 1 % M, < 3,5 % V, 25 kg)	3.463,5	3.460,0	3.460,0	3.460,0	3.460,0	3.089,8	3.777,1	2.576,6	3.549,4	3.518,2	2.388,2	2.139,3	2.941,5	137,5

Vir: SURS, ARSKTRP, preračuni KIS

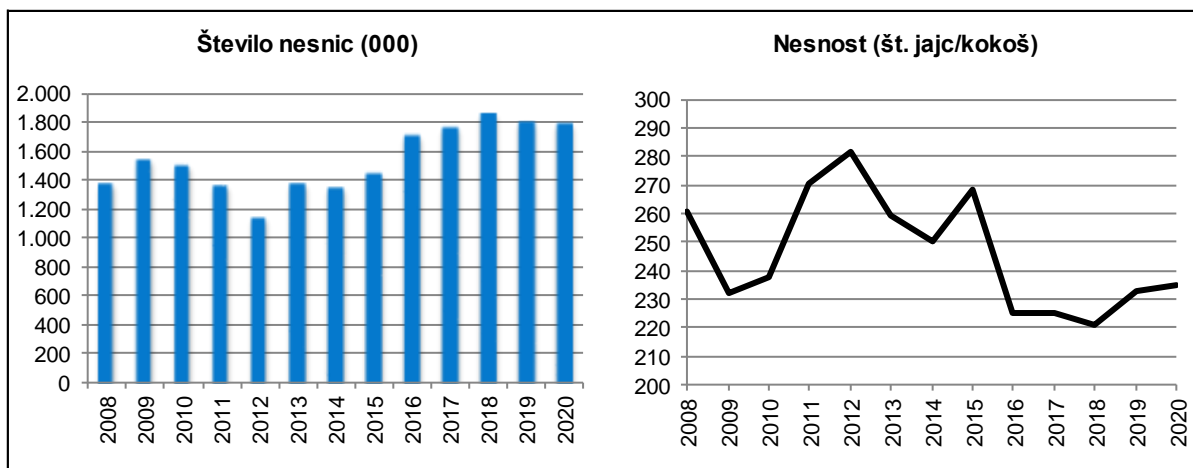
2.6 Jajca

Obseg reje kokoši nesnic se med leti spreminja. Prireja jajc k skupni kmetijski proizvodnji v zadnjih letih prispeva okoli 3 %, k vrednosti živinoreje pa okoli 7 % (leta 2020: 7,5 %).

Po dostopnih statističnih podatkih je bilo leta 2020 manj nesnic (stanje ob koncu leta) kot v enakem obdobju leta 2019 (–14 %). Vhlevljenih je bilo okoli 1.550 tisoč nesnic. Po začasnih podatkih naj bi bilo leta 2020 znesenih 391 mio jajc, kar je za 7 % manj kot leta 2019 (420 mio jajc). Hkrati pomeni, da se je po izračunu na podlagi statističnih podatkov povprečna nesnost v primerjavi z letom 2019 povečala za 9 % in je znašala 253 jajc/nesnico. Pri tem se je evidentirana prodaja konzumnih jajc (odkup in prodaja na tržnicah), ki v zadnjih dveh letih pomeni okoli 45 % proizvodnje (leta 2020: 49 %) malenkostno zmanjšala in je znašala 190 mio jajc. Prodaja konzumnih jajc na tržnicah, ki je še pred dobrim desetletjem zajemala 3 % evidentirane prodaje konzumnih jajc (leta 2008: 3,64 mio jajc), se je tudi v letu 2020 zmanjševala, v primerjavi z letom 2019 za 11 %, in je znašala že manj kot 700 tisoč jajc oziroma 0,3 % evidentirane prodaje konzumnih jajc. Padeč prodaje na tržnicah v letu 2020 je tudi posledica omejitev prodaje na tržnicah v času epidemije covid-19. To verjetno pomeni, da se prodaja teh jajc ni zmanjšala v obsegu kot kažejo podatki, temveč se je preusmerila k neposrednim nakupom pri manjših rejcih in tako mimo evidentiranega odkupa.

Ob upoštevanju povprečne mase 0,06 kg na jajce je domača prireja jajc v letu 2020 znašala 23,5 tisoč ton (leta 2019: 25,2 tisoč t).

Slika 52: Število kokoši in povprečna nesnost; 2008–2020

Vir: SURS

Obseg zunanje trgovine z jajci (v ekvivalentu svežih jajc) med leti niha in se po rekordnem letu 2017 (6,6 tisoč t) zmanjšuje, leta 2020 pa je s 4,9 tisoč tonami padel na raven leta 2013. Slovenija je od leta 2005 neto uvoznica jajc. Leta 2020 se je uvoz v primerjavi z letom prej zmanjšal za 7 %, zmanjšal pa se je tudi izvoz jajc (–11 %). Kljub temu primanjkljaj tudi v letu 2020, kot že leto pred tem, znaša 1,3 tisoč ton.

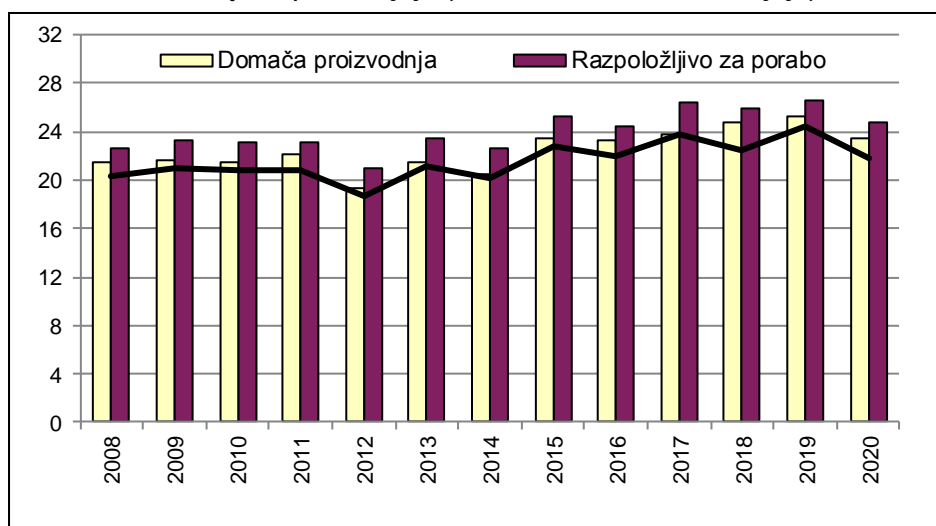
Izvoz valilnih jajc, ki je v strukturi skupnega izvoza še leta 2013 zajemal skoraj tri četrtine, se je v zadnjih letih zmanjševal in v zadnjih letih znašal približno polovico. V letu 2020 se je delež povečal na 59 %, razlog za to pa je v precejšnjem zmanjšanju (–30 %) izvoza konzumnih jajc. Ta je s tisoč tonami v letu 2018 predstavljal slabo polovico skupnega izvoza, v letu 2020 pa s 500 tonami le 27 %. Izvoz predelanih jajc se je v letu 2020 prav tako zmanjšal (–6 %), vendar delež v skupnem izvozu ostaja med 13 in 14 %.

V skupnem uvozu jajc je v obdobju 2007–2016 prevladoval uvoz konzumnih jajc. Od leta 2017 imajo največji delež v skupnem uvozu jajc predelana jajca. Tako so od 3,1 tisoč ton skupnega uvoza jajc, kar je 7 % manj kot leta 2019, predelana jajca z 2 tisoč tonami obsegala 66 %. V letih 2019 in 2020 je uvoz konzumnih jajc znašal le dobrih tisoč ton, kar je slaba tretjina skupnega uvoza.

Po začasnih podatkih je domača poraba jajc v letu 2020 s 24,8 tisoč tonami v primerjavi s predhodnim letom manjša za slabih 7 % in za 4 % manjša od povprečja obdobja 2015–2019. Ker se je evidentirana prodaja jajc po Tržno-informacijskem sistemu zmanjšala le za dober odstotek, je izračun manjše domače porabe jajc v t. i. »covid« letu verjetno tudi posledica slabšega zajema dejanske prodaje in porabe jajc, ki se je s tržnic drugih lokalnih odjemalcev preselila na dvorišča rej.

Neposredna primerjava porabe konzumnih in valilnih jajc med leti 2017 in 2020 zaradi spremembe v metodologiji spremljanja in nihanja podatkov ni mogoča. Razpoložljiva količina valilnih jajc se je v letu 2020 povečala in je bila v primerjavi z letom 2019 večja za 38 %. Čeprav je bilo leta 2020 za 4 % več pitovnih piščancev kot leto prej, količina valilnih jajc precej presega dejansko potrebo, ki je izhajala iz potreb po obnovi matičnih jat, vzreji jarkic in pitovnih piščancih. Poleg tega se je v letu 2020 število nesnic v t. i. matičnih jatah zmanjšalo, zaradi česar so podatki o valilnih jajcih nezanesljivi.

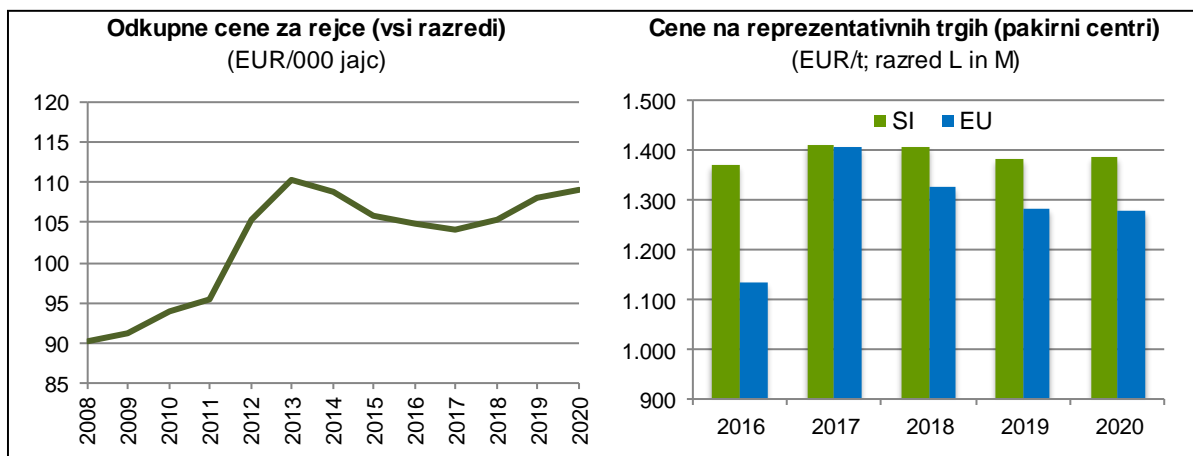
Slika 53: Proizvodnja in poraba jajc (000 t; ekvivalent svežih jajc); 2008–2020

Vir: SURS, KIS

Po statističnih podatkih se je odkupna cena konzumnih jajc leta 2020 v primerjavi z letom prej zvišala za odstotek, po podatkih pakirnih centrov pa je cena konzumnih jajc razredov L in M ostala na podobni ravni kot v letu prej. Med konzumnimi jajci so nižje cene evidentirane le pri kakovostnem razredu S (že drugo leto zapored –30 %), ki je v strukturi jajc po kakovostnih razredih zajemal v letu 2020 manj kot 3-odstotni delež. Cene jajc kakovostnega razreda M, ta je blizu polovice vseh odkupljenih konzumnih jajc, so bile višje za dober odstotek, cene kakovostnega razreda L, ki v strukturi tržnega odkupa zadnja leta zajema okoli 40 %, pa so bile višje za slab odstotek. Višje so bile tudi cene kakovostnega razreda XL (6 odstotni delež) in sicer za 4 %.

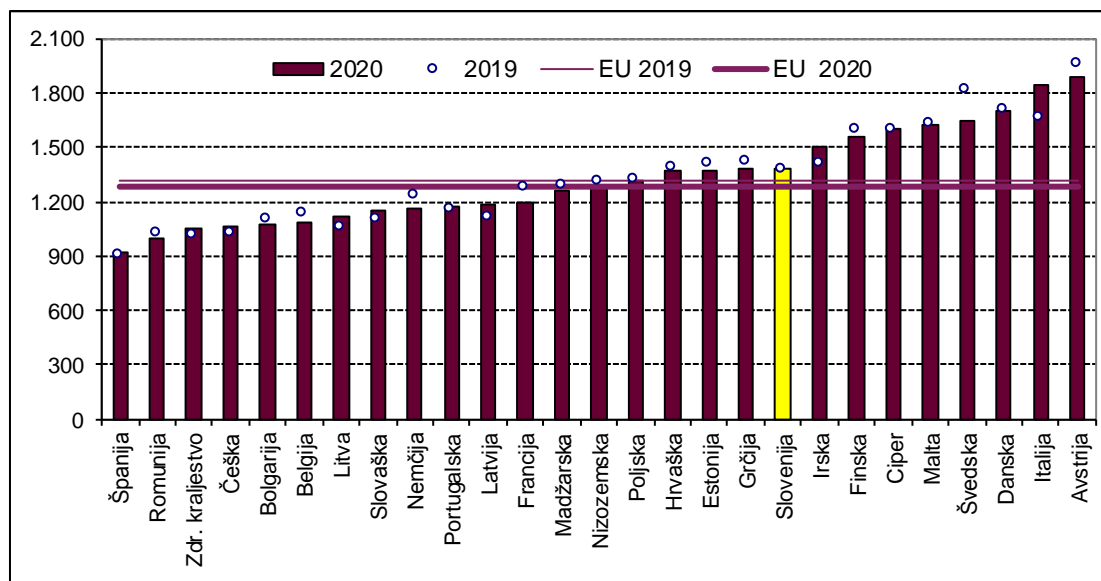
Slika 54: Odkupne cene jajc v Sloveniji in primerjava tržnih cen s povprečjem EU

Vir: SURS, Evropska komisija, preračuni KIS

Po podatkih Evropske komisije so povprečne cene jajc na evropskem trgu leta 2020 ostale na podobni ravni kot leto poprej. Tako je bila povprečna slovenska cena jajc za 8 % višja od povprečne evropske cene. Slovenija se je po višini cene jajc v letu 2020 premaknila v zgornjo tretjino držav članic. Višje cene je imelo osem držav članic EU (leta 2019: 11).

Slika 55: Tržne cene jajc (L in M) po državah EU; 2019 in 2020

Vir: Evropska komisija

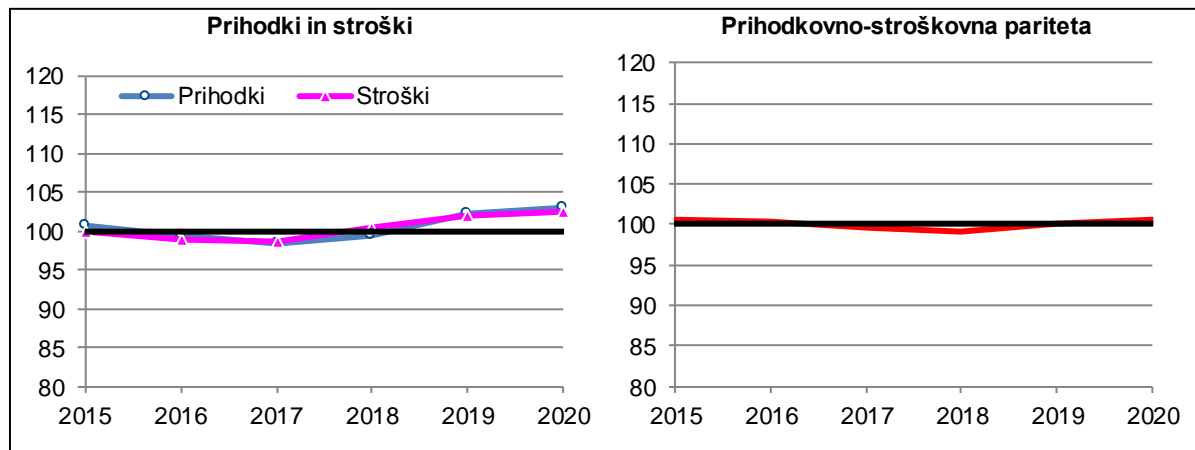
Na splošno so razlike v cenah konzumnih jajc med državami članicami EU zelo velike (v letu 2020 2,1-kratnik med najvišjo in najnižjo ceno), kar kaže na razmeroma zaprt trg s svežimi jajci. Zaradi pokvarljivosti blaga, in s tem povezanimi zahtevami, poteka glavna trgovina s konzumnimi in valilnimi jajci med bližnjimi državami članicami EU, širše pa je zunanja trgovina omejena na predelane proizvode. Razširitev notranjega trga po vstopu Slovenije v EU ni pomembneje vplivala na domačo prirajo jajc in se prilagaja predvsem domači porabi.

Podobna raven skupnih stroškov kot leta 2019 ter za slab odstotek višja vrednost priraje jajc sta v letu 2020 vplivali na ohranitev ekonomskih razmer za proizvodnjo jajc kot v letu prej.

Med materialnimi stroški se je strošek jarkic znižal za odstotek, medtem ko je bila krma le nekoliko dražja. Višji, za 2 %, kot v letu 2019 pa je strošek dela in kapitala.

Slika 56: Osnovni ekonomski kazalci pri proizvodnji jajc (indeks; povprečje 2015–2019 = 100)

Vir: Modelne kalkulacije KIS

Ekonomski rezultati pri proizvodnji jajc so zadnja leta na ravni povprečja zadnjega petletnega obdobja. Ocenjujemo, da je kljub spremembam, predvsem v tehnologijah pridelave jajc na slovenskem trgu, stanje v priraji jajc zadnja leta stabilno.

2.6.1 Proizvodnja in prodaja jajc (000)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Število nesnic	1.378	1.553	1.504	1.365	1.145	1.380	1.358	1.458	1.718	1.764	1.870	1.805	1.547	85,7
Povprečna proizvodnja (jajc/nesnico)	260	232	237	270	282	259	251	268	225	225	221	233	253	108,6
Znesena jajca	358.822	360.300	357.086	369.204	322.704	357.589	340.323	391.253	386.939	397.006	412.982	419.942	390.967	93,1
Evidentirana prodaja jajc	149.630	141.713	150.562	161.224	154.891	156.553	155.591	160.511	172.164	:	:	:	:	
– valilna jajca (odkup)	18.609	19.887	28.611	27.908	18.410	15.541	17.568	15.072	15.093	z	z	z	z	
– konzumna jajca (odkup)	127.378	119.797	120.082	131.739	134.062	139.049	135.799	144.532	156.249	179.288	187.990	189.848	189.152	99,6
– konzumna jajca (tržnice)	3.642	2.028	1.868	1.576	2.418	1.963	2.223	907	822	731	788	780	693	88,9
Delež prodaje od vseh znesenih jajc (%)	41,7	39,3	42,2	43,7	48,0	43,8	45,7	41,0	44,5	:	:	:	51,8	

z – zaupno

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.6.2 Bilanca proizvodnje in porabe jajc (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Proizvodnja**	21.529	21.618	21.425	22.152	19.362	21.455	20.419	23.475	23.216	23.820	24.779	25.197	23.458	93,1
Uvoz	3.034	3.500	3.705	3.149	3.391	3.498	4.043	3.655	3.791	4.550	3.306	3.366	3.121	92,7
Izvoz	1.988	1.890	2.008	2.278	1.767	1.467	1.884	1.897	2.511	2.033	2.168	2.062	1.826	88,6
Razpoložljivo za porabo	22.576	23.228	23.122	23.022	20.986	23.487	22.578	25.233	24.497	26.337	25.917	26.500	24.753	93,4
– poraba za nasad (valilna jajca)***	2.298	2.329	2.324	2.253	2.304	2.334	2.414	2.413	2.462	2.535	3.412	2.096	2.891	137,9
– poraba za prehrano	20.278	20.899	20.798	20.770	18.681	21.148	20.160	22.819	22.027	23.799	22.464	24.358	21.790	89,5
– industrijska raba	0	0	0	0	0	5	4	1	7	3	42	46	72	155,6
Poraba na prebivalca (kg)	10,0	10,2	10,1	10,1	9,1	10,3	9,8	11,1	10,7	11,5	10,9	11,7	10,4	89,0
Stopnja samooskrbe (%)	95,4	93,1	92,7	96,2	92,3	91,4	90,4	93,0	94,8	90,4	95,6	95,1	94,8	
Povprečje EU														
Poraba na prebivalca (kg)**	12,3	11,9	12,1	11,9	11,7	12,2	12,3	12,3	12,3	12,6	13,6	14,0	13,8	98,6
Stopnja samooskrbe (%)**	102,4	101,7	102,2	103,5	102,9	103,6	104,1	:	:	:	:	:	:	

* Začasni podatki. ** Z letom 2019 ni vključen podatek za Združeno kraljestvo.

** 1 jajce = 0,06 kg.

*** Zaradi spremembe metodologije poročanja podatki za zadnje tri leta niso neposredno primerljivi.

Vir: SURS, KIS, Evropska komisija

2.6.3 Cene jajc

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Odkup in prodaja na tržnicah (EUR/000 kosov)														
Jedilna jajca	90,2	91,1	93,9	95,5	105,4	110,4	108,9	105,9	104,8	104,0	105,2	108,0	109,2	101,1
Jedilna jajca na tržnicah	148,1	166,7	140,8	159,6	130,1	128,0	182,6	186,3	187,6	193,8	197,9	212,1	224,6	105,9
Valilna jajca	211,8	198,4	190,0	172,7	191,3	214,8	212,2	192,5	197,3	z	z	z	z	
Pakirni centri (ponderirana cena) (EUR/000 kosov)														
Razred XL	97,6	94,9	100,3	106,5	112,5	122,0	117,1	110,8	114,7	120,2	115,6	118,9	123,7	104,0
Razred L	85,6	81,3	80,4	83,2	87,0	93,4	92,8	92,5	87,0	92,7	92,2	92,8	93,5	100,8
Razred M	79,0	76,2	75,9	78,1	80,5	87,4	86,6	85,6	83,6	84,2	84,1	81,3	82,3	101,3
Razred S	73,4	58,5	54,0	51,8	53,7	67,8	74,4	72,0	70,5	79,8	73,9	51,7	36,4	70,3
CENE NA REPREZENTATIVNIH TRGIH (pakirni centri, povprečje jajc L in M); EUR/t														
Slovenija	1.309,1	1.249,6	1.244,4	1.288,4	1.336,3	1.439,1	1.427,4	1.414,1	1.370,7	1.410,7	1.406,1	1.381,6	1.385,1	100,3
EU	1.132,1	1.198,9	1.116,8	1.150,6	1.623,5	1.289,5	1.275,7	1.288,8	1.138,3	1.409,2	1.326,7	1.283,7	1.278,1	99,6

z – skupno

Vir: SURS, ARSKTRP, Evropska komisija, preračuni KIS

2.7 Konji

2.7.1 Zakol konj v klavnicah

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Konji - skupaj														
Število	1.315	1.493	1.632	1.689	1.721	1.393	1.544	1.391	1.417	1.301	1.051	1.163	1.070	92,0
Masa trupov (t)	305,3	351,8	382,2	381,2	381,4	306,8	344,0	317,0	318,6	287,2	235,3	255,2	235,4	92,3
Povprečna masa (kg)	232,2	235,6	234,2	225,7	221,6	220,2	222,8	227,9	224,9	220,8	223,9	219,4	220,0	100,3

Vir: SURS

2.7.2 Bilanca proizvodnje in porabe konjskega mesa (t, klavna masa)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Domača prireja mesa	481	539	574	665	668	696	744	584	633	636	604	667	621	93,2
Uvoz živih živali (klavna masa)	6	2	1	3	1	0	0	65	1	1	2	4	1	11,5
Izvoz živih živali (klavna masa)	181	189	192	286	288	389	400	332	315	350	371	416	386	92,9
Vse pridobljeno meso	305	352	382	381	381	307	344	317	319	287	235	255	235	92,3
Začetne zaloge mesa in izdelkov	1	3	4	2	3	5	0	0	2	0	0	0	0	
Uvoz mesa in izdelkov	32	15	20	17	12	11	9	10	10	18	19	16	16	99,7
Izvoz mesa in izdelkov	2	0	0	4	7	5	3	4	30	1	1	3	2	83,3
Končne zaloge mesa in izdelkov	3	4	2	3	5	0	0	2	0	0	0	0	0	
Domača poraba	333	366	404	394	386	318	350	322	301	304	253	269	250	92,8
Poraba na prebivalca (kg)	0,16	0,18	0,20	0,19	0,19	0,15	0,17	0,16	0,15	0,15	0,12	0,13	0,12	92,3
Stopnja samooskrbe (%)	144,3	147,3	142,1	168,9	173,4	219,1	212,8	181,5	210,4	208,9	239,0	247,8	248,8	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

2.7.3 Odkupne cene konj za zakol

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
EUR/t žive mase														
Konji za zakol	1.574,0	1.832,5	1.729,2	1.664,0	1.824,2	1.815,8	1.760,4	1.808,2	1.863,7	z	z	2.057,9	2.007,9	97,6

z – zaupno

Vir: SURS

2.8 Med

2.8.1 Pridelava in prodaja medu (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Natočeni med	1.580	1.910	1.673	2.472	1.031	2.400	471	2.047	1.298	804	1.746	653	1.293	198,0
Evidentirana prodaja medu	319	450	340	395	198	192	105	118	105	107	z	124	199	160,3
– odkup	249	366	203	264	111	132	55	66	45	45	z	68	136	201,0
– prodaja na tržnicah	70	84	137	131	87	61	50	52	60	62	61	56	63	111,2
Delež evidentirane prodaje v skupni proizvodnji (%)	20,2	23,6	20,3	16,0	19,2	8,0	22,2	5,8	8,1	13,3	:	19,0	15,4	

z – zaupno

* Začasni podatki.

Vir: SURS

2.8.2 Bilanca pridelave in porabe medu (t)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020*	Indeks 2020/19
Pridelava	1.580	1.910	1.673	2.472	1.031	2.400	471	2.047	1.298	804	1.746	653	1.293	198,0
Začetne zaloge	335	378	438	400	623	250	662	110	579	358	209	449	159	35,3
Uvoz	495	445	585	685	678	982	1.425	1.402	920	1.128	1.082	857	1.106	129,0
Izvoz	96	51	40	32	67	51	103	79	234	293	378	332	306	92,3
Končne zaloge	378	438	400	623	250	662	110	579	358	209	449	159	328	206,9
Domača poraba	1.936	2.245	2.256	2.901	2.015	2.919	2.346	2.902	2.204	1.788	2.209	1.469	1.923	130,9
Poraba na prebivalca (kg)	1,0	1,1	1,1	1,4	1,0	1,4	1,1	1,4	1,1	0,9	1,1	0,7	0,9	130,3
Stopnja samooskrbe (%)	81,6	85,1	74,2	85,2	51,2	82,2	20,1	70,5	58,9	45,0	79,0	44,4	67,2	

* Začasni podatki.

Vir: SURS, KIS

2.8.3 Cene medu

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Indeks 2020/19
Odkup (EUR/kg)														
Med (vseh vrst)	1,98	2,41	3,18	3,68	3,39	4,04	4,32	4,84	4,66	4,78	z	5,07	5,39	106,2
Cvetlični med	1,91	2,28	3,00	3,46	3,15	3,75	4,14	4,53	4,46	4,59	z	4,85	5,04	104,0
Gozdni med	2,38	3,23	4,13	4,40	4,09	4,59	4,76	5,28	5,02	5,12	5,38	5,77	6,14	106,4
Prodaja na tržnicah (EUR/kg)														
Med (vseh vrst)	5,26	5,47	5,67	6,24	7,05	7,83	8,08	9,49	9,85	9,86	9,91	9,99	10,08	100,8

z – zaupno

Vir: SURS, preračuni KIS

 Kmetijski inštitut Slovenije

www.kis.si